

KÂZIM MİRŞAN

**Türklerin
Kaybolan Ataları**

Türklerin Kaybolan Ataları
Bu
Kâzım Mirşan Këgdesi

MMB Yayını
ISBN: 978-975-01736-1-5

Copyright © 2011 by Kâzım Mirşan and Sons, Türkbükü. Sokak No.176, Ev No.17. Turkey.

Printed in Turkey .Bütün hakları, bilhassa yabancı dillere tercüme hakkı, saklıdır. Bu kitabın herhangi bir kısmı, herhangi bir şekilde (fotokopi, mikrofilm veya diğer usuller ile), naşirin yazılı izni olmadan çoğaltılamaz, kitaptan alıntı da yapılamaz. All rights reserved (including those of translations into foreign languages). No part of this book may be reproduced in any form (by photostat, microfilm or any other means) without written permission from the publishers.

Basım Yeri :

F. Özsan Matbacılık LTD. ŞTİ.

Adres: Üçevler Mah. İzmir Cad. Tanay Sokak. No:13

Tel.: 0 224 441 33 82

İçtelik Göstergici

- I. Oqıdu söz, s.7
- II. Konuşma sesleri, s.9
- III. Dil sınıfları, s.11
- IV. Yazıt çağları, s.13
- V. En eski yazıtlardan örnekler, s.18
- VI. Erken Türk alfabeleri, s.35
- VII. Rusça, s.51
- VIII. İngilizce, s.57
- IX. Almanca, s.59
- X. Fransızca, s.61
- XI. Latince, s.62
- XII. Yunanca, s.65
- XIII. Retoromanca, s.67
- XIV. Sırpça, s.68
- XV. Gaelic (Skotça), s.69
- XVI. Arapça, s.71
- XVII. Farsça, s.72
- XVIII. Sanskritçe, s.73
- XIX. Erken Türkçe, s.74
- XX. Erken Türkçede kusus'lar, s.86
- XXI. Erken Türkçe söz ve cümleler için ündegiç, s.96
- XXII. Türklerin Ataları, s.99
- XXIII. Ulus Genetiği, s.125
- XXIV. Çince, s.129
- XXV. Türkçe Sayıların Yazılışı, s.131
- XXVI. Erken Türkçe Yazıtlar, s.135
- XXVII. Erken Türkler ve Yazı, s.147

- XXVIII. Amerika Bitigtaşları, s. 153
- XXIX. Amerika Bitigtaşları için Glossar, s.159
- XXX. Greonland Bitigtaşları, s.161
- XXXI. K.Mirşan tarafından 16.6.1998 günü Kazanda verilen konferans, s.164
- XXXII. Şekiller göstergici, s.167
- XXXIII. Ündegiç (üyig bigü), s.169
- Kitap Dükkânı, s.175

Cetveller

- Cet.1. Kürtçedeki Rusça Sözler, s.7
- Cet.2. Konuşma Sesleri, s.9
- Cet.3. Türkçenin Gelişler Sistemi ve Yasağıçları [*affiksları*], s.13
- Cet.4. Elektromagnetik Spektrumun A,AW,OM,SWA,XA,ŞI,SI hallerinin, *globular clusterlerden* birinin detayını veren Hertzsprung-Russel diyagramına göre tarihlendirilmesi (sağdaki skala), s.14
- Cet.5. Avrnpada Arkeoloji ve İklim Safhaları, 15
- Cet.6. Açıqtaş Alfabetesi, s.35
- Cet.7. Ulu-Kem Alfabetesi, s.35
- Cet.8. ISUB-ÖG Harfleri ve

- Hieroglifler, s.36
Cet.9. Pra-Mısır Tamğaları, s.36
Cet.10. Sümer Alfabeti, s.37
Cet.11. Sümer Tamğaları, s.38
Cet.12. Etrüsk Alfabeti, s.38
Cet.13. Ugarit, Erken-Türk ve Proto-Samî alfabeleri, s.39
Cet.14. Yemen alfabesi, s.40
Cet.15. Yemen tamğaları, s.40
Cet.16. Glozel harfleri Proto-türk ve Kärnten harfleri ile karşılaştıran cetvel, s.40
Cet.17. Proto-Samî alfabesi ve Açıqtaş alfabesinin devamı olan UW-ON alfabesinden doğan alfa-be şekilleri, s.41
Cet.18. Avrupa alfabeleri, s.41
Cet.19. Proto-Portekiz alfabesi, s.42
Cet.20. Side alfabesi, s.49
Cet.21. Phryg alfabesi, s.49
Cet.22. Başqırtstandaki Taşmırın ve Yürektaw yazıtlarının alfabeleri, s.49
Cet.23. Köypeñ Üy yazıtı alfabesi (Bulğaristan), s.49
Cet.24. Erken Bizans alfabesi, s.49
Cet.25. At-Oy Bıl alfabesi (d.ö. 522), s.50
Cet.26. Uygur alfabesi, s.50
Cet.27. İngilizcedeki Türkçe asıllı sözler, s.58
Cet.28. Yunanca ve Latince şahıs zamirleri, s.67
Cet.29. Yunanca ve Latince iyelik zamirleri, s.67
Cet.30. Kağsarlı Mahmuda göre, Türkçe ile Oğuzca arasındaki fark, s.74
Cet.31. Bugünkü Türkçe ağızlarından örnekler, s.75
Cet.32. Prototürkçe ile Tatarca ve Türkçe sözlerin karşılaştırılması, s.75
Cet.33. Dillerin cümle yapıları, s.99
Cet. 34. Söz sesleri, s.101
Cet.35. Dillerin oluşum yöntemleri, s.102
Cet.36. F.Ş. Fattaxov'a göre Rusçadaki Türkçe kökenli sözler, s.114
Cet.37. Rus ve Tatar Alfabeleri, s.115
Cet.38. Rusya Devletini kuranlardan 500 Tatar ailesi, s.119
Cet.39. Ulusların ABO, M N ve Ph sistemlerinin genleri, s.125

1 Oqudu Söz

Şimdiye kadar yazmış olduğum 32 Türkçe, 7 İngilizce ve 7 Almanca kitaptan çıkan sonuç,—dünyamızdaki bütün uygarlıkların. Erken Türkler tarafından oluşturulduğudur; çünkü Avrasyanın neresinde taş üzerine yazılı eski bir yazıt var ise, bu Türkçedir ve Türkler, astrotizik ve astrokimya alanlarında da, Msıxa Teñriden [İsadan] çok önceleri, müspet eserler bırakmış bulunuyorlar .

Peki, bu halka ne oldu?

Dil, din, kültür, ve medeniyet kadar, ırklar da devamlı bir gelişim içindedirler, zamanımızda da ırklar oluşmaktadır ve, bunu kabul etmeden, sorumlusun yanıtını bulabilmemiz olanaksız.

Bu bakımdan, Erken Türkçe ile bağlantılı dünya dilleri alanında şöyle örnekler verelbiliriz:

(1) Bugünkü Moğulstanda [belki " Mon-Qul". Türklerden ayrılmış olan halk] bulunmuş olan bütün yazıtlar Türkçedir. Fakat Moğullar ilinde, kısmî bir Kazak yerleşimi dışında, Türk yok. Bunun sebebi ilmî olarak yazıla-gelinemediğinden, Moğulstan Türklerine ne olduğunu keşfedebilmemiz olanak dışı. Moğullar dışarıdan mı gelip yerleştiler, veya, onlar hakiki Türk mü idiler, böyle ise, neden *ayrıştılar*?

(2) Bu gibi sorulara cevap bulabileceğimiz gelişim izini, "*Kürt*" diye tanımladığımız halkın dilinde de görmekteyiz:

- "*Kırmanç*" ismi *Qırqız* [kenar halkı] sözü ile aynı ağılamıdır.
- Anadolu Kürtlerinin bir kısmının ismi olan, "*Qırt*" deyimini "*Baş-qırt*" isminde de geçiyor.
- Yani, (At İle tabi) Qırtlar, Altaydan Türkmenistana indikten sonra, buradan kalkarak Oral Dağı bölgesine gitmiş olmalı ve, hatta, İdil-Oralda dillerine Orıs [Rus] sözleri de yerleşmiş bulunuyor .Bugünkü Zazaca ve Kırmanççada şu Orısça sözlere rastlamaktayız:

Cet.1. Kürtçedeki Rusça sözler

Zazaca	Kırmançça	Rusça	Rusçanın ağılamı
tı	tu	tı	sen
ma	ëm	mı	biz

ayno	—	anî	onlar
mezg	mejî	mozg	beyin
zımısto	zıvıstan	zıma	kış
dijn	—	doj	yağmur
—	baran	buran	bora
nuha	îka	nu, nuka	haydi, şimdi
dewıra	—	derevnâ	köy

Yani, Anadolu Kürtlerin anavatanı değildir. Ben 70 adet Kürtçe sözün Proto-Türkçe kökenli olduğunu, 10 adet Kürtçe sözün, Türkçenin söz yapma kaidelerine göre teşkil edilmiş sözler olduğunu, 40 adet Kürtçe sözün, bilhassa Tatarcada var olan sözler olduğunu, 40 adet Kürtçe sözün Türkiye Türkçesinde var olan sözler olduğunu saptamış bulunmaktayım. Kürtçe ile ilişkili Erken-Türkçe sözler olarak ise, 52 söz saptadım.

Mirşan, K.1999; *Prototürkçeden Bugünkü Kürtçeye*, s.IV ve 11.

(3) Erken Türkçe ile Rusça arasında da, çok eski çağlara ait, ilişkiler bulunuyor: ĖLÜ ĖS AT [ehli at] → *loşat* [at]; AT-URUĞ [tebligat yolu, *highway*] → Tatarca *daruğ*, Türkçe *doruk*, Rusça *doroga*, *dorog* [sokak, yol]; Yılğa [Tatarca, nehir] → Volga [İdil nehri]; Qıray [Tatarca, *kenar*] → *kıray* [Rusça, *kenar*].

Mirşan, K.2007; *At-Oy Tarihi*, s.112-113.

(4) Aynı şey Cermence için de sözkonusudur: ĖL ANT [ülke] → *Land* [ülke]; ĖSİ BİN [Tatarca *min min*] (Settina yazıtı) → *ich bin* [benim]; ALQU [BİRAYA ŞIRI, ATSAÑ; *kâinat*] → *All* [kâinat];

(5) İngilizceden şu ömekleri gösterebiliriz: QUT → *good*; BÜK → *bend*; BADIL [BRATYA ŞIRI, *belirsiz*] → *bad*; TİP → *deep*; ÖG ERİĞ' (BOLB.1991, s.99) → *Greek*; ĖSİ ĖM (Bayqal-Lena yazıtı) → *I am*.

Konumuzu coğrafya bakımından ele alır isek, şunları görürüz: Erken Türkçenin en eski yazıtları (1) Tamğalı Sayı ve çevresinde, (2) Ulu Kem Biltirinde, (3) Güney Oral Dağlarında, (4) Doğu Anadoluda. (5) ve Avrupadaki buzul çağı mağaralarında bulunmaktadır .

Mirşan, K.1999; *Erken Türk Devletleri ve Türk BİL*; s.52.

Mirşan, K.1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; s.7 -9 .

11 Konuşma sesleri

Türkçenin artikulasyon temeli yüksek dereceden fonksiyonaldır. Bu sebeb ile, Türk dilinin konuşma sesleri hakkında fikir edinebilmek, onların morfolojik-fonksiyonel pozisyonlarını aklamak ile mümkün olur. Elbette, pozisyonlar oppozisyonlar ve bu oppozisyonların bertaraf edilme şartları ile aşılanır .Bu bakımdan, bir yandan, ses has-salarında *sinharmonik relevantlık* [seslerin verilen arhifonemlerin allafonlarını seçme hassaları], diğer yandan, bu olasılığın gerçekleştir-meme şartları, yani ses grupları arasındaki paralellik, başlıca ha-raket noktamızı olkunduracaktır .

Biz paralelliği *polisintezis-kinetiği imkânsızlığı* olarak tarif edeceğiz. Buna göre, Türkçede sesleri, kinetik olasılığa göre, bir yandan sözlerin birleşme olasılığına göre, *geniş-dar*, diğer yandan, bitişme olasılığına göre *kapalı-açık* olmak üzere, tasnif edelim:

Cet.2. Konuşma sesleri

				Geniş		Dar	
				kapalı	açık	kapalı	açık
VOKAL- LER (ünler)	arka damak	dudaklı		O		U	
		dudaksız	Avurtlu			I	
			Avurtsuz		A		I
		dudaklı		Ö		Ü	
	ön damak	dudaksız	avurtlu	E		İ	
			avurtsuz		E		I
		tam ünlük- ler(damak)		Y		R	L
				Ń	M		N
KONSO- NANTLAR (ünlülükler)	ünlülükler	sürekli ünlülük- ler (an)	sesli	W		H	
			sağır			X	
			sesli		J	V	Z
			sağır		S	F	S
		sürekli ünlülük- ler (damak)	sesli		G		G
			sağır		Q		K
	ünlülükler	anliler	sesli	B	D		C
			sağır	P	T		Ç

Mirşan,K.1986; *Türk Metriği*, s.16

Bu özelliklere *ïye* [sahip] seslerin söz veya sözlerdeki fonksiyonel yerlerini bulabilmek için, *söz potansiyelleri* ve bu potansiyellere ait türlü seslerin aynı bir locada bulunabilme olasılıkları tefrik olunmalıdır. *Alqu* [umumî] manada bu loca arka-arkaya söylenebilmedir. Bu bakımdan *vokal-konsonant* [VK], *konsonant-konsonant* [KK] ve *vokal-vokal* [VV] locaları tefrik olunur. Bu sonuncu locadaki vokaller arasında konsonant veya konsonantlar da bulunabilir.

Bu tariflerimizi VV locasına göre bir misalle izah edelim.

Oğul sözü, "*geniş o'dan sonra dar u gelir*" kaidesine göre, birleşik bir sözdür ve bu sözde o ile u, birbirlerine paralel olmadan, aynı bir locada ve, aynı zamanda, birleşik bir söz birimi içinde, aynı bir potansiyelde, bulunuyorlar.

Miršan,K.1966, *Türk Metriği*, bkz: s.23, Sinormonik sıralanma

Bu sözün *polisintezis*'i, tahminimize göre, *o-ğu + bol > o-ğul* şeklindedir. Sözün bu ilk şeklinde iki muhtelif potansiyel bulunmaktadır, çünkü u'dan sonra o gelmez. Ayrıca, *oğu* sözünün *o^ğ+a > o-ği* şeklinde türemiş olabileceğini kabul eder isek, *oğul* sözünün üç çekirdeğin, üç potansiyelin, birleşmesi ile teşekkül eden, iki çekirdekli bir söz olduğu anlaşılır, Hakikaten *o-ğu^l > oğ-lu* türevi ile sözün çekirdekleri meydana çıkmaktadır. Diğer taraftan, *oğul* sözünün *o^ğ* çekirdeğinin *ğ* sesinin *bo^l > o^l > lu* çekirdeğine geçmesi sureti ile birleştiğini anlamaktayız ve, sözün *oğ-lu* şeklinde, bu birleşiklik keyfiyeti kaybolmuş değildir, çünkü *.o*'dan sonra u gelmektedir, Buna karşılık, *oğ-lu-ma* sözünde *ma* eki [*affiksi*] birleşik *oğ-lu* sözüne yaslanmakta, bitişmektedir ki, bu keyfiyet *kapalı u*'dan sonra *açık a* gelir kaidesi ile de anlatılabilir.

Türk dilinin diğer bir *oppozisyon* şekli olmak üzere, *arka ve öndamak paralelliğini* gözlemliyoruz. *Esöñük* olarak, *tü^p + a -ya^q > tu-ya^q* [atın tırnağı] türevinde *ü* sesinin *a*'ya karşı olan damak paralelliği, bu sesin *u*'ya çevrilmesi sureti ile yok edilerek, birleşik bir söz teşekkül etmektedir. Vokallerin olduğu kadar, bütün konsonantların da damağa göre paralel söyleniş şekilleri vardır. Ancak, bunlar aynı bir harf ile gösterilirler ve bundan yalnız *k-q* ve *g-ğ* ayrıcalıkları istisna teşkil eder.

Ses kalitelerini tarif edebilmek için, Türk dilinin söz çekir-

değini aşağıdaki formül ile dile getireceğiz:

$$E = (s_N + s_M) z^{s_K + s_L} \dots (1)$$

Bu fonnülde:

z = vokal,

s_N = çekirdek girişi (Anlaut) konsonantı [ÇGK],

s_L = çekirdek çıkışı (Auslaut) konsonantı [ÇÇK],

s_M = çekirdek girişi iç konsonantı [ÇGİK],

s_K = çekirdek çıkışı iç konsonantı [ÇÇİK] dir.

$s_L = 0$ olmamak şartı ile, (1)'deki s_K seslerine sağır ünükler diyeceğiz (y,r,l,ñ,m,n,x,ş,f,s),

Bütün bu ünüklerin sesli, ve konsonant locasında paralel, al-lafonları [diğer ses şekilleri] mevcuttur .Anî ünükler [sürekli ünülen ünükler] için bu birer öz-erkine [mustakil] ses (h,j,v,z) ve, damak ünükleri için ise, bunların sesli olarak da söylenilebilinme olasılığı halindedir (y,r,l,ñ,m,n,w,ğ,g,j,v,z).

$s_K = 0$ olmamak şartı ile, (1)'deki s_L seslerine sağır diyeceğiz (x,ş,f,s,q,k,p,t,ç),

$s_K = 0$ olmak şartı ile, (1)'de bulunabilen s_L seslerine (gevşekler dahil) sesli diyeceğiz (y,r,l,ñ,m,n,w,h,j,v,z,ğ,g,b,d,c),

$s_L =$ sağır iken, (1)'deki z vokallerine sağır, ve, sesli iken de, sesli diyeceğiz (tart, aq çekirdeklerindeki a sağır, dar, ağ çekirdeklerindeki a.seslidir). .

Mirşan,K. 1966; *Türk Metriği*, s.14-18.

III Dil Sınıfları

Bir halkın dili bu halkın kullandığı sözlerin ve konuşma şekillerinin milli hazinesidir .Ancak, halklar birbirleri ile münasebette bulunarak yaşadıklarından, bütün halkların dillerinde anadil sözleri yanında,yad-sözler de bulunur. Bu yad-sözlerin kaynaklarının bulunması ise, bu halkın diğer hangi halklar ile temas ettiğini gösterecek, yani o halkın tarihinin daha iyi aydınlanmasına yardımcı olacaktır. .

Dillerde bulunan yad-sözlerin tespiti dışında, dillerin kuru-

luş şekillerinin etüdü de dil ailelerini, buna göre, bir halkın hangi uluslar ile beraber yaşadığını, belirtebilecek bir ölçüdür .Bu bakımdan diller, YAWALDIRĞU [*isolating*] diller , TÛÛ-EVİNİ [*holomorphik*, tam manası ile söz-elementli] diller ve BODIN [*fusional*] diller olmak üzere, başlıca üç şekilde tetkik olunabilirler .

1. YAWALDIRĞU [*izole edici*] diller.

Bazen *analitik diller* de denilen bu dillerde söz şekli değişmez veya çok az değişir .Cümle kuruluşu; söz düzenleri, söz grupları, ve özel *grammatik* sözler (*esöñük* olarak, ĖSİS gibi) veya parçacıklar (*esöñük* olarak, *A* ve *AW* gibi) ile ifade edilir Vietnamca ve klasik Çince bu tipten diller için örnek teşkil ederler .Ancak, Proto- Prototürkçe de bu tipin en güzel örneğini vermektedir. *Esöñük* olarak, ÜE UQ ĖL ĖS [*ÜE* yazıtı; *deve-añlaşılma-halk-hatırlama*] cümlesi “*deve resmi aracılığı ile halka hatıra edilmiştir*” anlamında kullanılmaktadır.

2. BODIN [*fuzional*] diller.

Tasriî diller [*inflecting languages*] de denilen (Rusça ve Arapça gibi) BODIN [*şarj subjeksionu*; yani, *fuzion*] dillerinde sözlerin grammatik kategorilere (geliş, şahıs, sayı ve zaman hallerine) tekabül eden BOD [*şarj*] halleri (yanı, söz formları) her sözün kendine özgü *IN*'ına [*ındığına*, subjeksionuna] göre başka-başka türdür. *Esöñük* olarak, Latince de yukarıda sözkonusu ettiğimiz *servum* [kölesi] sözünün *-um* yasağıcı dışmda, aynı BİRTEMLEDİ [tekil] ve düşünüm gelişine tekabül eden, *fabulam* [tarihi], *turrim* [kuleyi] ve *mare* [denizi] sözlerindeki *-am*, *-im*, ve *-e* yasağıçlarını da görmekteyiz. Türkçeden de bu hale şu örnekleri gösterebiliriz: *söz/süylemek* (Tatarca), *at/ëtim* (Uygurca, "beygirim").

BODIN dillerin en güzel örneğini ise Arapça teşkil etmektedir: *Kıtab* [kitap], *'uktub* [yazmak], *takâtabü* [mektuplaştılar], *maktab* [yazıhane], *kutub* [kitaplar], *kuttab* [kâtip], *maktub* [mektup].

3. TÛÛ-EVİNİ [*holomorphik*, tam manası ile söz elementli] diller .

Agglutinativ [kümelenen] diller de denilen bu dillerde (Moğulca ve Türkçe gibi) söz şekilleri, herbiri birtek grammatik katagori göste-

ren EV'lere [*morph*'lara, *morfem*'lere, söz elementlerine] parçalanabilir Yani, burda, herbiri tam manası ile *grammatik* bir funksion gösteren, mütevali (*successive*) EV'ler bir vücut (yani, söz) halinde bağlanırlar .

Türkçe bu dil sınıfının en güzel örneğini vermektedir. *Ėsö-nük* olarak, *QUL-QULI-QULLARI* sözlerindeki *QUL*, *-I*, ve *-LAR*'ın her biri birer "hakikî" EVdir. Buna karşılık, Latince'deki *serv* [QUL] kökünden *servum* [QULI] ve *servös* [QULLARI] sözlerindeki *-um* ve *ös*'un hiçbirisi birer TÜÜ [tüm olarak] EV değildirler .Bunlardan *-um* hem BİRTEMLEDİ [*singular*] hali, hem de düşünüm gelişini [*accusativus* halini], *-ös* ise hem çokluk [*plural*] halini, hem de düşünüm gelişini ifade etmektedir .

Cet.3, Prototürkçenin YAWALDIRĞU şeklinden hareket ile, bugünkü TÜÜ-EVİNİ .şeklini geliştirmiş olan dilimizin tasrif usulünü gösteriyor:

Cet. 3 .Türkçenin gelişler sistemi ve yasağıçları [affiksları]

Gelişler (Causus'lar)			sual şekli	Tasrif 1		Tasrif 2	
				Tatarca	Türkçe	Tatarca	Türkçe
1	Nöminativus	Baş geliş	Kim?, ne?	kök	gök	ata	ata
2	Genetivus	İyelik geliş	kimin?, neyin?	kökniñ	göğün	atamın	atamın
3	Dativus	Yöneliş geliş	kime?, neye?	kökke	göğe	atağa	ataya
4	Accusativus	Düşüm geliş	kimi?, neyi?	kökni	gögü	atamı	atayı
5	Locativus	Oran geliş	kimde?, nerede?	kökde	gökde	atada	atada
6	Ablativus	Çıkış geliş	kimden?, nereden?	kökden	gökden	atadan	atadan

IV. Yazıt Çağları

Bazı kavramlar:

A, (1) *radiasion* (kozmetik ışınlar) erası ki, bu erada çok kısa dalgalı kozmetik ışınlar teşekkül etmektedir. Bize kadar gelebilen bu ışınlara A UZAQ URU [A-uzak tesiri] denilmektedir. (2) *Angstrom* = 1 cm'nin 100 milyonda biri.

AQAS, madde içinden dışarıya akarak çıkan şey anlamında olan AQAS [flux] arkayakadaki karaten radiasionu [background blackbody radiation] demektir .

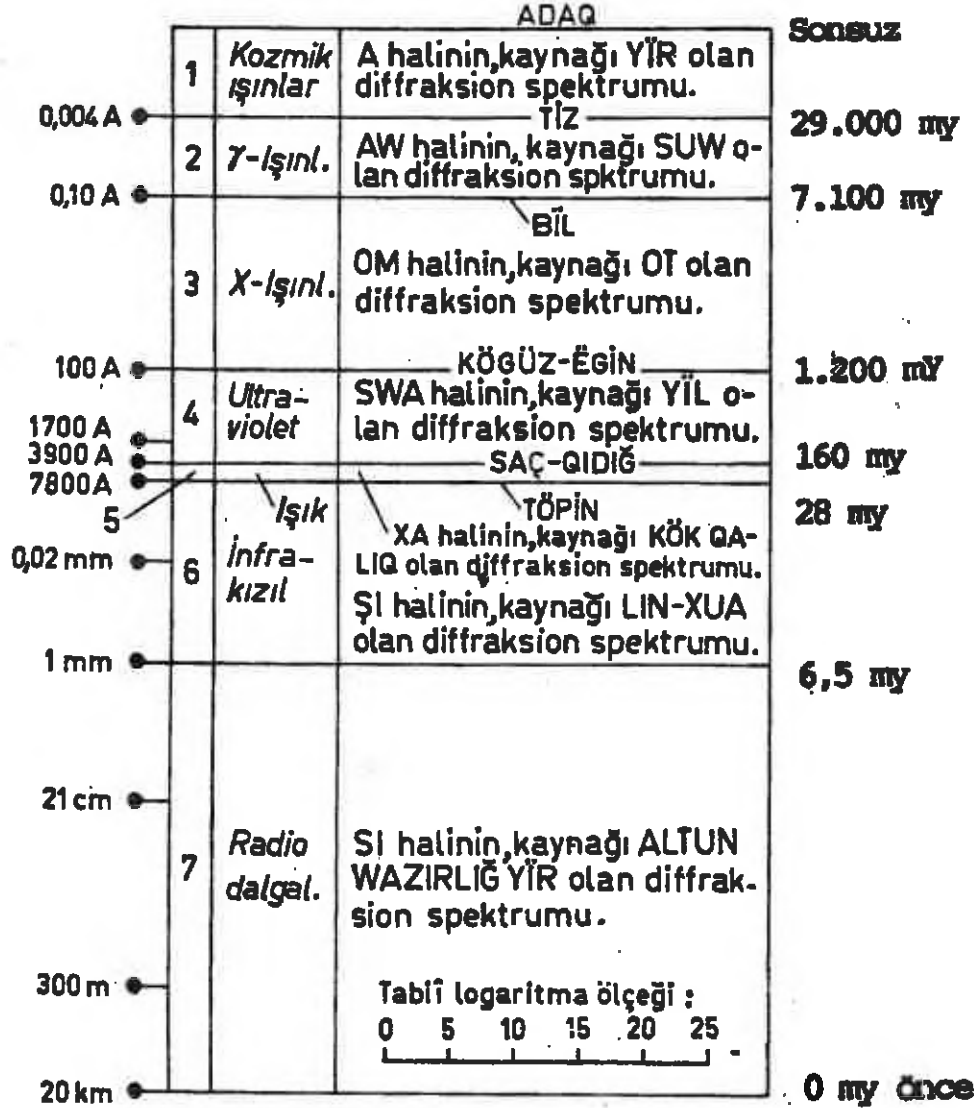
AW, (1) conversion, bir halden diğer bir hale geçme, devrilme, çevrime; (2) gamma ışını [EÑREYÜK NOMLUĞ YARUQ] veren şey.

Aşağıdaki cetvelimize göre, yerimiz ve insan canı, 29.000 milyon yıl önce, AW ÇAĞINDA teşekkül etmiye başlamış bulunuyor.

Mirşan,K.1990; Prototürk Bilginlerine göre Astrofizik, s.143.

Mirşan,K.1998; Dinlerin Gelişimi, s.29.

Cet.4. Elektromagnetik spektrumun A,AW,OM,SWA,XA,ŞI,SI hallerinin, globular clusterlerden birinin detayını veren Hertzsprung-Russell diyagramına göre tarihlendirilmesi (sağdaki skala!).

Cet.4 yerimizin teşekkülü çağlarını gösterir iken, aşağıdaki cet.5 OYUS AS [*homo sapiens*] çağlarını gösteriyor. Öfire Bıña Başı; tarihî çağlarda bile (yaklaşık olarak d.ö.1517' de!) OYUS AS halinde ya-

şamakta olan Avrupalılar için, OY-TOĞŞIQDİQİ BUDUN [akıllanmakta olan halk] diyor.

Cet.5 Avrnpada arkeoloji ve iklim safhaları

(Neugebauer-Simperl 1979, s.14 ' de *Avusturya için verilen kronoloji cetveli esas alınmıştır*)
(Mirşan,K.1998; *Etrüskler*, s.12).

70	Yeni	Dezir			
d.ö. 450	Eski	Çağı			
d.ö. 750	Üst				
d.ö.1300	Orta	Bronz			d.ö.1000
d.ö.1500	Aşağı	Çağı	SERİQ	Alçalış	d.ö.1500
d.ö.1800			Öd	Yükseliş	d.ö.1800
d.ö.3000	Üst		Bu safhadan is-		d.ö.3000
d.ö.4500	Orta	Neo-	lik safhaya geçiş		d.ö.4500
d.ö.6000	Aşağı	lithik	Sıcak	Azalış	d.ö.5000
			Devre	Yükseliş	d.ö.7000
d.ö.10000	Mesolithik		Buzların geri		d.ö.10000
			çekilmesi		
d.ö.40000	Üst-		Son Buzul Çağı		
	paleolithik		(d.ö.70000' e ka-		
			dar)		

Öñre Bıña Başının bu ifadesi, Avrupada devletler kurulması çağı-nın söz konusu olması bakımından ele alınmalıdır. Fakat,Avrupada Türklerin yaşamıya başladığı çağlardaki durum aşağıdaki gibidir Dünyamızda:

(1) resim yapılmıva 35.000 yıl önce başlanmıştır:

- Chauvet Mağarası (Ardèche, güney-doğu Fransa), 32.410-30.340 yıl önce
- Cosquer Mağarası (Bouches-du Rhône,güney-doğu Fransa), 27.110-18.010 y.ö.
- Cougnac Mağarası (Lot., güney Fransa), 25.120-13.810 yıl önce.
- Pech-Merle (Lot., güney Fransa), 24.640 yıl önce.

Bak : Chauvet, J-M.; Deschamps, E.B.; Hillaire, Ch. 1995; *CHAUVET CAVE*; Paris, s.131

(2) piktogramm'lara 20.000 yıl önce başlanmıştır:

- Tamğalı Sayı (Qazaqstan,*galaksimiz ve kişi-oğlu*) (tarih saptanması yapılmadı)
Mirşan,K. 1978; *Altı Yarıq Tigin*, s.144
- Tamğalı Sayı (Qazaqstan, *yaradılış tasfiri*) (tarih saptanması yapılmadı).
Mirşan,K. 1978; *Altı Yarıq Tigin*, s.51
- Tamğalı Sayı (Qazaqstan; *Türklerin devlet yöneticilerine Tanrı tarafından ve-rilen yetki*) (tarih saptanması yapılmadı).
Mirşan,K. 1970; *Proto-Türkçe Yazıtlar*, s.18

- Quersy Mağarası (Lot., güney Fransa; *ölü cesedinin yakılması*), 18.000 y.ö.
Mirşan,K. 2000; *Şölgentaş Mağarası*, s.29
- Lascaux Mağarası (Dordogne, güney-batı Fransa; *kuş resmi*), 17.000 y.ö.
Mirşan,K. 2000; *Şölgentaş Mağarası*, s.30
- Les Trois Frères Mağarası (Ariège, Fransız Pireneleri), *resim yolu ile düşünce aktarma*, 14.000 yıl önce.
Mirşan,K. 2000; *Şölgentaş Mağarası*, s.30
- Fransız Pirenelerindeki Les Trois Frères Mağarasında bir avcı resmi (Département Ariège), 13.000 yıl önce.
Mirşan,K. 2000; *Şölgentaş Mağarası*, s.29
- (3) petroglyph'lere 18.000 yıl önce başlanmıştır:**
- Tamgalı Sayı (Qazaqstan; *üzerinde bir TAMĞA bulunan tasfir*)
Mirşan,K. 1970; *Proto-Türkçe Yazıtlar*, s.14
- Tamgalı Sayı (Qazaqstan; *Üstünde UB-AÑ [pre-zekâ] yazılı bir mahlûk*)
Mirşan,K. 1978; *Altı Yarıq Tigin*, s.165
- Abaqan (Ulu Kem Irmağı) Steplerinde üzerinde TAMĞALAR bulunan bir SINTAŞ, *Aq Yüs stelesi* (tarih tespiti yapılmadı)
Mirşan,K. 1998; *Dinlerin Gelişimi*, s.10.
- Üzerinde *tamğalar* bulunan bir Ulu-Kem *sıntaşı* (tarih tespiti yapılmadı)
Mirşan,K.1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.26
- Kâhn-ı Melikân kaya üstü resimleri (Güneydoğu Anadolu, 17.000-9.000 y.ö.)
Mirşan,K.1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.32-33
- Bîria/Tasmin SINTAŞI üzerindeki TAMĞALAR (tarih tespiti yapılmadı)
Mirşan,K. 1998; *Dinlerin Gelişimi*, s.18.
- Üçüncü göz üzerinde AÑ ĖS ĖD ĖS [akıl halinde can] yazısı ve başın yan tarafında, UQ diye okunan bir kulak resmi bulunan bir Ulu Kem SINTAŞI.
Mirşan,K.1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.26.
- Hazar Denizinin doğu koltuğundaki Mañğıstawda bir keçi resmi yanında yazılmış olan TAMĞALAR (Qazaqstan) (tarih tespiti yapılmadı)
Mirşan,K.1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.103
- Lascaux Mağarasında (Dordogne) üç inek ve bir at arasına yazılmış olan bir TAMĞA (güney-batı Fransa), 17.000 yıl önce,
Mirşan,K. 2000; *Şölgentaş Mağarası*, s.31
- Şölgentaş Mağarasında (Başkırtstan) bir öküzün ağzına ve de başının altına yazılmış TAMĞALAR, 16.000 yıl önce.
Mirşan,K. 2000; *Şölgentaş Mağarası*, s.31
- Mas d'Azil Mağarasındaki (gün. Fransa) iri çakıltaşları yazıtları, mesolitikum.
Mirşan,K.1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.17
- Altamira Mağarasında (kuzey İspanya) böğüren bir inek resmi üstüne ve altına yazılmış TAMĞALAR, 14.330 yıl önce.
Mirşan,K.1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.99
- İgnatievka Mağarası (Oral Dağı, Sım Irmağı başlangıcı) hayvan resimleri ve TAMĞALARI, 14.000 yıl önce.
Şçelinskiy, V.E.-Şirokov, N. 1999; *Höhlenmalerei im Ural*; s.87-135
- Güney Fransadaki Marsoulas Mağarasında bir bizon resmi üzerine yazılmış

olan TAMĞALAR, 14.000 yıl önce.

Mirşan,K.1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.110

• Trois Frères Mağarasında (Fransa) bir koşu atı *tamğaları*, 14.000 yıl önce.

Mirşan,K.1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.100

• Niaux Mağarasında (Fransa) iki bizon resmi üzerine yazılmış TAMĞALAR, 13.850 yıl önce.

Mirşan,K.1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.98

• Tırşın yaylasının 8 km kuzeydoğusunda bulunan Taht-ı Melik zirvesi yazıtı, 8.000-7.000 yıl önce.

Mirşan,K.1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.34

(4) Gerçek anlamda yazı yazılmıya 14.000 yıl önce başlanmıştır

• Sülyek Köyündeki Yazılıkaya yazıtları (Ulu Kem,Sibir) (tarihi tespit edilmedi)

Mirşan,K. 1970; *Proto-Türkçe Yazıtlar*, s.66

• Doğu Anadoludaki Çilgiri Köyü yazıtı (tarih tespiti yapılmadı)

Mirşan,K.1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.54

• Doğu Anadoludaki Cunnî Mağarası yazıtı (tarih tespiti yapılmadı)

Mirşan,K.1985; *Anadolu Prototürkleri*, s.131

• La Pasiega Mağarası yazıtı (kuzey İspanya), 14.000 yıl önce

Mirşan,K.1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.109

• Rochebertiér ve Gourdon Mağaralarında (Haute-Garonne, Fransa) kemik üzerine yazılan yazıtlar, 14.000-12.000 yıl önce.

Mirşan,K.1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.110

• Çatal Hüyük yazıtı (Orta Anadolu), 8.000 yıl önce.

Mirşan,K.1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.39

• Vinça yazıtları (Sırbistan), 7.300 yıl önce.

Mirşan,K.1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.42

• On Notası, Açıktaş yazıtı (Talas Özeni) (tarih tespiti yapılmadı)

Mirşan,K. 1970; *Proto-Türkçe Yazıtlar*, s.64

• Weser Irmağı (Almanya) yazıtları, 6.140, 3720, 4380, 1630 yıl önceleri.

Mirşan,K.2004; *Skandinavya Yazıtları*, s.31

(5) 5.000 yıl öncesinden başlayan yeni çağ

• Uruk IV'de bulunmuş olan Sümer piktogramı, 5.200 yıl önce

Mirşan,K.1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.59

• Pra-Mısır hieroglifleri, 5.000 yıl öncesinden beri.

Mirşan,K.2000; *Pra-Mısır Hieroglifleri*, s.11

• Bir Girit mührü, 5.000-4.000 yıl önce

Mirşan,K.2006; *Anadolu Yazıtları*, s.107

• Bir Linear- A tableti, Girit, 4.000 yıl önce

Mirşan,K.2006; *Anadolu Yazıtları*, s.111

• Ugarit Yazıtları (Kuzey Suriye), 3.500 yıl önce (kama yazısı)

Mirşan,K.2006; *Anadolu Yazıtları*, s.69

• Erenköy mermer sarayı yazıtı (tarih tespiti yapılmadı)

Mirşan,K.1970; *Proto-Türkçe Yazıtlar*, s.79.

• Altı Işık Nasibi (İçki Türkistanda bulunmuş olan çok eski bir felsefe yazıtı)

Mirşan,K.1978; *Akınış Mekaniği Altı Yarıq Tigin*; s.111-117,

V. En eski yazıtlardan örnekler

Piktografi, düşünceyi resim veya semboller (*tamğalar*) aracılığı ile aflatana yazı.

Piktogramm, piktografik yazı unsuru (*tamğası*).

Petroglyph, yazı elementleri taşıyan resim.

(1) Resimler (35.000 yıl öncesinden beri)

Şek.1. Şölgentaş mağarasında bir at resmi, 16.000 yıl önce (IV-3)

Avrupadaki diğer resimli mağaralar için IV-1'e bakınız. Asya Türkleri, genellik ile, düşüncelerini *piktografik* olarak aflatmayı tercih etmiş bulunuyorlar (aşağıya bakınız).

(2) Piktogrammlar, 20.000 yıl öncesinden beri

Şek.2.Tamğalı Sayı piktogramını (IV-2)

Yedi kat göğü ve güneş sisteminin 9 uydusunu temsil eden spiral kollu bir mahlûk (yani, galaksimiz) ve UB-AÑ [pra-zekâ]

Şek.3. Tamğalı Sayı, yaradılış tasfiri (IV-2)

Resmimiz üç kompozisiyondan teşkil edilmiş bulunuyor. En üstteki kompozisiyonda AÑ'ın henüz teşekkül edememiş olduğu çağ gösteriliyor. Orta kısımda ise. AÑ'ın nasıl teşekkül ettiği hikâye ediliyor. Alt kısımdaki kompozisiyonda, artık—AÑ TAMĞA'sının bir kişi başına çizilmiş olmasından anlaşılacağı üzere— AÑ teşekkül etmiştir ve kişi, hayvanlar arasında, mes'ut bir hayat yaşamaktadır.

Şek.4. Tamğalı Sayı piktogramı (IV-2).

Buğ ve Qatunun, Tanrıyı temsil eden, güneş ve ay tarafından takdisi.

Şek.5. Lascaux mağarasında (Dordogne, Güney Fransa) bir kaya resmi (IV-2). 17.000 yıl öncesine ait bu resme "avcı trajedisi" ismi verilmektedir: Bir avcı mızrağı ile bir bizona öldürücü bir darbe vurur. Bizonun barsakları bile dışarı fırlamıştır. Ancak, bizon kuyruğu ile havayı kamçılar, tüyleri dikleşmiş, gözleri parlamıştır ve son deminde avcıyı boynuzlar, öldürür!

Avcının beklenmedik bir darbe ile öldürülmüş olduğunu (yani, onun öbürdünyaya "UÇ'muş" olduğunu) belirtmek üzere, ressam onun başını bir *kuşbaşı* şeklinde çizmiştir ve, ayrıca, keyfiyeti avcının hemen yanına çizmiş olduğu "ES-kuş" [*can-uç*; yani, "canı uçtu"] resmi ile de canlandırmaktadır.

(3) Petroglyphler. 18.000 yıl öncesinden beri (IV-3)

Şek.6. ON-OĞ [kozmetik kişi] ve OQ [kuantum], *Tamğalı Sayı* (IV-3)

Şek.7. 98 [UB-AÑ, *Pre-zekâ*], *Tamğalı Sayı* (IV-3)

Şek.8. Kızların Mağarası (Doğu Anadolu)

Mirşan, K. 1999; *Erken Türk Devletleri ve Türlük BİL*, s.7

Şek.8/1. Kızların Mağarasında (Doğu Anadolu) bir piktogram [sözkonusu edilen şeylerin doğrudan-dogruya resimlerini veren yazı] : AT [erkek resmi] + OĞ [kadın resmi] = AT-OĞ [aile] ve de TOĞ [doğum].

Şek.8/2. Kızların Mağarasında *ideogrammlı* [söz işaretli] yazı : AT [at ideogramı] + OĞ [kadın piktogramı] = A T -OĞ [aile] ve de TOĞ [doğum].

Şek.8/3. 3 Kızların Mağarasında bir *petroglif* [içinde harf bulunan piktogram]: "T-tamğası" + OĞ [kadın piktogramı] = TOĞ [doğum].

Bu üç resim bize bir TAMĞA'nın gelişim safhalarını gösteriyor → piktogram, ideogram, TAMĞA.

(4). İlk yazılar, 16.000 yıl öncesinden beri

Şek.9. Şölgentaş yazısı, 16.000 yıl önce (IV-3 ve şek.1) .

Mirşan,K. 2000; Şölgentaş Mağarası, s.31

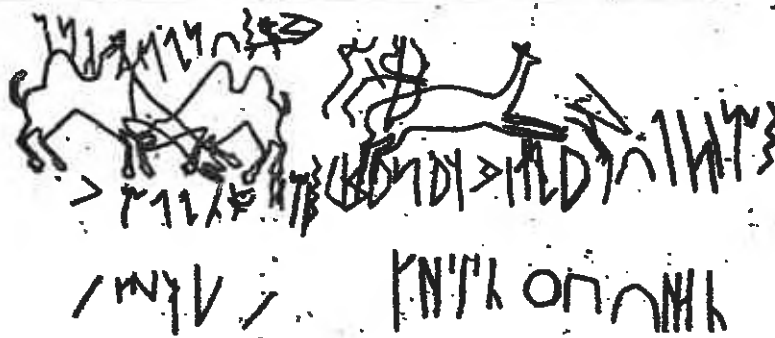
Öküz başı [aş] önünde yazılmış olan yazı, bu başın altında şu şekilde tekrarlanmaktadır: AŞ ÊL İT [halk yemeği olan impuls (yani, can)]. Yazı AŞ ÊL AT [halk yemeği] şeklinde de okunabilmektedir.

Şek.10. Mas d'Azil mağarasında bulunmuş olan iri çakıtaşları yazıtı (IV-3)

Soldan 1.yazı→UÇ [lider]; 2.yazı→BU UÇ-UÇUS [beyin lider olması]; 3.yazı→UÇ ALTI [liderlik yetkisi].

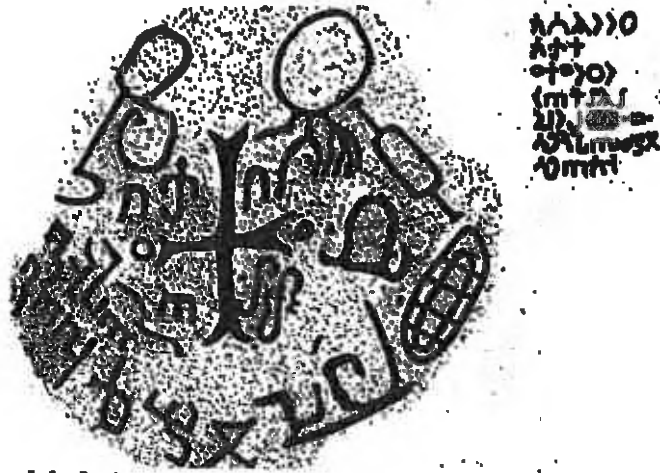
(5) Olgun yazılar, 14.000 yıl öncesinden beri (IV-4)..

Şek.11. Ulu-Kem, Sülyek, Yazılı Kaya yazıtı (IV-4)

Bu yazıt Türkler tarafından kaleme alınan en eski uzun metindir:
 BUQUQUN ONÇ ĖS ÜE,
 İÇ AW UÇ ÜEW.
 ONÇ BU ĖSİTİS OY A ĖSİS,
 BU ĖL OY A ÜYÜ ĖM ĖSİS,
 ONÇ ĖS BU ĖSİTİS ĖN
 UÇ ĖKİ BU UW.
 UÇ ĖSİTİS,
 OŞUŃ UÇ,
 UĞUQ ĖL
 ĖS ĖSİS
 ÜE UQ ĖL ĖS.

*Beyine bu şekilde hatıra edilen deve,
 onun sahip olduğu liderlik devesidir.
 Bu şekilde hatırlanmak üzere,
 halk tarafından benimsenilerek
 hatırlanış,
 hatırayı bu şekilde algılayanların
 şerefli kutsal lideri yapmaktadır;
 çünkü onun lider oluşu,
 devlet lideri olarak,
 halkınca onaylanmış bulunuyor ki,
 bunun hatırası
 deve resmi yardımı ile halka hatıra
 edilmiştir.*

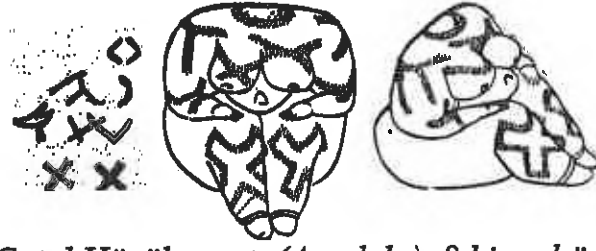
Şek.12. Doğu Anadolu'da, Vanın güneyinde, Tırşın alanındaki Cilgiri Köyü yazıtı.

Yazılar 45 cm çapındaki bir silindirik taşa yazılmış bulunuyor (IV-4)..

Uyanık,M.1968; *Van-Hakkâri sınırında, Tırşın yaylasında bulunan kaya resimleri hakkında.*
kollegium (Belleten, cilt XXXII, sayı 125; Ankara; s.51).

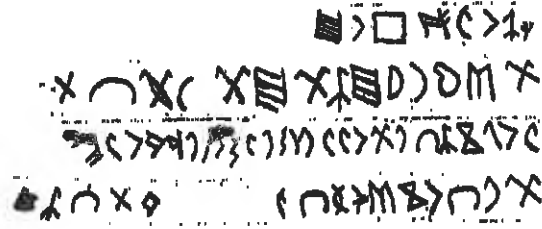
OŃU UTUS ÖGİS
 OQ AT ÖGİS.
 OŃU-OŃ OQUŃ,
 AT-ATA OQ UŞ ĖSİS
 İŞİ ÖZ-İÇİŞ BOLU
 UB-OZ BU AŞA ĖKİNÇ,
 ĖSİ ÖGİS AŞINÇ.

*Medeniyetlerin tekvinini temin eden Ögis,
 OQ'ların içinden çıkmış olan bir Ögisdir ve
 OQ'ların medeni olmalarını sağlamış olan o,
 OQ Majesteleri AT-ATA olarak anılacaktır.
 Cennet siperinde olabilme,
 Allaha aşma demektir ve,
 işte, Ögisin canı oraya aşmış bulunuyor.*

Şek.13. Çatal Hüyük yazıtı (Anadolu), 8 bin yıl önce (IV-4)

OĞ [insan] ON AT [kozmostaki] UW İT [kutsal impulsudur] ĖD-
ĖD [yaradılışın].

Şek.14. On Notası, Açıktaş yazıtı (IV-4)

ÖC-UÇU ÖGÜZ AŞU ĖL:	<i>Liderlik sahipliği deniz aşu halk:</i>
BU ALTIŃ ON-UYUL UÇ BU,	<i>işbu yetkilin ON-UYUL lideridir,</i>
ĖL BU, ĖS BU ĖSİD.	<i>halkım adına söyleyeceklerimi dinle.</i>
ÖGÜ AP-AQIN UÇ ISIP BUY,	<i>Krallığı savaşlarda şöhret bulan lider</i>
	<i>yazdı bu yazıtı,</i>
İP-İNİNÇİP,	<i>sana barış teklif ederek ki,</i>
İNİNÇİN AP-ANTI BU ÖGÜÇ.	<i>bu barış şartları için yüce andım</i>
	<i>teminattır.</i>
BU ÖP-ÖSÜ AQIN ALT AW ĖS,	<i>Bunu yazan ordu akını yetkilisinin</i>
ÖG[ÜÇ BU ĖSİD] ĖKİ.	<i>haşmetmeab namı</i>
ÖDÜS UÇU.	<i>Devlet Lideridir.</i>

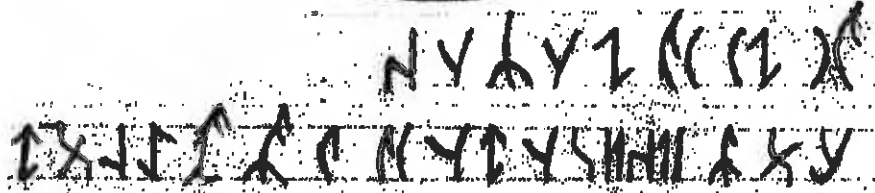
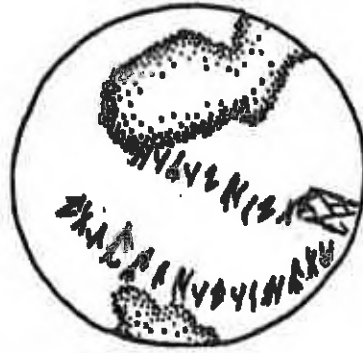

(soldan sağa doğru okunacak)

Şek.15. British Museum'da bulunan bir Sümer tabletinin 7. sütunu yazısı (IV-5)

Mirşan,K.2008; İskitler, Sümerler, Yemenliler, s.37.

AR İLİN ĖB-İTİB,	<i>Ötelenmek üzere halkın impuls vermiş olması</i>
	<i>dolayısı ile,</i>
OS İT OZU,	<i>onun Tanrı Biline impuls ile ozması,</i>
OQ AR OĞ AD	<i>kuantum halinde ötelenen kişi adımının</i>
	<i>(modalitesinin)</i>
OS OŞİB.	<i>Tanrı Biline konfigürasyonudur.</i>

Şek.16. "Altın elbiseli adam" da denilen Eşik Qurğamı yazıtı (Qazaqstan)
Mirşan,K.1985; Anadolu Prototürkleri, s.35.

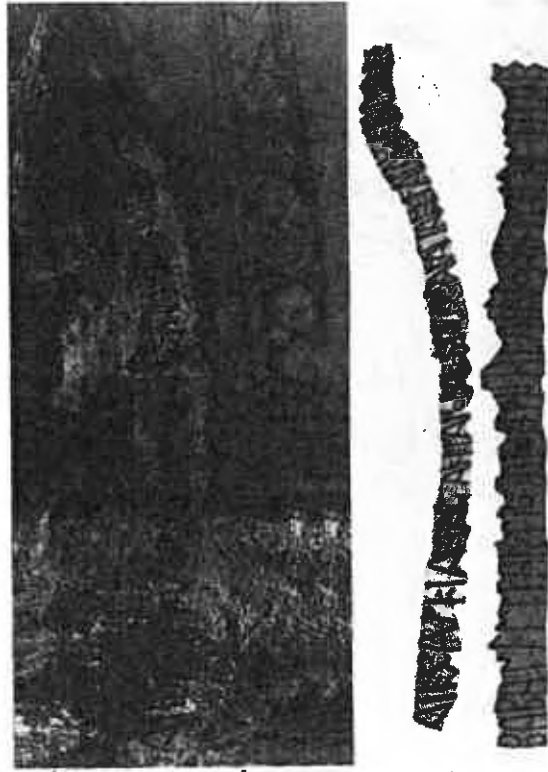
ÖGÜN AN	<i>Haşmetmeaplığını taziz etmekte olduğun kişi</i>
ONUY A	<i>kozmoslaşmış olan</i>
ÖCÜ OQ.	<i>bir savaşçıdır.</i>
UB-OZ UÇ	<i>Ö, Zeus liderliğine</i>
ÖZ ÖTÜ,	<i>geçmek sureti ile,</i>
ONUY OY	<i>kozmoslaşmış olanlar</i>
ËKİÇ ËKİL	<i>yerine</i>
ALIZ AT.	<i>alınmış olan namdır.</i>

UW ON: Kutlu ON'
AT-ATA UÇ: AT-ATA lider
ËTİLİS ËSİS. ediliş hatırası

Şek.17. Erenköy sarayı mermer yazıtı (IV-5)

UW-ON:	<i>Kutlu ON'lar hakkında beyan:</i>
AT-ATA UÇ	<i>AT-ATA lider</i>
ËTİLİS ËSİS.	<i>ediliş hatırası</i>

Şek.18. Eskişehir İli, Çifteler İlçesi, Yazıhkaya Köyündeki mezar yazıtı.

(1) Soldaki ve ortadaki yazı: Mezarın en üstündeki yazıt

(2) Sağdaki yazı: Mezarın sağ yanındaki dikvi noter yazıtı

Mirşan,K.2006; Erken Türklerin Anadolu Yazıtları, s.30

Seklin sağ tarafındaki dikvi yazıt (noter yazıtı):

ÖK ÖTÜK AT	Rabbe geçmek üzere (vücuttan) atılma
ĖMİÇ-ĖMİÇ	nasibine erişilen
ĖBİT ĖSİNÇ	düzendeki
ÖG ĖRİN	"Kral" olarak
ĖSİTİBİN ONÇ	bilinen
İK USUŃ	dual ["can" ve "ten"den ibaret] vücut
İS AT Ü,	"can" edilmiştir,
ATAB UÇA OŃUNÇ.	(vücuttan) atılarak uçmuya muvaffak
	olmuş olması hesabı ile.
ONÇ ĖSİKİÇÜ,	Bu şekildeki bir tecelli ile,
UÇUM ĖTÜ,	onun uçurulmuş olması,
UÇ İL-AT	halk lideri olması dolayısı ile, vücu-
	dundan atılarak
UÇUNÇ.	uçabilmiş olmadır.

Öldükten sonra hakan canının cennete geçebilmesi için onun bendelerinin Tanrıya ANT SİZİME [Tanrımıza ant ediyoruz], veya, ÖKÜK ANT ALTU [Tanrıya ant olsun], veya, ÖC ĖSİP ÖK ANT [kralımızın Tanrı vekili olduğuna ant] demeleri; yani, ÖCÜK ĖDİS ANTİS ĖSİS [Sahip olana ant etme] şarttır.

Ancak-ve-ancak bu hallerde ANT URUS ÖG AQINIS AT [ant edilen savaş haşmetmeabının (gazi kralın)] AT (yani, *can*) halinde akınışı (cennete eriştirecek olan u-zay yolculuğu) tahakkuk edebilecektir.

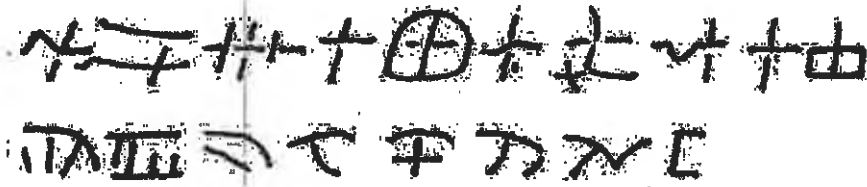
Elbette, halkın ant içtiğinin *bitaraf* bir merci tarafından teyidi zarurî olacaktır. Türükler, ancak özerk bir devletin bu hususta bitaraf olabileceğini düşünerek, hakanlarının YUĞ merasimine, “*noter*” olarak Çinlileri davet etmişler ve onlar da, Türklerin kendi hakanlarının tarihini yazdıkları taşların en sonuna, yazılanların doğru olduğunu bir Çince yazı ile teyit etmişlerdir.

Ancak, yukarıdaki UÇUD [Tanrı mutabakatı, Tanrı eşdeşliği] yazısını tasdik eden yazının Türkçe olduğunu görmekteyiz. Buna göre, bu yazıyı yazarlar özerk bir Türk devleti yetkilileri idi, veya, o çağda makbul olan dilin Türkçe olduğu anlaşılmaktadır.

Şeklin orta (ve de sol) kısmındaki ana yazıtta ise şöyle deniliyor:

AT ĖSİÇ OZ	(Bedeninden) <i>atılma yolu ile</i> (cennete) <i>geçerek yer alan</i>
AT ĖRİK ĖSİT,	<i>atılma erki sahibi,</i>
UÇUB ĖTİGÜW	<i>uçmak sureti ile</i>
AT ĖKİÇ, ÖTÜ OÑ.	(bedeninden) <i>atılarak</i> , (cennete) <i>geçmiş bulunuyor.</i>
AP-AT ĖBİÑİZ	<i>Atılarak aparılmak [götürülmek] üzere,</i>
ĖMİÑ ĖLİTİS,	<i>iletilmiş olan (yani, Tanrısına kavuşmuş olan)</i>

AP-AT ĖBİT, —(vucuttan) atılarak aparılma
düzenindeki—
ÖG ĖSİTİÇ İS ĖBİT işbu Kral canı
ÖTÜK ĖSİÇ İS, (cennete) geçmiş olan candır,
UÇUD, AT UÇ OZ. çünkü o UÇUD [Allah taraftından tayin
olunmuş lider] idi ve, atılarak uçmak sureti ile, (cennet-
te) yerini almış bulunuyor.

Şek.19. Troya yazıtı

Mirşan,K.2006; *Erken Türklerin Anadolu Yazıtları*, s.104

OQ ONISIN AÑIQISI Oqun kozmoslaşmış olmasının açık
delili
OQ ĖSİÑ-IQİÑ Oq denenlerin
ĖSİÇİ-ĖS OQ USUŞ canı olan Oqun Allahlaşmasıdır.
ĖSİTİL ÖGİŞİN ĖT İşbu yazı
ÖK ĖTİSİTİNİS. Kral hatırasınadır.

TETINATE: BESSANAS

Şek.20. Etrüsklerin tıp alanındaki bir yazıtı (soldan sağa)

Mirşan,K.1998, *Etrüskler, Tarihleri, Yazıları ve Dilleri*, s.43

ĖSİÇ ĖSİSİNİT ĖSİÇ Geçerli itibarımız
ĖLİÇİZ OTUNUTUZ. İnsan doktorluğudur.

ADN ODN (ADY)

Şek.21. Ayna çerçevesine yazılan bir psula yazısı (sağdan sola)

Mirşan,K.1998, *Etrüskler, Tarihleri, Yazıları ve Dilleri*, s.43

ÊZÛY ÊDÎTÎZ

Hediye edilen

UNULT OÑUNUDUT. Sapan doğrultuyu düzelten alettir.

Şek.22. Bir yazı tahtası üzerine yazılmış olan Etrüsk alfabesi

Mirşan,K.1998, *Etrüskler, Tarihleri, Yazıları ve Dilleri*, s.43

AT ÖKÜDÜÇ

Düşünceleri

ÊB-ÊL

halka

UQUÑUSUĞ OLUMUN,

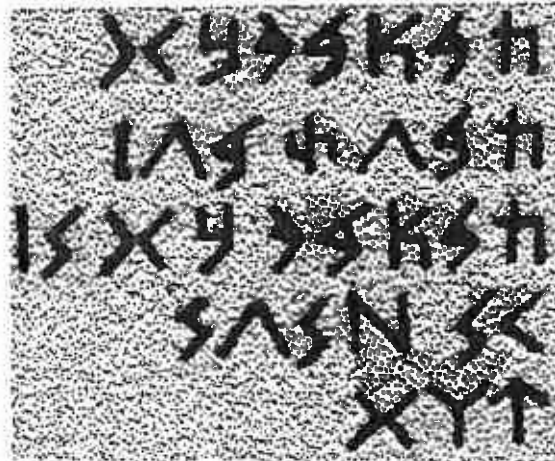
añlatmayı mümkün kılan,

OQUŞUÑUPULT ÊSÎÑIR

“alfabe” denilen

ÊZİSİK UQUSUÑUÇ.

(yazı yazmak üzere) transfer
edilecek harfler.

Şek.23. Side yazıtlarından ÖGİS [havari] yazıtı.

Mirşan,K.2006; *Erken Türklerin Anadolu Yazıtları*, s.48

ÖGİS ATIQ ATAR OĞ,
ÖGİS ATALIQ ATALIS,
ÖGİS ATIQ ATAR OĞ-OZIS,
ÖZ ANIZILIZ
ETÜY OĞ.

ÖGİS ismi ile anılan kişi
ki, ÖGİS babalı olarak maruftur,
ve ÖGİS isimli büyük babalıdır,
kendi heykelini
takdim eden kişidir.

Şek.24. Bir Yemen yazıtı.

Mirşan,K.2008; İskitler, Sümerler, Yemenliler, s.58

OÑ ÖK AÑ
ÖKÜKİS ÖKİSİÑ ED
İSİÑ AÑIZ

Kralı hatırlama
kederi ile kederlenme,
onun ruhunu hatırlamadır.

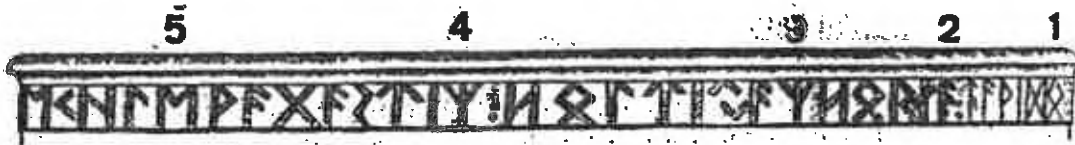

Şek.25. Sinuhe 3 yazıtı (Pra-Mısır)

Mirşan,K.2000; Hieroglifler; s.29. .

AÑIN OÑ 313, SUB IDID ÖD; AYIN OÑ 7 .

Su baskını erasına göre, tarih 313 ve 7inci ay .

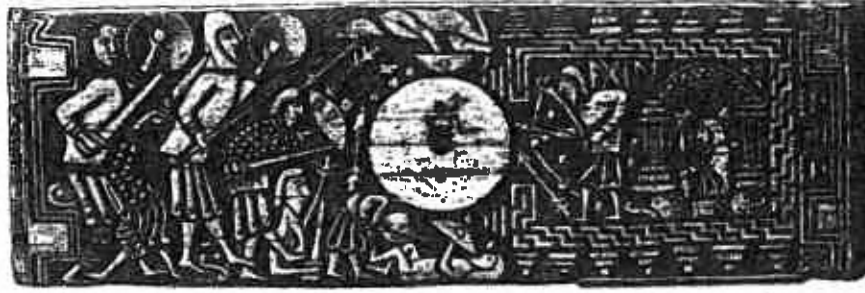

Şek.26. Gallehus altın boynuz bitigi (Küzey Jutland, Danimarka)

Mirşan,K.2004; Skandinavya Yazıtları, s.70

1. BU AQINIS ERİK AT
2. ÖK OQ UR BUN
3. ÖC-ÖK UW ESİTİP BUN
4. ÖÇİS ATİZ EKİDİK ER
5. ALTIP ANU ALT

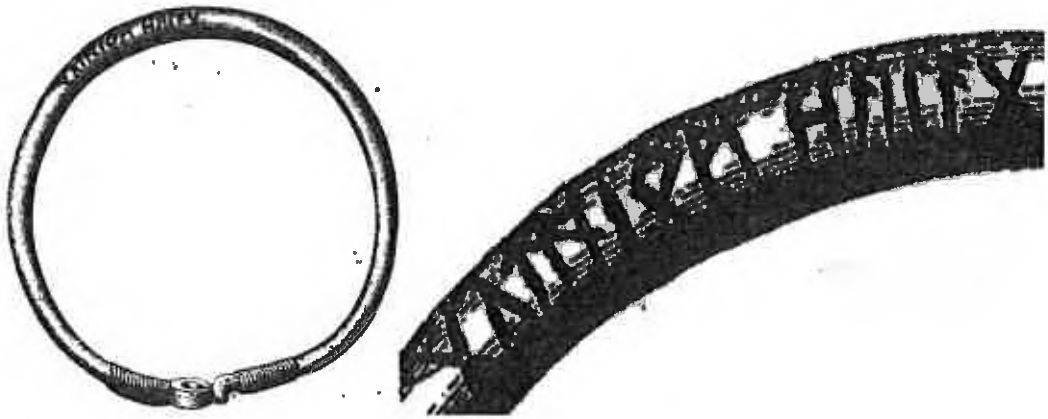
1. İşbu akınış sahibi
2. OQ'lar Krallığı savaşçısıdır,
3.o Tanrı Krallığını kutlu olarak anar.
4. Tanrı bendesi olan bu eri
5. yadediniz. .

Şek.27. Northumbria sınıbitiği, İngiltere (yazısı sağdan 2. adamın üstünde)

Mirşan,K.2004; Skandinavya Yazıtları, s.67

ÖK ĖDIS ĖPİS "Kral ediş" tertibatı.

Şek.28. Altın halka bitigi (Buzeu, Wallachia, Romanya)

Mirşan,K.2004; Skandinavya Yazıtları, s.72

1. ĖDİKİP ĖSİK	1.Sahiplenerek hediye
2. AN	2. an, ♥
3. ĖSİR BU ĖS-ĖSİK	3. esine getirerek bu hediye
4. AT-İL ĖD	4. AT-İL varlığını.

Şek.29. Thera'dan bir kaya resmi, d.ö.7. yüzyıl (özel bir yazı) (IV-5)

Mirşan,K.2006; Erken Türklerin Anadolu Yazıtları, s.110

ĖRİÇİK ALT A (←)	Erişmiş olan (sağdan sola okunacak)
OÑ ĖR (←)	başarılı er (yani, Kral)
AT ĖRİK ĖL A	dua eden halk
ÖGİÇ ĖSİT ALT (→)	tarafından öğülmüş bulunuyor,
UP-ODUÑ ÖKÜP	—(cesedini) ateşte yakan
ĖL ALT (→)	halk tarafından—
ÖKİP-İÇİT ÖGÜÑ	göge kavuşacak olan Kralın
ĖRİT ALT (←)	erişmesi için.
UP-UÇ	Yüce Lider (bu sayede)
ĖRİT OZİÇUY ALT.	eriştirilmek üzere ozdurulmuş bulun-
	maktadır.

Şek.30. Aq İdil ve Sım ıramaklarının birleştiği yerdeki Aqtaş Köyü bitişiğindeki mezarlıkta bulunmuş olan kemik iğne, d.ö.400-d.s.300

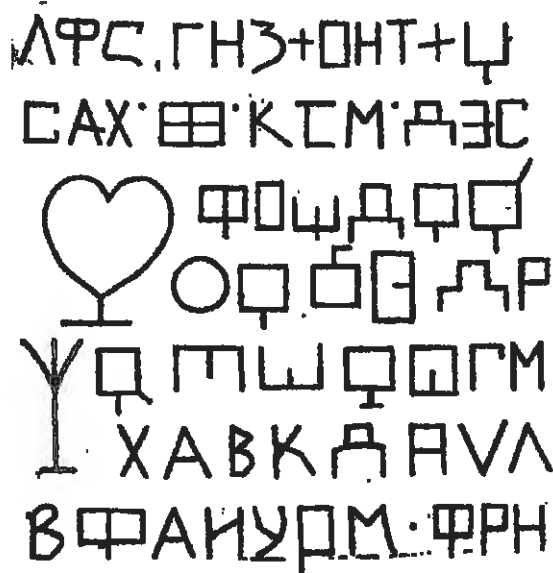
Mirşan,K.1999; Erken Türk Devletleri ve Türuk Bıl, s.13

ÖK AT UB-OZ

Tanrıya yüce ozuş [geçme]

ÖK ATAB

Tanrıya adanarak gerçekleşir.

Şek.31. Başkırtstanda, Sapay Köyünden 2 km uzaklıkta, büyük bir dağın ayağında, massiv ve kompakt bir dağ burnu uzanır, "Taş-murun" [Taşburun]. Üstü düz olan bu kayanın yan kısmında yukarıdaki yazıtımız yer almaktadır.

Mirşan,K.1999; Erken Türk Devletleri ve Türuk Bıl, s.13

ĖL-ĖSİŞ	<i>Halkın anmakta olduğu</i>
ÖG-ÖGİNİZ	<i>Haşmetmeab hakkında</i>
UQUŞINIT UQ ĖSİS	<i>güven belirten</i>
SAQ UQUŞ	<i>tedbirlerin</i>
ĖKİSİM ĖDİŃİS:	<i>alınmış olması.</i>
OY-ĖS	<i>ona,</i>
ĖSİŞİŞ ĖSİS ĖD	<i>bu hususun sahiplenilerek</i>
İSİŞ İSİŞU,	<i>yazılması yolu ile,</i>
OŃİSİŞ UŞİŞ ĖDER:	<i>başarı temin eder :</i>
ÖCİ İSİŞU	<i>Kendisi hakkında yazı yazma</i>
ĖSİSİS	<i>şeklindeki</i>
ĖSİS ĖSİŞ	<i>yetenek ifadesi</i>
İŞİS ÖGİM	<i>onun siperde olma [cennete girme]</i>
	<i>şerefi içindir;</i>
UQA, ÖKÜK ĖD,	<i>onun, işbu tevaf [halkın tevafı]</i>
AYIL, ÖKİSİŞ ANUY	<i>dolayısı ile, Tanrı anılarak</i>
ĖRİM ĖSİŞİRİN.	<i>erişmesi içindir.</i>

Bu yazıt bize Bizans ve Rus alfabesinin orijinini gösteriyor ve onda bu alfabelerin şu harflerini görmekteyiz: АГДЗН—КАМNPCTŲVX.

Şek.32.Oqların Meryem Anası (Trakyada bulunmuş olan bir madalyon)
 Mirşan,K.1973. *Dechiffrierung der Protogriechischen Inschriften*, s.58
 Mirşan,K.1999; *Erken Türk Devletleri ve Türuk BİL*, s.56

OQ ĖZİSİŃİRŲ ANIZİŃİS	<i>OQ kutsallığını anmak üzere,</i>
ANISIQIN OZIRIW:	<i>anmış olma ve</i>

ÊZİSİL UQURİSİS ATAW
ÊDİÑİSİP ÊDİTİN ATAW
BU ATANIÑİS ATIN
OQ ÊMİR ÊZÜY

onu kutsal yazı aracılığı ile
sahiplenerek zikretme,
şu kavrama dayamr :
kuantumun varlık haline erişme
transferi.

Bu yazıtta ÊZİS sözünü “kutsal” diye tercüme etmiş bulunmaktayız. Ancak, Etrüskçede ÊZİÇ ÊSİP ATAB “transfer olanlar” demektir (1998, s.8). Buna göre, ÊZÜY sözünü “transfer” diye ele alır isek, bizim Meryem Ana diye bildiğimiz, ÊMİR [< ÊM-ÊR] ÊZÜY “varlık haline erişme transferi” aılamına gelecektir (yani, Tanrı tarafından veryüzüne transfer edilen İsanın Meryem Ana tarafından doğurulması).

ÊMİR ÊZÜY’e Leon VI (MS 886-912) *solidusun* dan beri “Maria” denmektedir. Bu söz, **M-P** ΘEOY şeklinde yazıldıktan sonra, *Mhetep Θεογ* [Tanrı Anası] denilerek okunmaktadır. Ancak, orijinal yazıda “meter” sözündeki “t” harfi ve ΘEOΣ sözündeki E ve O harfleri yok.

Hiristiyanlık dininin, Türkler tarafından, *Taşmurun* yazıtından (şek.31) geliştirilmiş bir din olduğunu şu Bulgar yazıtı da kanıtlıyor:

ΖΗΤΚΩΗΗΤ ΖΗΡΓ
ΩΥΒΩΥΛΕΧΩΥΜ
CΤΗΚΥΠΕΥΝΕ:ΤΩ
ΥΛCΧΗ:ΦΜ:ΕCΤΡΩ
ΓΗΝΚΥΠΕ:ΥΚΖ:ΤΩ
ΥΛCΧΗ:ΩΝΔ:ΤΩΥΡΤ
ΩΥΝΑΠΗΛΕΖΩΠΑΝ
ΕCΤΡΥΓΗΝΚΥΠΕ:Κ:
ΤΩΥΛCΧΗ:Μ:ΑΛΧΑCΗ
ΚΥΠΕ:Α:ΧΛΩΥΒΡΗΝΑ

Şek.33. Bulgaristanda, Preslav bölgesindeki Bjel-Brjak klisesi yazıtı.
Mirşan, K. 1999; *Erken Türk Devletleri ve Türük Bil*, s.56

UZANTQUN ANTIZIN
 ARĞUYUB LAÑ
 QOYAM
 ASQAN KÖYPEÑ ÜYÜNİÑ
 TOYLASQAN ĖSÜSİM
 AÑIS TURUĞININ
 KÖYPEÑ ÜYÜKİZ
 TOYLASQAN: OP-ONUD
 TOYIR TOYIN
 APPIN LAÑ
 OZUPPAN AÑIS TURUYĞININ
 KÖYPEÑ ÖK
 TOYLASQANIM AL
 OQASIN KÖYPEÑE
 QOLUYIB ORNINA

*Yüce imanımın
 saflığı saiki ile,
 koyuyorum
 —gök mabedi evinin
 mukaddes Esüs'ün [Allahın]
 anıldığı
 mabet olmasından dolayı
 takdis olunan
 yemek ziyafeti
 verilmek sureti ile,
 göğe geçişin hatırası olarak
 mabette yapılan
 ayin ile—
 işbu gök mabedinin haçını
 yerine.*

Yazıtımıza göre, *haç* sözünün *oqaç*'dan türediği anlaşılmaktadır. Ayrıca, KÖYPEÑ ÜY sözündeki *köy*, herhalde, ÖK ÜY'den [Rap evi] türemiştir; yani, *köy* mabedi bulunan bir yerleşmedir.

Hristiyanlığın kaynaklandığı yerin Başqırstan olduğu ALTI YARIQ TİĞİN'den de anlaşılıyor:

[ULUĞ] İRKİN	[Uluğ] İrkine
ÖC-OÑIN TİREKE YARIQIN	varlık başarısı için inen nur
İNİL [UR]-OÑUQA	İnilin yaratılış başarısına
YARLIĞ BOLTI.	vahiy oldu.

Mirşan,K.1978: ALTI YARIQ TİĞİN, s.115.

Burda söz konusu edilen ve “Barış” anlamına gelen *İnil*, herhalde, Trabzon kilisesini kurmuş olan bir peygamber olmalı, bu kilisedeki bütün yazılar Türkçe:

IC XC	İSİS UQUS	İsis Uqus,
ΟΦΙ ΘΡΩ	OÑUZIS ĖZİRİW	başarılı-ozma transferi
ΑΑΝ ΠΟC.	ULUTIN ĖPİÑİS.	meleği (Mirşan 2006, s.61).

Bu metinde geçen *İsis Uqus* bizim “İsa” dediğimiz peygamberdir. Mirşan,K.2006; *Erken Türklerin Anadolu Yazıtları*, s.61

VI. Erken Türk Alfabeleri

Cet.6. Açıқтаş Alfabeti (en eski alfabe)

		Geniş				Dar				
		Kapalı		Açık		Kapalı		Açık		
Ünler	Arka	>	O	ı ?	A	>	U	ı	I	
	Ön	ı ?	Ö	İ	Ê	ı ?	Ü	ı	i	
Ünükler	Gevşek	D	Y	>	W	ı ?	R	İ	L	
	Gergin	Ö	Ñ	İ	G	ı ?	M	ı	N	
Ünüenler	Sesli	ı	X	B	X	D	ı	Z	Y	C
	Sağır	ı	P	ı ?	T	ı	Ş	ı ?	K	
Türev Sesler		ı ?	G	ı ?	Q	ı	S	ı	Ç	

ı M X ı ı ı ı
 NÇ LT BU UÇ AQIN ANT EKi

Mirşan,K.1970; Proto-Türkçe Yazıtlar, s.28

Cet.7. Ulu-Kem Alfabeti (ikinci dereceden eski alfabe)

			G E N İ Ş				D A R				
			Kapalı		Açık		Kapalı		Açık		
ÜNLER	ARKA DAMAK		Avurtısuz	>	O	ı	A	>	U	ı	I
	ÖN DAMAK		Avurtılı			İ	E			ı	i
			Avurtısuz	N	Ö	ı	E	N	Ü	ı	I
ÜNLÜKLER	TAM	Gevşek	Arka d.	D	Y			ı	R	ı	L
			Ön damak					ı		ı	
		Gergin	Arka d.	Ö	Ñ	ı	M			ı	N
			Ön damak	ı						ı	
	YARI	Sesli	Arka d.	ı	W					ı	Z
			Ön damak	ı						ı	
		Sağır	Arka d.			ı	ı			ı	S
			Ön damak			ı	ı			ı	
	ÜNÜLENLER	SÜREKLİ	Arka d.			ı	G			ı	G
			Ön damak			ı	Q			ı	K
			Arka d.			ı				ı	C
			Ön damak			ı				ı	
	Ayrı	Sesli	Arka d.	ı	B	X	D			ı	C
			Ön damak	ı	P	ı	T			ı	Ç
Arka d.					ı				ı		
Ön damak					ı				ı		

Mürekkep harfler : > → NÇ M → LT ı → ANT

ı → AQIN

Mirşan,K.1970; Proto-Türkçe Yazıtlar, s.27

Cet.8. ISUB-ÖG harfleri ve hieroglifler

ISUB-ÖG	Hie-roq.	Proto-Türk	Oku-nuşu	ISUB-ÖG	Hie-roq.	Proto-Türk	Oku-nuşu
			AQ				AÑ
			İSİS				UQ
			UÇ				ON
			ÖG				AT
			BU				OŞ
			UB				AŞ
			OÑU				OQ
			OZ				EK
			UL				A

Miršan,K.1933; *Alfabetik Yazı Başlangıcı ve Glozel Yazıtları* (Almanca), s.8

Şek.9. Pra-Mısır Tamğaları

AT	ÖK	Ö/Ü	ED	İÇ	EB	İL	UQ
OÑ	İS	İK	UL	EM	ON	OQ	OŞ
AÑ	AP	ALT	ES	EN	ER	AÑ	AS
ÖG	UQ	US	AÑ	OC	OY	UW	A
AD	AD	AQ	AQ	AQIŞ	APA	AR	ASISIŞ

AS	ATA	ATAL	TÖRT	AY	EB	EB	ED
ESÜ	ID	IL	ILID	İŞ	İŞUBIQ	İÇ	İNÇ
İŞ	İY	İZ	İZİN	İZİW	O, U	OĞ	OL
OL	OM	ON	ONIS	OS	OT	OY	OZ
ÖT	ÖZ	ÖZ	SU	TÖRT	UÇ	UÇ	ULAN
UR	UW	Ü	ÜR	ÜŞ	ÜY	ÜY	PARAMIT

Mirşan,K.2000; *Hieroglifler*, s.25

Şek.10. Sümer Alfabeti

A		ET	O	>	ET >
B		1.1;1.4.ET	Ö		
C		ET , UA 29	P		UA21
Ç		UA10, 4.7	R		ET P
D		UA36,4	S		UA31,22,19
E		UA1	Ş		UA13
E			T		ET
G		UA3	U		ET >, UA32
Ğ		UA39	Ü		
I, I, I		ET	W		3.6
K		UA12	Y		UA11, 33
Q		ET , UA8,23	Z		PM , YY
L		ET , J, UA14	AQIQ		UA37
M		UA 15, ET	ANT		ET
N		ET (UA27,38	İNÇ		ET

Mirşan,K.2008; *İskitler, Sümerler, Yemenliler*, s.47

Cet.11. Sümer Tamğaları

ET [Erken Türkçe], UA [Ugarit alfabesi] (sayılar yazıt No.larını gösterir)

Δ		ET	INC		ET			UA39
AD		UA36	IT		UA26			ET
AQ		ET	ITI		1.2			
AQIQ			IZ		PM	ÖC		UA29
AL		1.11	IL		ET	ÖC		ET
ALIS		3.10	IL		UA14	ÖG		UA3
AN		5.3; 6.1;	IV		UA33	ÖK		UA12
ANT		ET			UA12			UA21
AP		UA 21			UA23			ET P
AP		UA21			UA8			UA31
AR		ET P			UA14			UA13
AT		ET			UA15			ET
		1.1	OM		ET			ET
		ET			ET			ET
		UA10, 4.7			ET	UB		ET
		3.7	OG		UA39	UÇ		UA10
		UA36	OQ		UA23	UL		ET
		UA1	ON		ET	UN		UA 38
		1.1, 7.8, 8.1	ON		UA27	UN		UA38
		5.3; 5.7; 6.1	ON		UA20	UN		UA38
		UA36	OS		UA22	US		UA19
		UA4	OŞ		UA 13	UŞ		UA13
		UA15	OŞ		PP76			
		7.11	OTU					3.6
		UA31	OY		UA11,			PM
		ET	OZ		PM			YY
		UA3	OZ		YY			

Mirşan,K.2008; İskitler, Sümerler, Yemenliler, s.48

Cet.12. Etrüsk alfabesi

>	O	J	A	7J.7>	U	1	I
Y	Ö	J	E	7Y	Ü	11	I
1YV	Y			9YJ	R	ØJΛ	L
⊙⊙⊙	N	7M	M			oHN	N
88W	W			~	Z	λ	G
		†X4	Q	/	S	X	K
1	B	D6ΛD	D			Y	C
ΠΠ	P	ΛΛ	T			7E	Ç

TI M LT 7 LU BÖKÜ 7 NÇ ΦUA 7 λUÇ-UÇU
 Es ↓ US Λ ULUT λUÇU Φ SİN 7 UQUA ⊕ QIN

Mirşan,K.1970; Proto-Türkçe Yazıtlar, s.34

Şek.13. Ugarit, Erken-Türk ve Proto-Samî Alfabeleri

Ugarit	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	u	b	g	d	h	ü	z	q	i
Pr.-Türk									
	ü	bu	ög	ed	alt	ü	oz	oo	at
Pr.-Samî									
	dal	bet	gaml	delt	he	waw	kaf	zet	tot
Ugarit	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	e	y	k	s	i	m	w	n	nc
Pr.-Türk									
	uc	oy	ök	os	il	em	aw	on	onç
Pr.-Samî									
		yod	kaf		lamd	mem		nun	
Ugarit	19	20	21	22	23	24	25	26	27
	a	n	p	s	q	r	z	t	h
Pr.-Türk									
	us	on	ap	os	uq	er	uz	it	in
Pr.-Samî									
	seuk	'aya	pe	sade	qof	roj	sin	taw	
Ugarit	28	29	30	31	32	33	34	35	36
	nt	c	ala-at	s	u,w	ly	nc	tat	d
Pr.-Türk									
	ant	oc	ata-at	es	u	iv	anc	at-ut	ad
Ugarit	37	38	39	40	41	42			
	Aqm	n	b	y	at-ata	t			
Pr.-Türk									
	AQIN	UN	OG	IV	at-ata	at			

Mirşan K.2006; *Erken Türklerin Anadolu Yazıtları*, s.72

Cet.14. Yemen Alfabeti

A		I, I, I	1 1	P, PP	1 1
B		K	1 1	S	1
C		Q	1	S	1
Ç		L	Y Y H	T	A
D		M		U	1
E		N	1	Ü	1
E		N	1	W	
G		O		Y	
G		O		Z	1

Mirşan,K.2008; İskitler, Sümerler, Yemenliler, s.59

Cet.15. Yemen Tamğaları

AQIQ		ESIP	1	OŞ	1
ANT		III	1 1	OZ	1
AÑ		IB	1	OZIP	1
AÑİN		ISIŞ	1	ÖC	1
AÑIŞ		IŞ	1	ÖG	1 1
AP		İNÇ	1	ÖGİP	1
AT		İK	1	ÖGİS	1
BİR		İKİ	1	ÖK	1
EB		İL	1	U	1
ED		OĞ	1	UB	1
EL	Y Y H	ON	(,)	UP	1
ES-AÑ	1	ONIN)(US	1
ESİN	1	ON	O	Ü	1

Mirşan,K.2008; İskitler, Sümerler, Yemenliler, s.59

Cet.16. Glozel harflerini Prototürk ve Kärnten harfleri ile karşılaştıran cetvel

Harf	Proto-Türk	Glozel	Kärnten	Harf	Proto-Türk	Glozel	Kärnten
a	1	1		ub	1	1	1
b	1	1		k	1, 1	1	1
c	1	1		l	1	1	1
d	1	1		m	1	1	1
e	1	1		n	1	1	1
g	1	1		on	1	1	1
ğ	1	1		n	1	1	1
i	1	1		r	1	1	1
q	1	1		es	1	1	1
l	1	1		at	1	1	1
n	1	1		a/u	1	1	1
o	1	1		y	1	1	1
p	1	1		z	1	1	1
s	1	1					
t	1	1					
u	1	1					
z	1	1					

ve [uç-uçu].
M[ALT] (yalnızca Kärnten'de).

Mirşan,K.1993; Alfabetik Yazı Başlangıcı ve Glozel Yazıtları, s.26

Cet.17. Proto-Samî alfabesi ve, Açıқтаş alfabesinin devamı olan, UW-ON alfabesinden doğan alfabe şekilleri

Proto-Samî	UW-ON	Pt-Bizans	Yon	Pr-Gr.
âf	a,â	Ⲁ	Ⲁ	Ⲁ
bât	b	Ⲃ	Ⲃ	Ⲃ
gaml	g	Ⲅ	Ⲅ	Ⲅ
delt	d	Ⲇ	Ⲇ	Ⲇ
hâ	h	Ⲉ	Ⲉ	Ⲉ
waw	w,o,u	Ⲋ	Ⲋ	Ⲋ
zaf	z	Ⲍ	Ⲍ	Ⲍ
hât	x	Ⲏ	Ⲏ	Ⲏ
hât	t	Ⲑ	Ⲑ	Ⲑ
yâd	y,i	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ
kaf	x,k	Ⲕ	Ⲕ	Ⲕ
lamd	l	Ⲗ	Ⲗ	Ⲗ
mâm	m	Ⲙ	Ⲙ	Ⲙ
nûn	n	Ⲛ	Ⲛ	Ⲛ
semk	s	Ⲝ	Ⲝ	Ⲝ
'syn	o,u	Ⲟ	Ⲟ	Ⲟ
pê	p,f	Ⲡ	Ⲡ	Ⲡ
qâdê	s	ⲡ	ⲡ	ⲡ
qâf	q	Ⲣ	Ⲣ	Ⲣ
râş	r	ⲣ	ⲣ	ⲣ
şin	s,ş	Ⲥ	Ⲥ	Ⲥ
taw	th,t	Ⲧ	Ⲧ	Ⲧ

Mirşan,K.1985; *Anadolu Prototürkleri*, s.24

Cet.18. Avrupa alfabeleri

Buchstabennamen	At	Öküdüç	Ėb-Ėl	Uquñusuğ	Ołumun	Oquşuñupult	Ėsiñlr	Oz													
	at	ök	ü	d	ç	eb	ē	l	quñ	s	g	ol	m	n	quş	ñ	p	lt	siñ	r	oz
Skythisch	Ⲁ	Ⲃ	Ⲅ	Ⲇ	Ⲉ	Ⲋ	Ⲍ	Ⲏ	Ⲑ	Ⲓ	Ⲕ	Ⲗ	Ⲙ	Ⲛ	Ⲝ	Ⲟ	Ⲡ	ⲡ	Ⲣ	ⲣ	Ⲥ
Etruskisch	Ⲁ	Ⲃ	Ⲅ	Ⲇ	Ⲉ	Ⲋ	Ⲍ	Ⲏ	Ⲑ	Ⲓ	Ⲕ	Ⲗ	Ⲙ	Ⲛ	Ⲝ	Ⲟ	Ⲡ	ⲡ	Ⲣ	ⲣ	Ⲥ
Uw-On	A				Λ		λ		I					N		O					
Protobulgarisch	T		I	Δ	Ɔ	B	◊	Λ		Г	Г	Λ	M	N	Ш	Е	П			P	Z
Protogriechisch	A	B	Γ	Δ	E	F		Λ	Θ	I	Γ	Λ	Μ	N		Θ	Γ	Μ		P	Σ
Protobyzant.	A		Ⲁ	Δ	E	B	Ⲁ	Λ		I	Г	Λ	Μ	N		O	Π			P	
Buchstabennamen	Ėzisik	Uquyusuñuc	Usuw	O	A	Ö	I	lt	Differenzierungen												
	ēz	s	l	k	uq	y	suñ	c	us	w	U	E	Ö	I							
Skythisch		Ⲁ	Ⲃ	Ⲅ	Ⲇ	Ⲉ	Ⲋ	Ⲍ	Ⲏ	Ⲑ	Ⲓ	Ⲕ	Ⲗ	Ⲙ	Ⲛ	Ⲝ	Ⲟ	Ⲡ	ⲡ	Ⲣ	ⲣ
Etruskisch	Ⲁ	Ⲃ	Ⲅ	Ⲇ	Ⲉ	Ⲋ	Ⲍ	Ⲏ	Ⲑ	Ⲓ	Ⲕ	Ⲗ	Ⲙ	Ⲛ	Ⲝ	Ⲟ	Ⲡ	ⲡ	Ⲣ	ⲣ	Ⲥ
Uw-On				X	Y				W	C	I										
Protobulgarisch	Ⲁ	S	Ⲍ	K	X	Y			W	O	Ⲍ	Ⲏ	Ⲑ	Ⲓ	Ⲕ	Ⲗ	Ⲙ	Ⲛ	Ⲝ	Ⲟ	Ⲡ
Protogriechisch		T		K	+	V			D		Ⲍ	Ⲏ	Ⲑ	Ⲓ	Ⲕ	Ⲗ	Ⲙ	Ⲛ	Ⲝ	Ⲟ	Ⲡ
Protobyzant.	Ⲁ	C	—	K	X	Y			W	Ⲍ	Ⲏ	Ⲑ	Ⲓ	Ⲕ	Ⲗ	Ⲙ	Ⲛ	Ⲝ	Ⲟ	Ⲡ	ⲡ

Mirşan,K. *Protogrekçe Yazıtların Deşifre Edilmesi* (Almanca), s.

Cet.19. Proto-Portekiz Alfabeti

Harf	Proto-Port.	TAMĜA ismi	Örnek
a	1	AU	<p>𐀀 [a] (ALTI YARIQ TİĜİN).</p> <p>𐀁 ['] ('Abdo Fragmenti, Fen.).</p> <p>𐀂 [a] (Dipylon İbriği, Yun.).</p> <p>𐀃 [AŞA] (Çilgiri, Doğu An.).</p> <p>𐀄 [US A] (Proto-Portekiz).</p> <p>𐀅 [AT-A, ATA] (Lemnos).</p>
-a	1, /	-A	<p>𐀆 [ASA, ASIS] (Proto-Port.).</p> <p>𐀇 [ATAÑ] (Proto-Portekiz).</p> <p>𐀈 [ATA] (Vinça).</p> <p>𐀉 [AT-ATA] (Erenköy).</p> <p>𐀊 [ATA] (Pre-Mısır).</p>
c	𐀋	ÖC	<p>𐀌 [ÖC-UÇ] (ON Notası).</p> <p>𐀍 [EL ÖC] (Grit).</p> <p>𐀎 [ÖC AP] (Proto-Port.).</p> <p>𐀏 [ÖC UÇ] (Guria, Avusturya).</p> <p>𐀐 [UQUSUÑUC] (Marsil.Taht.).</p>
ç	𐀑	UÇ	<p>𐀒 [UÇ] (ISUB=ÖG; Doğu An.).</p> <p>𐀓 [UÇ] (ON Notası).</p> <p>𐀔 [İÇÜ] (Gurina, Avusturya).</p> <p>𐀕 [ESÜWİÇ] (Etrüsk).</p> <p>𐀖 [UÇ ESİN] (Proto-Port.).</p>

Harf	Proto-Port.	TAMĠA ismi	Örnek
d	x	ĒD	<p> [ĒSİD] (ON Notası). [ĒD-ĒD] (Çatal Höyük). [ĒDİ] (Lena). [ĒD-AT, "Tanrı"] (Pr.-Port.). [ALT ĒD] (Proto-Portekiz). </p>
d		OD	<p> [ODUŪÇ] (Proto-Portekiz). [ON ŌDİS] (Etrüsk). [d] ('Abdo Fragmenti, Fen.). [d] (Şapatba'al, Fenike). </p>
-d		-D	<p> [ĒLİD] (Proto-Portekiz). [UL ĒDİS] (Glozel). [d] (Thera, Yunanistan). </p>
ē		Ē	<p> [ĒSİT] (Proto-Portekiz). [ĒLİP] (Proto-Portekiz). [ĒSİTİRİN] (Proto-Portekiz) </p>
g		ÖG	<p> [ÖGÜ] (Lena). [ÖGÜZ] (ON Notası) [ÖG] (Issiq) [ÖGİS] (ALTI YARIQ TİĞİN). [ÖGİS] (Proto-Portekiz). [ÖGİS] (Çilqiri). </p>

Harf	Proto-Port.	TAMGA ismi	Örnek
ğ	ㄣ	oġ	<p> [oġ ĖS] (Proto-Portekizce). [uġuQ] (Sülyek). [oġ] (Side). [oġ] (Vinça). [oġ] (Side). [oġ] (Glozel). [oġuW] (Ulu-Kem). </p>
İ	丩	İs	<p> [İL] (Etrüsk). [BİS] (Tun-Huang). [İS] (Glozel). [İS] (Ulu-Kem). [İsİn] (Proto-Portekiz). [İsİs] (Proto-Portekiz). [İsİs] (Pre-Mısır). </p>
y	ㄣ	oy	<p> [BUY] (ON Notası). [OZUS OY] (Proto-Portekiz). [OZ OY] (Glozel). [USUY oġ] (Side). [y] ('Abdo Fragmenti). [y] (Thera). [OY] (Etrüsk). [İY] (Pre-Mısır). </p>

Harf	Proto-Port.	TAMĠA ismi	Örnek
k	𐌵	İK	 [İK] (Kızların Mağarası). [İK, İKİ] (Vinça). [ÖK] (Vinça). [İKİP] (Proto-Portekiz). [ÖKÜNÜ] (Proto-Portekiz). [k] (Thera).
q	𐌶	AQ	 [AQ] (Cunni Mağarası). [UÇUQ] (Homorodkaracsoni). [AQ] (Vinça). [AQ] (Proto-Portekiz). [q] (Meşa Taşı). [UĞUQ] (Sülyek).
l	𐌷	EL	 [EL] (Sülyek). [EL] (Proto-Portekiz). [EL] (Side). [ELİT] (Proto-Portekiz). [l] (Thera). [ATALIS] (Side).
m	𐌸	EM	 [EM] (Lena). [ESİM] (Proto-Portekiz). [m] (Meşa Taşı). [m] (Etrüsk).

Harf	Proto-Port.	TAMĠA ismi	Örnek
n	(N)	ON	<p>𐎠 [ON] (Cunni Mağarası).</p> <p>𐎡 [ON] (Glozel).</p> <p>𐎢 [ON] (Trabzon Mağarası),</p> <p>𐎣 [n] (Şapatba'al).</p> <p>𐎤𐎠 [ANUR] (Proto-Portekiz).</p> <p>𐎠𐎡 [ONUN] (Proto-Portekiz).</p>
n̄	𐎢	ON̄ AN̄	<p>𐎠𐎢 [ON̄IP] (Proto-Portekiz).</p> <p>𐎢𐎡 [AN̄U(W)] (Proto-Portekiz)</p>
o	>	O	𐎠𐎢> [ON̄IP] (Proto-Portekiz).
u	<	U	𐎠<𐎡 [USUP] (Proto-Portekiz).
ö	𐎣	Ö	𐎠𐎣 [ÖT] (Proto-Portekiz).
ü	𐎣	Ü ÜW	<p>𐎣𐎡 [ĒRÜ] (Proto-Portekiz).</p> <p>𐎣 [ÜW] (Proto-Portekiz).</p>
p	1	AP	<p>𐎡1 [AP-US] (Proto-Portekiz)</p> <p>𐎣 [APAN] (Proto-Portekiz).</p>
r	𐎡	ĒR	<p>𐎡 [ĒR] (Proto-Portekiz).</p> <p>𐎡𐎠 [ATAR] (Proto-Portekiz).</p>
r	𐎣	UR	<p>𐎠𐎣 [URUN] (Proto-Portekiz).</p> <p>𐎣 [UR] (Proto-Portekiz).</p>

Harf	Proto-Port.	TAMĠA ismi	Örnek
s	↑	OS	𐌵↑ [OS ĒM] (Proto-Portekiz)
s	≠	US	1<≠ [USUP] (Proto-Portekiz).
s	⊙	AS	N⊙𐌵 [ON AS ĒM] (Proto-Port.) ⊙𐌵 [ĒSī (veya ASI)ĒM] (Petrov).
s	∩	ÖS	𐌵𐌵 [ASA] (Proto-Portekiz). 𐌵 [ÖS-ON] (Sağan Zaba). >𐌵𐌵 [ÖP-ÖSÜ] (ON Notası).
s	1	ĒS	1𐌵 [OĠ-ĒS] (Proto-Port.). 𐌵 [ÖĠs] (Proto-Portekiz).
ş	□	OŞ	□}}𐌵 [OĠUW OŞ] (Uyuq-Malinov) A□ [OŞ AT] (Val Camonica). □J [UB-OŞ] (Glozel). ≠□ [OŞUS] (Proto-Portekiz).
t	A	AT	1A [ATAP] (Proto-Portekiz). 𐌵 [t] (Proto-Sani).
t	h	ĠT	h1 [ĒSĠT] (Proto-Portekiz). 11h1 [ĒSĠTIS] (Issiq). 𐌵h1 [ĒSĠTIS] (Sülyek). Yh [ĒTÜY] (Glozel).

Cetvelin devamı

Harf	Proto-Port.	TAMGA ismi	Örnek
w	ʒ	UW	<p>ʒv [UW] (Çatalhöyük).</p> <p>ʒʒv [OĠUW] (Uyuq-Malinov).</p> <p>Nʒv [UW-ON] (Erenköy).</p> <p>ʒʒ [UW] (Proto-Portekiz).</p> <p>ʒʒʒ [ER USUW] (Proto-Portekiz).</p>
w	ʒʒ	AW	<p>ʒʒ [AW] (Sülyek).</p> <p>ʒʒ [AW] (ON Notası).</p> <p>ʒʒʒ [ESİS AW] (Proto-Portekiz).</p>
z	H	ÖZ	<p>ʒʒʒ [ÖGÜZ] (ON Notası).</p> <p>ʒʒʒ [ÖZ ER-AT] (Proto-Port.).</p> <p>ʒʒʒ [ÖZ] (Glozel).</p>
z	ʒ	OZ	<p>ʒʒ [OZ] (Issiq).</p> <p>ʒʒʒ [OZUS] (Proto-Portekiz).</p> <p>ʒʒ [z] (Proto-Sami).</p>
alt	M	ALT	<p>ʒʒʒ [ALTIN] (ON Notası).</p> <p>Mʒʒʒ [ÖCÜM ALT] (Proto-Port.).</p>
aqin	ʒʒʒ	AQIN	<p>Mʒʒʒ [AQIN ALT] (ON Notası).</p> <p>ʒʒʒʒ [AQ AQIN] (Proto-Port.).</p> <p>ʒʒʒʒ [AQ AQIN] (Uyuq-Arxan).</p>
ësis	ʒʒʒʒ	ESİS	<p>ʒʒʒʒ [ESİS] (Proto-Port.).</p> <p>ʒʒʒʒ [s] (Proto-Sami).</p>

Mirşan, K. 1996; *Preportekiz Bitigtaşları*, s.5

Şek.20. Side Alfabeti

harf	tam.	harf	tam.	harf	tam.	harf	tam.	harf	tam.
b	b	k	K	ñ	y, o	r	>=	ü	Ç, >
ç	λ	q	X	o	Ç, >	s	I	w	ε
g	Γ	l	Λ, L	ö	<	t	τ, ↑	y	y, V
ğ	><, Q	n	N	p		u	Ç, >	z	Z

Mirşan K.2006; *Erken Türklerin Anadolu Yazıtları*, s.88

Şek.21. Phryg Alfabeti

harf	tam.	harf	tam.	harf	tam.	harf	tam.	harf	tam.	harf	tam.	harf	tam.	harf	tam.
a	∇	d	Δ	ı	∇	m	∇	p	∇	u	<	aq	Δ	oq	↑
b	F	e	∇	k	K	n	(r	P	ü	∇	añ	p	os	∇
c	Ψ	g	Γ	q	+	ñ	y, o	s	I	w	e	ös	T	up	∞
ç	E	ğ	<>	l	∇, Λ	ö	∇	t	A	z	Z	nç	Σ		

Mirşan K.2006; *Erken Türklerin Anadolu Yazıtları*, s.88

Cet.22. Başkırtstandaki Taşmurın ve Yürektaw yazıtlarının alfabeleri

Taşmurın Kayası Yazıtı								Yürektaw Yazıtı			
a	A	k	K, B	n	H, N	s	□, III	b	F		
c	Ψ	q	+, X	ñ	O, E	t	T	ñ	E		
d	Д	l	Λ	r	P	y	V, Y	p	Π		
g	Γ	m	M	s	I, C	z	3, φ	z	φ		

Mirşan K.2006; *Erken Türklerin Anadolu Yazıtları*, s.55

Cet.23. Köypeñ Üy yazıtı alfabeti (Bulgaristan)

a	A	k	K	ñ	Э	t	T
b	B	q	X	o	ω	w	ω
d	Д	l	Λ	p	∞, Π	y	Y
e	A	m	M	r	P	z	Z
ğ	Γ	n	H, N	s	C, I		

Mirşan K.2006; *Erken Türklerin Anadolu Yazıtları*, s.57

Cet.24. Erken Bizans Alfabeti

harf	tam.	harf	tam.	harf	tam.	harf	tam.	harf	tam.	harf	tam.	harf	tam.
a	∇	ē	/	iy	Ĭ	m	M	p	Π	u	U	s	S
b	B	g	Γ	k	K	n	N, H	r	P	w	ω, ε	z	Z, Σ
ç	Э	ı	/	q	X, +	ñ	O	s	I, C	y	Y, V	üy	γ
d	Δ	i	/	l	Λ	o	∇	t	A, T	z	θ, Φ	us	Ç

Mirşan K.2006; *Erken Türklerin Anadolu Yazıtları*, s.88

Şek.25. At-Oy BİL Alfabeti (d.ö.522)

harf	tam.	harf	tam.	harf	tam.	harf	tam.	harf	tam.	harf	tam.
a,e		ë		k		fi		s		z	
b		g		q		o,u		ş		nç	
c		ğ		l		ö,ü		t		ök	
ç		x		m		p		w		oq	
d		i,i,İ		n		r		y		oñ	

Mirşan.K.2007; At-Oy Tarihi, s.49

Cet.26. Uygur Alfabesi

A		(Orkun 1938,s.97,sat.1:UB-OZULINDA). (Mirşan 1978,s.111,sat.21:TENLİĞ APA).
B		ə (s.64,sat.4 vs).
C		ç, ɟ (s.64,sat.2 ve 4).
D		Ǝ (Orkun 1938,s.97,sat.25: BİĞ İDİME KE). X (s.64,sat.3: İD); X (s.64,sat.11: BİTİDİM).
F		Yani, P : 1, 1 (Orkun 1938,s.99,sat.6 ve 7).
X		"Q"dan türemel
K		Ǝ (Mirşan 1978,s.111,sat.6 ve 8). (s.64,sat.1).
Q		Ǝ (s.64,sat.7).
L		Ǝ (s.64,sat.2,3); Ǝ (s.64,sat.8).
M		Ǝ (s.64,sat.2); Ǝ (s.64,sat.9).
N		Ǝ (s.64,sat.3).
R		Ǝ (s.64,sat.6); Ǝ (Mirşan 1993,s.87,sat.3).
S		Ǝ (Mirşan 1978,son satır,s.111).
Ş		Ǝ (Orkun 1938,s.99;alt sol şekil,sat.7).
T		ö (s.64,sat.4); ö (Orkun,1938,alt sol şek.;s.99)
W		Yani, P : P [ü] (Mirşan 1978,s.111,sat.2).
Y		Ǝ (s.64,s.1).
Z		3 (s.95); 3 (Mirşan 1978,s.111,sat.19:QUT-OZ).

Mirşan,K.1994; Alfabetik Yazı Başlangıcı; s.160

VII. Rusça

Tarifler:

Bir cümledeki bir sesin, konuşma organının her hangi bir elemamına göre, ilk söylenilen şeklinden—sesin yutulması dahil—daha başka bir şekilde söylenmesine bu sesin türemesi denilir. Sesin türevi söz veya cümledeki yerini vasıtasız komşularına göre değiştirmemiş ise, o sese stabil denilir, —*ö – küş* > *ö – gis*'deki *k' = g* gibi.

Konsonantlar, söz çekirdeğinin vurgusunu vokal üzerinden kısmen kendilerine çekmek üzere, seslilenmek, *k' = g* gibi, veya süreklilenmek, *bar* > *var* gibi; vokaller ise daha az vurgulu olarak söylenebilmek üzere, *ö – gis* > *ö – güş* gibi, sözü stabillendirirler.

Eğer türev ses kendi söz çekirdeğindeki vasıtasız komşuları arasından kaybolur ve kendine stabil bir denge yeri (sesin yutulması dahil) arar ise, bu sese labil denilir,—*qart + bol – ğan* > *qar – tal – ğan*'daki *t* ve, sözden kaybolan, *h* gibi.

Eğer ses cümledeki yerine göre türetilemez ise, o sese indifferant denilir—*tüp + a – yaq* > *tu – yaq* türevindeki *y* gibi. .

Eğer “*tarih ve medeniyet yazı ile başlar* “ der isek, şimdiye kadar sergilediğimiz tabloya göre, her şey Türkler ile başlamıştır.

Peki, bu halka ne oldu, neden onlar bugün sahnede yok?

Bunu aklıyabilmek için, biz Türklerin komşuları üzerinde durmalıyız. Bu komşulardan onlara en yakın olanı, Çinliler değil, fakat Ruslardır.

İleride Çinliler üzerinde de duracağız. Fakat burda, Türkleri arama bakımından, Ruslar üzerinde durur iken, ele alabileceğimiz biricik konu Rus dilidir, çünkü *Rus tarihi* diye bir şey yok, konumuz olan eski tarihlerde onları göremiyoruz. Buna göre burada, Ruslar hakkında elimizdeki biricik veri olan, *Rus dili* üzerinde duracağız.

Aslında, Roma tarihi dışında, Avrupalıların tarihi yok, Avrupa medeniyetinin temelinde Türkler yatar.

İlk önce Rusçanın *labil* bir dil olduğunu gösteren delilleri sıralıyalım.

1. Rusçada ünlerin [vokallerin] yutulması

o → sıfır: *posol* [elçi]—*poslat* [gönderme]; *son* [uyku, düş]—*sna*

[uykuyu, düşü];

e→sıfır: *soberu* [toplıyorum]—*sobrat* [toplamak].

2.Rusçada ünlüklerin [*konsonantların*] söylenmemesi

t→sıfır: *izvestny* [belli] (**t** okunmaz).

d→sıfır: *Pozdno* [geç] (**d** okunmaz).

3.Rusçada söylenmiyen *vokallerden* sonra *ün erupsionu*

o→sıfır ve o→a: *golova* [baş]—*glava* [baş]; *zdorovy* [sağlıklı]—*zdravie* [sağlık]; *zoloto* [altın]—*zlato* [altın]

o→sıfır ve o→e: *molochny* [sütlü]—*mlechny* [sütçül].

e→sıfır ve e→e: *bereg* [sahil]—*bezbrejniy* [sahilsiz]

4.Rusçada ünlerin [*vokallerin*] *eruptivliği* [BODIN hali]

o→a: *sprosīt*—*sprašivat* [sormak].

o→ı,u: *zasoxnut*—*zasıxat* [kuruma]—*suxo* [kuru].

e→i: *viçest*—*viçitat* [okuyup bitirme]

e→a: *umeret*—*umirat* [ölme]

e→o: *vezti* [alıp varma]—*voz* [yük]

a (eski Rusça)→i (modern Rusça): *Reşat*—*reşit* [karar verme, -etme, -kılma].

i→ı: *işkat* [arama]—*obıskıvat* [didik-didik etme, arayıp-tarama]

5.Rusçada ünlüklerin [*konsonantların*] *eruptivliği* [BODIN hali]

b→bl; p→pl; v→vl; m→ml; f→fl: *lyubīt* [люб^ıить, *sevmek*]—*lyublyu* [seviyorum] vb

d→j: *vodīt* [yürütme]—*voju* [yürütüyorum]

d→jd: *vodīt* [yürütme]—*vojd* [lider]

g→j: *dolg* [borç]—*doljnik* [borçlu]

g→z: *drug* [dost]—*druzya* [dostlar]

x→ş: *uxo* [kulak]—*uşi* [kulaklar].

k→ç: *ruka* [kol]—*ručka* [kolcuk]

k→ts: *lik* [yüz, görünüş; alm. *Blick*]—*litso* [bet, yüz]

s→ş: *nosīt* [taşıma]—*noşu* [taşıyorum]

sk→şş: *do ska* [tahta]—*doşşečka* [tahtacık]

st→şş: *mest* [yer]—*pomeşşenie* [yerleştirme]

sk→st: *puskat* [bırakma]—*pustit* [bırakma].
t→ss: *sokratit* [kısaltma]—*sokrassu* [kısaltıyorum]
z→j: *nizkiy* [alçak]—*nije* [aşağıda]

6. Rusçada unutulmuş bir tasrif

Я ЕСМЬ, ТЫ ЕСИ, ОН ЕСТЬ, МЫ ЕСМЫ, ВЫ ЕСТЬЕ, ОНИ СУТЬ

Rusça	Almanca	Türkçe	Rusça	Almanca	Türkçe
<i>ya yesm</i>	ich bin	benim	<i>mi yesmi</i>	wir sind	biziz
<i>ti yesi</i>	du bist	sensin	<i>vi yeste</i>	ihr seid	sizsiniz
<i>on yest</i>	er ist	odur	<i>oni sut</i>	sie sind	onlardır

Bu örnekler bize Rusçanın *labil* (s.51) bir dil olduğunu gösteriyor. Labil bir dil, aynı zamanda, *geçmiş karanlık* olan bir dil demektir, çünkü böyle bir dil yad-sözleri kolaylık ile benimser ve benimsediği sözleri de *tanınmıyacak bir hale* getirir. Böyle olmak ile beraber, Rusçadaki pek çok Türkçe kökenli sözleri tanımlamamız da mümkün olabiliyor:

7. Türkçe-Rusça söz benzerliği

Bütün Avrupa dilleri kadar, Rusça da BODIN [*fusional language*] dillerdendir Türkçe ise, TÜÜ-EVINİ diller [*holomorphic languages*] ailesine girer (s.12).

bez→siz: *bez* ognya—ateşsiz

bık [boğa]→BUQA [boğa]

bog [Allah]→ÖK [Rab]

ditya [çocuk]→ĖDİNİS [ediniş, yavru]

dorog, doroga [sokak,yol]→AT URUĞ [emir, tebligat, tebligat yolu, *highway*]→Tat. *daruğ*→Türkçe *doruk*

dyen [gün]→day [İng. *gün*]→KÜN [ışık]

dvor [avlu]→davar

glaza [göz]→göz

xod [adım, yürüyüş, varma, varış, yol; Alm. *Gang*]→AD [adım, yol] ve de OD [zafer, şarj]

xoroşiy [iyi]→yaxşı [iyi]

xoroşo [iyi, yakışıklı]→qaraşu [Tat. *bakışma*]

ıdu [gidiyorum]→**kıtü** [Tat. *gitme*]
jena [karı]→**cıñge** [Tat. *yenge*]
kak [nasıl]→**qalay** [Kırğ.*nasıl*]→**kalaısi** [Rumca, *nasılsın*]
katolik→**qatılıq** [(Romalılar ile Kıpçaklar arasındaki) katılım
 (ittifak) mensubu]; **Katalonıa**→**qatıl**[anlar?]
kray [kenar]→**qırıy** [Tat. *kenar*]→**QIR** [kenar]
loşat [at]→**ĖLÜ ĖS AT** [ehlî at]
mne [bana]→**mıña** [Tat. *bana*]
muj [koca]→**MOĞOÇ** [rahip]
na→**da: na** telegi—arabada
nad→üstünde: **nad** gorodom—şehir **üstünde**
par [çift]→**PARİŞQAR** [çift]→**par** [Tat. *çift*]
pât [beş]→**PİS** [beş]→**bış** [Tat.*beş*]
poçemu [ne için]→**nı** için; yani, **po**→**nı**
pyat [beş]→**bış**→**penç** (Farsça)→**fünf** (Almanca)→**five** (İng.)
reka [nehir] (<ARIQA)→**arıq**
rod [nesil, soy]→**UD** [dişi], **UDU** [dişilenme]
sabaka [köpek]→**sabaq** [Tat. *ders*]
soloma [saman]→**saman**
syelo [köy]→**sala** [Tat. *köy*]
syever [ceber, *küzey*]→**sibir** [Sibirya]
slovo [söz]→**söz**
ştanı [donlar]→**ıştan** [Tat. *don*]
tavar [товар, *mal*]→**TABAR** [mal] (Bolbollar,tëg.II,şloq 18, s.17)
tot [şu,o,bu]→**ATI-AT** [işbu]→**that** [İng.*o,şu,ordaki,işbu*]. ĖSÖÑÜK
 [misal]: BU İLİ ATI-AT [beyi bulunduğu **ışbu** halk] (**qarç** yazıtı)
tsar [царь, *çar*]→**ÇUR** [kral]
tyurme [тюрьма, *hapishane*]→**türme** [Tat. *hapishane*]
veçer [вечер, *gece*]→**kış** [gece]
Volga [İdil Nehri]→**yılğa** [Tat. *nehir*]
volost [idare mıntıkası (birimi), vilâyet]→**ULUS** [populasion]
voyna [savaş]→ **ur,ura,uruş** [vuruşma, savaş]→**wor** [İngl.*savaş*]
v'yuk [вьюк, *yük*]→**YÜK**
yedem [едem, *gitmek*]→**adım** (Türkçe, Tatarca)
yeş [ешь, *ye,aşa*]→**ye, aş**

8. Türkçe-Rusça söz eki benzerliği (postpozitiv gelişim)

bogatıy [zengin] → qalmıy, kılmiy (Tatarca) sözlerindeki ıy, iy
kusat [yemek] → aşıq [yiyelim]

Xod → AD'dan (VII-7) şunlar elde olunur:

xadi [yürü] → ADI [adım at, yürü]
xadit [yürüme] → ADI ET [yürüme], veya
xodit [yürüme, varma, gitme] → AD IT [impulziv yürüyüş]
xod^{at}ay [kollayıcı, avukat] → ADITAY [adım attırıcı, yol gösterici]
xod^{ba} [yürüme, yürüyüş, yol] → AD EBI [yürüme terdibi]
xodi [yollar] → AD [yol, yollar]
xodi [yolları] → ADI [yolları]
xodi [yolları] → ADIN [yolların]
xod^{kiy} [tez yürüyüşlü] → AD^{OIY} [tez yürüyüşlü]
xod^{ok} [yaya yürüyücü] → AD-UO [yürüyücü olarak bilinen]
xod^{yaçiy} (ходячий) [yürüebilen]

9. Rusça ön-ekler ve Türkçe karşılıkları (prepozitiv gelişim)

ne znaet → Tatarca *bilmⁱ*, *bilm^{idi}*, *bilm^{it}*; Kazakça *bilm^{eyt}*

ne znayu, ne znam → Tatarca *bilm^m*

ne znaes → Tatarca *bilm^{isiñ}*

y xode [varışında, vaktinde]

vıxod [çıkış]

vıxodit [çıkma]

oçevıdno [açıkça] → açıkça

Türkçede ön-ekler hemen-hemen hiç kullanılmamaktadır. Rusçada ise, bunlar çok kullanılır. Rusçadaki ön-eklerden bazıları şöyle:

ıxodit [dağılma, alınma]

otxodite [uzaklaşınız]

poxodka [yürüyüş]

prıxodite [geliniz, giriniz]

rasxod [masraf]

vxodite [giriniz]

vıxod [çıkma, çıkış yolu; Alm. *Ausgang*]

vıxodite [çıkınız]

zaxadit [girme]

10.Affikslar [yasağıçlar] (Mirşan 1997, s.33'e bkz)

-a/-ya→Rus. *slış-a* [duy-a duy-a]; Rus. *duma-ya* [düşü-e-düşüne]

→Erken Türkçe *KĖÇE* [geçerken, geçerek]

-*ënn*→Rus.*unesënnıy* [götürülmüş olan, Alm. *weggetrugen*] → Erken Türkçe *KĖLGEN* [gelmiş; Alm.*gekommen*] Türkçe *seven* [Alm. *liebend*]; İng. *broken bottles* [kırılmış şişeler; Alm. *zerbrochene Flaschen*]

-*ist/-ast*→Rus.*kamenıstıy* [taşlı]→Erken Türkçe -*SİT*: AT OÑUÇUN *ĖTİSİT* [Athena] (Protogr. Insch. s.50)

-*ot*→Rus.*krasota* [güzellik]→Erken Türkçe -*İT*: ÜÇ BASIT [üç başlıklı; Alm. *drei köpfig*] (Mirşan 1970, s.75)

-*t*→Rus. *Slışat* [duyma; Alm. *zu hören*]; Rus.*nestı* [getirme; Alm. *bringen*]; *stroıt* [inşa etmek]→Proto Türkçe -*İT*: UQUS *ĖRİKİT* [anlayışlı olma; Alm. *einsichtsvoll zu sein*] (Mirşan 1973, s.17)

-*ya*→Rus.*podprıgıvaya* [sıçrıya-sıçrıya]; *dumaya* [düşüne- düşüne]; *slışa* [duya-duya]

-*ı/-ı*→Rus. *Volnı* [dalgalar]; *zëmlı* [yerler]; *okna* [pencereler]; *pol-ya* [kırlar]. Bu ekin Erken Türkçedeki karşılığı *I* [genellik] olabilir.

11.Rusçada konsonant yutulması (konsonantların söylenmeme hali için, VII-2'ye bkz)

xoıdenıe [хождение, yürüme]→xodıt [ходит, yürüme]

Bunu, sah.11'deki formüle göre,

$$xo^l+de+nı+ye\rightarrow xo+dı^t$$

şeklinde yazar isek, şunu görürüz: *rijit* di çekirdeği *j*'nin çekirdeğe girmesini önlemekte ve yutulmasına sebep olmaktadır.

Diğer taraftan, bu değizliğe göre *xo*^l çekirdeğinin *passiv* yönünün solda ve *aktiv* yönünün sağda olmasına karşılık, *dı*^t şeklinde teşekkül eden çekirdeğin *passiv* yönü (*dı*^t şeklinde) sağda bulunuyor . Rusçadaki bu hali, yani çekirdeğin aktif yönünün *passivleşmesini*, aşağıdaki türemede de gözlemliyelebilmekteyiz (VII-3):

$$mo+lo^c+nı^k\rightarrow mlo^c+nı^k.$$

Burda da *mo* çekirdeğinin *passiv* yönünde bulunan *m* aktivlenmektedir: *Türkçede bir çekirdeğin passiv ve aktiv yönlerinin türemelerde değışmemesine karşılık, Rusçada böyle bir değışim mümkün o-*

labilmektedir ki, bu da Rusçanın labil bir dil olduğunun kanıtlarından biridir.

Şimdiye kadar gördüklerimizi özetlemek üzere, şu sözleri ele alalım:

raz-de-vatsya [soy-un-ma] → o-de-vatsya [giy-in-me]
ot-krivat [aç-ma] → za-krivat [kapat-ma]

Bunlara göre, çok eski Rusçada raz “soyunmak”, o “giyinmek”, ot “açmak”, za “kapatmak” demektir ki, bu sözler hiçbir dilde yok. Bu sözlerin Türkçe ile ilişkileri olmadığı kadar, bunları biz İngilizce, Almanca gibi Avrupa dillerinde de göremiyoruz. Yani Rusça, Türkçe gibi, yaygın bir dil değil, bir kabilenin yaşadığı sınırlar içinde kalan *iptidaî* bir dildir ve bugünkü zenginliğini Türkçeye borçludur. Nitekim Şihabetdîn Mercanî şöyle diyor:

Ruslar, esas itibarı ile, bir adada yaşamışlardır, tarlaları yoktur, ekincilik bilmezler; samur, sincap, ağaçsarı gibi hayvanları avlayarak ve onların derilerini satarak geçinirler. Seqalîbelere (Oqlara, yani bugünkü Tatarlara) karşı savaşır iken, Seqalîbeler onlardan esir alıp, Bulğarlara, Hazarlara satmışlar.

Mirşan,K.2007; *At-Oy Tarihi*, s.111

VIII. İngilizce

İngilterede biz, İngilizcenin kökeni olarak, Türkçe yazıtlar görmekteyiz. Bunlardan *Thames Bronz Muskasında*, Türklerin Avrupadaki devletleri olan, *AT İL* ismi de geçiyor:

1. OÑ AN	2. <i>Rabbanî akın</i>
2. ÔKİK AQIN	1. <i>anıdı olan ve</i>
3 .ËKİL ARILT	3 . <i>”talih getirici”</i>
4. OÑ	4. <i>denen,</i>
5. OÑ ËSİK ËT	6. <i>Rabbin AT-İL</i>
6. ÖK A AT İL	5. <i>muskası</i>
7. AQIN İK	7. <i>akınlara.</i>
8. ARILT ÖKİN.	8. <i>Rabbin talih getiricisidir.</i>

İngilterede Erken-Türkçe olarak en azından 4 yazıt görmekteyiz .
Mirşan,K.2004; *Erken Türklerin Skandinavya Yazıtları*, s.55,63,65,67 (bak:s.30)

Ayrıca, Bayqal-Lena yazıtlarından ÖZÜ yazıtındaki ĖSİ ĖM [benim] sözünün İngilizce *I am*'e karşılık gelmesi v.b. da İngilizcede pek çok Türkçe söz olması gerektiğini gösteriyor:

Cet.27. İngilizcedeki Türkçe asıllı sözler

Erk.Türkçe	İngilizce	Erk.Türkçe	İngilizce	Erk.Türkçe	İngilizce
ANT	engagement	ĖSİ ĖM	I am	Tat. <i>saw</i>	save
Tat. <i>añlaw</i>	know	ĖSİS, ĖSİÇ	sense	Tat. <i>sıtlıq</i>	Sterling
ATI	the	İDİ	inductive	söylemek	to say
ATI-AT	that	KÖNİ	conventional	-SUB	sub-
ATI-ĖS	this	QUT	good	TARŞIN	shorten
BADIL	bad	qaz	goose	taş	stone
BİĞ, BĖĞ	big	LUQIDA	looking	TĖGRİK	tangent
BUD	bud	NAMAN	name	TİK-Vİ	ver-tical
BÜK	bend	OT	hot	TİP	deep
BRATYA	brotherhood	ÖG AT	God	TÖP	top
çare	care	ÖG ĖRİĞ	Greek	WACIR	watch
ĖD	to do	ÖRGÜN	organ	YİR	earth
ĖL-ANT	land	PIRAY	free		

Mirşan,K.1996; *Die Spuren des Prototürkischen in verschiedenen Sprachen*, s.14

Mirşan,K.1996; *Bugünkü Avrupa Dillerinde Etruskçe İzleri*; s.7

Mirşan,K.2002; *The Science of Physics and Astrophysics according to Old Turkish Scholars*; p.6

Bunlar dışında, Çuvaşoa *sıltır* sözünü İngilizcede *star* şeklinde görmekteyiz ve *postpozitiv gelişim* alanında da şu misalleri verebiliriz: İKİTİ ĖTİGMİŞ [ikiye ayrılmış] → beuty; UYUŞUL → federal.

Zamirler

I [ben] → Erken Türkçe ĖSİ [ben]: ÖZÜ ĖSİS ĖD BUĞ BU ĖSİ ĖM [ben kendisi (işbu anıt ile) hatırlatılmış olan BUĞ'um]

(Mirşan,K. 1970, *Proto-Türkçe Yazıtlar*, s.67)

that → Erken Türkçe ATI-AT; BU ĖLİ ATI-AT. ON UÇ UYUN A [beyi bulunduğu halk, On Federal Devlete dahildir; Alm. *dieses hier, das Volk, ist doch die ON'sche Bundesführung*] (Mirşan,1970, s.67)

this → Erken Türkçe ATI-ĖS [-nin]: OĞLI ATI ĖS OĞUP OĞUR OTI A [(defin) ateşi (halk) evlâdının şerefi içindir; Alm. *das Feuer ist für die Gelobung des [dieses] Volkssohnes bestfunt*] (Mirşan 1970, s.68)

Artikeller [harfi tarifler]

the [der,die,das:die (çokluk)]→Erken Türkçe **ATI** [es ist ihm bewußt: d.h.**the**]: ULI **ATI** A ON UWUÑ [**onun** ululuğu ON Mukadde-satına mahsustur: Alm. **die** (d.h.*seine*) *Erhabenheit gehört der ON'-schen Heiligkeit*] (Mirşan 1970, s.67) .

Kapula

am→Erken Türkçe **EM**: ÖZÜ ESİS ED BUĞ BU ESİ **EM** [-im, -um; Alm. ich **bin** der Fürst, der sich erinnern liess (s:58'e bkz)

Affikslar

-al→Erken Türkçe **-IL,-İL**: UYUŞ**IL** ÖGÜZ [Federal**al** Nehir]

-en→Esöñük olarak, *broken* **bottels** [kırılmış olan **an** şişeler; Alm. zerbrochene Flaschen]→gelen **kişi** vb

-ut→Erken Türkçe **-IT**: İK**IT** ESİTÜ [duall**ik**, yani *evlilik*] (Proto-grekçe pg 7), İng. *beauty*

IX. Almanca

Sözler

All [kânat, universum]→**ALQU** [univerzum] .

Atta [baba] (Codex Argenteus)→**ATA** [baba] .

biege [bük]→**BÜK** [bük] .

Bruder [birader]→**BRATYA** [biraderlik] .

esse [ye, aş]→**aşa**

frei [serbest]→**PIRAY** [serbest]: ABI-**PIRAY** [açılma, çözülme, meydana çıkma; hürriyet] (Astraofizik, s.172).

gut [iyi]→**QUT** [emniyet, talih, mükemmellik].

ich sei (veya, **ich bin**) [benim]→**ESİ BİN** [**benim**]; UW-ULUNUZ **ESİ BİN** [**ben** kutsal ulunuz**um**] (Etrüskler, s.27).

Bohrer [burgu]→**burgu**

Fahren [gitmek, yürümek]→Tatarca **barmaq** [girmek, yürümek]

Ochse [boğa]→**BUQA** [boğa, öküz], Erken Türkçe **BOS** [**bison**], Latince *bös* [öküz].

Ort [mevki]→Erken Türkçe **OYIR** [denilen yer]: **OYIRIN** KÊÇE [denilen yeri geçerek] (At-Oy Tarihi. S.7,8)

paar [çift, eş]→Tatarca **par** [çift], Erken Türkçe **PARİŞQAR** [çift], Türkçe **parça**

sagen[söylemek]→söylemek.

Stein [taş]→taş

Stern [yıldız]→Çuvaşça siltır [yıldız]

Tante [hala, teyze]→Tat. *tete, tetey* [hala]; Rus. *tetya* [hala, teyze]

tief [derin]→TİP [temel, dip]; Tat. *tiren* [derin].

Gelişler (cet.3'e bkz)

Baş geliş:

der→Erken Türkçe **ĖR** [**erişme**]: TÜRÜK UC A KÜMÜSUG **ĖR** [**işbu** madalya sahibi] Türk lideridir; Alm. **der** *Würdenträger ist doch türkischer Führer*] (Mirşan 1970, s.75)

das (eşya için) (İngilizce *that*)→Erken Türkçe **ATI AT** [Alm. *das heißt*]: BU, ĖLİ **ATI-AT**, ON UÇ UYUN A [Alm. *dieses hier, das Volk, ist doch die ON'sche Bundesführung*].

die (kadın için) [İngilizce *the*]→Erken Türkçe **ATI** [Alm. *seines Namens hin*]: ULI **ATI** A ON UWUÑ [Alm. **die** (d.h. *seine*) *Erhabenheit gehört der verehrten QN'schen Heiligkeit*].

die (çokluk)→Erken Türkçe **AP-AT** [Alm. **die** *betreffende Berufung* (das ist *Gott*); *eine höhere Instanz*]: BASINIÑ USUTUL **AP-AT** UQU-SUT OY OLUÇUZ [Alm. **die** *die Hinrichtung Beglaubigenden* (d.h. **die** *Geschworenen*)].

İyelik gelişi

des (erkek veya eşya için), **der** (kadın için) →**AT-ĖR** [tayin etme] (veya **ATAR**) [Nennung, Bestimmung; Ernennung]: ĖSİNİTİLT **AT-ĖR** UQUQUNUTULUL [hatıra yazısı, Alm. *das Schreiben des Erinnern-Lassens*] (Etrüskler, s.49); OYUNUS ĖL **AT-ĖR** [ATAR]" [**Halkın** sesi; Alm. *die Stfume des Volkes*] (Etr. s.27)

→**ATI ĖS** [ismi olarak; Alm. **des** *Namens hin*]: OĞLI **ATI-ĖS** [oğlunun; Alm. **des** *Sones*]; OĞLI **ATI-ĖS** OĞUP" OĞUR OTI A [*dieses Feuer* (d.h. *Leichenverbrennung*) ist für die Gelobung **des** *Volkssohnes bestimmt*] (Mirşan 1970, s.68)

→Erken Türkçe **ĖS** [Alm. *Erinnerung, Angehörigkeit, Eigentümer zu sein*]: İKİRİT **ĖS** İÇİSİT [*Ermöglichung des Beischlafens* (d.h. *die Braut*); oder auch: *Inhaber der Zweitheit* (d.h. *die :Braut*)]

İyelik zamirleri

meines, meiner→Erken Türkçe –IM AT ĖS [Alm. meines Rufes hin]: ATIM AT ĖS [Alm. meines Namens]→Erken Türkçe –IM ĖS [Alm. meines]: ĖRIM ĖS UB-URUNUSUMUN [Alm. meiner Beerdigung]

Kapula

İst→Erken Türkçe A [Alm. *ist doch*]: AP-ATIM.QARA-ÇUR A [Alm. *mein guter Ruf ist QARA ÇUR*] →Erken Türkçe ĖD [vollgezogen]: UYULUTUĞUÇ UÇ-UÇU ĖD [Alm. *es ist ein grosser Staat*]
bin,sei→Erken Türkçe BİN [im]: UW-ULUNUZ ĖSİ BİN [ich sei (od. bin) eure heilige Hoheit].

Affikslar

-e→Erken Türkçe A [ist doch]: AM A [Liebe] (Latince *ama*); İNİ ĖL-ĖRİ A [Alm. *Volksfriede*]; ULU ATI A [Alm. *seine Erhabenheit*]
-en→Erken Türkçe –UN: BU OQ UQUN [Alm. *des Fürsten*]; Uyğurca *köñülin içre* [Alm. *in seinem Herzen*]; Türkçe *gönlünde*.
-er (çokluk eki; Alm. *Häuser, Bilder* gibi)→Erken Türkçe ĖR [zu erreichen (die Personen des Stammes)]: OĞLIN ĖR [die (d.h. *meine*) Söne]; ĖLİŞİM ĖR [meine Landsmänner]
-heit→Erken Türkçe İT [leisten]: İKİRİT ĖS İÇİSİT [Inhaber der *Zweitheit* (d.h. *die Braut*)].

X. Fransızca

adulte [(adült) reşit]→Erken Türkçe ODUQ [liderlik ederek]
ardeur [(ardör) çaba]→Erken Türkçe ĖRÜ ĖR [gayretlilik] .
boeuf [(böf) öküz]→Erken Türkçe BOS [bizon]
casannier [evcil]→Erken Türkçe ÖZÜ ON [talimli] .
ce [(sö) işbu]→Erken Türkçe OŞ [işbu, odur] .
chef [şef]→Erken Türkçe UÇ [lider]
ciel [(syel) gök, cennet]→Erken Türkçe ĖSİ ĖL [kişi canı]
donnée [(donne) done]→Erken Türkçe ĖS OÑ ĖDÜ [bir şeyi yeniden tertiplemek] .
élite [(elit) seçkinler]→Erken Türkçe ĖL-ĖSİS [seçkinler] .

enceinte [(aıseıt) gebe]→Erken Türkçe **ĖS-ĖSİS** [gebelik]
guenon [(gönoı) disi maymun]→Erken Türkçe **ÖGÜGÜN** [maymun] .

moi [(mua) ben]→Erken Türkçe **ĖM AT** [ben, İngilizce *me*]: **ĖM AT** ODUÇ ULU USUNUTUZ [**ben** başbuğum]; **ĖM AT** [yetkili]; BUNÇA **ĖM ATI** BĖGLER [bunca **yetkili** lordlar]

mon, mĖen, ma, á moi [benim]→Erken Türkçe **ĖM OY** [benim]; **ĖMÜY** [aitlilik]: EM UÇ UQUQUYUÇ, **ĖM OY** ĖLİTİYİZ [benim liderliğim hakkındaki yazı, **benim** halk tarafından defnedilmiş olmamdan dolayıdır] .

nature [(natür) tabiat]→herhalde ON TUR: Erk.Türkçe ONUN [tabiî]
osé [(oze) cüretli, küstah]→Erken Türkçe **OS-OS** [kızgın, Tat. *osal*]
se háter [(sö :ate) acele ebnek]→Erken Türkçe **ĖS ARU AT** [koşmak, koşan at] .

sens [(saııs) his, aıılam, idrak]→Erken Türkçe **ĖSİS** [manası aynı]

XI.Latince

ab-nuo [reddetme]→Erken Türkçe **ABINĞU** [birinin üstüne yürüme, abınmak]

ac-cĕdo [düşmanca yaklaşma]→Erken Türkçe **AQIN** [hücum, akın]

acrōasis[konferans, okuma]→Erken Türkçe **AQIRIWIZ-UTAN** [ünlü şekilde (exclamatory) izah ederek; açıklıyarak]

altus [yüce]→Erken Türkçe **ALTUÇ** [kıral]

ama [sevgi]→Erken Türkçe **AM A** [sevgi]

amātrix [sevgili, oynaş]→Erk. Türkçe **AMRAQ** [sempatik, sevimli]

ambio [istemek, talip olmak]→Erken Türkçe **AMITA** [tendens]

antiquitus [eskiden beri gelmekte olan, eski zamanda]→Erken Türkçe **ANANTIMADI** [çok **eski** zamanda, antik]

atavus [ecdat]→Erken Türkçe **ATA** [ecdat]

atque [ilâveten]→Erken Türkçe **ADAQ** [son değer]

attāctus [temas]→Erken Türkçe **TAQI** [takı]

attribūtiō [attribut]→Erken Türkçe **ATRUQ** [attributiv]

bōs [öküz]→Erken Türkçe **BOS** [bizon]

circulus [daire, muhit]→Erken Türkçe **SOLA** [kapalı hacim]

co-gnōsco [algılamak, tanımak]→Erken Türkçe **KÖGÜZ** [algılama, tanıma]

Diana [Doğum Tanrısı, Ay Tanrısı]→Erken Türkçe **DİYAN** [laser]

dūcō [liderlik etme, çekme]→Erken Türkçe **ODUQ** [liderlik ederek]

ē-gloria [meşhur]→ Erken Türkçe **ANĞARAQ** [parlak]

ē-rigō [erme, yapma]→Erken Türkçe **ĖR** [erme]

genus [cins]→Erken Türkçe **ĖĞİN** [cins, çekirdek]

habeō [elde bulundurma, sahip olma]→Erken Türkçe **XA** [bir sistem içinde değişmeden kalma]

momentum [hareket ettirici güç]→Erken Türkçe **OM** [hareket ettiren (omqıran) kuvvet (omaq)]

ōsor [nefret edici]→Erken Türkçe **OS** [şerir, Tat.*osa*]

ovāriō [bir küçük zafer]→Erken Türkçe **ÖVKE** [müşahede olunabilir kalite (miktar)]

pār [çiftlenmiş,, eşit]→Erken Türkçe **PARİŞQAR** [çiftlenmiş, eşit]

sabulum [kaba kum, çakıl]→Erken Türkçe **SWA** [granulasyon]

sata [ekin, bitki dikme]→Erken Türkçe **SAC** [tohum saçma, atma]

sē-cedō [gitmek, uzaklaşmak]→Erken Türkçe **ĖS-ARU** [koşma]

sensus [his]→Erken Türkçe **ĖSİS** [his]

suf-fundo [dökerek üsteleme, içine dökme, dökerek ilâve etme]→Erken Türkçe **SUW** [su]

ululo [uluma]→Erken Türkçe **UL ĖDİS** [uluma]

Hissî ifade kesekçeleri [emotional-expressive-Partikeln] A ve AW

Erken Türkçe hissî ifade kesekçelerinin izi, Latincenin kök teşkil edici art-eklerinde tanımlanabilmektedir:

(1) şimdiki halin yasalma sözü [Alm. *der Präsensstamm*]; *ēsōñük* olarak, **AM** (kök) + **A** → **am** (kök) + **-a-** → **amā-**,

(2) tamamlanmış halin yasalma sözü [Alm. *der Perfektstamm*], *ēs-ōñük* olarak, **AMA AW**→**amā** (kök) + **v** → **amāv-**,

(3) geçmiş zamanın tamamlanmış sıfat-fiili [Alm. *Part.Perf.Pass.*]; *ēsōñük* olarak, **AMA AT US** →**amā** (kök) + **-tus** → **amatus**.

Ėsōñükler: Latince *ama* [sev]; *facile est factu* [Tat. *qıluğa oñay* (kılma)ya kolay]; *pōns fieri coeptus* est [köprü yapımıya başlanmıştır] (burda **-tus** eki **-mı**ş aflagındadır).

Bunlara göre Erken Türkçenin -A, -W, -Ş/S karşılığını Latince -a, -v/-u, -s şeklinde görmekteyiz. Ayrıca bu üç halin Kazan Türkçesindeki karşılıkları da Latince ile uyum halinde:
 (1) Şimdiki hal, *süyerge* [Alm. *zu lieben*] → *amare* [aynı mana];
 (2) Tamamlanmış hal: *süyüw* [sevme, *geliebt zu haben*] → *amay-isse* [*geliebt zu haben*].
 (3) Part.Perf.Pass.: *süymiş* [*geliebt*] → *amatus* [*geliebt*]

Sahıs zamirleri

ego [ben] → Erken Türkçe **ÖGÜ** ALTI AT [ben (yani, şerefli olan)]
-met. Ėsöñük olarak, egomet [Alm. *ich meinerseits*] → Erken Türkçe **ĖM AT** [ben kendim]: **ĖM AT** ODUÇ ULU USUNUTUZ [**ben kendim** zaferlerin ulu şahsiyeti*im*] (Etrüskler, 1998, s.40).
tuted > tute [sen] → Erken Türkçe **ATADINIŃ AT** [senin]: AL AT ĖDİSİZİTİL UP-UÇUZUS UÇUZ **ATADINIŃ AT** ĖLİSİLT ATALIT [namının Tanrıya alınması şerefine erişen, yüce Han-Katı Hanı **senin** halk olarak Tanrıya ulaştırdığın kişidir] (Etr. 1998, s.36)
is [o] → Erken Türkçe **ĖSİS** [o (yani, kendisini hatırladığımız kişi)]: ÖCÜC **ĖSİS** OQ UQUN [**o** bir Oqdur]
nös [biz] → Erken Türkçe **AŃIYIS** [bizim tarafımızdan]: ĖLİT ODUŃ UB-UÇUL USUTUZ **AŃIYIS** ĖL ATAR OQ UÇUŃ ĖBİL [iletilmek üzere yakılmak sureti ile, Tanrıya *Yüce Lider* halinde **bizim tarafımızdan** uçurukmuş bulunuyor] (Etrüskler 1998, s.90)
vös [siz] → Erken Türkçe **OYUNUS** [fikriniz]: UW-ATANIS ONUNÇ **OYUNUS** ĖL ATAR OQ UÇUŃ [mukaddes olarak adanmaya lâyık olmak üzere, halkın **fikrini** kazanan Oq Hanı] (Etrüskçe 1998, s.27)
il [onlar] → Erken Türkçe **ĖSİSİS** [hasbıhal, **onlar**]: ĖZÜSİŃ IQUSUY AT-ALTI ĖSİDİT **ĖSİSİS** ĖMİNİS [Ėzus dinine mensup olanları **hasbıhali** (yani, **onlar** *Ėzus dinine mensuptur*)] (Etrüskler 1998, s.35)

İvelik zamirleri

meused > meus [benim, benimki olan] → Erken Türkçe **ĖM USULT AT** [benim, benimki olan]: ATAŃ OY **ĖM USULT AT** [atan olan **benim**] (Etrüskler 1998, s.50)
tuus [senin] → Erken Türkçe **ATILILTIQ US** [söz konusu şahsiyet] (Etrüskler 1998, s.49)

suus [onun]→Erken Türkçe **USUS** [onun]: **USUS** UYUSUÇ [**onun** toplantısıdır] (Etrüskler 1998, s.49,50)

Yardımcı fiil “esse”

İndikativ hali **sum** [benim], konyunktiv hali **sim** [ben olmalıyım]
→Erken Türkçe **ESİ EM** [benim] (s.58’e bkz)

Affixlar [yasağıklar]

Niyet mastarı art-eki [suffixi] **-ere**; **esöñük** olarak, **legere** [okuma]
→Erken Türkçe **-Ü(W) ERE** ; **esöñük** olarak, **ESÜW ERE** [ideal] (Bollat 2010, I, s.10); Tat. **-irğa**; **esöñük** olarak, **oqırğa** [okumuya].

-it; **esöñük** olarak, **pulchritūdō** [güzellik]→Erken Türkçe **-İT**; **esöñük** olarak, **İKİT ESİTÜ(W) AT USUN** [evlilik] (pg 7)

-n; **esöñük** olarak, **amāns** [Alm.*liebend*]→Türkçe **-en**: **seven**

-nt: **esöñük** olarak **amāntis** [severek]→Erken Türkçe **-UNUT**; **esöñük** olarak, **UNUT OÑUTUNUT** [psula] (Etrüskler 1998, s.43)

-isti; **esöñük** olarak, **amavisti** [sen sevdin; Alm. *du hast geliebt*] **sit** [odur]→Erken Türkçe **-SİT**; **esöñük** olarak, **İKİRİT ES İÇİSİT** [nişanlı kız] (pg 4); **UQUÇ ELÜTİP ESÜY EDİTİLSİT** [yazı göndererek hatırlamış olma](Etrüskler 1998, s.44)

-is ile yapılan i-deklinasyonunda iyelik teşekkülü; **esöñük** olarak, **animalis** [canlılar]; **mari-** (kök) [deniz], tekil iyeliği halinde **maris**→Erken Türkçe **ATI-ES** ve **ES**; **esöñük** olarak, **OĞLI ATI-ES** [oğlunun] (Mirşan 1970, s.68) ve **İKİRİT ES** [çiftleşmenin] (pg 4)

XII. Yunanca

agathos [iyi]→Erken Türkçe **EGİTİS** [iyileştirme] (pg 20)

agon [savaş]→Erken Türkçe **ÖGÜÑ** [saygıdeğer] (pg 31,32,33)

andrias [heykel]→Erken Türkçe **AÑIQIÑ ETİRİS** [anıt ediş]: **AL ÖTÜSÜÑ AÑIQIÑ ETİK AÇUR ES** [göğge geçiş **anıldını** açma dolayısı ile] (Etrüskler, s.79)

astron [yıldız]→Çuvaşça **sıltır** [yıldız]

boreas [küzey yeli]→Tatarca **boran**, Türkçe **bora**

edo [yemek]→Türkçe **ye**

egon [ben]→Erken Türkçe **ÖGÜÑ** [şerefli olan] (pg 15,32, An.Yaz)

2010, s.43)

eidolon [resim]→Erken Türkçe UQUTULUÑUZ [tasfir] (pg 22)

eimi [benim]→Erken Türkçe ĖSİ ĖM [benim] (s.58, 65)

eitheos, etheos [delikanlı, oğlan]→Erken Türkçe ĖDİNİS [yavru]
(Bugünkü Avrupa Dillerinde Prototürkçe İzleri, 1997 s.11)

elegos [ağıt]→herhalde Erken Türkçe ĖL ÖKÜS veya ĖL ÖGÜS

episteme [bilgi]→herhalde ĖP-ĖSİS ĖMİTÜ (Erk.Türkçede BİLİG)

epos [söz, konuşma]→Erken Türkçe ĖPPİS [olmuş olduğundan]
(An.Yaz.2006, s.63,64), ĖPPİN [bulunduğundan] (Mirşan 1970, s.99)

epta [yedi]→ Erken Türkçe YİTİ [yedi]

ergon [eser]→herhalde Erken Türkçe ĖR ÖGİN

eros [sevgi]→ĖRİNİS [erişme] (Ugarit Yazıtları 130/10)

eu [iyi]→Erken Türkçe ĖDGÜ [iyi] (Bolbollar 2010, I/s.10,23,24)

genea [nesil]→herhalde Erken Türkçe ÖGÜN A

gerüs [bağırış]→Erken Türkçe ÖGÜRÜT ĖSİN [bağırış] (pg 4)

kalaİsİ [nasılsın?]→Kırgızca qalaysıñ [nasılsın?]

kirios [bey, iye]→Erk.Türk.OQ-ĖRÜY [beyin evine dönüşü] (pg.1)

laos [halk]→ herhalde, Erken Türkçe ĖL US [halk şahsiyeti]

logos [söz, konuşma]→herhalde Erken Türkçe ĖL UQUS

oikos [ev]→Erken Türkçe ÜY (UQUS) ve ÖG [ev] (pg.1)

pater [baba]→herhalde AP-ATĖ ĖR

palaios [yaşlı]→herhalde Erken Türkçe UP-ULU US

protos [birinci]→herhalde, Erken Türkçe BİRİTİS veya BİR AT ĖS

pyr [ateş]→herhalde Erken Türkçe UP-UR [cesedi ateşte yakılmak üzere, mezara konulma]: UB-URUNUSUMUÑ [gömülüşümün] (Mirşan 1970, s.99)

selaxos [köpek balığı]→Erken Türkçe SU AT ANIQİL (pg 28),

herhalde, SU ĖL UQUS [su halkı]'da denmiş olmalı

sos [sağ]→herhalde Erken Türkçe SAW ĖS [sağ]

sthenos [güç]→Erken Türkçe ÖÇ ĖSİNİZ [güç] (pg 25)

thalatta, thalassa [deniz]→ Erken Türkçe TALUY[Kore denizi]

thanatos [ölüm]→Erken Türkçe OTUÑUT [yakılma] US (Etr.s.27)

Theos [Tanrı]→ Erken Türkçe ĖDİS OÑ [var edici] (pg 76)

Thoine [ziyafet]→Erken Türkçe TOYIR TOYIN [yemek ziyafetini]
(Anadolu Yaz.2010, s.57)

tu [sen]<tune [sen]→Erken Türkçe ATIN [sen]: ONUŇ OQ AT ĖS
 ATINITIS [senin askerî başarı madalyonun] (pg 16); BU ATANIŇIS
 ATIN [senin su kavramına dayanır] (pb 3)
 uranos [gök]→Erken Türkçe UB-URUNUS [cesedi yakılmak sureti
 ile, göğe uçmak üzere mezara verilme] (Proto-Türkçe Yazıtlar 1970,s.99)

Cet.28. Yunanca ve Latince şahıs zamirleri

Şah. Zam.	Protogrek	Yunan	Proto-Latin	Latin
ben sen o	ÖGÜN pg15,32 ATIN pg15,pb3 ĖSİŇ pg7,12,34,	ἐγόν τύνη -	ÖGÜ ĖM AT s.64 ATADINIŇ AT ėtr24 ĖSİS öcc	egomet tuted > tute is
biz siz onlar	ĖMİS pg3 ĖMİŇ pg21,38 ĖSİŇİS ?	ἄμμες ὕμμες σφεῖς	AŇIYIS ėtr69 OYUNUS ėyr50 ĖSİSİS ėtr46	nōs vōs iī

Not: ėtr numaraları ve *öcc,oqş* gibi kısaltmalar için Mirşan,K.1970; *Prototürkçe Yazıtlar* kitabına , *pg* ve *pb* numaraları için Mirşan,K.1973; *Dechiffrierung der protogriechischen Inschriften* kitabına bakınız.

Cet.29. Yunanca ve Latince iyelik zamirleri

İy.zam.	Protogrek	Yunan	Protolatin	Latin
benim senin onun	ĖMİM pg45,52 ATINITIS pg16 ĖSİŇİZ pg12	ἐμή ἐμός ἐμόν τεός τίός ός Homer έός	ĖM USULT AT ėtr54 ATILILTIQ US ėtr54 USUS ėtr54	meused tuus suus
bizim sizin onların	ĖMİS pg62 ĖMİŇ pg56 ĖSİŇİN g64,117	ἄμμος ἐμμέων ὕμμεων ὕμός σφείων	AŇIYIS ėtr72 UW-ĖSİŇİTİZ ėtr50 ĖL-ĖRİM klgti	nosterus vesterus eōrum

Mirşan,K.1973; *Dechiffrierung der protogriechischen Inschriften*; s.62, 63.

XIII. Retoromanca

Kuoni, M. 1886; *Überreste der romanischen Sprache in den Thälern der Landquart und der Plessur*; Chur; kitabına göre.

asma [Alp barınakları veya köylü evlerindeki basit konstruksionların iskelesi]→Qırğızca asma [asılı tutan iskele; ėsöñük olarak, a-teşte su kaynatmak için kullanılan üçayak]
bûha [keskin (alkalili) su ile yıkama]→Erken Türkçe YUWU A [yıkama]

blädärä [konuşma, çene çalma] → Tatarca **bildire** [bildiriyor] veya **bidire-bildire** [bildire-bildire bitiremiyor]
canalja [kötü kadın] → Tatarca **qanala** [aybaşı kanaması]
férgga [getirmek, alıp gelmek] → Tatarca **berirge** [vurmuya, döv-müye], veya **ciberirge** [göndermiye]
gada (çoğulu **gädä**) [dağ ahırları] → Tatarca **kütüw** [gütme, sürü]; Rusça **gurt** (ayni şey)
glâra [tetkik etmek, adamakıllı bakmak] → Tatarca **köre** veya **köre-köre** [görerek, göre-göre]
pôrta [kapı, giriş, gitmek] → Tatarca **barıta** [vardırıyor]
sâla [otlak] → Tatarca **sala** [köy; bırakıyor]; Rusça **selo** [köy]; Kırgızca **talaa** [step]
sôsa [et suyu] → Erken Türkçe SUUSIŃA [sos verme]; Tatarca **soslı**
spülsig [güvey] → Etrüskçe USU-UÇULUSUQ [güvey] (étr 48)
stâfel [Alp hayvanlarının toplanma ve dinlenme yerleri] → Tatarca **ast awıl** [aşağı köy]
sötşgi[yağ] → Tatarca **süt üsti** [kaymak]
tatta [çocuğun “baba” yerine kullandığı ilk söz] → Tatarca **tete** [ha-la; Rusça **tetka**]
çéra[çehre] → Tatarca **cıray** [çehre, yüzün aldığı ifade şekli]
çiégga [mutad olmuyan şekilde gitme] → Tatarca **asığa** [acele ediyor]
totş [ahşap parçası] → Türkçe **tutusma**
titaliera [nam verme, isim verme] → Erken Türkçe ATIM ĖL-TOĞAN **TUTTUQ** BUN [benim ismim Ėl-Toğandır]
widala [gebe kalamıyan inek] → Erken Türkçe UDULA [halâ çiftle-sebilecek olan inek] (1996, Bugünkü Av.Dil. Etr.İzl.,s.11)

XIV. Sırpça

bunar [pınar] → Türkçe **pınar**; Almanca **Brunnen** [pınar]
dom [ev] → Kırgızca **tam** [duvar; ev; dolu şekli **tam üv**]; Türkçe **dam** [çatı; ev]
haika [tepe] → Kırgızca **küyük** [yangın kalıntısı]; Türkçe **hüyük** [tepe; tumulus]
kirtinak [köstebek] → Türkçe **köstebek**; Erken Türkçe KÖSİ [sıçan].

Kırğızca kirtildek [çıtırdatan]
konşi [komşu]→Türkçe komşu; Kırğızca qonıstaş [komşu]
kuça [ev; yığın]→Uygurca, Tatarca köçe [sokak]; herhalde köç-
[göç-] kökünden türemiş olmalı. Kırğızca köçö [sıralar arasında bir
geçit bırakmış olan ve yüz-yüze duran iki insan sırası; sokak]
silyek [birden iki yaşına kadar olan koyun]→Tatarca tişlek [dişlek,
ısırtıcı]
slama [saman]→Türkçe ve Tatarca saman; Rusça soloma [saman]
syas [ışık]→Rusça sianiyi [parlaklık, ışık, aydınlık, parıltı]; Pra-
Mısırca ISI [koruma, saklama]; Tatarca ıslık [koruma, saklama];
Türkçe ıslık;
şala [şaka]→Rusça şutka [şaka]; Qırğızca saq [beklenmiyen tu-
tum]; Tatarca saqqatıw [hayret etme, şaşıрма]; Türkçe saka
şator [çadır]→Türkçe cadır; Tatarca catır [çadır]
tetka [hala]→Tatarca tete [hala]; Türkçe teyze; Rusça tyetya
[hala]; Alm. Tante [hala]
yedi [ye]→Rusça yies [ye]; Türkçe ye

XV. Gaelic (Skotça)

Munro, J. *Gaelic Vocabulary and Phrase Book*; GAIRM Publications kitabına göre.

ach'qrus [açlık]→Türkçe acıkış; açlık Tatarca acığıw veya acığış
[acıkma]; açlıq [açlık]. Herhalde açqırış'dan ach'qrus
ah'êr [İng. *father*]→Erken Türkçe AT ÊR [teninden ayrılarak Tan-
rıya erişecek olan]
ah'êr kélú [kaynata]→ ah'ér [baba] kiliw (Tatarca) [olarak kabul
gören, yani, *baba yerine konulan*]
âir'týu tüă [küzey], ghû tüă [küzey yeli]→Tatarca ayrı tuyıw
[ayırt edilen] tüă [küzey]→Tatarca tünyaq [küzey]
âigl'glýu [güzellik]→Herhakde AYIĞIL [*expressive*] ÖGÜLIW [gü-
zellik]
ar'ân [ekmek]→Erken Türkçe ARAN [çekirdek]; Qırğızca aran-
daw [kuvvetlenme]; Tatarca aran [kutu, (at ahır) hücresi]
brâ'êr ké'lu [kayın birader]→ brâ'êr [birader] kiliw (Tatarca)
[olarak kabul gören, yani, *birader yerine konulan*]
düu, dña [Tanrı]→Erken Türkçe EDİS OŇ [yoktan var edici], ED AT

[Tanrı], ĖD AÑ [yoktan var etme]. Herhalde diu < ĖDİW [var etme]
druim [dam]→Türkçe dam [çatı, ev]
dÿal'lan [parlıyarak, *lightening*]→Erken Türkçe DİYAN [laser].
dÿé [dün]→Türkçe dün . .
dÿess [güney]→Tatarca tüs [günortası, öğle] . .
gâir-u [gülme, *laugh*]→Tatarca küldiriw [güldürme]
gial [white]→Tatarca ağal [to became white].
glÿên'uv [child]→Erken Türkçe ÖG ĖSİÑİL [son];Türkçe ogul
[son] .Herhalde glÿên'uv < ögüliniw [to take pride].
gnûr [batı]→herhalde küniy ur [gün sonu];Tatarca kün batıs
[batı].
gnÿéll [bulut]→herhalde küniy él [gün sakini olan bulutlar)] .
gnÿêr [doğu]→herhalde küniy êr [günün gelişi]; Tatarca kün çığıs
[east].
gnÿêr'ir [the day after tomorrow]→herhalde küniy êr yır(aq) [af-
ter the arrival of the day].
gÿôp'ak [dog-fish]→Türkçe köpek [dog]
gor'om [blue]→Tatarca kögerim [to be blue], kök [blue].
gÿüll'an [boy]→Türkçe oğlan [boy] .
iûsq [fish]→Erken Türkçe SU AT ANIQ [delphin] .
kllaışh'tÿuchq [hearing]→ Herhalde kllaışh TUYUQ [to hear the
kllaışh]; Tatarca tuyuw [to perceive, to hear] tuymaq [to hear];
Türkçe duyuk [information] .
kllüş'un [ears]→ Herhalde UQULUSUN [to hear, ears]; Erken
Türkçe UQ [ears;to conceive],UQUSUN [conceived as]
kreq [rock]→Tatarca qaya [rock]; Türkçe kayraq [flat and wide
stone (rock)].
kÿô [fog]→Tatarca quyiw [to pour out] .
llânhv [hand]→Tatarca alınıw [to be taken]; Çuvaşça ala [hand];
Türkçe el [hand]
mânh'er ché'lu [mother in law], bak "ah'êr ké'lu" .
mê'êr, mânh'êr [mother]→Türkçe emdir [give to suck!], emzir
[suckle]; Tatarca imiw [to suck].
ô'r-daq [thumb]→Tatarca barmaq [parmak]
spé'rr [sky]→Erken Türkçe ASPAN, ASQAN [sky]

tah'êr [*father*]→Herhalde ATA ĖR [*father*] ; Erken Türkçe ATAN ES [*father*]; bak "ah'er".

tal'uv [yer]→Erken Türkçe TALUY [okyanus]; Tatarca dala [step]; Qırğızca talaa [step].

toil'uch-us [*pleasure*]→Tatarca tuygi [his]; Qırğızca tuylatis [*to make feeling*] ..

trüih [ayak]→Tatarca turiw [ayağa kalkma; *to stand up*] .

trÿo'ir [binalar]→Erken Türkçe TURĞUR- [inşa etma]; Tatarca turiw [durma; yani trÿo]+Erken Türkçe ĖR [çokluk eki; yani -s]

tshir-mör [*continent*]→Tatarca cir omır [*part of the earth*] .

tuïh, taih [ev]→herhalde Erk.Türk.AT ÜYIW [*the (AT) house*].

tüä [küzey]→Tatarca tünvay [küzey] .

tÿëng-gu [*tongue*]→Erken Türkçe TİL OŇGU [*in order to make successful the language*].

Tÿess [*heat*]→Erken Türkçe OT [*heat, hot*]; OT ĖS [*the heat*]

üish'kÿu [su]→Tatarca yüwiş quyuw [*to pour wet*]; karşılaştır: Erken Türkçe AQILIÇ [*that what flows; i.e. water*", Lat. aqua].

uïsh'kÿu [rain]→Tatarca yüwiş quyuw [*to pour wet*]; .

ung k1iuv [*chest*]→Tatarca oñ kiliw [*to be suitable*]

ü'sh [age]→Erken Türkçe YAŞ [age]

üäïgh [grave]→Erken Türkçe ÜRÜŇMI [grave] ve ÜR [*permanency, the other world*].

üi-um [clothes]→Tatarca kiyim [*clothing, clothes*] .

XVI. Arapça

amud [takviye, direk]→Erken Türkçe UMUĞ [*referens*]

atalet →Erken Türkçe AĞILIQ [atalet]

'ayş [hayat]→Erken Türkçe YAŞ [ilâve zaman, yaş]

battal →Erken Türkçe BADIL [geçersiz, kullanılamaz halde]

beka→Erken Türkçe BAQA [baki kalma]

beyan→Erken Türkçe BUYAN [*manifestasïon, deklarasiïon*]

eda [ödema, *performans*]→Erken Türkçe ĖD [*artikel*]

his→Erken Türkçe ĖSIS [his]

ivaz, awwaze [*Ersatz, Vergütung, Austausch*]→Erken Türkçe AWIŞ [*değiştirme*]

kadud [çalışkan]→Erken Türkçe **KÜTİDMİŞ** [kontrollü]
kül [hepsi]→Erken Türkçe **KÜL** [hepsi]; Qazaqça **bükül** [hepsi]
quwwe [kuvvet]→Erken Türkçe **QU(W)A** [kuvvet]
setir [koruma]→Erken Türkçe **SETİREK** [korunmuş]
sevk [*dispatch*]→Erken Türkçe **SEVİGLİĞ** [*dispatched*]
sıdık [realite, doğruluk]→Erken Türkçe **SIDIĞ** [realite, mükemmellik]; Sanskritçe **siddhi** [tamamlama, perfeksion, kontrol]
sudur [emenasïon]→Erken Türkçe **SUDUR** [*emenation*]; Sanskritçe **sutra** [*discourse*]
şık [alternativ]→Erken Türkçe **ŞI** [yeni bir durum, yeniden bina]; Çince **şih** [prensiip]
terk [terk etme]→Erken Türkçe **TERK** [tahakkuk ettirme, teşekkül]
yağız [kızgınlık, hiddet]→Erken Türkçe **YAWİZ** [sert, sağlam, yüksek enerjili; yabanî, acımasız, korkunç]
yaqız [uyanık]→Erken Türkçe **YAĞIZ** [kinetik]
zuhük [imha edilmiş olma]→Erken Türkçe **YOQ** [yok etme]

XVII. Farsça

alâyiş [*pomp, display, show*]→Erken Türkçe **ALASIZ** [karaktersiz, istisnasız]
alûde [kirlletmek, bulaştırmak]→Erken Türkçe **ALQATMIŞ** [relativ]
ân [güzellik]→Erken Türkçe **AN** [anma]
ant [yemin]→Erken Türkçe **ANT** [yemin]
âsa [benzer]→Erken Türkçe **AS** [bağımlı]
asûman [gök]→Erken Türkçe **ASPAN** [gök]
aşam [içme]→Erken Türkçe **AŞ** [yemek]
ateş [ateş]→Erken Türkçe **ATAS** [ateş]
azade [serbest]→Erken Türkçe **AZ** [(hakana) bağımlı]
bahadır [kahraman]→Erken Türkçe **BATIR** [kahraman]
baht→Erken Türkçe **QUT** [baht]
beraber→Erken Türkçe **BİRGERÜ** [beraber]
birader→Erken Türkçe **BIRATYA** [biraderlik]
humayun [*royal*]→Erken Türkçe **UMAMAQ** [konsept]
hun [kan]→Erken Türkçe **QAN** [kan]
köhne→Erken Türkçe **KÖNİ** [konvensïonal]

nam → Erken Türkçe **NAMAN** [meşhur]
sergerde [şef, lider] → Erken Türkçe **SERGÜRÜ** [saygınlık]
sitayış → Erken Türkçe **SİTİ** [egemen]
ümit → Erken Türkçe **UMUĞ** [referens]
Yezdan [Tanrı] → Erken Türkçe **YAZTIN** [tahaddüs]

XVIII. Sanskritçe

amitābba [parlaklığı ölçülemeyecek derecede olan] → Erken Türkçe **AMITA-ABA** [abınma temayülü gösteren]
amitāyus [hayatın sahibi] → Erken Türkçe **AMITA-AYUSI** [ifade (dönüştürme) temayüllü]
amṛta [ölümsüzlük usaresi] → Erken Türkçe **AMITA** [temayül neticesi]
antarāyika [engelli] → Erken Türkçe **ANTIRNI** [angajman]
ārya [*loyal*] → Erken Türkçe **ARYA** [tertibat]
āsmi [benim] → Erken Türkçe **ĖSİ ĖM** [benim]
asura [can, ruh] → Erken Türkçe [ilk madde]
bhavāgra [univerzumun en yüksek noktası, varlık sınırı] → Erken Türkçe **BAWAĞIR** ["ağırlık bağı" anlamında *proton*]
bodhicitta [aydınlanma düşüncesi] → Erken Türkçe **BODI-ÇİT** [şarj aşırılığı; yani, iönizasyon şarjı]
dhvaja [işaret, bayrak] → Erken Türkçe **TUWAÇA** [radyo patlaması]
kārikā [*concise statement in verse of doctrines*] → Erken Türkçe **QARİQ** [ansiklopedi]
mahāyāna [büyük tekerlekli (büyük araba)] → Erken Türkçe **MA-XA-YAN** [madde dünyası]
mandala [teşekkül eden benek, leke] → Erken Türkçe **MANTAL** [düzeltme, kızıla veya maviye kayma]
nāgārjuna [dünyayı aydınlatan dört oğuldan biri] → Erken Türkçe **NAGARÇUNI** [nukleon]
paramanu [en küçük parça, atom tozu] → Erken Türkçe **PARAMA-NU** [polarizasyon]
paramitā [her BODI-SATAW'ın gittiği patıkaya ait 6 esas erdem] → Erken Türkçe **PARAMIT** [polarize oriyentasyonlar]

pariskāra [teçhizat, alet-edevat, şahsî eşya]→ Erken Türkçe PA-RIŞQAR [uygun, çift]

sakhāvatī [müsebbib saadet, *causing bliss*]→ Erken Türkçe SUQ-AWADI [(sil-baştan) teşkil edilen cazibe populasıonu]

samādhī [derinleşme]→ Erken Türkçe SAMADI [çekirdekleşme]

samsara [değişmeler dünyası, doğumlar dünyası, yeniden doğumlar perıodu]→ Erken Türkçe SANSAR [tasrif]

sumeru [her kâinatın merkezini teşkil eden dağ]→ Erken Türkçe SUMIR TAĞ [prostetik]

nirvāna [ne yer, ne su, ne ateş, ne hava, ne ölüm, ne doğum bulunmayan; doğmuyan, olkunmuyan, yaradılmıyan şekilsiz ve hareket-siz UYU-USUQ [vucut idtirahatı]]→ Erken Türkçe NI-IRWAN [geriye dönme]

Mirşan,K.1990; *Prototürk Bilginlerine göre Astrofizik* kitabına bakınız.

XIX. Erken Türkçe

Türkçenin nasıl bir dil olduğunu ańlamak için başvurabileceğimiz çarelerin en önemlisi Türk ağızlarını ele almaktır.Bu yol ile,"*Türkçe deyimler böyle söylense de olur, böyle söylense de*" tarzında,büyük bir liste elde olunabilecektir. Bu bakımdan, d.s.1073'de yazılmış olan, Kağşarlı Mahmudun Divanü Lügat-it-Türk'ünden şöyle bir örnek verebiliriz:

Cet.30. Kağşarlı Mahmuta göre, Türkçe ile Oğuzca arasındaki fark

Söz	Türkçe	Oğuzca	Söz	Türkçe	Oğuzca
aldırdı	aldurđı	aldurđı	hançer	büğde	bükte
av	aw	av	ığde	yiğde	yikte
ben	mēn	ben	ılık	yılığ	ılığ
çorba	mūn	būn	qayın	qadın	qayın
delik	öt	öd	varan	barğan	baran
deve	tewe	deve	yolcu	yēklin	ēlkin
ev	ew	ev	damak	tamğaq	tamaq
gidecek	barğu	barası	alakarğa	çumğuq	çumuq

Mirşan,K.1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.93

Kağşarlı Mahmut Türklerin 20 boyu olduğunu söylüyor: Tatar, O-

ğuz, Qırqız, Uyğur, Qıfçaq, Beçenek, Başğırt, Bulğar, Suvar, Bas-
mıl, Yemek, Qay, Yabaqu, Çigil, Toxsı, Yağma, İğraq, Çaruq, Ço-
mul, Tanğut [<AT-OÑUT], vb.

Cet.31. Bugünkü Türkçe ağızlarından örnekler

<i>Türkçe</i>	<i>Tatarca</i>	<i>Başğırtça</i>	<i>Qırğızca</i>	<i>Xaqasça</i>
Altın	Altın	Altın	Altın	Alton [Alt-on]
Beşik	Bişik	Bişik	Bëşik	Pizik
Çık-	Çıq-	Sığ-	Çıq-	Sıx-
Gül-	Kül-	Kül-	Kül-	Kül-
Ir [şarkı]	Cır	Yır	Ir	Ir
Olsun	Bolsın	Bolhın	Bolsun	Polzın
Vermiş olan	Birgen	Birgen	Bërgën	Pirgen
Yıldız	Yulduz	Yunduz	Cıldız	Çiltis

Asıl konumuz olan Erken Türkçe alanında ise, şöyle bir karşılaştır-
ma yapabiliriz:

Cet 32. Prototürkçe ile Tatarca ve Türkçe sözlerin karşılaştırılması

Proto- Türkçe	Tatarca	Türkçe	Proto- Türkçe	Tatarca	Türkçe
AGIR	Avır	Ağır	SUNIS	Soğış	Savaş
ALTUN	Altın	Altın	SÜY	Süy	Sev
ANÇA	Ança	Anca	TAMQA	Tamğa	Danga
BEG	Bik	Bey	TEMİR	Timir	Demir
BİŞ	Biş	Beş	TENRİ	Tenri	Tanrı
EMGEK	İmgek	Emek	TİĞİN	Tigin	Değin
İDİ	İdi	İdi	TÖRÜ	Töre	Töre
İS	İs	Es	ULUG	Ulı	Ulu
KEL	Kıl	Gel	YAD	Yat	Yad
KİN	Kın	Gen	YADAĞ	Ceyev	Yayan
KÖK	Kök	Gök	YAPIRGAQ	Yafraq	Yapraq
KÜMİS	Kümiş	Gümüş	VASUQ	Yasaq	Yasaq
KÜN	Kün	Gün	YAŞ	Yeş	Yaş
OĞLI	Olı	Oğlu	YİL	Cıl	Yel
OYUBIZ	Oyubız	Oyumuz	YİP	Cip	İp
SOĞAN	Soğan	Soğan	YİTİ	Cıdi	Yedi

Mirşan, K. 1992; *Tatarcanın Türk Alfabesi ile karşılaştırılması*, s.7

Konuşma sisteminde Erken Türkçe söz—anadil tarafından verilmiş olan kendine özgü *semantik* ve *formal* ilgi alanında—Erken Türkçenin *assosiativ* alanında bulunur ve kendine özgü *semantik* ve *formal* uyuşma şekli gösterir. Kıyaslayınız: **BU** **İL** [**işbu** halk], **İL** **BU** [**das** Volk], **İL** **EDİL** [halk **olma**, **das** Volk **zu sein**].

Başlangıçta bağımlılık yan-yana gelme ve ses tonunun basamaklandırılması ile ifade olundu; *ësöñük* olarak, İÇ AW UÇ ÜEW [lider devesi = *develenmenin lidere aitliği*] ki, burda ÜWE AW'dan ÜEW türemiş bulunuyor.

Bu devrede *substantivler* [varlık hali gösteren isimler] yalnız *casus rectus* [bükülmüyen bağımsız hal] halinde ifade edilmiş bulunuyorlar ve *casus*'ların [tasrif hallerinin] sentaktik funksionları ilişki belirten şu yardımcı sözler ile dile getirilmiş bulunuyor: BU, UW, OŞ; ÖC, ES, AT; EM, ON; ER, EL; ON, EN; US, UQ; A, AW; *ësöñük* olarak, **BU** **İL** OY **A** [halkın **bu** düşüncesi] ve **İL** **BU**, **ES** **BU**, **ESİD** [halkımın sesini dinle; *höre die Meinung meines Volkes*].

Yardımcı sözlerin *casus rectus* ile birleşmeleri sonucunda ise, ses değişimi yolu ile, bir *substantiv bükülmesi* husule gelmiş bulunuyor, UÇ A→UÇU gibi.

İlişki belirten yardımcı sözler zayıf ifadeli olduklarından, bunlardan belirgin çekim hali *artikelleri* [(söz sınıfını belirten) ED'ler] ve tasrif hali *suffiksları* [söz funksionlu (yani, yeni bir söz yapan) art-ekler] gelişmiş bulunuyor. *ësöñük* olarak, *prepozitiv* [isim önü] konumlu *demonstrativ* zamir BU [burdaki, işbu]'dan *post-pozitiv* [isim sonu] konumlu BU artikeli okunmuş bulunuyor (*ësöñük* olarak, EL BU) ki, Erken Türkçede *artikellerden*, cins ve sayı şekillerini değil, fakat *kazusları* belirliyen ilgi parçacıkları aşılaşılmalıdır. Bunlar ancak *substantivin* kendisi belirleyici karakterde olmadığı, *formal* ve *semantik* olarak funksion belirtisi (bükülme eki, karakteristik yer) göstermediği, ve diğer ilgi belirtici sözlerin kullanılmıyacağı veya kullanılamıyacağı hallerde kullanılırlar. *ësöñük* olarak, OQUŞ ES / UÇUŃ ONIŃ / ESİS ES [şeref ON liderine mahsustur] cümlesinde UÇUŃ ONIŃ bükülme yöntemi ile belirgin haldedir. Buna karşılık, OQUŞ ES'de OQUŞ sözü ES *artikeli* ile tanımlanmaktadır. Karşılaştı, *domus patris est* [Lat., ev babama *ait*].

Türk sentaksının temel *phonolojik* birimi *segment*'lerden teşekkül eder. *Segmentler*, final bağlantılar bakımından, *reksional* [*reksion*, iki sözün bağlanma tarzı] cümle azalarıdır ve içerik bakımından cümlelerin çerçevelenmiş bir basamağını teşkil ederler. Añlatım konusu olarak, bir *segmentin* öne çıkarılması ile Türkçede añlam hareketleri elde olunabilir. *Ėsöñük* olarak, üç *segmentten* teşekkül eden yukarıdaki cümle, üçüncü segmentin öne çıkarılması ile, “şerefli ON liderinin *hatırlanması*” [*die Erinnerung des würdigen ON'schen Führers*] ve üçüncü segmentin ĖS artikeli ile *artikülativ* tanımlanması ile “şerefli ON liderinin *hatırlanması dolayısı ile* [ĖSİS ĖS]” [*wegen der Erinnerung* (ĖSİS ĖS) *des würdigen ON'schen Führers* (errichtet)] şeklinde tercüme olunabilir.

İlişki belirten refakat sözleri Erken Türkçede başlangıçta *autosemantika* [kavram sözleri] idiler, “*bey*” [*der Fürst*] añlamındaki BU ve “*isim*” [*der Name*] añlamındaki AT gibi; ve, ancak bundan sonra *synsemantika* [şekil sözleri] halinde geliştirdiler, “*burdaki*” [*dieser hier*] veya “*der, die, das*” añlamındaki BU gibi. *Ėsöñük* olarak karşılaştır: ÖZÜ ĖSİS ĖD BUĞ BU ĖSİ ĖM [*ich bin der Fürst, der sich erinnern liess*]. ve “olarak” [*als*] añlamında AT gibi; *ësöñük* olarak, karşılaştır: QARA AT ULU A QULUÑIB [*durch seine erfolgreichen Dienste war er eine Erhabenheit als Gouverneur*].

Refakat sözlerinin az sayıda olmaları dolayısı ile, türlü *kazus*'lar [*die syntaktische Funktionen der Nennwörter*] için aynı bir *artikel* kullanılma durumunda da kalınmış bulunuyor; *ësöñük* olarak, BU ALTİÑ ON UYUL UÇ BU, ĖL BU, ĖS BU ĖSİD [*dieser Bevollmächtigte ist der Führer der ON'schen Förotation, höre die Meinung meines Volkes* (der doppelte Akkusativ)] cümlesinde ĖL BU [*das Volk*] semantik olarak “benim halkım” şeklinde tercüme olunmalıdır, çünkü BU ALTİÑ [aynı zamanda = ben] “onun” halkının yetkilisidir ve aynı bir BU *artikeli*, ĖS BU şeklinde, tekil düşünüm geliş [accusativus] halinde de kullanılmaktadır. Diğer taraftan, bir çok *kazus*'ların bir çok teşekkül şekilleri vardı; *ësöñük* olarak, tekil düşünüm gelişinin BU ile (yuk.bkz) ve AP-AT ile ifade olunabilmesi gibi; *ësöñük* olarak, BASINIÑ USUTUL AP-AT [baş kesme] ve ALTUN OŞUĞU UÇ ĖS BĖĞ ĖSİS [*durch Seine Majestät der Führer Fürst be-*

nannt:eigentlich UÇ ĖS = des *Führers*] hallerinde olduğu gibi.

Erken dillerin grammatik görünüşlerini tetkik eder iken,söz, söz gurubu (*segment*) ve cümle arasında onların yapı birimleri bakımından büyük farkların hiç de zorunlu olmadığına bilhassa dikkat edilmelidir; *ësöñük* olarak, birinci hecesi ünlenerek söylenen *ulular* (Mirşan 1996, s.32) “onlar ulu” [*sie sind gross*] (*predikat* olarak bir sıfat ile söylenen ifade) ve de üçüncü hecenin ünlenmesi ile “*die Grossen*” (bir *substantiv*!) demektir. Bundan başka, bir sözün *indikator*’larında leksikal ve grammatik ağıamların üst-üste binmesi de olanak dışı değildir. *Ėsöñük* olarak, Türkçe “ulu” sözündeki *indikator* “-u” iyelik gelişi işareti olarak (karşılaştır, ÖDÜS UÇU [der *Führer des Staates*]), aynı zamanda, yöneliş gelişi olarak da (karşılaştır, ÖGÜZ AŞU ĖL [*das Volk hinter dem Meer; das Volk jenseits des Meeres*]) hizmet alır ve somutluluğun, *substantiv*’lere özgü olan, genişletilmiş grammatik ağıamını (der *Grosse*) de içerir. Türk fiilinin aşağıdaki hallerinde de sayı ve şahıs ağıamları tabakalanır: *ala-min* [Tat. ben *alıyorum*]—tekil AMTI [*prezens*] halinin 1.şahsı; *ala-bız* [Tat. biz *alıyoruz*]—çoğul AMTI halinin 1.şahsı. İfadenin bu şekli SAB [*prädikat*] halindeki sıfatlarda da baki kalır: *ulu-min, ulu-bız*.

“-a/-e” *indikatoru* tasrif sisteminde 3. şahsın sıfır göstergici olarak önemli rol oynar ki, (1) bu araç ile, konuşma zinciri açısından, bu şeklin grammatik ağıamları bağlanırlar (Mirşan,1996; s.33-34); *ësöñük* olarak, Tatarcada *ala-min, ala-sın, ala*, (2) ve bu göstergici sözün AMTI kökünün aktif haline biner: *ala* veya *ala-dı* [*er nimmt, präsens!*], *ala-idi* [*er nahm, imperfect* (Türkçede *alırdı*→ A-LA ĖRTİ)], *ala-çaq* [*er wird nehmen, Futurum I von Präsensstamm*], *ala-sı (yol)* [*bevorstehender (Weg), das Partizip Futur Aktiv*] ki, bu hal, şahıs işaretleri dışında,Latince ile de bağdaşmaktadır: *amā-t* [*er liebt*], *amā-ba-t* [*er liebte*], *amā-b-i-t* [*er wird lieben*], *amā-tūrus* [*im Begriff zu lieben, yani AMA TURUS*].

Eğer, söz, AYI [*phrase*] ve cümle arasında fark gözetmez i-sek, bütün dillerin ana becerisi ağılam, ayırdetme ve funksiondur: ĖL / BU ĖL / BU ĖL A, veya ĖL / ĖLİ / ĖLİM. Erken Türkçede cümle, bu üç karşılıklı ilişki momenti ile, 4 söz cinsinden teşekkül eder:

indefinitus [bir ismin eksiz kökü], AT, ER, EL gibi.
1. *verbū* [emir halinde dinamik fiiller], AL, UQ, ED, AN, OÑ, UR gibi.
1. A. S. [konuşma aktının *kommunikativ* aitlik sözleri]: (1., 2. ve 3. şahıs fiiller), EM (1. şahıs), EÑ (2. şahıs), ON (3. şahıs) gibi.
1. E. E. P. [*emosional expressiv partikeller*], A ve AW.

indefinita, nihayetsiz, bükümsüz olarak, vurgulu bir *mana* [anlam] sözü şeklinde kullanılır ve konuşmacıya—onun etrafı olan dile getirmek istemediği, veya buna mecbur olmadığı, veya bunu yapamadığı—büyüklüklerin (Lat. *kuantların*) genel veya belirli olmayan ifadeleri için hizmet eder; *esönük* olarak, bir *elliptik* ifade şeklinde *vokativus indefinitivus* halinde ifade olunmuş bulunan AN [halk tarafından hatırlanan (yani, resim aracılığı ile aşılatılmış olan Atina)] (Mirşan 1973, s.56, pg 125). gibi ki, burda ifadenin *relasyon* yalnızca anlam sözlerinden ve resim halindeki tasfirden *identifikasyon* edilebilmektedir; iyesiz [*subject, fail*] olarak, *vokativus indefinitivus* halinde dile getirilen UW ON [millî mukaddesat beyanı (çünkü konu yazılı halde durmaktadır)] (Mirşan 1970, s.79); *nominativus* [baş geliş] *indefinitivus* ODUZ [zafer] ile ifade olunan ALTUÇUN ODUZ [kralın zaferi] (Mirşan 1970, s.88). Burda iyelik geliş [genetivus] ALTUÇUN ifade elementine yakın bir münasebette duruyor, çünkü, iki *substantivi* bağlayan, iyelik gelişinin ifade ettiği şey sıfatlı veya "ait olma"lı bir ifade ile de açıklanabilir: *kralın zaferi* = *krallık zaferi* = *Krala ait olan zafer*.

Aynı *relasyon* bir *kompozitum* [bir araya getirilmiş söz] ile de ifade olunabilir: ODUZ ALTUÇ [Königssieg; vgl. *Vaterliebe, Vaterhaus*] ki, burda *mana*, dilcî bir belirgenlik olmadan, *implicit* olarak aşılanabilmektedir; karşılaştı, Yahudice *melach mizraim* [Mısır kralı].

Buna göre, eski zamanlarda söz manası her özel halde kendi kullanılış şekli ile belirlenmiş bulunuyor ki, anadil halinin *reksion'* -unda, *subyekt* [cümle konusu] olarak başgelişin [*nominativ*] yerinin grammatik konstruksionlar ile tek aşlamalı olarak belirlenmiş durumda olduğu, bilhassa göz önünde bulundurulmalıdır. Burda onun, yalnız *kazus identifikasyonlarına* ve *flexionlarına* gereksinimi ol-

maması ile kalınmaz, *vokativ* ifadelerde onun “*var olarak bulunmakta olduğu*”da kabul olunabilir: Athena = o Athena(dır). Burda Athena *predikat* halinde bir *substantiv*’dir ki, *ësöñük* olarak, Al-mancada *substantiv* ve sıfata, *kopula* denilen, *bin*, *bist*, *ist* vb da ilâve olunur.

Bu bakımdan *vokativ* [seslenme, çağırma ve hitabın *nominal* şekli], tesir etme *fenomeninin dominant* olduğu, *imperativ* ile akra-badır. Ancak, *predikat* olarak bulunabilen *imperativ*’e karşılık, *vokativ subyekt* olarak da bulunabilir: “Sokrates!”, —“Sokrates, bana bak ve beni dinle!”, demektir.

Subyekt ve *predikat* arasında bir AZ’lık [madunluk, *subordination*] *relasïonu*, veya “karşılıklı tertip” bulunan ve anadilinde *nominativ*’i *predikativ* olarak içine alma funksionu alışkanlığı bulunan ve, bu yol ile, aşılabilmeyi garanti eden Türkçede *nominativ predikat reksion*’unda kalabilir, *nominativ*’in *identifikasïon*’u *predikat*’a yapışmış olabilir (yani, *nominativ predikat* arkasında, onun bir parçası imiş gibi ifade olunabilir ve mustakil bir söz olarak bulunmaz): ONAY İLİTDİ [es wurde die Einberufung mitgeteilt]; BËG ËRTİM [ich war der Fürst] ki, bu aslında BËG ËRTİ BUN şeklinde olmalı idi ve, buna göre, *subyekt*’in *inharent* [yapışmış] şeklini göz önünde bulundurmaz isek, tekrar Türk anadilinin *vokativ* ifade şekline geri geliriz: *başlangıçta olan, sonda da benzer hal alır*. Mirşan 1973, *Dechiffrierung der Protogriechischen Inschriften*, s.34.

Subyekt ve *predikat*’ın karşılıklı halde yer almaları, yalnız “baş gelişin fiil aracılığı ile kavranması” şeklinde değil, aynı zamanda, “*nominal predikat*” şeklinde de tecelli edebilir: BU ATIMIZ OMA Y BËG BİZ [bizim bu ismimiz OMA Y BËG’dir] ki, buda BİZ [wir] “-dır” [ist] olarak tercüme edilmelidir. Baş geliş, eğer cümlede *subyekt* funksionunda bulunuyor ise, *finit* fiil şeklinde mecburî ilâve üst alır: AT-İ-M [benim atım = at (subjekt) benimkidir; *das Pferd (Subjekt) ist meines*].

Türkçede fiil temeli *ā verbō*, *predikat* olarak, *imperativ* ifadeye dayanır ki, burda *imperativum* daima vurgulu bir ağırlık sözüdür, ve, *imperativ* dolayısı ile, cümle bir tesir aracı şeklini alır, *ësöñük* olarak, ËR-ËRİM BU ËSİD [benim şahsiyetimi bu şekilde duy],

ĖM AT ĖZİZ ĖT [takdis olunmuş ol (resimdeki bu arslan gibi!)] ki, bu hali, grammatik veriler bakımından, AN ĖL (s.79) ile kıyaslıyabiliriz

Buna göre, cümlelerin esas ifade hacminin yalnızcana *cāsus indefinītus* ve *ā verbō*'dan (s.79) kaynaklandığını ve, sözlerin, ancak cümleler var oldukça, *substantiv*, fiil, ve sıfat olarak ayrıldıklarını görürüz. *Substantiv*, fiil, ve sıfatın birbirinden farklı *añlam* veya *his* ifade etmeleri, onların, konuşur iken var olan bir şeyin tasfirini, bir tesiri, veya bir hissi elde etmek için, türlü añlamalarda alet olduklarını ifade etmez. Onların funksionlarındaki bu fark daha çok cümlelerin tümünde, daha açık söyler isek, (*substantiv*, fiil, sıfat halindeki) *predikatta* yatmaktadır: cümle, *imperativ* ifade şekli ile bir tesir aracı haline gelir, *indikativ* ifade şekli ile öncelikli olarak bir tasfir aracı haline gelir ve, eğer ifade aracı bir *finitum* ise, bu hal bildiri temeli olur: *ola-yım* [Alm. *ich will (so) werden*], *gel-sin* [Alm. *er soll kommen*] gibi.

Eğer grammatik görünümün yapısının yasallığına genel bir belirlilik verilmek istenir, ve o “*grammatik birimlerin alan yapısı*” olarak isimlendirilir ise, birçok söz sınıflarının (sıfatlar, *partisip-ler*, *aoristler* vb) *kualitativ* işaretlerinden uzaklaştıklarını ve başka grammatik alanlar çekirdeğine geçtiklerini görürüz (s.10). *Ėsöñük* olarak, (1) *partisipler* fiil ismi (çekimli *finit fiil*) haline yaklaşır- lar: karşılaştı, Kazantürkçesinde *nomina agentis* alıwçı [alıcı, *der Abnehmer*]; *partisip prezens aktiv* alıwçı (bała) [almakta olan (çocuk), *abnehmendes (Kind)*]; *verbum finitum* alıwçı, ve çekim fiili alıwçı [o alıcıdır, *er ist der Abnehmer*]. (2) Demonstrativ zamirler şahıs zamirleri haline yaklaşır- lar: karşılaştı, BU ON [diğer añlamla- rı içinde, her halde, *burda bulunan*; Alm. *dieses hier*] → BUN [-im, Alm. *bin*] → BİN / BIN [Alm. *bin*] → MĖN [ben]; ve BU → BĖ [Man- çuryacada *ben*], vb. Bu bize, türlü alan yapılarının konuşma parça- cıklarının birbirleri ile kesiştiklerini ve, bu şekilde, bir erken-dilin bir sözünden türlü grammatik görünümün okunabileceğini gösterir. Buna göre, aynı bir proto-dilden doğmuş olan, Grekçe, Latince, ve Türkçe grammatik görünümün bu dillerin, gramerin *paradig- matik* sisteminde, muhakkak surette bir identiklik gösterme zorun- luluğunda oldukları beklenmemelidir.

Buna rağmen, ekseriyet ile, bir proto-dilin türlü grammatik görünümünde egemen işaretler ortaya çıkar ve, *ēsōñūk* olarak, tarihî Hellencede de Erken Türkçenin tanımlanabilir artıkları yer almaktadır. İlk önce, Protogrekçede (Erken Hellencede) ON [ων] *partisipinin* izi bulunuyor ki, bugünkü Hellencede bu *partisipin* terk olunmuş olduğunu görmekteyiz: *ate xaxourgos on→a di xaxourgos*.

Bu *partisipin* konstruksionu UW ON [mukaddes olarak kabul olunan (yazı veya ifade)] cümlesi ile verilmiş bulunuyor, çünkü burda, *substantiv* halindeki erken *partisip* ON ile, *cāsus indefinītus* halindeki aflagını (= BUDUN, millet) henüz kaybetmemiş olsa bile, gerçek, sarıh, ve, halen önümüzde duran şey dile getirilir, ve OÑUN OY ĖRİS ON [ĖRİS ON = erişmekte olan, Alm. *erreichende*] cümlesinde ise, *cāsus indefinītus* ON ın [hakikî] *partisip* işareti haline dönüşür. .

Bugünkü Türkçede kök söz ON'u aşağıdaki Kırgızca sözlerde görebilmekteyiz: *on nēmnēsi onun* [ona ne oluyor, *was ist mit ihm los!*] ki, bunun yerine “*ol nēmnēsi onun*” da denebilirdi; *onow-dan kētpēyt kēwlērin* [senin sözlerini unutmak olası değil] ki, burda *ono-* “hatırlama”, “düşünce”, “hatıra” aflagındadır. Karşılaştır, Fin-ce *on* veya *hän on, se on* [odur]

Biz *potensial optativ* parçacığı *an*'ı AN ile ve *xen*'i ĖKİN *an*, bazı hallerde, yerine göre, (yeni Grekçede) *ne zaman ki*; Alm. *unter Umst-änden, allenfalls*; im Neugrch. *wenn*.

Karşılaştır, Qırğızcada *an için* [bundan ötürü]. AN, *mukaddes olanı, mukaddes hale gelmiş olan gaziyi* (kahramanı) *anımsa, mukaddesatı hatırla*, vb.

Karşılaştır: (ANUM şeklinde yazılan) Sümer-Akat Gök-Tanrısı AN.

xen, Helencede *an* ile *xen* arasındaki aflag farkı belirgin değildir.

ĖKİN, olmakta olan.

ile karşılaştırabiliriz ve, bu şekilde, bu model parçacıkların aflag farklarını kavrayabiliriz, ve, ayrıca, Homer'de *an*'ın neden negatif cümlelerde, ve, buna karşılık, *xen*'in neden relativ cümlelerde daha sık görüldüğünü açıklayabiliriz, çünkü ĖKİN bir pozitif ifade oklun durur.

-

Prototürkçede potansial parçacık AN geleceğe ve zamansıza

yönelir: İKİT ĖSİTÜ AT ĖSİÑ AN [onun karısı daima hatırda kalmalıdır veya onun (ölmüş olanın) anmakta olduğu karısı] (pg131).ve, buna karşılık, ĖKEN bir fiil içteliğinin gerçekleşme olasılığını dile getirir; *ësöñük* olarak, Kazantürkçesinde *ol awrıw iken* [onun hasta olduğu belli oluyor; o hasta].Ayrıca, otan [ne zaman ki, als] AT AN ile, *os an* → san [gibi, wie] UQUS AN ile kıyaslanabilir, ve *mi / mı* negasionu Türkçe *me/ma* ile uyum gösteriyor. Dilek *optativi os*'ı Protogrekçe (yani, Erken Türkçe) US veya UQUS ile karşılaştırabiliriz, çünkü, evrensel kudret US'a [*instans*, vücut] veya UQUS'a [aklı selim] inanan kişinin dileklerinin gerçekleşmiyeceği genel olarak düşünülmez. Bunlar dışında, Kazantürkçesindeki “-esi,-ası”lı *optativi* ve “-se,-sa”lı *konyunktiv* de göz önünde bulundurulmalı.

Erken Türkçe *substantiv*'leri ve *ā verbō*'ları biz YAWALDIR-ĞU dillerden tanımaktayız. Sözün cümledeki yeri dışında, burada grammatik kategoriler arasındaki farklar çok azdır. İngilizce “*steam boat blows wistle*” cümlesi bu hususta *ësöñük* [misal] olarak ele alınabilir. Burdaki her söz İngilizcede hem *substantiv*, hem de fiil olarak kullanılabilir. Bu cümlede, *subyekt*'in tekil 3. şahıs olması dolayısı ile, *blow*'a bir -s eklenmiş olması (bunu Çinliler ve de Erken Türkler yapmazlardı!) AS'in (s.79) (yani, var olma ifadesinin) gerekliliğine işaret eder.

Bir BOLTİ'nın [tahakkukun, vakıanın; Alm. *Geschehen*] veya BAR ĖRTİĞ'in [mevcutluğun; varlığın; Alm.*Sein*] bir cümle içinde şekillendirilmesi Erken Türkçede, ağırlıklı sözler (*substantivler* ve *ā verbō* 'lar), aracılığı ile lojik-grammatik yapıda ele alınmış bulunuyor ve A.S.'ler, bu ağırlık-sözlerine, konuşma aktı için gerekli aitlik semantiğini kommunikativ-grammatik karakterde vermiş ve cümlelerin bütün *kommunikasïon prosessini* konuşanın ifade tarzına göre sağlamlaştırmış bulunuyorlar: *ësöñük* [misal] olarak, eğer biz BU ĖL OY A ÜYÜ ĖM ĖSİS cümlesindeki ĖM'i BU ĖL'e [işbu halk] nispet eder isek, cümle “*bu halka ait olan hatıra*”, ÜY'e nispet edilince ise “*halkın kendi evleri olması hakkındaki düşüncesi*” ağırlığını alır. Erken Türkçe zamirler ile zamirlerin bugünkü ağırlıkları arasındaki farkın belire-bilmesi için, şu olkunuş göz önünde bulundurulmalıdır: ÖĞÜ ĖÑ [haşmetliniz] → ÖĞÜÑ [ben] → *egon* → *ego* [Yu-

nanca *ben*] ki, burada, aslında “hakkında konuşulani” ifade eden, 2. tertipten erken zamir *ĖÑ*’den (s.76,79), konuşma atkına göre, konuşanın kendisi ortaya çıkmaktadır. Buna karşılık, *ÖGÜ ĖM AT* → *ego-met* [Latince *ben*] gramer yönünden doğru olarak olkunmuş bulunuyor.

-dır [Alm.-ist]-cümlelerinin kullanılışı, sözü geçen iki klasik dile ve de, Türkçeye kıyas ile, Almancada oldukça farklı bir ağız taşır; “*Sokrates bir bilgin idi*” cümlesi Almancada “*S. war ein Weiser*”, Yunancada “*S. sophòs en*” (*en* = o idi), Latince “*S. sapiens fuit*”, Erken Türkçede “*S. ÖG-ON ĖRTİ*” (*ĖRTİ* = o idi), Tatarcada “*S. oňğan kişi idi*”.

Almancanın bu dil tipinin ana çizgileri Erken Türkçeden kaynaklanmaktadır: *ESİÇ AT ÖGÜÑÜZ* [ich bin die sinnliche Eigenschaft] (-ÜZ = bin); *ĖSİÑ ĖSİTİNİM* [er ist] (-İM = ist); karşılaştır: *ĖSİ ĖM* [ich bin → *I am*], *ĖSİ BİN* [ich bin] (BİN = *ist*); *ĖP-PİN* [er ist], *ĖSÜY* [*es ist*] *UYULUGUTUÑUÇ UÇ-UÇU ĖD* [*o* bir büyük devlettir] (*ĖD* = *es ist*), *AT ÖGÜTÜM ĖSİÑ ĖR* [şerefli olan odur], *ĖSİÑ ĖSİTİNİM* [odur], *UP-ULIĞI BUY ĖP-BİN* [ben büyük bir derebeyiyim], *ONUN ATIN-ITIS* [başarı senin (*ATIN*)’dir (*ITIS*)].

Bu *ësöñüklerden* anlıyoruz ki, zamirli ifadeler yalnız A.S.’lerden değil, *substantivlerden* (*ësöñük* olarak *ĖD*) ve *ä verbölerden* (*ësöñük* olarak *ĖD*) da yapılmaktadır, çünkü A.S.’lerin kısıtlı miktarları, daha zengin ve daha incelmış ifade şekillerini teşkil etmiye yetmemektedir. Erken Türk A.S.’lerinin izlerini biz bugün Kırgızcada gözlemliyebiliyoruz: *aytqan sözü curtqa Ėm* [söylediği sözü yurda faydalı], *on* [o; Alm. *dasjenige, jenes*], *Ėm tabıw* [(hastalığa karşı) çare bulma], *on nēmnēsi onun* [ona ne oluyor?!].

Çerçevemizden dışarı çıkmamak için, burada Sanskritçe *as-mi* [*ĖSİ ĖM*] sözüne değinmiyeceğiz.

Dördüncü söz cinsi, E.E.P. (manası bulunmuyan saf funksion sözleri, s.79), Erken Türkçenin özel bir söz varlığı halindedir. Bunlar *vokativ*’lerdir ve, türlü funksionlu olarak, *segment* belirleyici işlev görürler; *ësöñük* olarak, *partisipium presentis* şeklinde *A* ve, *parizipium preteriti* şeklinde, *AW*

Erken Türkçe E.E.P.’lerin [hissî ifade kesekçelerinin] izine.

Latince fiillerin kök teşkil edici *suffixlarında* rastlamaktayız:

- AMTI [şimdiki zaman] kökü, *ësöñük* olarak, AM A → **am** [kök] + -a- [kök teşkil edici *suffixs*] = **ama-** (yasalma söz).
- *perfekt* [tamamlanmış] kök; *ësöñük* olarak, AMA AW → **ama** + -v- → **amav-** (yasalma söz);
- Part. Perf. Pass. [geçmiş zamanın tamamlanmış sıfat-fiili], *ësöñük* olarak, → **ama** (kök) + -tus = **amatus** (yasalma söz).

Aynı şekilleri Tatarcada da *verbum infinitum* [şahıs belirtmiyen fiiller] halinde görebilmekteyi:

- AMTI: *sü-yer-ge* [sevme, *zu lieben*], Latince karşılığı *ama-re*,
- *perfekt* [tamamlanmış hal], *sü-yüw* [sevmiş olma, *geliebt zu haben*], Latince karşılığı *amav-isse* [sevmiş olma],
- **Part.Perf.Pass.** *süy-miş* [sevmiş, *geliebt*]; karşılaştır: *ama-tus* [sevmiş].

Erken Türkçenin UB-dili [*Ursprache*] cümlelerin *substantivler* ile inşasını tanımaktadır. Cümle unsurları *reksional subordinasyonlardan* olkunuz ve *subordinasyon yapan* cümle unsurları (basit cümleler) birbirlerine daha sonra yapılan *subordinasyonlar* ile bağlanırlar. Üç türlü cümle unsuru ayırd edilebilir:

- Basit bir cümle şekli olarak, *attributiv* cümle unsuru: UÇUÑ (*substantiv*) ONUÑ (*predikat*) = o ON liderindir, veya, *senin ON liderin*,
- Basit emir cümlesi halinde *predikativ* cümle unsuru: OQUŞ (*subyekt*) ĖS (zamir) [şerefi an]
- *Attibutiv* ve *predikativ* ifade şekilleri ile, *attibutiv* ve *predikativ* cümle azalarından olkunuz, *kompleks* cümle unsuru: OQUŞ ĖS UÇUÑ ONUÑ (*subyekt*) ĖSİS ĖS (*predikat*) [şerefli ON liderini hatırla, veya, *şerefli ON lideri hatırası*].

Erken Türk dili cümle koordinasyonunu (cümle bağlantısı ve cümle sırası) tanımaz, ve cümlede *subordinasyon* unsuru ayrı bir kısım olkundurmaz, *ësöñük* olarak, İngilizcede *this is the book* (ana cümle kısmı) *that I want* (*subordine* cümle kısmı) cümlesinde olduğu gibi. Ayrıca, cümlelerde mana hareketliliği ve *cōnstrūctō ad sēnsum* vardır; *ësöñük* olarak, cümleler, aynı bir yapı ile, hem cümle, hemde AYI [*phrase*] şeklinde aşılabilmektedirler (UÇUÑ ONUÑ gibi).

XX. Erken Türkçede kasus 'lar [gelişler]

1.0 Vokativ

Çağırma, seslenme ve hitap etmenin *nominal* [itibarî, söylenmiş olan] şekli.

1.1 Vokativus indefinitivus

Indefinita, eksiz, bükümsüz olarak, vurgulu bir ağız sözünde şeklinde kullanılır ve konuşmacıya—onun etrafı olarak dile getirmek istemediği, veya buna mecbur olmadığı, veya bunu yapamadığı—*kuantların* genel veya belirli olmuyan ifadeleri için hizmet eder; *ësöñük* olarak, *vokativus indefinitivus* ON ile dile getirilen, UW-ON [ON mukaddesatı, veya millî mukaddesat hakkında beyan] ki, bu kavramın daha etrafı olarak tanımlanmasına gerek yoktur ve, buna göre, bir ağız sözünde tanımlanabilmektedir; UÇ EŞİP BUY [bu ifadeyi lider yazdı]; ALTUÇUN ODUZ [kralın zaferi.]

Türkçede *vokativus indefinitivus* baş geliş [*nōminātīvus*]: ben bir elma aldım; ve, genel ve—belirsiz ifade şekli için, *individual* belirsizlik halinde—düşüm geliş [*accūsātīvus*]: bir elma aldım [*ich habe einen Apfel genommen*] ve, *kollektiv* belirsizlik halinde, *elma aldım*, ve de iyelik geliş [*genetīvus*]: bahçe elması [*der Apfel des Gartens*] şekillerinde kullanılır.

Genel olarak bilinen ve, buna göre, semantik olarak belirli bir söz olan ON [Erken Türk Milleti] 'dan Türkçede “-n” şeklinde bir *obliquus* [temayül, BAĞ] olkunmuş bulunuyor: ONUL ET EŞİN-ÇİN [ON ittifakı], BUQUQUN (veya BU OQ UQUN) [BUQ'un; veya, OQ beyinin]; UYUL BU ONUN [federe ON'un].

Aynı hal Türkçede de baki kalmış bulunuyor: *köñülün* içre, veya, *gönlünde*. Latince “-n” ile biten sözler, tekil baş geliş halinde, n-ekini atarlar; *ësöñük* olarak, *nātiōn(is)*, tekil başgeliş halinde *nātiō* ve, buna göre, yukarıdaki konuda Latince Türkçe ile ilişkilidir.

1.2 Vokativus praesentis

1.21 *artikel A* [-ya, Alm. *ist doch*] ile:

AP-ATIM QARA ÇUR A [namım Qara Çur ya]; TÜRÜK UÇ A KÜMÜSÜG ER [madalya taşıyan Törük lideri ya].

Karşılaştır, Latince “-e” ile biten vokativ: *amīce* [sevgili dostum], ve a-tasrifinin *vokativ* olark söylenen tekil baş geliş sözleri: *fābula* [tarih, Alm. *die Geschichte*].

Kazan Türkçesinde de—Latince AMA AT → *ama-t* [o seviyor] karşılığında—indikativ praesens *süye* [o seviyor]; ve, kök şekli 1.1’e göre, Kazan Türkçesindeki *süy* [sev] ile, kök şekli 1.21’e göre, Latincedeki imperativ şekil *ama* [sev] yakın bir ilişki halindedir.

1.22 *artikel* –I A ile

OĞLI ATI ĖS OĞUP OĞUR OTI A [bu defin ateşi halk-evlâdını methüsenâ **etmek içindir**; Alm. *dieses Feuer der Beerdigung ist für die Gelobung des Volkssohnes bestimmt*]; QARA AT ULİ A QULUÑUB [yaptığı hizmetler ile valilik unvanını ulu **etti**; Alm. *mit seinen Diensten ist er eine Erhabenheit als Gouverneur gewesen*]; İNİ ĖL ĖRİ A [o sulhsever halk askerî **ya**; veya (biraz değişik şekli ile), Alm. *seine Persönlichkeit sichert den Volksfriede*].

Karşılaştır, Yunanca çoğul baş geliş *corai* ve Latince çoğul baş geliş halinde erken dil sözcikîşi *fabulai* [tarihler], *tenebrae* [karanlık, Alm. *die Finsterniss*].

1.23 *artikel* ATI A ile

ULİ ATI A ON UWUÑ [ON kutsallığında ulu nam; veya, (biraz değişik olarak) Alm. *seine Erhabenheit gehört der ON’schen Heiligkeit*]

1.3 vokativus perfectus

1.31 *artikel* AW ile

ON ÖZÜ ĖSİD AW ĖL URUB [ON denen halk tarafından gömüldü; Almanca. *durch das ON genannte Volk begraben*]; İÇ AW [sahip bulunduğu] (ÜE yazıtı); (ALT) AW ĖS [(selâhiyet)lisi] (ON notası); O-NUZ UYUN AW [bizim ON devletimiz; Alm. *unsere ON’sche Vereinigung*].

1.32 *suffiks* –W ile

UÇ ÜEW [uçluk devesidir; Alm. *des Führers Kamelung*]; OĞIW OŞ ĖSİZ BU OŞ [öğülüşümüz şu şekilde olmuştur; Alm. *wir wurden wie folgt gelobt*].

1.33 *suffiks* –WI ile

ËS OĞIWI [anımsatış; Alm. *die Gelobung*]; ËSİD ËSÜ(W)Ü [anması].
1.34 *artikel AWA* ile
ALTMİŞ YASIM *AWA* [altmış yaşımda].

2.0 Baş geliş [nominativus]

Gramer *subyektini* ifade eder..

2.1 *nominativus indefinitivus* (bak 1.1)

Türkçede baş gelişin cümle konusu [*subyekt*] olarak yeri tek ağılamlı olarak yer almış durumdadır. O, cümle ifadesinde, *var* olarak kabul edilmiş durumdadır ve, buna göre, diğer *kazus-identifikasyonlarına* ve *flexionlarına* ihtiyaç göstermez. *Subjekt* ve *praedikat* arasında bir *subordinasyon relasyonu* veya *karşılıklı tertip* bulunduğundan, baş geliş *praedikat reksyonu* altında kalır ve baş gelişin *identifikasyonu praedikata inhere* olur: *o bize geldi, ben evden geldim, o gelir*, ONAY İLİTDİ [celp iletildi], QUTLUĞ İÇİĞİSİ BİN [QUTLUĞ mensubuyum], BU ATIMIZ OMAY BËĞ BİZ [bizim bu namımız OMAY BËĞ'dir], Buna göre, bu *kazusa* “*praedikativ olarak kapsanan baş geliş*” demek daha da uygun olurdu; ancak, *praedikattaki identifikasyon affiks* ve *-suffikslarının* indirgenmiş veya tamamen atılmış (*synkoplar*) olmaları hallerinde de, başgeliş kavramı, bunlara rağmen, *praedikata inhere* olmaktadır.

Baş gelişin *praedikativ* olarak kapsanması şeklindeki fonksiyon alışkanlığı, Türkçeye erken dilce verilmiş olduğu ve, bundan dolayı, ağılaşma temin ettiği için, baş geliş de, *praedikat* arkasında, onun bir kısmı olarak, ifade olunabilmekte ve ayrı bir söz olarak bulunmuyabilmektedir: BËS QIRQ ËR YAŞ ËRTİM [35^{inci} hayat yaşında idim], *Vok.ind.* (1.1) ve *nom.ind.*(2.1) arasındaki fark, birincisinin “*vokativ*” ve sonuncusunun “*praedikativ*” olarak kavranacağıdır.

2.2 kuvvetli ünlemler için. demonstrativ artikel BU ile

Praepozitiv orunlu [mevkili] *demonstrativ zamir* BU [burdaki, işbu], *postpozitiv orunlu artikel* BU'ya, kuvvetli ünlemler *demonstrativum* halinde gelişti: ÖZÜ ËSİS ËD BUĞ BU ËSİ ËM [kendisini anmakta olduğunuz bey benim; veya, (tercümesi biraz değişik olarak) Alm. *ich bin der Fürst, der sich erinnern liess*], BU ALTİÑ ON-UYUL UÇ

BU [bu yetkilin ON-Federal Milletinin lideridir; Alm. *dieser hier, der Bevollmächtigte, ist der Führer der ON'schen Föderation*].

2.3 Aktiv tasfirler için appozitiv artikel ATİ AT ile:

Artikel seçimi anlatılan olayın veya şeyin tasfir şeklini belirler. ATU AT substantivli bir baş gelişin (ösönük olarak, kapula “İ”li ELİ’nin) (özgün cümle azası halindeki) praedikativ attributunda cümle uzvu olay taşıyıcısının etkisi olarak ifade olunur, konu anlatıcının manifestasyonu olarak kavranır: BU, ELİ ATİ AT, ON UÇ UYUN A [Beyi bulunduğu halk On-Federasyonuna dahil ya; Alm. *dieses hier, das Volk, ist doch die ON'sche Bundesführung*].

2.4 ALP [possessiv] tasfirler için, nispet-artikeli –I AT ile

Attribut –I AT ile cümle uzvu “iyelik nispeti” haline getirilir; uzak-tan bakıldığında ise, tasfir uzaklaşmış ve perspektiv haldedir: OTİ AT UR ASİŇ [ateşte yakılma ziyafeti; Alm. *das verbrennend Begrabungsmahl*], İTİ AT ESİTİT OQUŇ [iti nam yaparak duyulan Oq milleti; (veya, diğer bir ifade şekli ile) Alm. *die volkische Instanz, “der impuls” benannt*], ER AT BU OĞU AT ESİZ [asker olarak şerefli bir nama sahibiz; veya (diğer bir tercüme şekli ile) Alm. *als die Persönlichkeit die Würde habend*],. Karşılaştır, Latince “ad” praepozisyonu: Urbs ad Tiberim sita [Tiberdeki şehir].

2.5 praedikativ tasfirler için kalite artikeli AT ile

Praedikativ attribut AT ile cümle uzvu bir durum taşıyıcısının esaslı bir kısmı olarak kavranır, konu içdelik [münderacat] olarak ifade olunur: UP-UYULUNUW AT, ODUÇUZ AT, AP-ATİZ (Etrüskler 1998, s. 41) [Millî ordu generalleriyiz; Alm. *wir sind die Generale der nationalen Vereinigung*], EL AT OŇUNUT [halk başarısı; Alm. *der Volks-erfolg*], EM AT ODUÇ ULU USUNUTUZ [sahib-i generallik yüce makamı: veya, (diğer bir tercüme şekli ile) Alm. *der Besitzer ist die grosse Instanz der Siege*], OĞ ON AT UW İT ED-ED (Mirşan 2006, s. 20) [kişi kozmostaki kutsal impulsudur kreasyonun]; ESİÇ AT ÖGÜ-ŇÜZ (Mirşan 1973, s.20) [koku; Alm. *der Geruchsdasein*].

Karşılaştır, Latince prepozisyon ad [için, Alm. zu]: ad agendum nati sumus [biz faal olmak için doğmuş bulunuyoruz; Alm. zur Tätigkeit sind wir geboren].

2.6 “cāsūs obliquī [diğer cümle kısımlarına bağımlı kazus]” halinde, fiil artikeli ile

Diğer ağıllamları yanında, *praedikat* bir şeyin veya şahsın *subjekt*’e olan nispetini gösterir: OQUŞ ĖS UÇUÑ ONUÑ ĖSİS ĖS [*şeref (subjekt) ON liderine (şahıs) aittir (praedikat)* veya (diğer bir tercüme şekli ile) *öğüşlü lideri olan (şahıs) ON milletini (subjekt) hatırla (ptaedikat);*]. Buna göre, *praedikat*, belirli bir hacimde, *subjekt*’in sentaktik funksion işaretini de taşır. Diğer taraftan, bir fiil *cāsūs obliquī* halindeki bir *substantiv* tarafından da belirlenebilir ve, bu şekilde, aksion şeklini açıklandırabilir: BUW-ONUNA ĖSİZ A [ON beyini (*substantiv*) yadederiz (fiil)].

Bunlara göre, *prepozitiv artikelli verbal-nominativin* teşekkülü için gerekli bütün şartlar verilmiş durumdadır ve, cümlelerin funksion ve şekline göre, kendisine sağlam bir yer ve sağlam bir imkân tahsis edilmiş bulunmaktadır: ĖS OĞUWI [yadettiren (bu anıt), veya (diğer bir tercüme şekli ile) Alm. *die Würdigung*], ĖS ĖSİS [hatırası; veya (diğer bir tercüme şekli ile) Alm. *die Anerkennung*].

2.7 elde etme artikeli ĖR ile,

ësöñük olarak, KÜMÜSÜĞ ĖR [ferman verilen (er); Alm. *der Würdenträger*];

2.8 düşünme artikeli OY ile,

ësöñük olarak, ĖB-ĖS OY [yazı; Alm. *die Schrift*]

3.0 Düşüm gelişi [akkusativ]

Akkusativ [*casus accusativus*, iddiaya mahsus hal] durumundaki bir *nomen* [ad, isim] ancak TUDMAQ [objekt, mef’ul] olabilir. Düşüm gelişi verbal olayın genliğini, doğrultusunu veya hacmini dile getirir, yapısını (baş geliş ise yapılp duranı, olup duranı), yönelmiş hareketi; *subjekt* eyleminin doğrudan-doğruya tesir alanında bulunan şahıs veya şeyi belirler, cümlede belirtilen eylem ile neye tesir edildiğini açıklar. Baş geliş TUDMAQ’ı, maddî veya ideal olan, gayret edilecek veya elde edilmiş olan ağıllamlarını verebilir.

3.1 kuvvetli ünlemli tasfirler için , *demonstrativ artikel* BU ile

ĖL BU, ĖS BU, ĖS ĖD [(1) *halkımın* (iyelik gelişi) *isteklerini* (düşüm

gelişi) *kabul et* veya (2) *halkımın* (iyelik gelişi) *isteklerine* (yöneliş gelişi) *itaat et*]. Karşılaştır, Latince *i*-tasrifinin *ablativ-çokluk* hali: *pāstoribus* [çobanlar (düşüm gelişi); Alm. *die Hirten*] ve *separativ* halde *ablativ* (çıkış gelişi) *ab* prepozisyonu: *pecuniam petere ab amico* [arkadaştan (çıkış gelişi) para isteme; Alm. *den Freund um Geld bitten*].

3.2 aktif tasfirler için, appozitiv artikel AP-AT ile.

BASINIŇ USUTUL AP-AT UQUSUT OY OLUÇUZ [baş kesme kararını (düşüm gelişi) onaylıyanlar (yani, *jüri*); Alm. *die Geschworenen, die die Hinrichtung beglaubigen*]. Karşılaştır, Latince şahıs zamiri *ego*'nun [ben] eklenmiş olan *-met* ile kuvvetlendirilmesi: *proximus sum ego-met* (→ ÖGÜ ĖM AT) *mihī*, ve *indikativ imperfektum* halinde şimdiki zaman kökünün aktif tasfiri: *amabat* [Alm. *er liebte*] → AMA AP-AT.

3.3 ALP [possessiv] tasfirler için, nispet artikeli -I ATI ile

OĞLI ATI QAR-ÇUR [QAR-ÇUR onun evlâdıdır (düşüm gelişi)]; karşılaştır, *obliquus* kök *-un* ile Türkçede: (OĞLI ATI yerine) *oğlumun* (iyelik gelişi) *adı* ve *o/a*-tasrifinin iyelik gelişi eki *-ı* ile Latince: *servī* [kölenin (iyelik gelişi)] ve *rogāre pānem* [eski (anadil) aılamı, *ekmeğe* *uzanma*:Alm.*nach dem Brote hin* *langen* (Objektsakkusativ); modern aılamı, *ekmeği* (düşüm gelişi) *isteme*].

3.4 praedikativ tasfirler için kualitatif obliquı kök -Ň- ile

UÇ-UÇUŇUZ (düşüm gelişi) ANIZIZIŇ (SAB) [devletlini (düşüm gelişi) anışın]; ÖKÜÇ ÖKÜŇ (düşüm gelişi) TUTTUQ SİZİME AWRILIWIM [Al-lahın himayesine evrilir iken, bunun için gerekli keder merasimi yapıldı]. Karşılaştır, Latince: *Lūcius beātam vītā* (iç obje akkuza-tivi) *vīxit* (SAB) [Lucius mes'ut bir hayat yaşadı].

3.5 bir zamirin bitaraf hali ile münderecat(İşdelik) akkuzativi

OS-ODUYUNUTUZ [*işbu* (zamir) orduyuz (düşüm gelişi)]; Karşılaştır, Latince: *id gaudēre bu* (zamir) hususta sevinme; Alm. *sich über dieses freuen*].

4.0 İyelik gelişi [genetivus] (partitiv nispet ve aitlik gösterir)

4.1 kuvvetli ünlemler için demonstrativ artikel BU ile genetivus subiectivus

Attributive genetivus subiectivus fiile subjekt olan şeyin genetividir, ve bir şey olkunduran şahıs veya şeyi gösterir: ĖL BU, ĖS BU, ĖSİD [halkın (iyelik gelişi) oyunu işid].

4.2 aktiv tasfirler için appozitiv artikel ATI-ĖS ile genetivus subiectivus

OĞLI ATI-ĖS OĞUP, OĞUR OTI A [bu defin (veya mezar) ateşi (halk) evlâdının (“ALP geliş” de denilen, iyelik gelişi) met’hü-senasına tahsis edilmiştir; Alm. *dieses Feuer ist für die Gelobung des Volkes-sohnes bestimmt*]. Karşılaştır, Latince de i-tasrifi (OĞLI ATI-ĖS gibi): tekil iyelik gelişi *mari-* (kök)’den, *maris*. Ayrıca *pater familias* [*familia* ATI-ĖS], *mater familias*, ve *amatus* [*ama* ATI-ĖS].

4.3 pozessiv tasfirler için -IM (AT) ĖS nispet artikeli ile genetivus subiectivus

ATIM AT ĖS UB-UÇUZUS OTULUÇ OZUÇUÇUŃ [namımın (iyelik gelişi) Yüce Tanrıya, ateşte yakılma sureti ile, geçişi]; ĖRİM ĖS UB-URUNUSUMUŃ [benim (nispet artikeli) gömülüşümün]. Karşılaştır, Latince: *amīcus meus* [benim (iyelik zamiri, *meus*) arkadaşım].

4.4 praedikativ tasfirler için, kualitativ artikel ĖS ile genetivus subiectivus

ONUL ĖT ĖSİÇİN ĖS UÇ OQUŞ ĖL [ON milleti halinde teşekkül etme hatırası liderinin (iyelik gelişi), ögüşlü halkı]; ĖSİBİZ-ĖS UÇULUSU [bize tabi krallık]; ALTUN OŞIĞI UÇ ĖS BĖG ĖSİS [selâhiyet-i devlet-li liderlik tarafından *bey* olarak adanış]; BUQUQUN ONÇ ĖS ÜE, İÇ AW UÇ ÜEW [beyine bu şekilde hatıra edilmek üzere kayaya resmedilen deve onun sahip olduğu liderlik (iyelik gelişi) devesidir].

4.5 aktiv tasfirler için, appozitiv artikel ATI-ĖR→ATAR ile genetivus obiectivus

Attributiv genetivus obiectivus öyle bir şey genetiğidir ki, o, fiil yanında, *akkuzativ* halde durabilecek ve, kendisine bir muamele veya duyu yönelmiş olan, şahıs veya şeyi ifade edecektir: ĖSİNİTİLİT ATAR UQUQUNUTULUL [Alm. *das Schreiben des Erinnernlassens* (genetivus) = *er schreibt das Erinnernlassen* (akkuzativ)]; OYUNUS ĖL ATAR [halkın (genetivus) sesi]. Karşılaştır, Latince Akk.Sg. *fabulam*’a karşılık Gen.Pl. *fābulārum*.

4.6 ALP [possessive] tasfirler için, nispet artikeli ĖRİ [-M, -Ń, A]

ile genetivus obiectivus.

İNİ ĖL-ĖRİ A, QARA BARS A [QARA BARS des (genetivus) *Volksfriedens* = *da* QARA BARS das *Volksfriede zugesichert hat*]; QIZ KĖLEN ĖL-ĖRİM BÜKMEDİM [meiner *Schwiegertochter* (genetivus) *bin ich ehrerbietig*]; ĖR-ĖRİMÇÜN [wegen meiner *Persönlichkeit*]; ÖKÜ ĖR-ĖRİN → ÖKÜRÜRÜŃ [der *Trauerernden*]. Karşılaştır, Latince: *mātris amorem* [*die Liebe zur Mutter*]; *poteram* [*ich konnte*]; ve *amarem* [*ich würde lieben*].

4.7 praedikativ tasfirler için ĖR artikeli ile genetivus obiectivus

BUQ OĞUS ĖR AT [sayın bey]; ÖKÜŞ ĖR BÜKMEDİM [yas tutanlara saygılıyım]; BİR-BİRTİĞİME SĖKİZ ĖR ĖRDİM [yalnız başıma 8 kişi değerinde idim]; TÜRÜK UC A KÜMÜSÜĞ ĖR [Türk lideri olduğundan, ölünce gümüş eşya ile gömülmüş bulunuyor]. Karşılaştır, Latince → *amer* [*möge ich geliebt werden*], *amaor* [*ich werde geliebt*].

4.8 İzafet terkibi teşkil eden (yani, praedikat halinde ve bir attributiv nötrli) obliquus kök Ń ile genetivus possessivus

Genetivus possessivus iye gösterir: ONUL ĖT ĖSİNÇİN ĖS UÇUŃ OQUŞ ĖL [ON Federasyonunu gerçekleştirmiş olan liderin şerefli halkı]. Karşılaştır, Latince *hī agrī amnēs sunt Sabīnorum* [bu tarlaların hepsi Sabinlerin malıdır] ki, burada *esse*'li (Erken Türkçede ĖS) *genetiv* atributiv olarak bağımlıdır. Ayrıca bak, Tatarcada *kişiniñ qolı* ĖL-ĖLİN [halk-halkın]; TÜRÜK BUDUNUŃ İLİN-TÖRÜSİN [Türk Halkının anayasasını]; UB-UÇULUŃ ĖSİNİT [Majestelerinin hatırlanması]; OP-OY ORUNUÇUSUŃ [rey makamı]; UP-UÇULUŃU-SUN [Majesten].

Karşılaştır, Latince → *Rōmānī agros* (akk.pl.) *Sabīnōrum* (gen.pl.) *vāstant* [Romalılar Sabinlerin tarlalarını harab ettiler].

5.0 Yöneliş Gelişi [dativ]

Casus dativus [aslında, vermiye yönelik hal], uzakta bulunan şeylerin hali, başvurma hali, hadisenin veya bulunulan durumun ait olduğu doğrultu olarak meydana çıkar, kendisine bir şey ilâve olunacak, verilecek veya alınacak şeyi ve de muamelenin hizmet ettiği gayeyi gösterir.

5.1 kuvvetli ünlemli tasfirler için, demonstrativ artikel *BU* ile
UB-OZ BU AŞA ĖKİNÇ [Tanrıya aşacaktır].

5.2 tranzitiv fiiller halinde dativ

5.21 Aktiv tasfirler için, appositiv artikel *A* ile, *Datīvus subjectīvus*
Datīvus subjectīvus, ifadeye subjekt olabilen, şey datividir: AT OSIN
A (subjekt) ON OSIN A (dativ), ULI ATI A ON UWUŃ [bu ON' daki bu
taltif, onu ON mukaddesatında yüceltti]; TÜRÜK UC A KÜMÜSÜĞ ĖR
[Türk liderliğine nişan ile taltif edilmiş bulunuyor = nişan ile taltif
edilmiş bulunması dolayısı ile Türk lideridir],

5.22 Possessiv tasfirler için, nispet artikeli *-A* ile *Datīvus subiectī-*
vus

5.221 *kim?* sorusuna cevap → SİZİME AWRILIWIM [Allaha evrilir i-
ken]; BUŃ A [buna]; Karşılaştır, Latince *quīn-e* → *quīn* [neden ha-
yır?, niçin hayır?] ve, Tatarcada *buñ* mı?

5.222 *ne zaman?* sorusuna cevap → BİR OTUZ YAŞAMAWA A [21 ya-
şında];

5.223 *nereye?* sorusuna cevap → ĖL-ĖSİS OT OZUĞUMA ĖRDİB [el
(halk) tarafından ateşte yakılma yerime eriştirilip]. Karşılaştır, La-
tince, *nereye?* Sorusuna cevap veren *doğrultu akkuzativi*: *Gāius*
Flōrentiam proficīscetur [Gāius Floransaya seyahat edecek].

5.224 *niçin?* Sorusuna cevap → BUŃA, YAĞİQA KİRTİM [buna, ya-
kılma girdim]. Karşılaştır, Latince gösterici partikel *-ce*: *ecce*
[bak hele]; ve *huiusce*, *hūscē* gibi teşekküller.

5.3 *datīvus obiectīvus* şeklinde, intransitiv fiiller dativi

5.31 aktiv tasfirler için, appositiv artikel *ĖSİ-ĖL* ile

OSUQ ÖCÜM ÜN ĖSİTİL ÖKÜK İSİL (<ĖSİ-ĖL) [devletteki yetkilerim
ünlü olduğundan, şeref ile afılıyorum]. Karşılaştır, Latince *studēre*
litteris [kendisini ilme gayretli olarak hasretmek].

5.32 *possessiv tasfirler için nispet artikeli *-I (-u)* ĖL ile*

ÖGÜZ AŞU ĖL [deniz ötesi (deniz aşu) halk]. Karşılaştır, Latince *par-*
cere hosti [düşmana koruma temin etme]; yani, dativin *attributiv*
nötri ve fiilin *praedikativ flexionı* *-I* ile *dativus cum a verbo*: ÖGÜZ
AŞU [deniz ötesi]

5.4 çift halde kualitativ obliquuskök *-Ń* ile *dativus possessivus*

Dativus possessivus, kendisi için bir şey bulunan, bir şeyi olan, bir

şeye sahip olan şahıs veya şeyi ifade eder: OQUŞ ĖS, UÇUÑ ONIÑ ĖSİS-ĖS [*şeref ON liderine aittir*]; UB-UÇULUÑ USUNUTUÑ OY ĖRİTİLT ĖT ĖRİTİLTİPİÇ [*liderin Tanrıya geçme ümidinin tahakkuk etmesi için*].

6.0 ĖSİS konstruksionu

“*Añlamalı olarak algılama*”yı ifade eden ĖSİS fiilinin—*praedikativ* olarak kullanılmak sureti ile—bir substantiv (artikelli veya artikelsiz) haline getirilmesi yolu ile, birçok fiiller ve objeler birbirleri ile bağlantılı hale getirilebilir ve, buna göre, ĖSİS konstruksionlu aza cümleye, üst cümle (esas cümle veya yüksek dereceden yan cümle) ile, türlü funksional ve semantik uyum olanakları verilebilir:

SİZİM ĖSİS KİTEM ÖKÜB [*Tanrıma gitmeyi* (doğrultu akkuzativi) *arzuluyarak* veya *Tanrıma* (dativ) *gidebilmem için*]. Karşılaştır, Latince *accūsātīvus cum īnfīnītīvō* → *Tribūnus suōs fugere vidēbat* ki, burda *suōs* [*onun, onunkiler*], funksional ve semantik olarak, ĖSİS ile akrabadır, ve *vidēbat*, (1) obje akkuzativi *suōs*; (2) objekt mastarı olmak üzere, iki obje ile bağlantılıdır, ve ayrıca karşılaştır, geçerli fiilin passive konması halinde, *a.c.i.* dan *nominātīvus cum īnfīnītīvō* teşekkül edebilecektir.

ĖL ĖSİS OT OZUĞUMA ĖRDİB OĞLI BUN [*halkımın, ateş aracılığı ile öbür dünyaya geçeceğim yere götürdüğü oğluyum*]; ĖR-AT BU, OĞU AT ĖSİS [*er olarak şerefli bir nama sahibiz veya er olduğum için şeref ile añılmaktayım*].

7.0 Sosiativ instrumentalis

7.1 Suffix –B ile esas sosiativus

Esas *sosiativus* refakat ifadesi için kullanılır: QARA AT ULI A QULUÑUB [*halka yaptığı hizmet ile valilik unvanını ulu etti*]; ÖKÜB ĖZİSİÑİS [*mersiye ile tevaş*]. Karşılaştır, Latince: *imperātor omnibus cōpiās hostēs secūtus est* [*başkumandan bütün birlikleri ile düşmanı takip etti*].

ON ÖZÜ ĖSİD AW ĖL URUB [*ON denen halk tarafından gömülmüş bulunuyor*]; ÖKÜÇ ĖZİÑİZ ÖKÜB, ÖKÜK AÑIDIÑ UDUQ [*ke-*

derli tevaş mersiyesi ile anılan mukaddes anıt].

7.2 LAÑ artikeli ile ablātīvus modī

ablātīvus modī, bir şeyin *nasıl* (*ne ile*) husule gelmiş olduğu, tarz ve usulü ifade eder: UZANTQIN ANTIZIN ARĞUYIB OY LAÑ [*yüce imanımın saflığı saiki ile*].

7.3 ablātīvus quālītātis

bir şahıs veya şeye bağımlı, ona beraberce refakat eden özelliği dile getirir.

7.31 AT artikeli ile

QARA AT ULİ A QULUÑUB [*halka yaptığı hizmet ile valilik unvanını ulu etti*]; BUĞ AT ĖSİĞİT ĖSİÑ [*“bey” olarak anılan şahsiyet*]; ĖR AT BU [*şahsiyet olarak*]. Karşılaştır, Latince: erat [o idi] (< ĖR-AT) ve genetīvus quālītātis “*Dumnorix māgnae inter Gallōs auctōritātis erat*” [*Dumnorix, Galliler arasında büyük bir itibare sahipti*]; *Classis erat* [*..dan teşekkül ediyordu, sayılıyordu*] *quīngentārum nāvius*.

7.32 ĖM AT artikeli ile

AT-ATA ĖMİT UB-UÇULUÑ ĖSİNİT ATAWUYUNUYUÑ [(1) *ATA na-mına sahip yüce devletlini hatırlamana matuf* veya (2) *liderin AT-ATA olarak atanması*]→ AT-ATA ĖMİT [*Koşma Devletler prezidenti*].

XXI. Erken Türkçe söz ve cümleler için ündegic

ALTMİŞ YA'3İM AWA (Mirşan,1970, S.69} 88

ALTUÇUN ODUZ (Mirşan, 1970,S.88) 79,86

ALTUN OŞUĞI UÇ ĖS BĖĞ ĖSİS (Mirşan 1970,S.68} 77,92

AN EL (Mirşan, 1973,S.56,pg 125) 79.81

AP-ATİM QARA ÇUR A (Mirşan, 1970,S.67) 86

AT-ATA ĖMİT UB-UÇULUÑ ĖSİNİT ATAWUYUNUI'UN (Mirşan 1970, S.92) 96 .

ATİM AT ĖS UB-UÇUUZUS OTULUÇ OZUÇUÇ (Mirşan, 1970,S.94) 92

AT ÖĞÜTÜM ĖSİÑ ĖR (Mirşan 1973,S.62) 84

AT URUĞ (Mirşan 2008, s.20,29), 8

AW ES (Mirşan 1970, s.65), 87

BASINIÑ USUIUL AP-AT UQUSUD OY OLUÇUZ (Mirşan 1970,S.84), 91

BĖĞ ĖRTİM (Mirşan 1970,S.69) 80

BES QIRQ ER-YAŞ ĖRTİM (Mjrşan 1970,S.69), 88

BİR-BİRTİĞİME SĖKİZ ER-ĖERDİM (Mirşan 1970,S.73), 93

BU ALTIŃ ON-UYUL UÇ BU, ĖL BU, ĖS BU ĖSİD (Mirşan 1970, 65), 77, 89
 BU, ĖLİ ATI-AT ON UÇ UYUN A (Mirşan 1970, s.67-68), 89
 BU ALTIŃ ON UYUL UÇ BU, ĖL BU, ĖS BU ĖSİD (Mirş. 1970, s.65), 77, 88
 BU ATIMIZ OMA Y BĖK BİZ (Mirşan 1970, s.72), 80, 88
 BU, ĖLİ ATI-AT, ON UÇ UYUN A (Mirşan 1970, s.67-68),
 BU ĖL OY A ÜYÜ ĖM ĖSİS (Mirşan 1970, s.65), 76, 83,
 BUĞ AT ĖSİĞİT ĖSİŃ (Mirşan 1970, s.75), 96
 BUQ OĞUS ĖR AT (Mirşan 1970, s.65), 93
 BUŃA, YAĞIQA KİRTİM (Mirşan 1970, s.59), 94
 BU OQ-UQUN [BUQUQUN] ONÇ ĖS ÜE, İÇ AW UÇ ÜEW (Mirşan 1970,
 s.65), 22, 92
 BUW ONUNA ĖSİZ A (Mirşan 1970, s.67), 90
 ĖB-ĖS OY (Mirşan 1970, s.20), 90
 ĖL AT OŃUNUT (Mirşan 1970, s.86), 89
 ĖL BU, ĖS BU ĖSİD (Mirşan 1970, s.65), 77, 92
 ĖL ĖSİS OT OZUĞUMA ĖRDİB OĞLI BUN (Mirşan 1970, s.75), 94, 95
 ĖLÜ ĖS AT (Mirşan 1994, s.37), 8
 ĖM AT ĖZİZ ĖT (Mirşan 1970, s.53), 81
 ĖM AT ODUÇ ULU USUNUTUZ (Mirşan 1970, s.81), 89
 ĖPPİN (<ĖP-BİN) (Mirşan 1970, s.79), 84
 ĖR AT BU, OĞU AT ĖSİZ, ĖR-ĖRİM BU ĖSİD (Mir.1970, s.68), 80, 95, 96
 ĖR-ĖRİM BU ĖSİD (Mirşan 1970, s.68), 80
 ĖR-ĖRİMÇÜN (Mirşan 1970, s.72), 93
 ĖRİM ĖS UB-URUNUSUMUŃ (Mirşan 1970, s.99), 92
 ĖSİ BIN (Mirşan 1970, s.88), (Mirşan 1998, s.27), 8, 84
 ĖSİBİZ ĖS UÇULUSU (Mirşan 1970, s.90), 92
 ĖSİÇ AT ÖGÜŃÜZ (Mirşan 1970, s.20), 84, 89
 ĖSİD ĖSİ(W)Ü (Mirşan 1970, s.67), 88
 ĖSİ ĖM (Mirşan 1970, s.67), 84
 ĖSİŃ ĖSİTİNİM (Mirşan 1973, s.62, 70), 84
 ĖSİNİTİLİT ATAR UQUQUNUTULUL (Mirşan 1970, s.90), 92
 ĖSİS ĖS (Mirşan 1970, s.65), 77, 90
 ĖS OĞIWI (Mirşan 1970, s.67), 88, 90
 ĖSÜY (Mirşan 1970, s.25), 84
 -I- (Mirşan 1970, s.90), 87, 89, 91, 94
 İÇ AW, UÇ ÜEW (Mirşan 1970, s.65), 76, 92
 İKİT ĖSİTÜ AT ĖSİŃ AN (Mirşan 1970, s.56), 83
 İNİ ĖL-ĖRİ A, QARA BARS A (Mirşan 1970, s.67), 87, 93
 İTİ AT ĖSİTİT OQUŃ (Mirşan 1970, s.75), 89
 QARA AT ULİ A QULUŃUB (Mirşan 1970, s.67), 77, 87, 95, 96
 QIZ KĖLEN ĖL-ĖRİM BÜKMEDİM (Mirşan 1970, s.71), 93
 QUTLUĞ İÇİĞİSİ BUN (veya BIN) (Mirşan 1970, s.72), 88

KÜMÜSÜĞ ĖR (Mirşan 1970, s.75), 90
LAÑ (Mirşan 1970, s.99), 96
OĞ, ON AT, UW İT, ĖD-ĖD (Mirşan 2006; s.20), 23,89
OĞLI ATI ĖS OĞUP OĞUR OTI A (Mirşan 1970, s.68), 87,92
OĞLI ATI QAR-ÇUR (Mirşan 1970, s.66), 91
OĞUW OŞ ĖSİZ BU OŞ (Mirşan 1970, s.68), 87
OQUŞ ĖS UÇUÑ-ONUÑ ĖSİS ĖS (Mirşan 1970, s.65), 76,85,90,95
ONAY İLİTDİ (Mirşan 1970, s.71), 80,88
ON ÖZÜ ĖSİD AW ĖL URUB (Mirşan 1970, s.67), 87,95
ONUL ĖT ĖSİNÇİN ĖS UÇ OQUŞ ĖL (Mirşan 1970, s.65), 86,92,93
ONUN ATINITIS (Mirşan 1970, s.23), 84
ONUN OY ĖRİS ON (Mirşan 1973, s.52), 82
ONUZ UYUN AW (Mirşan 1970, s.65), 87
OS ODUYUNUTUZ (Mirşan 1970, s.81), 91
OSUQ ÖCÜM ÜN ĖSİTİL ÖKÜK ĖSİL (Mirşan 1970, s.69), 94
OŞ-OŞUZ (Mirşan 1970, s.65),
OTU AT UR ASİÑ (Mirşan 1970, s.88), 89
OYUNUS ĖL ATAR (Mirşan 1970, s.88), 92
ÖC UÇU ÖGÜZ AŞU ĖL, BU ALTIÑ ON UYUL UÇ BU, ĖL BU, ĖS BU, ĖSİD (Mirşan 1970, s.65), 23,76,90
ÖDÜS UÇU (Mirşan 1970, s.65), 78
ÖGÜ ĖM AT (Mirşan 1973, s.62), 84
ÖGÜ ĖÑ > ÖGÜÑ (Mirşan 1973, s.40), 83
ÖKÜB ĖZİSİNİZ (Mirşan 1970, s.81), 95
ÖKÜÇ ĖZİNİZ ÖKÜB, ÖKÜÇ AÑIDIÑ UDUQ (Mirşan 1970, s.94), 95
ÖKÜÇ ÖKÜÑ TUTTUQ, SİZİMĖ AWRILIWIM (Mirşan 1970, s.69), 91
ÖKÜRÜRÜÑ (Mirşan 1970, s.67), 93
ÖKÜŞ ĖR BÜKMEDİM (Mirşan 1970, s.71), 93
ÖZÜ ĖSİS ĖD BUĞ BU ĖSİ ĖM (Mirşan 1970, s.67), 77,88
SİZİM ĖSİS KİTEM ÖKÜB (Mirşan 1970, s.74-75), 95
TÜRÜK UC A KÜMÜSÜĞ ĖR (Mirşan 1970, s.75), 86,93
UB-UÇULUÑ USUNUTUÑ OY ĖRİTİLT ĖT ĖRİTİLTİPİÇ (Mirşan 1970, s.90), 95
UÇ ISIP BUY (Mirşan 1970, s.65), 86
UÇ-UÇUÑUZ ANİZİZİN (Mirşan 1970, s.94), 91
ULI ATI A ON UWUÑ (Mirşan 1970, s.67), 87
UP-ULİĞİ BUY ĖPPİN (Mirşan 1970, s.99), 84
UW-ON (Mirşan 1970, s.79), 24,79,82,86
UYUL BU ONUN (Mirşan 1970, s.65), 86
UYULUĞUTUÑUÇ UÇ-UÇU ĖD (Mirşan 1970, s.79), 84
UZANTQIN ANTİZİN ARĞUYUB OY LAÑ (Mirşan 1970, s.99), 96

XXII. Türklerin Ataları

Bütün belgelerimizi ortaya koyduktan sonra, şimdi de sorumuza yeniden dönelim: Türklerin atalarına ne oldu?

İlk önce şunu belirtelim: Türkçe kökenli sözler Skotçada 49, Yunancada 48, Rusçada 44, İngilizcede 38, Latince 37, Sanskritçede 22, Arapçada 21, Farsçada 21, Retoromancada 19, Almancada 18, Fransızcada 17, Sırpçada 12 (s.53-74). Bu dillerin çoğunun gramer yöntemleri de Erken Türkçeye beñziyor; hatta, Yunanca ve Latincedeki şahıs zamirleri Türkçe asıllı (s.67).

Elbette, dillerdeki bu beñzerlik Erken Türkçeye (XIX, XX ye bakınız) dayanıyor ve ona mahsus. Fakat Erken Türkçede bulunan şeyler bugünkü dillerden bazılarında bir türlü, diğerlerinde ise başka türlü. Bu hal bugünkü Türk lehçeleri için de geçerli. *Ėsöñük* olarak, *Etrüskçe* UQUT [yazı, *Etr.*, s.27], USUÇUN USUZUÇ [kişi, *Etr.* s.50], OQUQUPULT [alfabe, *Etr.* s.61] ve *Proto-Grekçe* İÇÜY U-QUZUÑ [içki, pg.1], İKİÇÜW ĖTİLİÑİZ [çiftleşme, pg.2], İKITÜÜS URUÑUZ [evlendirme hakimi, pg.4], AT ĖRİÇ [süvari, pg.9], OÑURUÇSİÑİZ [öğretmen, pg.11], OÑUQSUNUZ [tedavi, pg.20] ; *Erken Türkçe* ÜE [deve] (Mirşan 1994, s.38), OĞ [kişi] (Mirşan 1994, s.39), US [yüce kat] (Mirşan 1994, s.44), İT [impuls] (Mirşan 1994, s.46) gibi sözler bugünkü Türkçe ağızlarda yok.

Bu alanda önem ile durabileceğimiz husus, her dilin kendine özgü kaideler (söz ve cümle çeşitleri) geliştirmiş olmasıdır. Bunu biz, söz çeşitleri kadar, dillerin cümle yapılarında da müşahade edebilmekteyiz:

Cet.33. Dillerin cümle yapıları

Poz.	1	2	3	4	5
Türkçe	neden	siz	böyle	kılıyor-	sunuz
Tatarca	nıge	siz	bulay	qıla-	sız
Rusça	poçemu	vı	tak	dela-	ete
	1	3	4	2	5
Uygurca	nımişqı	mundaq	qılı-	si- [=siz]	le [=ler]
	1	2	4	3	
İngilizce	why	you	do	so	

	1	4	5	2	3
Almanca	warum	tu-	en	Sie	so
Poz.	1	2	3		
Türkçe	bil	mi	yorum		
Tatartca	bil	mī	min		
Uygurca	bil	mey	me		
	2	1	3		
Rusça	ne	zna	yu		
	3	2	1		
İngilizce	I	dont	know		
	3	1	2		
Almanca	ich	weiß	nict		

Böyle olmak'la beraber, ve pek çok dillerdeki sözlerin Türkçe kökenli olmalarına rağmen, bugünkü Avrupa dillerinde, içinde Türkçenin bulunmadığı, bir beraberlik de gözlemleniyor-bilmekteyiz:

İngilizce kitchen [mutfak] → *Almanca* Küche [mutfak] → *Rusça* Kuxnâ [кухня, mutfak];

Latince unus, duo, trēs [tria] ve decem [bir, iki, üç ve on] → *Rusça* odin, dva, trī ve desât [bir,iki,üç ve on;], → *İngilizce* one, two, three, ve ten → *Almanca* ein, zwei, drei ve zehn..

Kitchen ile *Küche*'yi; ve de *unus* ile *odin* vs'yi telif edebilmek için, bir aracıya ihtiyaç var, = *Erken Türkçe*. Yani, bu Avrupa serileri Etrüsklerin (Erken Türklerin) İtalyaya yerleşmiş olmalarından kaynaklanmış olmalı. Nitekim, Erken Türkçe söz olkundurma yolu ile de, Avrupa dillerine mahsus seriler teşkil edebilmekteyiz;

EB ET → *Rusça* bıt [olmak] → *İngilizce* to be [olmak] → *Almanca* be- [fiil ön eki] (bewässern = sulamak).

SÜT EM-ATIN → SÜT EMİTİN [süt özü, süt benliği] → *Rusça* sme- tan(a) [krema].

Bu gibi ön kabullere gerek kalmadan da, *esöñükler* vermemiz mümkün olabiliyor:

UR AT, UR US [savaş, *Mirşan*2008, III/s.9; II/15] → *İtalyanca* guerra [Latince *bellum*, savaş]; *Almanca* Krieg [savaş]; *İngilizce*

war [savaş] → Rusça **война** [voyna, “savaş”];

ATI-AT (s 58,89,97) → İngilizce **that** [ordaki] → Rusça **tot** [orda] → Latince **id** [o] ve Latince **idem** [söz konusu olan şey].

Beş → Yunanca **πέντε** [beş] → Farsça **penç** [beş] → Rusça **пять** [**pât**, beş] → Almanca **fünf** [beş] → İngilizce **five** [beş].

Bu seriler, Erken Türkçenin tesir alanının genişliğine de işaret ediyor.

Cet.33 ile dillerin cümle yapılarını karşılaştırmış bulunuyoruz. Bu karşılaştırmamızı söz yapıları alanına da teşmil etmek ister isek, evvelemirde, şunu görürüz:

C et.34. Söz sesleri..

1. Türkçede o,u,ë,ı ünlerinin karşıtı ö,ü,î,i şeklindedir. Ayrıca, ñ,ğ, c,ç var, h yok; j,v,f Erken Türkçede yok (cet.2).
2. Rusçada ı,î,x,u var, fakat ö,ü,î,ñ,w,h,ğ,c yok.
3. İngilizcede, kısaca, ë [yani, a], î,y,w,h,z var, ö,ü,ı,î,ñ,x,ğ,q yok.
4. Almancada, ö,ü,î,h var, fakat ë,ı,î,y,ñ,w,x,j,ğ,q,c yok ve z Rusça u [ts] gibi.

Bu dillerdeki bir çok diğer özellikleri kitabımızın pek çok yerinde belirtmiş bulunmaktayız (*ündegice* bakınız).

Türkçenin ana seslerinden olan **ı** sesini biz ancak Rusçada (bir Slav dilinde) görebilmekteyiz. Bu ses Türkçede *mekân* gösterir: **ı** = *mekân, bir şeyin içinde bulunduğu bütün; genel*.

Ėsöñük olarak, I-BAR AQIN USUDIMIZ [akın hücumu (genel akın) ile egemenlik kurduk] (BOLBOLLAR II, s.2). Rusça **vı** [siz] sözünde de böyle bir “genellik” aılamı var.

-ım ekindeki **-ı** = “o” ve **-m** = “EM” aılamındadır. Buna göre, **geldim** [gelen kişı benim] sözündeki vurgulu **-ım**’de “*ben*” aılamı gizlidir. Bu aılamı ayrı olarak vurgulamak ister isek “*ben geldim*” dememiz gerekir.

Aynı şekilde, **atalarımız** sözünde **biz** aılamı da vardır. Bundan dolayı, ilk önce, grammatik bir vurgu ile söylenen bu aılam üzerinde duralım.

Bizim atalarımız, der isek, cümledeki **-mız** eki, bir sentaks

kaidesi olarak, yerini korur, ve aflagını, kuvvetli bir vurgu ile söylenmek üzere, “*bizim*” prepozitivine aktarır. Cümle başındaki bu kuvvetli vurguyu biz, “*Türkçenin temel yapısı*” olarak, *Türkçe* sözlerde de görmekteyiz: TÜR-ÖK [Rab TÜRü, Rabbanî Türk] → Türk.

Bu sözde TÜR *prepozitiv* olarak yer almakta ve kuvvetli bir vurgu ile söylenmektedir. Bu deyiimi biz, TÜRÜK aflagında kullanılmış olan, aşğıdaki cümlede de görmekteyiz:

TÜRGİ AYIRĞUN KÖL [*Türk türlerini* ayıran göl (yani, Hazar Denizi)] (BOLBOLLAR I, s.30).

Dillerin oluşumunda şu yöntemler sözkonusudur:

Cet.35. Dillerin oluşum yöntemleri (Mirşan 1966; *Türk Metriği*)

- 1.*Bitişik söz oluşturma*: QARA ÇUR (Mirşan 1970;s.67) → QARÇUR; güzel idi →.güzeldi (Mirşan 1966; s.32-33).
- 2.*Birleşik söz oluşturma*: QIZ KĒLEN ĒL-ĒRİM [kız olarak gelen yabancılarım] (Mirşan 1970, s.71) → Qız *kēlinlerim* → *kēlinlerim* [gelinlerim].Yani, ĒL-ĒR → *-ler*. *Almancada* ÖG-AT sözü *Gott* [Allah] ve ĒL-ANT sözü *Land* [memleket, arazi] (s.8), şeklini almış olmalı (Mirşan 1966; s.32-33).
- 3.*Vokal yutma*: KÖKMEKİG → *Tatarca* *kıyık* [geyik]; QATIN ATAM → *Tatarca*, *qayın* atam → *qāynatam* (Mirşan 1970, s.45,47); ĒLÜ ĒS AT [ehlî at] (Mirşan1994;s.37)→ *Rusça* *loşat* [at].*Türkçede* çok nadir olan bu olkunuşu *Rusçada* sık-sık görebilmekteyiz (s.51-54)
- 4.*Vokal değıştirme*: ÖGÜN → *Yunanca* *egon* [ben] (s.67); ĒSİ ĒM → *eīmī* [*Yunanca*, benim] (s.66).
- 5.*Konsonant yutma*: LAÑ [ile] (Mirşan 1994, s.73) → *la* [ile]. SUB → su. *Türkçede* seyrek olan bu hali, *Rusçada* daha sık görebiliyoruz (s.52’ye bakınız).
- 6.*Konsonant değıştirme*: SUB → SUW [su]; ĒRTİ → *idi*; AWRİLTİM → AYRİLDİM; YAS → YAŞ; KÜMÜS → *gümüş*; QANQA → *Tatarca* *xanğa* [hana]; ĒLTİ → *elçi* (Mirşan 1970, s.45,46,47); *Tatarca* *yılğa* [nehir] → *Rusça* *Volga* [İdil Nehri] (s.8); İYİN [-ün] (Mirşan 1993, s.11) → *Tatarca* *iken* [imiş], *Tümenlikçe* *iyin* [imiş]; *Tatarca* *waq* [ufak] → *ufak*
- 7.*Uzak urma*: *vinum* (Latince) sözü *Almancaya* *Wein* şeklinde

geçmiş bulunuyor. **ĖSĖ ĖM** [benim] → *Sanskritçe ásmi* [benim]; **KÖNĖ** [konvensiyonel] → *Farsça köhne*; **BUUMIN QAĞAN** [neslimin hakanı] aîlamına gelen, *Latince atavus* sözü, **AT-ATA US** veya **ATAW US** sözünden okunmuş olabilir.

8. Söz başına konsonant ekleme: **IRAQ** [ırak] → *Tatarca yıraq*; **ÖK** [Rab] → **KÖK** [gök] (Mirşan 2000, s.25); *Rusça Bog* [Allah]; **AD** [adım, yol] → *Rusça xod* [yürüyüş, varma].

9. Postpozitiv gelişim (arkadan gelen çekirdeği atma veya alma): **ALQU** [kâinat] → *Almanca All* [kâinat] (s.8); *Rusça xod* (No.8'e bkz) → **xodatay** [bir kimsenin işini halletmiye çalışan kişi;avukat]

10. Prepozitiv gelişim (Türkçede yok): *Rusçada* “xod”dan (No.8) → **vixod** [çıkma, çıkış] = *Almanca* “gang”dan **ausgang** [çıkış].

11. Avrupa dillerinde yad illerden alınan sözler tanınmıyacak hale gelirler. *Esöñük* olarak, “*Cebel-ü Tarık*” sözünü “*Gibraltar*” şeklinde görürüz. *Rusçada*, *Almanca Halstuch* [boyunbağı] sözü **galstuk** [kravat] ve *Türkçe* **batır** sözü **bogatır** şekline çevrilmiştir

İrkların *en açık* göstergesi olan, diller konusunda bu yöntemlerin uygulanması alanında, Türkçede çok az *esöñük* verilebilmesi, veya, bazı haller için, hiçbir örnek verilememesi (cet.35, no.10), Türkçenin **stabil** bir dil olduğunu gösterir. Buna karşılık *Rusça* çok **labil** [oynak] bir dildir. “*İngilizce, Türkçeye karşılık, stabil bir dildir*” der isek, *Almanca Rusçaya* karşılık stabildir.

Türkçenin çok eski bir dil olduğu, birçok halk ve coğrafya isimlerinin Erken Türkçeye dayandığından da aîlaşıyor: **AT-ATA AR** [devlet başkanının öbürdünyaya geçmek üzere uzaklaşması] (Mirşan 1999, 9) → **TATAR** [savaşan Türklerin kendileri için kullandıkları isim], **OĞUZ** [kişi transformasyonu = öbürdünyaya geçmek için gerekli şartları gerçekleştirmiş olan kişi] (Mirşan 1999, s.16) → **Oğuz** (kabile adı); **QIRQIZ** [(devletin) kenar kısmı tutumunu oluşturan halk] (Mirşan 1999, s.18) → **Qırğız**; **UÇ ĖSİĞ ĖL AT** [lider halk] (Mirşan 1999, s.18) → **Skolat** [*royal*] (Herodotus IV/6) → **İskit** (Yunanlılara göre *Sküt*) (Mirşan 2008, s.9); **OY U-RUM AT** (Bolbollar III, s.14) → **Rum**; **ÖG ĖRİĞ** [krallık sahibi] (Mirşan 1978, s.74; 1993, s.11) → **GRĖQ** (Mirşan 1999, s.21) →

Greek; BUY-URUQ [hukuka dayanarak şart belirliyen kişi = hüküm ve karar yetkilisi] (Mirşan 1999, s.19) → BUY-UYULĞAR [bey milleti] (Mirşan 1970,s.97)→ BUYULĞAR [Bulğar] (Mirşan1970, s.97) → BUWULĞAR (Mirşan 1999, s.21)→ Bulğar; ĖZÜS (Mirşan 1970, s.97,99) → İsa; OQAS (Mirşan 1970; s.99) → haç; İSKE ÖĞİS (Bolbollar I, s.15; III, s.15)→ İstros, İster [Tuna]; İSİ YİR (Bolbollar III, s.15)→ İstros Havzası; UYUR ÖGÜZ [Araxes] (Mirşan 2008, I/s.11, III/s.9); TÛPÛT (BOLBOLLAR I/s.7,24,30,34) → Tibet; ATAB-UR (Mirşan 2007, s.80) → Ulan Batur; BUQARAQ (Bolbollar I/s.34; II/s.3) → Buhara; QAPAĞAN [Samarkant] (Bolbollar I/s.36,38;V, s.4) → Çince (Ta) Po-huan; OQA (Bolbollar II/s.12) → Ofa (Başqırtstanın başkenti); OMUĞI QURĞAN (Bolbollar I/s.8,33)→ Omsk kenti; ÜR APA (Bolbollar I/s.14; III/s.16,17) → Yunanca Oaros (Orienburg); UYUŞUL ÖGÜZ [Federasyon Nehri; Huangho Nehri] (BOLBOLLAR I/s.7,9,20); TALUY [Kore Denizi; Liao-Denizi] (BOLBOLLAR I/s.7,24,37); TALUY ÖGÜZ [TALUY Nehri] (BOLBOLLAR II/s.11);Tatarca Sibir [süpür] → Sibirya; ORAYU YİR [etrafı çevrili yer = şehitler abidesi] (AT-OY Tarihi 2007, s.38) ki, *Oral Dağları* ismi böyle bir temele dayanmış olmalı.

UÇIĞANIĞ BAY QILTI, AZIĞ ÜKÜS QILTI [liderleri zengin kıldı, subordineleri kesif kıldı] (Bolbollar I, s.9 ve de s.12,25) ifadesine dayanarak, şöyle bir tefsirde de bulunabiliriz: Qazaq → Oq Azaq [Oq Yönetimi; azaq = yönetim]; Oq azan [Oqları yöneten] → Qazan [yöneten];

Rusçaya özellikle Tatarcadan, pek çok söz geçtiği anlaşıyor; yani, Rusca genc bir nesildir: *posılka* [gözetim vani, paket] → Tatarca *şıylaw* [ıkrım etme]; *krenit* [yan yatır. - Tatarca *qırın* [yan]; *ocevidno* - Türkçe ve Tatarca *acıq*; Rusça *malıcık* [çocuk] → Tatarca *balacıq* [çocuk], Rusça *ıdtı* [gitme] → Tatarca *kıtti* [gitti]; Rusça *kuşit* [yemek] → Tatarca *asıq* [yiyelim]. Rusça *kudrâ* [kıvırcık saç] → Tatarca *büdre* (*bürmek* sözinden); Rusça *grâz* [kir] → Türkçe ve Tatarca *kir* (İngilizce *dirt*); Rusça *saxranıt* [muhafaza etmek]→ Tatarca *saq* [mahfuz] *qorınıw* [ağ, korunma] (yani, SAQ QORUNUT); Rusça *tavar* [mal] → TABAR [Bolbollar III, s. 17, *ganimet*] (Tatarca *tapmaq* = bulmak); Rusça *perviy* → Tatarca

birinçi; *Proto-Grekçe* ĒDĪS ON [Tanrı, pg.76] → *Slavca* ědin, ědna, *Rusça* odna [*bir*],

Elbette, bu gibi beñzerlikler diğerk bazı Avrupa dilleri için de sözkonusudur. *Ėsöñk* olarak, İngilizcede şu örnekler verilebilir:

ANANTIMADI → *antiquity*; İDİŞ → *induction*; TARIQUW → *contract*; ÖTRÜ → *transitive*; ASRA AT → *surname*; ASQAN → *sky*; TAĞ → *attach* (*theses*); BARIQ → *reality*.ANT → *engagement*; SOLA → *circle*; BİRİLE [ait] (Mirşan 1978; s.97) → *belonging*.

Türkçenin tarihî kapsamını sergilemek üzere, şu tarihî isimleri de belirtmeliyiz:

Türkler Massaget Krallığına ÖK ERİGÜN UŞ-OQ UŞUN [Özerk Krallığın Hakim Asker Hakimiyeti]; Kyros'a OÑUR AT OÑUM [Tanrıya Mahsus Becerilerin Temsilcisi Olan Başarılı Nam], Dareios I'e ÖKÜ OL İLİK US UŞ OĞI [Krallık Halkları Majesteleri], Kraliçe Tomyris'e ÖKİ OY ALT OYILIQI AT ALIĞ AT-UTDIM QATUN [Kral Selâhiyeti Namına Sahip Olma Hakkını Kazanan Kadın], ve Tomyris'in oğluna BĖGİLİK URI OĞUL [Lord Omluya Namzet Erkek Orunbasar] demiş bulunuyorlar Bolbollar (I/s.10,11,15,23;III/s.9,12).

Burda, Rusçanın, genel olarak Tatarcaya dayanmasına karşılık, İngilizcenin Erken Türkçe sözlere dayandığını görmekteyiz; yani, Rusça *labil* [oynak], İngilizce *stabil* (çok eski) bir dildir.

Labil demek, *oynak*, *genç*;ve de, *geçmişî karanlık* demektir. Nitekim, şimdiye kadar ele aldığımız dillerin en labili olarak sergilediğimiz Rusçanın [*Orusçanın*] ve Rusların tarihi bilinmiyor.

Slavlar, 6. yüzyıl başında, Orta-, Doğu- ve Kuzey-Avrupa-da gözüktürler. David M.Wilson'a göre (1980, *The Northern World*, London), Slavların anavatanı Vistül [Wisla,Weichsel] ağzından Kiel Körfezine (aşağı Danimarka) kadar olan alanda aranmalıdır (5.-6. yüzyıllar). Burdaki **Rügen** Adasındaki Ralswiek'de 2270 adet 9. yüzyıla ait Ortaasya veya Arabistan parası bulunmuş olması Slavların Dnyeper Nehri üzerinden yaptıkları ticareti kanıtlıyor.

Dnyeper'e kadar ulaşabilmiş olan Doğu Slavlarının, 8-9'uncu yüzyıllarda, Fin Körfezi güneyindeki Fin-Oğur kavimlerini assimile etmesi sonucunda, **İlmen** Gölü Slavları teşekkül eder ve **Novgorod** [Yeni Şehir] bu Slavların çıkış yeri olarak yerini alır.

Oğur sözü Türk tarihinde şu şekillerde geçiyor:

(1) OĞUR UÇULUĞIN YAĞI OTUQDA [**Oğur** Liderliği tarafındaki otlakta] (bu cümlemin yazarı, d.ö.522 yılında, 80 yaşında, şehit düşmüş olan, ISUB-URA BİLGE ÖKÜLİ ÇUR!dur);

(2) KÜL-TİĞİN BUY-URIQUNİÑ QUD-OĞURUĞ BİNİP UP-ULUYU TĖGDİ [Kül-Tigin Buy-Uruqların **Qud-Oğurlarına** hücum ederek, haşmet ile değdi] (d.s.559) (Bolbollar IV/s.5; I/s.30).

(3) Moğulstanda, *Buğut*’ta, bulunmuş olan Soğdaq yazıtında şöyle deniliyor: OĞURUĞ APA-İNT ĖSİNKÜNT AT-ODUNT ĖAĞAN [Oğur Allahı zaferinin sahibi Qağan] (d.s.6. yüzyıl) (Mirşan 1999, s.8).

Birinci metnimize göre, d.ö.6’ıncı yüzyıldan beri Finlandiya körfezi güneyinde yaşamakta olan ve 9’uncu yüzyılda Slavlar tarafından assimile edilen Oğurlar (yani, Buy-Uruqlar) Türk boylarından biridir. Kemçik-Cırğaq yazıtı (Mirşan 2007, s.106) ve, yukarıda geçen, Türkçe **İlmen** ismi bunu kanıtlıyor. Ancak, bu kavim, bugünkü Bulgaristana, Slavlar tarafından assimile edildikten sonra, OZU ÖGÜZ [Dnyeper nehri] (Mirşan 1994,s.8) üzerinden gelerek yerleşmiş olmalı, çünkü bugünkü Bulgarca bir Slav dilidir.

İkinci metnimizde söz konusu olan ve, Qırqız boyuna (Oral Dağlarına) mensup Kutigurlar olarak bilinen, Qut-Oğurlar ise, d.s. 6’ıncı yüzyılda, Bulgaristana *Türkçe konuşarak* gelmiş olmalı. Nariş Köyü ve Çatalar yazıtları bunu gösteriyor (Mirşan 2007, s.107).

Üçüncü metnimizin Soğdaqlara [Soğutlara] ait olması Oğur sözünün kullanılış alanının genişliğine işaret ediyor.Bu söz, OĞUZ (s.103) meyanında, çok kullanılmış olan bir isimdir. **Oğur** sözünün metinlere göre incelenme olasılığı şöyle:

(1) ÖG-AT OĞURU UŞUNÇTIM [**İonları** hakimiyet altına aldım] (Bolbollar III/s.17).

(2) OT-URU ÖKİ OYILIĞ [(ölüyü) **ataşe vurma** Rabbine inanan] (Bolbollar, Oq.Söz, s.8).

(3) ÜÇ OQ URIQIN [üç Oq **ırkından**] (Bolbollar, Oq.Söz, s.3).

(4) UB-URUĞUDA [başkentinde] (Bolbollar III, s.13).

(5) AT-URIP,YİRİN TAPA BARDI [(Dareios) **duruma hakim olduktan sonra**, memleketine doğru gittiği zaman] (Bol-bollar III/s.17).

(6) UB-OZULINDA İYİME ÖKÜP, OĞ-URULUNİ İYİME, İÇ ETÜR ÖLÜĞ OMUN, UÇUQUŃ, ATA-OĞA URİŃ ERDE-EBİ [Tanrıda olmama yönelik olarak, **fizikal unsurumun** (oğumun) **gömülmüş olması** dolayısı ile, Tanrıya içerilmek üzere edilen ölü duası, lider Ata-Oğun **gömülme** erdemidir] (Bolbollar I/s.16).

(7) OZİĞİN OZ ER, OĞ-UR EB-EDİSMİS [ozacağı yere (yani, cennete) ozmüş olduğu için, **lâhtında** ifade olunmuş] (Bolbollar I, s.21).

(8) OL YIL, İTİZ BAŞI ANTA, OQ-UŞURIĞ URDU, ÜR-ÖĞİN ANTA İTİ-TİDİM, UÇI AT ANTA AT-UQİTDİM [o yıl, İtiz (Qama) Başında iken, Oq egemenliği dolayısı ile **vurulmuş olanlar**; yani, şehitler] için, meçhul asker abidesini orda (yani, İtiz Başında) yaptırdım, Allahı orda haberdar ettim (Bolbollar III/s.14).

(9) OS-UR [Tanrı Bili **yargıcı**] (Mirşan 1998, s.82).

(10) UR [karar] (Mirşan 1998, s.82).

Bu verilenre göre, OĞUR sözünün ana ağılamını “*kişi yazmı-şı*”(yani, *alın yazısı*) olarak kabul edebiliriz ki, bu ağılam OĞUZ sözü (s.103) ağılamının hemen-hemen aynısıdır. Bunların her ikisi, tıpkı TÜRÜK [Tür-Ök, *Rab türü*] kavramı gibi, dinî kavramlardır.

“*Müstefadil-exbar fi exvali Kazan ve Bulğar*” tarihinin yazarı Şihabetdîn Mercanî (doğumu 1818) bu alanda şöyle diyor:

“*Şemsitdîn ed-Dimeşqiy hem başkalarının beyan ettiklerine göre, Ruslar, esas itibarı ile, bir otrauda [adada] yaşamışlardır (herhalde s.105’de geçen Rügen Adası dile getirilmek isteniyor). Tarlaları yoktur, ekincilik bilmezler; kiş [samur], tiyin [sincap], susar [ağaçsansarı] gibi hayvanları avlıyarak ve onların derilerini satarak geçinirler. Seqalibelere [Oqlara; yani, Sakalara] karşı savaşıarak, (Saqalibeler) onlardan esir alıp, Bulğarlara, Xezerlere [Hazarlara] satmışlar.*”

Rus halkı, aslında, üç topluluktan oluşmuş bulunuyor: biri Slavîya; yani, Slavyanlar, ikincisi Barmanîya, üçüncüsü, Babarım. Bakınız: “Şihabetdîn Mercanî, “Müstefadil-Exbar fi Exvali Qazan ve Bulğar” kitabının, Kazan Tatarstan Kıtıp Neşriyatı tarafından 1989 yılında yapılan kısaltılmış yayını, s.102 (ISBN 5-298-0009-6).

“*Barman*” [(hizmet etmek üzere) varıcı] ve “*Babarım*” [*ba-ba-arım*, (hizmet etmek üzere) bir babasına (yöneticiye, başkana)

varma] deyimleri Rusların sivil ve askerî alanlarda hizmet etmek üzere kullanıldıklarını ifşa ediyor. Nitekim Mercaninin ve İbni Fazlanın şu sözleri de bunu teyit ediyor:

“Ruslar hem Sekalibaler—padışahın (yani, At-İl hükümdarının) kulları hem askerleri— Xezer [Hazar] memleketinde tacirler. Yüzdürdükleri kayık hem gemileri ile Burtas nehrinde seyrisefer etmekte. O nehir civarında ve Xezer memleketi içinde Türük [Türk] halkları var. Onların (yani, Xezerlerin) Şehri-Bulğara vararak birleşen, imaretleri her zaman tüccarlar ile dolu oluyor”.

Bakınız: Yukarıda adı geçen eser, s.121.

“İbni Fazlan: Ruslar—ayrı bir halk. Onların illeri Sekalibe hem Türük illeri ile sınırdaş. Onların kendi dilleri var. Onlar Sekalibe ile savaşıyorlar. Bulğar ve Xezeri satmak için, (Sakalibe) onları esir edip alıyor ve onlardan esir satın alıyor, diye yazıyor”.

Bakınız: Yukarıda adı geçen eser, s.63.

Mercaninin ilginç olan aflatılarından biri de şöyle (s.103):

“Rusya hükümdarı Ozın Qol Georgiy denen kişi 1147 yılında Mes-kew [Moskova] Yılğası [Nehri] boyunda, Köçkey [Göçmüşler] Awılı [köyü] bulunan yerde, bir şehir inşa etmiş. Bu şehir bir müddet “Köçkey Qalğası [şehri]” ismini taşımış; sonra, kıyısında bulunduğu nehir ismine göre, “Meskew” [Moskova] denerek adanmış.”

Oğur kabilelerinin (s.105,106), Slavların gelmelerinden çok önce, Fin Körfezine yerleşmiş olmalarını göz önünde bulundurursak; yörede Slavca isim bulunmuyacağı aşılaşılacaktır. Nitekim, Mercanî Moskovanın **Köçkey Awılı** üzerine kurulduğunu söylüyor. Buna göre, Neva ismi, Türkçe olarak **INA** şeklinde ve, Mercaninin sözkonusu ettiği, **Burtas** ismi, *ësöñük* olarak, **UB-URTAS** şeklinde olmuş olabilir.

IN sözü Erken Türkçede (1) *subjeksion*, *boyunduruk altına alma*; (2) *bende aflatılarına gelmektedir*. Buna göre, **INA** ismi, “*Fin Körfezindeki büyük dalgaları boyunduruk altına alan (nehir)*” anlamında kullanılmış olabilir.

Neva Nehrinden Lodoga Gölüne çıkılır. Ona dökülen, Wolchow Nehri ağzının kuzey tarafında Eski Ladoga şehri bulunur. Daha içerilere doğru gidilince, **İlmen Gölü** kenarında Nowgorod şeh-

rine gelinir (s.105). Bu gölden güneye doğru giden Loval Nehrin-den Dnyep, Düna ve Volga nehirleri kaynaklarına ulaşılabilir

UB-URTAS sözünü—s.106-107’de verilen *esöñüklere* göre ve UB sözünün “yüce” (Mirşan 1994, s.181) aflagına da gelmesi dolayısı ile—“yüce lahit taşı” şeklinde yorumluyabiliriz ki, Mercanî bu ismi bir nehir adı olarak kullanıyor.

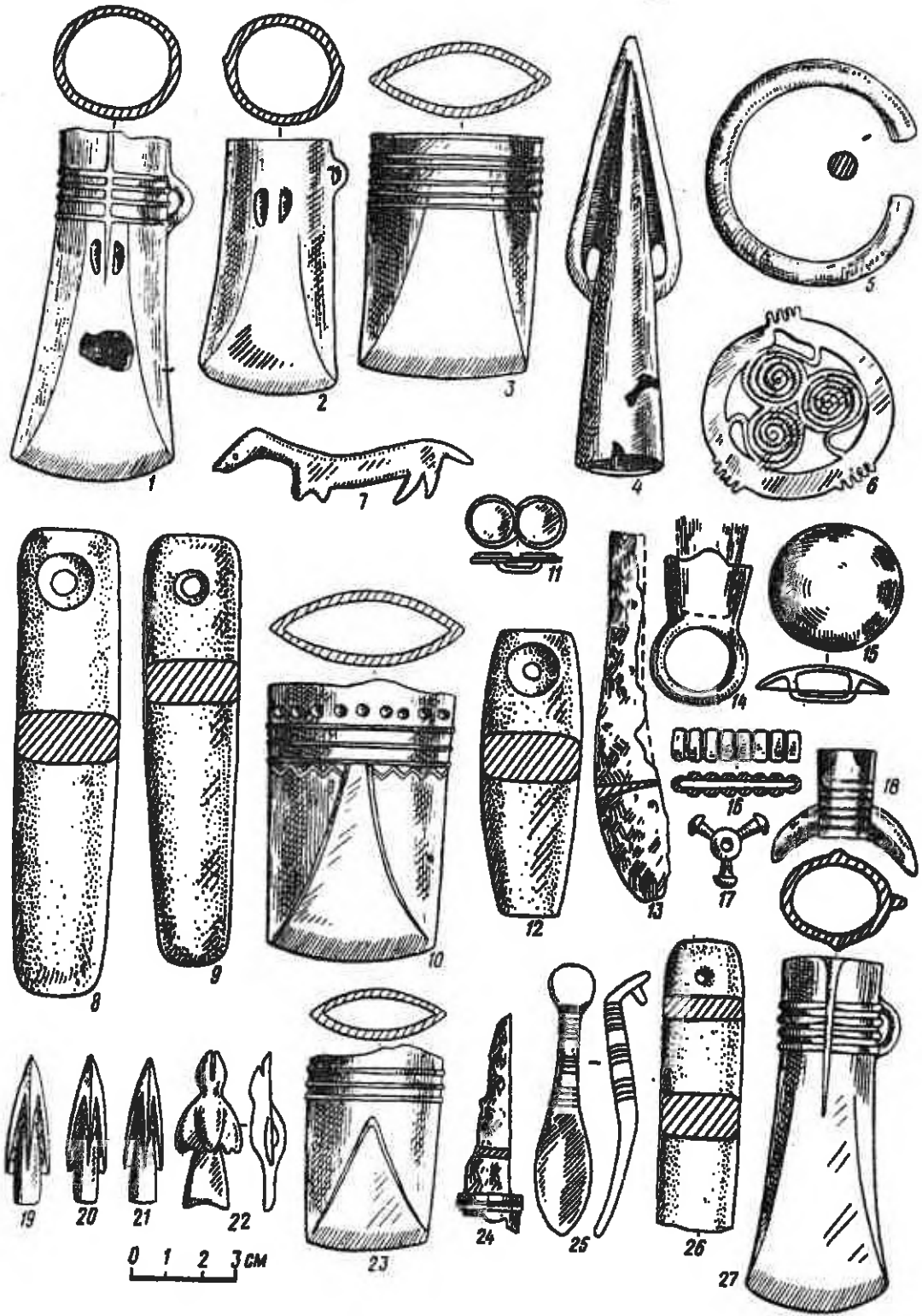
Herhalde bir nehir kenarında bulunmuş olması gereken bu yer, Herodotus’un *Kral Mezarları* dediğı yer olabilir (Herodotus IV/71):

Kral Mezarları Gerrhos [7. ırmak] (İdil) topraklarında; yani, Borysthenes [5. ırmak] (Dnyep) üzerinde gemilerin gidebildikleri son bölgedir. Kralları öldüğü zaman, o bölgede, eni-boyu bir dörtgen, büyük bir mezar kazarlar ve, hazır olduğı zaman, ölüyü getirirler. Gövde mum ile kaplanmışdır. Önceden karnı yarılmış, içi boşaltılmış ve maydanoz tohumu, anason ve dövülmüş saparna ve kokulu maddeler ile doldurulmuş, sonra dikilmiştir. Ölü bir arabaya konur ve başka bir halk topluluğına götürülür. Teslim alanlar Şahane İskitlerin geleneklerini uygulurlar: bir kulağının memesini keserler, başını çepe-çevre traş ederler, kollarının etini çizerler, alnını ve burnunu yırtarlar, sol eline ok saplarlar. Sonra, arabanın içindeki kral ölüsü, gene kendi uyruğunda olan bir başka halk topluluğına götürülür. İlk olarak, götürüldüğü yerin ahalisi de peşinden gelir. Bütün halk toplulukları dolaştırıldıktan sonra, ölü, imparatorluğun en uzak ülkesi olan, Gerrhos ülkesine götürülür.

Bu tasfire göre, Gerrhos’un İTİZ BAŞI [Kama ırmağının çok geniş olan subasar alanı] olmuş olması çok muhtemeldir; çünkü burası Türklerin *Anayurt* olarak belledikleri yerlerden biridir. Şahane İskitler ise, ancak AT-İL halkı [bugünkü Tatarstan halkı] olabilir.

İTİZ, “iteklenen alan” demektir. Qama Irmağının çok geniş olan subasar alanında kum tepelikleri oluşmakta ve bunlara İTİZ [yerinden oynuyan kum yığını] denmektedir. İTİZ BAŞI bu İTİZ alanının yukarısında kalan Qama Biltiri olabileceğı gibi, bu biltirde [havzada] bulunan bir kent de olabilir.

Öñre Bıña Başı d.o. 517 yılında İTİZ BAŞında bulunur iken, d.ö. 1517’de AT-OY BİL’i kurmuş olan QAĞAN ve QATUN QAĞAN’-

Şek.34. 1962 yılında Ananinde (İTİZ BAŞINDA) bulunmuş eserler
(1-7,10-11,14-23,25-27 → bronz, 8,9,12→taş, 13→demir,24→demir ve bronz,
10-27→kuvars)

V.S.Patruşev ve A.X.Xalikov 1982, *Volga Ananinluları*, Moskova

larının abidelerini diktiriyor ve tarihlerini yazdırıyor.

Bütün bunlara göre, Gerrhos'u ÖG-URUS [kral kararı] diye yorumluyabiliriz; çünkü Etrüskçede UP-URUY "meslek hakimi" demektir. Ayrıca, URUS da "gömülme, ölüyü ateşe vurma, (Tanrı) kararı" ağıllarında kullanılmış bulunuyor (Mirşan 1998, s.46, 50):

AT-ATA olan yüce devletlini hatırlamana matuf düşünce ile, onun (Tanrıya) uçuşu hakkında verdiği URUS [halk kararı] ile, Allahını hatırlamak üzere yaptığı toplantı, ateş aracılığı ile (Tanrıya) uçuş dolayısı ile toplanmadır.

Burda geçen AT-ATA yerine, yukarıda ÖG [kral] deniliyor ki, ikisi de aynı şey.

Bu alanda İngiltereden de örnekler verebilmekteyiz:

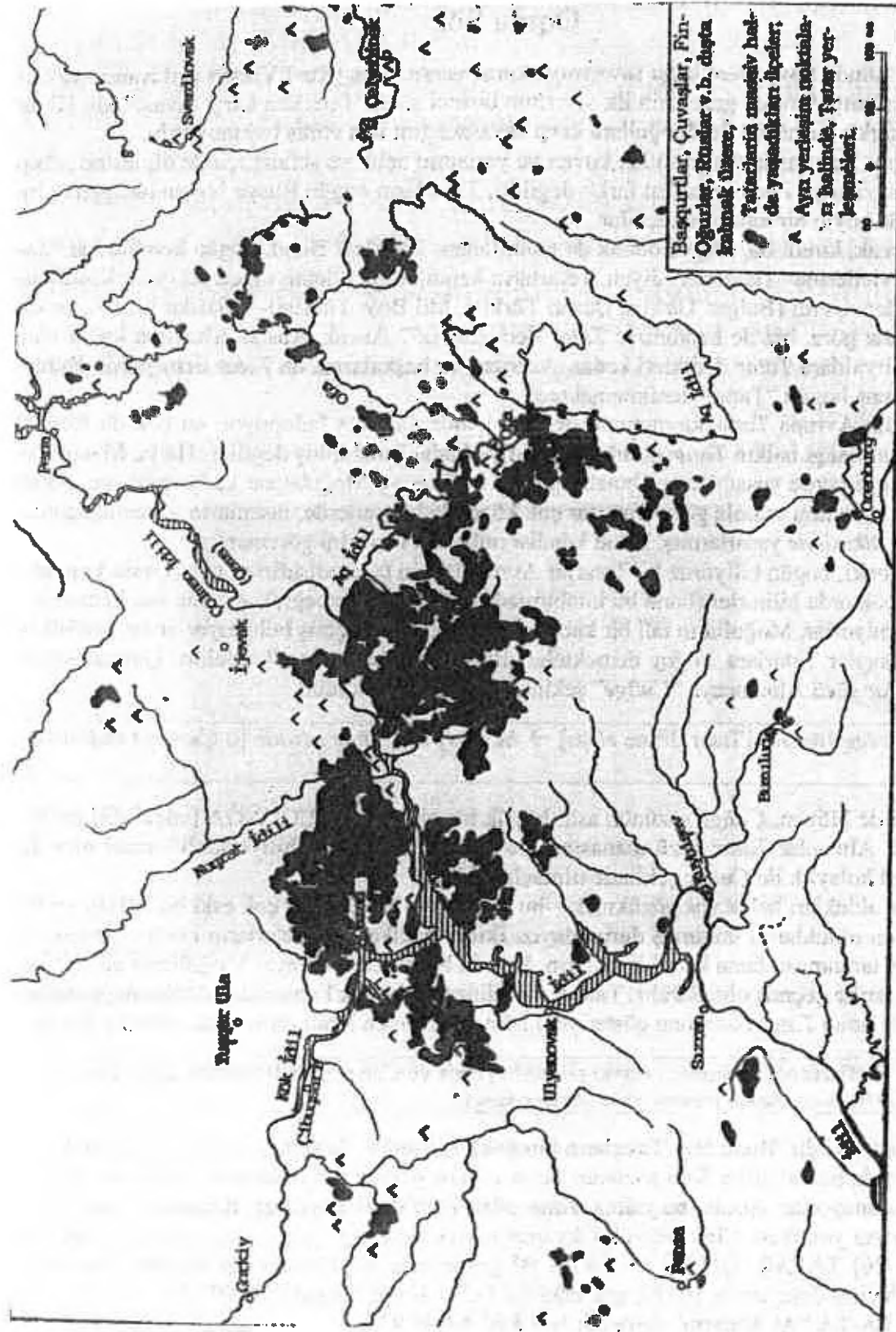

Şek.35. Bakewell (Derbyshire, İngiltere) bitigtaşı (Sheffield City Museum)

ONIS ÖT ONIS Ü	<i>Kozmosa geçerek kozmoslaşan</i>
ËL ALT AT ËSİD.	<i>kişi olarak duyulan AT.</i>
Page, R.I. 1999; <i>An Introduction to English Runes</i> , p. 30.	

AT'ların vatani hakkında *Iraq Bitig* şöyle diyor:

AT-UQUZ ORALI	<i>AT-denenlerin Oral (Dağları)</i>
UŞİĞUN KİYİKMİN.	<i>Majesteliği iyesiyim.</i>
ËB-ËDİZ İTİZ ÖZE ÖNÜPEN	<i>Başarılarımı İTİZ üzerinde geliştirerek,</i>
MÜÑREYÜR MİN.	<i>pekitmekteyim.</i>

Şek.36. Bugünkü Tatarların İdil-Oraldaki yerleşim yerleri
 Mirşan,K.2007; At-Oy Tarihi, s.103.

İşte Türklerin (AT'ların) anayurdunu bulduk: İTİZ başı. Nitekim, Öñre Bıña Başı da, kendisinden bin yıl önce yaşamış olan, TEÑRİDE BOLMIŞ İL İTMİS BİLGE QAĞAN [Kreasionda meydana gelmiş halkı kalkındırmış olan Regnum Hakanı]'nın anıdını İTİZ BAŞINTA yaptırmış bulunuyor (MÖ 517).

Sibirde bulunmuş olan (yani, Hunlara ait) öz yazıtında, İTİZ'li bir BÜ OYUĞ ULUÑ şöyle diyor (şek.37):

ÖZ CİRİM, IDUQ CİRİM, SİZE ÖGÜZ UÇ İLİM QANIM İL ON-OY İTİZ İL. Kendi yerim, feyizli yerim, Allah Irmağının (yani, Aq-İdil, Qama, İdil Irmaklarının) lider halkının başarılı halkı olan İTİZ halkı.

İTİZ (Qama) Irmağının Atabay, Balım vb gibi *qalalarında* bronz çağına ait (MÖ 2.000-1.000) anıtlar bulunmuştur. Qama Irmağının subasar alanındaki (yani, İTİZ kısmındaki) kum tepeliklerinde bulunmuş olan ve **Ananin** köyü yakınlarındaki mezarlığa nispet edilen **Ananin Kültürü** (şek.34) ise, erken demir çağına (MÖ 700-300) aittir. Bu kültüre ait 20'den fazla köy ve 10 mezarlık bulunmuş bulunuyor. Mezarlarda bulunan cesetlerin antropolojik özelliklerine göre, **Ananin Kültürü** halkının Türklere ait olduğu anlaşılmak-tadır. Nitekim, Ananin Kültürünün İskit dünyası, Sibir ve tünortası Kafkasya ile bağlantısı da saptanabilmektedir.

D.M.Wilson (2003 baskısı, s.170) şöyle diyor: *Letonyadaki (Letland, Latvya) Gorbin'de yapılan kazılar, 800 yıl önce burada bir nevi İsveç kolonisi bulunduğunu göstermiş bulunuyor. Ladoga Gölü mıntakasındaki kurğanlarda ise, Skandinavya halkına veya Skandinavya tesiri altında kalmış olan bir halka işaret eden pek çok belge bulunmuş bulunuyor. Kurğan sunuları tipik İsveç karakteri gösteriyor.*

No.	3,16	7	8,31	9	10	11	12	14,25	17	19	30	34	36
Kyl.	⌈	⌈	⌈, <	⌈	⌈	⌈	⌈	⌈, ⌈	⌈	⌈	X	⌈	⌈
Aç.	⌈	⌈	>	>	⌈	⌈	⌈	⌈	>	⌈	X	⌈	⌈
oku.	ALT	UÇ	O,U	BU	AQIN	OŞ	AP	ON	AW	NÇ	ED	ANT	ÖG

Şek.37. Gotland/Kylver ve Açıktaş yazıtlarının birbirlerine beñziyen tamğaları

Bürda şunu belirtmeliyiz ki, Letonya karşısındaki **Gotland**

adasındaki *Kylver*'de Avrupadaki en eski Türk yazıtını görmekteyiz (Mirşan 2004, s.25). Bu yazıtın *tamğaları* Ortaasyadaki Açıktaş yazıtındaakilerin (şek.14, s.23) hemen-hemen aynisi (şek.37).

Buna göre, yukarıda söz konusu edilen karakterler genel olarak Türklere aittir; yani, bunlar, İsveçlilere ait olduğu kadar, Oğurlara da ait olmuş olabilirler.

D.M.Wilson, diğer b,r yerde (2003 baskısı, s.201), şöyle diyor: *Arap ve Baltık illeri tüccarlarının buluşma yerlerinden biri, Volga ve Kama nehirlerinin birleştiği yerdeki, Volga Bulgarlarının başkenti Bulgar idi. Bu kentte Baltık Denizi doğusundan ve Arabistandan mal getiren tüccarlar buluşurlardı.*

Bir Arap coğrafyacısı olan, Muhammed Muğaddesî getirilen mallar meyanında “*Slav esirleri*”ni de zikrediyor (985 yılı)..Şihabettin Mercanî de aynı şeyi söylüyor (s.107 ve 108).

VII/7'ye (s.53) ilâve

Prof.Dr. Mirfatih Zekiöğlu Zekiyev 1995, *Tatar Halkının lîngvîstîk-etnik Tarihi* (Kazan) isimli kitabında, F.Ş.Fattaxov Rusçada bulunan Türkçe söz örnekleri veriyor (s.86):

Cet.36.. F.Ş.Fattaxova göre Rusçadaki Türkçe kökenli sözler

<u>Rusça</u>	<u>Türkçe</u>	<u>Rusça</u>	<u>Türkçe</u>
вьюк	yük	высь	üs
верига	örüg [витый]	вязать	(yün) yazı
вымя	emü [сосать]	ворота	arata
ватага	otağ	вилы, вилка	elü, ilü
внук	onuq	вурдалак	urdalıq
волость	ulus	вор	uru
верх	ür	слово (s.92)	süylewi (Tat.)

Türkçe **ĖR / İR** kökünün diğer bazı dillerdeki söz şekilleri ise şöyle gösteriliyor (adı geçen eser, s.88):

Macarca **feri** [koca], Latince **vir** [koca, erkek], Yunanca **(h)eros** [kahraman], Rusça **geroy** [kahraman] vb.

Metinlerimizde geçen Rusça sözler için gerekli Rus alfabesi şöyle:

Cet.37. Rus ve Tatar Alfabeleri

Türk	Rus	Tatar	Türk	Rus	Tatar	Türk	Rus	Tatar
A	А	А	İ	Ы	Ы	P	П	П
B	Б	Б	İ̇		Ә,Е	R	Р	Р
C		Ж	İ̇	И	И	S	С	С
Ç	Ч	Ч	J	Ж	Ж	Ş	Ш	Ш
D	Д	Д	K	К	К	T	Т	Т
Ė	Э		Q		К	U	У	О
E	(Е)	Ә	L	Л	Л	Ü		Ө
F	Ф	Ф	M	М	М	V	В	В
G	Г	Г	N	Н	Н	W		
Ğ		Г	Ñ		Ң	Y	Й	Й
H		Һ	O	О	У	Z	З	З
X	Х	Х	Ö		У		Ь	

Not: Rusçada *iotasïon* [harflerin y’li olarak söylenmesi] hali bulunuyor. *Ėsöñük* olarak, *ECTБ* [var] sözündeki *Ė* harfi “ye” gibi okunur. *Б* harfi ise *yumşak söyleniş* belirtir. Rus alfebesinde, cetvelimizde gösterilmeyen, Ц [ts], Щ [şş], Э [ie], Ю [yu], ve Я [ya] harfleri de bulunuyor.

Cetvelimizdeki Tatar alfabesinde *Q* harfinin U, *U* harfinin O, *I* harfinin E şeklinde gösterildiğini görmekteyiz. Bu hal, Tatarstan, Başkırtstan, Çuvaşstan gibi, Rusya Federasyonuna dahil devletlere mahsus bir uygulamadır, Qazaqstan, Qırğızstan, Özbekstanda uygulanmaz ki, bu yüzden Tatarca yayınların diğer ülkelerde takibi imkânsız hale gelmektedir. *Ėsöñük* olarak, Tatarstan devlet başkanının Türkiyeyi ziyaretinde, Türk gazeteleri başkanın ismindeki *Ti-mir* [Demir] sözünü *Timer* şeklinde yazdılar.

Türkler Ruslara *Orus* demektedirler: OR-US [(etrafı Türkler ile) oralmış (yani, çevrilmiş) yer] → *Orus* → *Rus*.

Şek.38 Rusları *oramış* [çevirmiş] olan Bulğarlardan Anadoluya gelmiş olanlarının bir mezar taşını gösteriyor ki, Rusların bol bol kullandıkları Türkçe sözler de (s.53,114) “*Orus* → *Rus*” gelişi-

minin diğ er bir kanıtı.

Şek.38. Sivas yakınındaki Karlı Köyünde bir mezar taşı.
(Lemverder köyünden Sayın Baki Pek tarafından çektilen resim)

ON-OQ [On-Oqlar]

AÑIS ĖSÜ
ĖSİÑ-ON ĖS
BUY UŞ
wafat eyledi
ÖD-İS 1217

Hatıra .

*Buy-Uş [Lord] (3. satır)
olarak anılanın (2. satır)
vefat eylediği
tarih: 1217.*

Yazıtın en üstündeki tamğayı biz Nagy-Szent-Miklos (Mirşan 1970, s.98), Çilgiri Köyü yazıtında (Mirşan 2008, I/s.4), Ermenek yazıtında (Mirşan2006, s.102) da görmekteyiz. Şek.39 ise bize bu *tamğanın* en güzel izahını veriyor :

Şek.39. Pazırıkda 5 No.lu kurğanda bulunmuş olan bir yün halı (MÖ 5. yüzyıl).

Altayda bulunmuş olan bu halıda, arka planda ON ve önde OQ yazısı görmekteyiz. OQ *tamğası* kollarının 4 olması *dört buluña* [dört bucağa] işaret ediyor. Yani, OQ'ların dört bucağa yayılmış olduklarını söylüyor. Buna göre, yazımızı "*dört bucağa yayılmış olan ON asılı OQ'lar*" şeklinde değerlendirmemiz gerekecektir.

Diğer taraftan, OQ'un başka bir manası daha var: *kozmik kuantum* ve, OQ kollarının her birinde gördüğümüz 4 çizgi *öbür-dunyaya* (Mirşan 1998,s.10,14-1719,2178,82) işaret eder ki, bundan dolayı da, OQ *tamğası* mezar taşları üzerine yazılmaktadır.

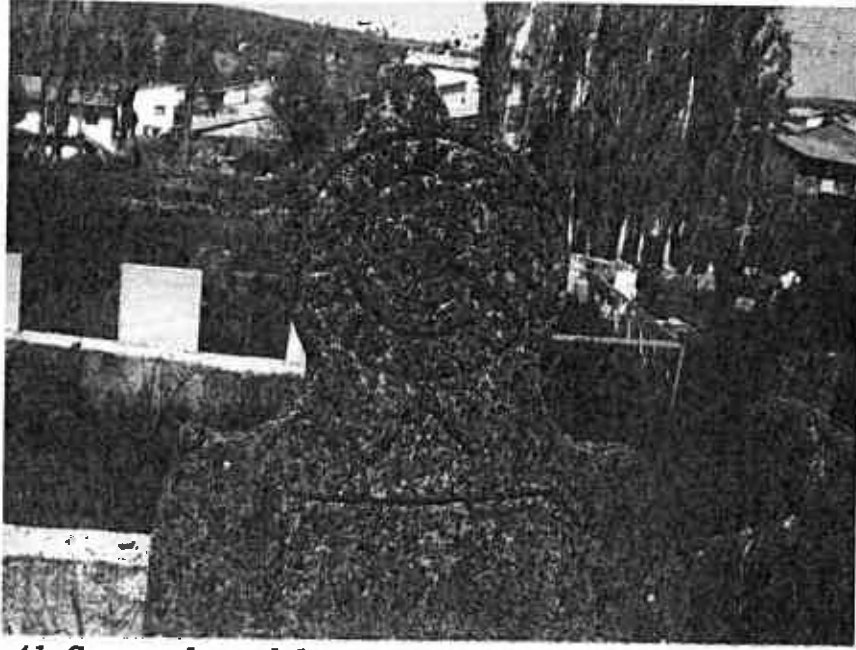
Şek.40. Sivas yakınındaki Karlı Köyü mezalığında diğer bir taş.

ON *tamğası* $\rangle \geq$ şeklinde yazılır. Bu simetrik olmuyan yazı şeklini mezar taşları için *simetrik* hale getirmek ister isek, onu ya \langle veya \leq şekline çevirmemiz gerekecektir. Ancak, şek.40 başka bir yöntem kullanıyor. Sol tarafa 10 *dörtgen* ve sağ tarafa da 10 *dörtgen* koyuyor.

Bu mezar taşında OQ *tamğası* için de yeni bir yöntem kullanılmış bulunuluyor: \vdash *tamğasının* 4 doğrultu işaretlerini VV *tamğası* şekline getirmek. Aslında bu *tamğanın* okunuş şekli UW [kut-sal]'dır; fakat onun Σ [oz] şeklinde aşılanmış olması da olasıdır.

Yani, mezar taşımız kavramları kendine göre aşılatmıya çalı-

şıyor ki, bu usulün yaygın bir hal almış olduğu sek.41'den de afiaşılıyor.

Şek.41. Sivas yakınındaki Karlı Köyü mezalığındaki diğer bir taş.

Gelelim atalarımızın kaybolmasının son basamağı olan Rus hakimiyetine.

Her şey (labil dilli; yani, *genç*) (s.105) barbarların—büyük tarihçimiz Öñre Bıña Başıya göre, OY TOĞŞIQDIQI BUDUN'un [yeni-yeni akıllanmıya başlıyan milletlerin]—Türkleşmesi (Türkler ile karışması) sonucu olarak başlamış bulunuyor. Volga üzerindeki TÜRÜK pazarlarına gelmiye başlamaları ve esir olarak satılmaları (s. 107,108,114) ayrıca, At-İl yönetimince askere alınmaları (erken yeni-çeriler!) bu başlangıcın ilk basamakları.

UÇUĞANIĞ BAY QILTı, AZIĞ ÜKÜS QILTı (s.104) zihniyeti ile, 8-9. yüzyıllarda Fin Körfezinin güneyine kadar ulaşmış bulunan, Slavları kuşatan Türkler (s.106), buralarda kurdukları devleti yöneteceğim der iken, kendileri Slavlaşırlar ve bu yönetimden Novgorod menşeli bugünkü Ruslar doğar..

Aşağıdaki kişi isimleri de konumuzu çok iyi kanıtlıyor.

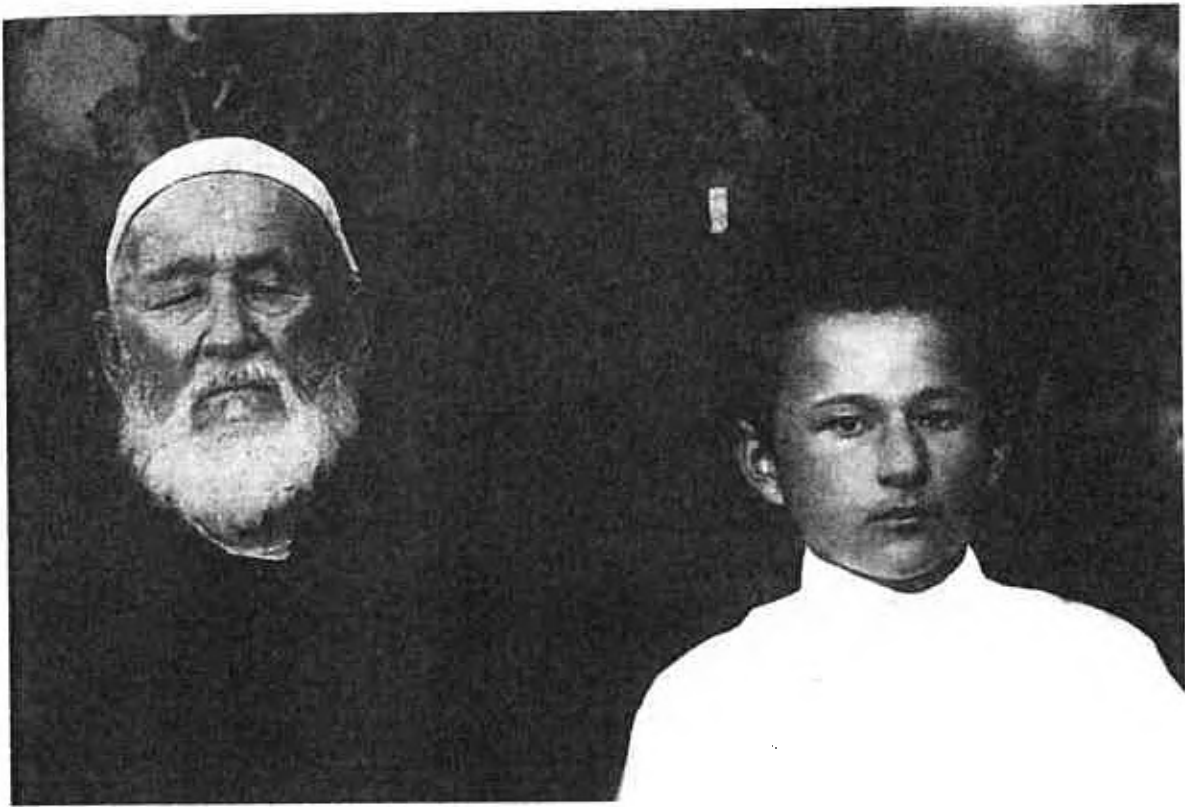
Alfred Xasanoviç Xalikovun, 1992 yılında Kazanda yayınladığı (ISBN 5-85840-260-7), "*Bulğar-Tatar çıkışlı 500 Rus Ailesi*" isimli kitabında saydığı isimlerden bazıları şunlar:

- 1.Abaşevlar, 1615 yılından beri soylular sınıfında.
- 2.Abdulovlar, *Abdullah* [Allah kulu] isminden yapılmış soyadı.
- 3.Avdulovlar, XVIII'inci yüzyıldan *alpawıtlar* [toprak beyleri]
- 4.Agdewletovlar, XVII'inci yüzyıldan soylular. Altın Ordadan. Aqdewlet [ak zenginlik; yani, *aq kemik*] sözünden.
- 5.Ağışivlar, XII'inci yüzyıldan soylular.
- 6.Adaşevlar, XVI'inci yüzyıldan soylular.
- 7.Azançeyivlar, XVIII'inci yüzyıldan soylular. Soyadları *azançı* [ezancı] denen Tatar-müslüman sözünden yapılmış bulunuyor.
- 8.Azançeyivskiylar, XVIII'inci yüzyıl soyluları.
- 9.Aypovlar, 1557 yılında asilzadelik verilen Kazanlı İsmail Aypovdan.
- 10.Aydarovlar, görevli Aydarov Uraz 1578 yıldan soylu.
- 11.Aytimirovlar, XVII'inci yüzyıldan.
- 12.Akişevlar [Ağışevlar].
- 13.Aqsakovlar.
- 14.Aqçurınlar, XV'inci yüzyıldan *murzalar* ve soylular, *Aq-Çura* [Aq Batır] sözünden.
- 15.Alabirdiyivlar, *Allah verdi* sözünden.
- 16.Alabınlar, 1636 yıldan soylular, *alaba* [hediyeleyenmiş] sözünden.
- 17.Alabışyevlar, 1428 yılında Yaroslavl kenti prensi Fedor F. Alabış anılmaktadır. Bu soyadı *ala baş* [akılsız baş] sözünden türetilmiş olabilir.
- 18.Alayıvlar.
- 19.Alalıkınlar.
- 20.Alaçyevlar, 1640 yılından beri Moskova soyluları. Soyatları "alaça" sözünden.
- 21.Alaşyeyivlar, XVI'inci yüzyıl ortalarından soylular. Soyatları *alaşa* [hadım edilmiş erkek at] sözünden.
- 22.Aleyivlar, XVI'inci yüzyıl sonundan soylular
- 23.Almazovlar, *Duma* sekreteri Almaz İvanoviçdan başlar.
- 24.Alparovlar, *alp* *ër-at* sözünden.

- 25.Altıqulaçevîçlar**, 1371 yılında Rus [Râzan] hizmetine geçmiş ve Hıristiyanlaştırılmış.
- 26.Altışevlar**, XVIII'inci yüzyıl asilzadeleri.
- 27.Alımovlar**, 1623'inci yıldan soylular.
- 28.Alyabyevlar**, XVI'ıncı yüzyılda Rus hizmetine giren Aleksandr Alyablevdan. *Alî Bey* [Ulu Bey] sözünden.
- 29.Amınyivlar**, XVI-XVII'inci yüzyıldan soylular.
- 30.Amırovlar** [Emırevlar], XVI'ıncı yüzyıldan soylular. Arapça *Amır* [Emır] sözünden.
- 31.Aniçkovlar**, XIV'inci yüzyılda Orda devletinden çıkan kişiler oldukları tahmin edilmekte. İNiÇ veya ANİÇ sözünden.
- 32.Appakovlar**, 1519 yılında Qırım-Qazan *murzası* [soylusu] Appaq Ruslara hizmete geçer.
- 33.Apraksınlar**, 1371 yılında Altın Ordadan Oleg Ryazanskîya geçen Suluxmır [Sulh Emır] torunu Andrey İvanoviç Apraksdan gelme.
- 34.Apseıtovlar**, Arapça *Ebu Seıt* [başkanın atası] sözünden gelme.
- 35.Arakçeyivlar**, XV'inci yıl ortasında Rus hizmetine geçmişler.
- 36. Arapovlar**, 1628 yılında soylular sınıfına alınmışlar.
- 37.Ardışevlar**, XVII'inci yüzyıldan soylular.
- 224.Korsakovlar**, *qursaq* [karın] sözünden.Meşhur kompozitör *Rımskîy Korsakov* nesli.
- 300.Musınlar-Puşkınlar**, Rus şairi A.Puşkın bu soydan.
- 347. Raxmanınovlar** , Arapça *rahman* sözünden. S.V.Raxmanınov büyük Rus kompozitörü.
- 427.Turgıenıevler**, Rus yazarı İ.V.Turgıenıev bu nesilden.
- 499.Yanmusınlar**, 1564 yılında Kırım'da elçi olmuş olan görevli Tatar Yanmusadan.
- 500.Yawışıvlar**, 1568 yılında Kazan varoşunda yaşamış olan görevli Tatar Qadış Tawışıvdan.

Bu cetvel bize, Rusların kurduğu devleti yönetenlerin Türkler olduğunu, bugünkü Rusyanın Tatarlar sayesinde bakî kalabildiğini kanıtlıyor. Bunun sebebi, elbette, Türklerde bulunan devlet kurma ve yönetme yeteneğinin Ruslarda bulunmadığıdır. Ruslarda

bulunan şey ise, onların medeniyeti değil, onların *çok ve barbar* olmaları: (1) Kazakistan televizyonu 7 [Orta Asya] yayınından öğrendiğime göre, Kazakstandaki SİMİ Polat poligonunda yapılan atom çekirdeği tecrübeleri, bu felâketten kurtularak sağ kalabilmiş olanlarda bile, dehşet verici izler bırakmış bulunuyor. Amerikanın Japonlara uyguladıklarının diğer bir şeklini, Ruslar Altay Türklerine uygulamış durumdalar. SİMİ’de benim yakın akrabalarım yaşıyordu, şimdi onların hiçbirinden haber yok. (2) İkinci dünya savaşından sonra, Kırım Türklerinin hepsi Özbekstana sürgün edilmiş bu-

Şek.42. 100 ya ındaki Tümenli dedem Mirkasım Hacı Mir ın ve ben 1934 yılında (Kulca)

lunuyorlar. Onlardan çoğunun yolculuk esnasında telef olduğu söyleniyor, çünkü geri dönebilmiş olanların sayısı çok az. (3) Rus yayını RTG sık-sık Tümeni gösterir, fakat Türkçe konuşan bir **Tümenlik** [Tümenli] göstermedi, halbuki orası benim anayurdum! Tümenin tarihî ahşap süslemelerini yapan kişiyi de Rus olarak gösterdi,

Bir Tatar şairi şöyle diyor:

*Min kiñ xayat tilep ilge çıqtım,
—albastılar kisti yolımını;
mîn “azatlıq!”, didim, —alar küçlep,
beylep qoydı iki qolımını.*

Ben gen hayat dileyip ile çıktım,
—kötü ruhlar kesti yolumu;
ben “hürriyet!”, dedim,
—onlar zorlayıp bağlayıp koydu iki kolumu.

Sibirya demiryolu treninde doğan, Kazanda az maaş verdiklerinden Moskovada çalışmaya başlayan, Ahmet Sımay’ın *isyanını* dile getiren bu güzel şiirinin ahenk ve aflaglamını devam ettirebilmek için, ben de şöyle bir şiir kaleme aldım:

Yazdığım kitapların özeti

<i>Ben söyleyip ile çıktım, —kalem kırdı parmaklarımı! Ben haykırdım, “olmaz”, dedim, —onlar ezip geçti beni!</i>	<i>Ben söyleyip yola çıktım, —yolu kesilmiş, dediler! Ben at sürdüm, süngüleştim, —“ganimet bizim”, dediler.</i>
<i>Dedim, beri gel, huzura çık! —malı yağmalanmış, dediler. Dedim, ok atar, kılıç sallarım! —mecali çoktan tükenmiş, dediler.</i>	<i>Dedim, sana eydürem! —sözü yoxtur, dediler. Dedim, ben size ne eyledim? —bak, yalvarıyor, dediler.</i>

*Dağlı ilim, sulu ilim,
ben seni çok severim!
Eller neyi dese desin,
sen benim kalbimdesin.*

Şiirde takt metrik-ritmik ana prensiptir ve vezin taktlanmış konuşma olmalıdır.

İşte, bu özelliği kale alabilmek için, zaman ölçüleri ile toniko-temporal vezin teşkil edilir ki, bu usule göre, yukarıdaki şiirimizin vezni şöyle olur:

(1) 	(9)
(2) 	(10)
(3) 	(11)
(4) 	(12)
(5) 	(13)
(6) 	(14)
(7) 	(15)
(8) 	(16)
(17) 	
(18) 	
(19) 	
(20) 	

Mirşan K. 1966; *Türk Metriği*, s.57

Sonuç olarak şunu söyliyeabiliriz: Avrasya Türklerinin çoğunluğu barbarların tahakkümü altında yok olup gittiler.

XXIII. Ulus Genetiği

Kişilerin kan sınıfı doğumlarından ölümlerine kadar aynı kalmaktadır. Bu alanda

Mirşan, K. 1978; *Altı Yarıq Tigin*, Baylan Matbaası, Ankara kitabında geniş bilgi verilmiş bulunmaktadır (s.160-170). Bu eserden alınan Cet.39'a göre, uluslar *gorilla gd* 'den *gorilla go*'ya kadar belirli bir vasya göre sıralanmış, ve kişi ulusları *spider* maymunundan *baboona* ve *Gibbon hl*'den *gelades* kadar olmak üzere, 2 gruba ayrılmış bulunmaktadır.

Cet.39. Ulusların ABO, M,N ve Ph sistemlerinin genleri

Ulus	A	B	M	R ₀	R ₁	R ₂	r	$\frac{1}{2}(1-3A)$	R ₁ -A
Gorilla gd	1	0	0,75					-1	
Orangutan	0,9038	0,0962	0,50					-0,8558	
Şimpanze	0,8901	0	1					-0,835	
Squirrel	0,75	0						-0,625	
Spider	0,6666	0,2667						-0,500	
Andaman	0,540	0,080	0,610	0	0,920	0	0	-0,310	+0,380
Finlandia	0,4823	0,2061	0,6425	0,01435	0,4585	0,1844	0,3609	-0,2235	-0,0665
İsviçre	0,4810	0,1110	0,5355	0,0040	0,4290	0,1395	0,3905	-0,2215	-0,052
Nemçe	0,470	0,160	0,552	0,026	0,439	0,137	0,378	-0,205	-0,031
Türkiye	1,40/3	0,60/3	3,40/6	0,10/9	3,80/9	1/6	3,50/9	-0,200	-0,4/9
İngiltere	0,455	0,085	0,546	0,028	0,431	0,136	0,389	-0,1825	-0,024
Fransa	0,445	0,125	0,559	0,039	0,410	0,131	0,408	-0,1675	-0,035
Baboona	0,3889	0,6067						-0,0833	
Gibbon hl	0,375	0,625	0,4038					-0,0625	
Eskimo	0,333	0,027	0,913	0,021	0,725	0,220	0	0,0005	+0,392
Tibet	0,283	0,343	0,500	0,009	0,643	0,348	0	0,0755	+0,360
Av.Ver.ay	0,211	0,023	0,176	0,085	0,564	0,201	0	0,1835	+0,353
Kongo bkc	0,198	0,249	0,468	0,630	0,074	0,194	0,101	0,2030	-0,124
Afrika bay	0,157	0,150	0,533	0,599	0,069	0,066	0,211	0,2645	-0,088
Papua p	0,075	0,139	0,102	0,030	0,850	0,119	0	0,3875	+0,775
Nava jo n	0,013	0	0,917	0,069	0,326	0,356	0	0,4805	+0,313
Gelades	0	0						0,500	
Rhesus	0	1						0,500	
Gorilla go	0	1						0,500	

Bu cetvelde Avrupadaki en önemli uluslar yer almış olmakla beraber, Türkler bakımından çok önemli olan Ruslar bulunmuyor.İşte, biz burda bu noksanı gidermek istiyoruz.

Konumuz olan Ruslar Novgorod menşeli (s.105,118) olduklarından, Erken Rus genini buralarda aramalıyız ki, 9.-12. yüzyıllardaki Slav dünyasının (s.105, 118) kuzey-batı ucunu temsil eden **Pskov** mıntakasının yerli Ruslarının etnogenetiği bu bakımdan çok önemlidir. Pskov mıntakasının Rus halkının gen havuzunu şu esere göre dile getireceğiz:

Russian Journal of Genetics, Vol.38, No.11,2002, pp.1322-1326.

Teste tabi tutulan kişi sayısı = 116

A = 40,5/116 = 0,3491379 (cet.39'a göre *Eskimo üstü*),

B = 32,5/116 = 0,2801724

O = 43/116 = 0,3706897

$\Sigma = 1,0000000$

M = 69,5/ 116 = 0,5991379

N = 46,5/ 116 = 0,4008621

$\Sigma = 1,0000000$

Rhesus geni $R_1 = -R_2 = CcD(E-) + Ccdd(E-)$

= -38/116-6/116 = -44/116 = -0,3793103

$4R_0 = 2xCcD(E+) + ccD((E+) = 2x8/116 + 7/116 = 23/116$

A geni Cet.39'da verilen **Eskimo** geninin üstünde kalmaktadır (0,3491 > 0,3333). Bu ise Rus matrisinin Eskimo matrisini tahkik etmesi gerekeceği aflagındadır. Mirşan 1978, s.165'e göre:

$$(BÜ-ÖK)_{Eskimo} = \left\{ \begin{array}{cc} O-A & -R_2 \\ \frac{A}{O+A+B} & \frac{A+B+R_2}{O+A+B} \end{array} \right\} = \frac{N}{M} = N+M = 1$$

Eskimo için $N = (O-A) - R_2 = 0,307 - 0,220 = 0,087$

$M = 0,333 + 0,580 = 0,913$, $N+M = O+A+B = 1$

Rus matrisi için (A+B+R₂) yerine (A+B+R₁) yazmamız gerekiyor:

$N_{Rus} = (0,3706897-0,3491379)+0,3793103 = 0,400862$

$M_{Rus} = 0,349138 + (0,349138+0,2801723-0,3793103) = 0,599138$;

$M_{Rus} + N_{Rus} = 0,599138+0,400862 = 1$

Burda Eskimo genlerinin şu özelliği üzerinde duralım:

$$B_A = (N+A+R_2)-O = (2A+B+R_2)-M = 0$$

Eskimo için: $(B_A)_{Eskimo} = (0,087+0,333+0,220)-0,640$

= (2x0,333+0,027+0,220)-0,913 = 0

Rus geni için ise, Eskimo denklemindeki R_2 yerine R_1 genini almalıyız:

$$\text{Rus genleri için: } (\spadesuit)_{\text{Rus}} = (0,4008621 + 0,3491379 + R_1) - 0,3706897 \\ = 0,3793103 + R_1 = 0$$

Buradan $R_1 = -0,3793103$ bulunur ve buna göre, bir *Rhesus* genini *ana genler* cinsinden elde etmiş bulunuyoruz.

Konu bununla da kapanmıyor, Rus genlerinin ***Batı Afrika yerlileri [bay]*** matrisini de tahkik ettiğini görmekteyiz:

$$\spadesuit_{\text{Bay}} = \begin{vmatrix} 2A & (R_1+B) \\ \frac{N+(R_1+B)}{1} & \frac{-(R_1+B)}{0} \end{vmatrix} = \frac{M_{\text{Bay}}}{N_{\text{Bay}}} = M_{\text{Bay}} + N_{\text{Bay}} = 1$$

• ***Batı Afrika yerlileri için:***

$$2A + N + (R_1 + B) = 2 \times 0,157 + 0,467 + (0,069 + 0,150) = 1$$

$$M_{\text{Bay}} = 2A + (R_1 + B) = 2 \times 0,157 + (0,069 + 0,150) = 0,533$$

• ***Rus genleri için:***

$$2A + N + (R_1 + B) =$$

$$2 \times 0,3491379 + 0,4008621 - 0,3793103 + 0,2801724 = 1$$

$$M_{\text{Rus}} = 2A + (R_1 + B) =$$

$$2 \times 0,3491379 - 0,3793103 + 0,2801724 = 0,5991379$$

Rus genlerini yerleştirirken, Eskimo matrisinde bir *rhesus* geninin işaretini değiştirmek (+'den -'e geçmek) zorunda kalmış olmamıza karşılık, Batı Afrika matrisinde böyle bir değişikliğe gerek kalmamış olduğundan, Rusların anavatanının Batı Afrika olduğunu rahatlıkla iddia edebiliriz; yani, $\spadesuit_{\text{Bay}} = \spadesuit_{\text{Rus}}$.

Köz'den [gözden) ***glaz*** [глаз] sözünü, ***kir***'den ***grâz*** [грязь], ***ON BU***'dan[kozmos] ***nebo*** [gök] sözünü teşkil edebilmek için Batı Afrikalı olmak gerekeceği aşılaşıyor. Bundan dolayıdır ki, büyük Türk askeri, bilgini ve edibi Öfne Bıña Baş, Avrupa kavimleri için, OY TOĞŞIQDIQI BUDUN [düşünce doğurmaya başlayan milletler] deyimini kullanıyor (Mirşan 2010, III/sah.5). Yani, Avrup kavimleri o çağlarda (MÖ 517'ler civarı) henüz barbardırlar ve, aşağıdaki cümlemiz onların Türkçe öğrenerek medenileşmiye başladıklarına işaret ediyor: (Buumın Qağan) SÜ SÜLEPEN, TÖRT BULUNDAQI BUDU-

NUĞ ,QOP, ALMIŞ, QOP. “*BİZ*” QILMIŞ [ordu sevkederek, dört bucak-taki kavimleri, evet, almış, evet, “*biz*” kılmış] (Mirşan 2008, I/3).

Ancak, zamanımız Ruslarının dil bakımından Türkçeden uzaklaşmış olmalarına karşılık, fizikal yapı bakımından onlar büyük çapta Tatarlara befizemiye başlamış bulunuyorlar.

“*BİZ*” kılınılan halklar içinde yalnız Ruslar bulunmuyor ve bunlar içinde Afrika çıkışlı—buna göre, matrisleri Rus genleri ile tahkik edilebilen—(Batı Afrika ve Andaman Adaları yerlileri ile ilişkili) İngiliz ve (Batı Afrika,Belçika Kongosu cüceleri ve Türklerle ilişkili) Almanlar da bulunuyor:

$$\Phi_{\text{Ing}} = \left| \begin{array}{cc} 1/2 & -R_2+(1-2A) \\ 0 & (R_1+A)-4B \end{array} \right|_{\text{Ing}} = \frac{N_{\text{Ing}}}{M_{\text{Ing}}} = M_{\text{Ing}} + N_{\text{Ing}} = 1$$

• İngiliz genleri için (Mirşan 1978; s.168):

$$N_{\text{Ing}} = 1/2 - 0,136 + (1-2 \times 0,455) = 0,454$$

$$M_{\text{Ing}} = (0,431 + 0,455) - 4 \times 0,085 = \frac{0,546}{1,00}$$

$$\text{ve } 0,454 - 1/2 + 0,546 = 1/2$$

• Rus genleri için:

$$R_1 = 1+O = 159/116 \text{ ve } R_2 = N^* \text{ olmak üzere}$$

$$N_{\text{Rus}} = 1/2 - 46,5/116 + (1 - 2 \times 40,5/116) = 46,5/116$$

$$M_{\text{Rus}} = 159/116 + 40,5/116 - 4 \times 32,4/116 = \frac{69,6/116}{1,00}$$

$$\Phi_{\text{Alm}} = \left| \begin{array}{cc} 1/2 & -2 R_0 \\ 0 & 1/2+2 R_0 \end{array} \right| = \frac{N_{\text{Alm}}}{M_{\text{Alm}}}$$

• Alman genleri için (Mirşan 1978; s.170):

$$N_{\text{Alm}} = 1/2 - 2 \times 0,026 = 0,448$$

$$M_{\text{Alm}} = 1/2 + 2 \times 0,026 = 0,552$$

• Rus genleri için

$$N_{\text{Rus}} = 1/2 - 11,5/116 = 46,5/116;$$

$$M_{\text{Rus}} = 1/2 + 11,5/116 = 69,5/116$$

XXIV. Çince

Çinde, kemik üzerine yazılmış 100.000'lerce yazıdaki (MÖ 1.900'ler civarı) , bir milyondan fazla işaretin çoğu devamlı olarak tekrarlanmaktadır. Bunların birbirlerinden farklı işaretleri ise 2-3.000 civarındadır ve bunların tahminen yarısı *zor-belâ* manalandırılabilmiş bulunuyor.

Üzerinde TAMĞALAR bulunan kemiklere Çinliler "*ejderha kemikleri*" demiş ve bunları *orakel* [fal, bulmaca] yazıları olarak kabul etmişler ve kemikleri *ilâç* olarak kullanmışlardır.

Bunlara göre, bu yazıların Çinliler tarafından yazılmış olduğunu kabul etmemiz mümkün değildir. Tarihte buna beşer hallerin pek çok örneği var. *Ėsöñük* olarak, Ugaritliler ve Sümerler Ortadoğuya gelince Erken Türk alfabesini *kama yazısı* şekline çevirdiler.

Mirşan, K.2005; *Erken Türklerin Anadolu Yazıtları*; s.69-78

Mirşan, K.2008; *İskitler, Sümerler, Yemenliler* s.5-7, 34-48.

Çinliler iç kısımdaki dağlık arazide yaşamaktadırlar ve bugünkü Çinin Büyük Okyanus kıyıları tamamı ile Türkler ile (OQ'lar ile) meskundur.

Mirşan, K. 2007; *AT-OY Tarihi*; s.60.

OQ'lar, kullanmakta oldukları Türk alfabesini yerli halkın da anılabileceği bir yazı haline çevirme gayreti içindedir. Bunların bazıları *piktogramlardır* [resim yazıları] ve çoğunluğu Türk alfabesinin tefsir edilmiş şekilleridir. *Ėsöñük* olarak, 人 damgası "UÇ" [lider] demektir. Böyle bir kavram Çinlilerde henüz teşekkül etmemiş olduğundan, OQ'lar bu damgayı 人 [*jin*, "kişi"] diye lanse etmişler ve belbağı bağlamış olan kişiye 大 [*da*, "büyük"] demişler.

Çince yazı işaretleri sesler ile ilişkili değildir ve, buna göre, türlü diller için aynı bir yazı tipi kullanılabilmektedir:Çindeki halklar yazı sayesinde Çinleşmişlerdir. *Ėsöñük* olarak, *kaplanın* en eski yazılış şekli şöyle, 𐰪 , ve bunun, kaplana Çinlilerin ne dedikleri ile hiçbir ilişkisi yok. Ayrıca Çince söyleniş *ton*'a bağlıdır ve ton değiştikçe sözün manası da değişir. Bu bakımlardan şu örneği de gözden geçirmeliyiz.

Erken Türkçede □ [OŞ] "konfigurasyon, tecelli" demektir. Bu

damğadan türemiş olan diğer bir söz şekli de III [AŞ; kinetik enerji, aşmak, yemek]'dır. Konumuz ile ilgili diğer bir söz de IN'dır. *Yönetim sistemine* INANÇU deniliyordu (Mirşan 2008, III/s.5) INÇA [*subjek-sion*; boyunduruk altına alma] demektir (Mirşan 2008;I/s.8).

AŞ-INA (Mirşan 2007; s.66) AT-İL'den gelerek, Çinin Biyü Okyanus kıyısına yerleşmiş olan OQ'lara [*kuantumlara*, enerji paketlerine; yani, Erken Türklere] verilen isimdir. Bu sözdeki AŞ, OT-OZ sözündeki OZ [geçerek yer alma] sözü ile yakından ilişkilidir ve, buna göre, OT-OZ TATAR (Büyük Okyanus kıyılarına) gelip yerleşenlerin adıdır: UÇ OQ URIQIN OT-OZ TATAR, QITAŃ, TATABI [Üç Oq ırkından Ot-Oz Tatar, Qıtañ, Tatabí].

İşte bu Oqlar kendi tarihlerini ifade eden AŞ sözünü 𐰽 şeklinde yazarak Çinlilere öğretmek istemişler. Fakat Çinliler bir yerleri *aşarak* gelmiş değiller.

Işınları uzaktan gelerek yeryüzünde yer almakta olan bir şey var, *güneş*! İşte, bundan dolayı, OQ'lar yukarıdaki damganın "*güneş*" (Çince "*ri*") demek olduğunu ileri sürmüşler. Nitekim, Tatarca "*quyaş*" [uzaktan gelerek yeryüzüne dökülen şey], Türkçe "*güneş*" [uzaktan gelen ışınlar] sözlerinde de aynı bir AŞ sözüne rastlamaktayız.

OQ'lar, aynı bir mantık ile, "*sabah güneşi*" sözünü (Çincesi "*loñ*") 𐰽 (yeni) veya 𐰽 (eski) şeklinde ve "*yıldız*" (Çince "*xīn*") sözünü 𐰽 şeklinde yazmışlar.

Çince 𐰽 "*ma*" [at] damgasının, Erken Türkçe 𐰽 [AT = öldükten sonra canı vucudundan *atılarak* cennete gidecek olan başkan] damgasından esinlenilerek şekillendirilmiş olduğu aşılamaktadır ki, bu damgayı 𐰽, "*ma*" [anne; baştaki damğa "*kadın*"], 𐰽, "*achat*" [bir nevi süs taşı], sözlerinde de görmekteyiz.

Bu alanda etraflı bilgi edinmek için, şu kitaplara bakınız:

Mirşan, K. 2007; *Iraq Bitig*, s.60-71 ve 72-78.

Mirşan, K. 2002; *Makaleler*; s.47-51; 53-55.

Mirşan, K. 2008; *BOLBOLLAR*; s.7, 19, 34-38

Mirşan, K. 1999; *Türk Takvimi*, s.43-44, 50-53..

Mirşan, K. 1999; *Erken Türk Devletleri ve Türik Bîl*; s.46, 58-59.

XXV. Türkçe Sayıların Yazılışı

İçki Türkistanın Hoten Vilâyetinin Lob Nahiyesinde, Taklamakan Çölünün kumlarına gömülü, ve halen, ancak 4 m yüksekliğe kadar görülebilen, bir *Sîpil* [sêpil, sur] bulunuyor, **Aq Sîpil**.

Mavuriye Hanlığı (MÖ 312-185) devrine ait olarak kabul edilen, bu surun yapı *kiseklerinde* [keseklerinde, taşlarında], ilk defa olarak, Türkçe sayıların yazılış şekillerini görebilmekteyiz. Bilinen diğer Türkçe yazıtlarda ise, rakkamlar harfler aracılığı ile yazılmakta idi.

Türklerden kalan en eski yazı örneklerinden anlaşıldığı kadarı ile, “**ilk yazı**” şeklinin “*sayı benzeri sözler*” ile başladığı; yani, sözlere nokta adedi ile telmih edildiği anlaşılmaktadır (ësöñük olarak, UÇ sözü yerine “*üç nokta*” konması gibi). Türkçe sayı ve rakkamları araştırır iken, dikkat edilmesi gereken diğer bir husus, bir sayının *erişeceği* (yani, kendisinden sonra gelecek olan) sayı cinsinden ifade edilmesidir. Ėsöñük olarak, Türkler *yirmibir*’i [bir otuz] şeklinde ifade etmiş bulunuyorlar ve bu ifade şeklinde “*birin otuza erişmesi*”; yani, “*yirmibir*” sözkonusudur. Pra-Mısırdada da, ësöñük olarak, “2” sayısı [AS AR] (yani, *üç namzedi*) şeklinde ifade edilmektedir ki, bu sayıya [ĖR] (yani, *erişilen hal*) de denmektedir. Aynı kaidenin Tenoxa dili için de geçerli olduğunu görmekteyiz | [sağda 1, solda 2] (Mirşan 1978, s.119). Pra-Mısır yazıtlarında ise bu kavramı [ĖB = 1] şeklinde görmekteyiz. Burda üstteki daire (“*tertip*” aılamında olmak üzere) “*askerî karargâh*” (yani, hakanı) ve, oradan çıkan iki kol, “*bir ordunun sağ- ve sol cenahları*”nı ifade eder.. Bu daireyi biz [ANT] damgasında da görmekteyiz. Bu dairenin ortasındaki **3 nokta** UÇ’u [ölen lideri] ve onun etrafına çizilen daire, **ant** içmek üzere, onun mezarı etrafında toplanan halkı ifade ediyor (Mirşan 1970, s.74, Tör-Apa yazıtı).

Pra-Mısırcada biz “1” rakkamını ve [OÑ] şekillerinde de görmekteyiz ve bütün bunlara göre Türkçedeki   [bir] sözünün erken halini “ĖB-ĖR” şeklinde yorumluyabiliriz. Nitekim Çince “*yi* (yani, ĖB) *er*” “bir, iki” demektir.

Aq Sîpil kîseklerindeki (duvar taşlarındaki) damğalarda, malesef, ancak şu rakamları tefrik edebilmekteyiz:

• — [bir] = . Eğer Pra-Mısırcadaki damgasını ve Teno-xacadaki damgasını = [İKİ EŞ] şeklinde değerlendirir isek, 1 rakkamının “*ikiden SİNAR*” [iki olan şeyin teki] manasında olması gerekir, çünkü mutlak olarak tek olan şey tabiatta mevcut değildir. Sanskritçedeki *ekas* [1] sözü de *İK İS*’den türemiş olabilir.

• = [iki, 1]. ALTI YARIQ TİĞİN “ÜÇ-ON”ları (yani, uzaydan gelmiş olan 3 OT-OZ‘u) “*iki ağaç*” ile temsil ettiriyor (Mirşan 1978; s.2,42, 58,112,115); yani, burada da “*erişme kaidesi*” sözkonusudur (yukarıya bkz.). İnsanın 2 gözünün 3 göz olarak resmedilişi de böyle bir felsefeye dayansa gerek (Mirşan 1968; s.2,9,13). Pra-Mısırcada da bu hali görmekteyiz, = 2 (yukarıya bkz.).

• [yani, 1 = üç] ki, “ÜÇ” damgasının bir tek TAMĞA haline getirilerek kısaltılmış şeklinden ibaret olduğu görülüyor.

Erken Türkçede *üç* sayısı *UÇ* [öbür dünyaya uçma ve lider] ağıllarında kullanılmış bulunuyor (Mirşan 1970; *étr* 1,2,3,43,87; 1973,pg 14,45,46,47,58,60,61,67,69,70). “*Uçmaq*” sözünün diğer bir ağılları da ARMAQ’dır. Buna göre, Pra-Mısırlılar “*üç çizgi*” veya “*üç nokta*” ile gösterdikleri damgaya “AR” demiş bulunuyorlar (Mirşan 1978; s.119,121,131). “*Öbür dünyada yer alma*” ağıllarında olan OZ sözünü ise, Pra-Mısırlıların “*bir masa etrafında* (yani, OS‘da) *yer alan 3 sandalya*” ile gösterdiklerini görmekteyiz (Mirşan 1978, s.132)..

• [1,2,3,4, dört]. Bu rakam “*doğum*” (Mirşan 1978; s.11,17) ve TÖRT BULUŃ [madde dünyasının teşekkülünü mümkün kılan dört KİRTGÜNÇ; yani, H,He,Ne,Ar asil gazları] ağıllarında kullanılmış bulunuluyor.

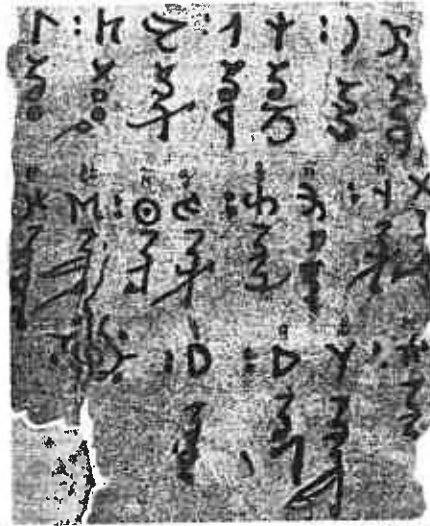
BULUŃ “*element*” ağıllarındadır ve, TÖRT BULUŃ, halk ağzında, “*dört bucak*” demektir. Bu arada, TÖRT TOĞMAQ, TÖRT İÇERMEK, TÖRT İLİK TEŃRİLER, TÖRT ULUĞ TÜŞ, TÖRT QORQINÇSIZ EŃREYÜK gibi, terminuslar da kullanılmakta ve bunlardan ağıllanması gereken ağıllar, tabiatın “*dört esas şey*” üzerine kurulmuş olduğudur. Eşönük olarak, canlılık dünyasının esasını teşkil eden DNA‘da şu

dört baz bulunur: G,C,A,T ve U. Bundan dolayı, Türkler TÖRT TOĞ-MAQ, BİŞ YOL [yaradılışın beş safhası] deyimini kullanıyorlar.

• BİŞ. Bu sayı karşılığındaki rakkam Aq Sîpil harabelerinde henüz bulunamamış bulunuyor. Belki daha sonraki araştırmalarda medya-na çıkar.

Bu sayı 𐰇𐰪𐰸 [BĖS] şeklinde yazılmaktadır (Mirşan 1970, s. 69) ve, buna göre, sözün ĖB-ĖS'den [tabiiyet] türemiş olması olasıdır. Nitekim, Toxarcada da bu sayı *pīs* (yani,İP-İS) şeklindedir ve bu sözü Sanskritçede *pañca*, Farsçada *penç*, Yunancada *pente* şeklinde görmekteyiz.

ĖB-ĖS sözxünün pratikte kullanılan anlamı, “*daha yüksek bir otoriteye (Qağana) tabi*” şeklinde olmalı. Diğer yandan, Türkler 5 ACUN [hilkat, malzeme ailesi] bulunduğunu söylemekte ve bu hilkatlar 5 adet *kafatası* ile gösterilmektedir (Mirşan 1978, s.2). Türklerin MAXA ŞAR-WAQLAR'ına göre, hakikaten, 5 çeşit ACUN tefrik etmemiz mümkün olabilmektedir (Mirşan 1990, s.8). ACUN sözünün anlamı “*tabiat modası*” şeklinde olduğundan; yani, bir moda günün birinde diğer bir modaya “*tabi*” olacağından, ĖB-ĖS sözü ACUN sözü ile bir analogi teşkil edecektir.

Şek.44. Çin mekteplerinde öğretilen Türkçe

ÜÇ ON ÖCÜP İKİTİ,	ON Milletin Üç (yani, lider) 'liğine sahip,
TÖRTİN İNİZ ALT ĖR,	dört krallığın temsilcisi
BİS IQ OY.	Beş halk. (Mirşan 1993, s.39)

- Aq Sîpil harabelerinde görülememiş olmakla beraber, “Mir-şan 1978, s.90”da verilen tablonun (Şek.44) birinci satırı 3 ile, ikincisi 4 ile başladığına göre, üçüncü satırın ilk damgası 5 olmalı. Nitekim, Çince de *wu* [5] 五 şeklinde yazılmaktadır; yani, Türkçe damgada Çince damganın ancak alt çizgisi yoktur: 𐰣𐰆 [PİS]’den 𐰣𐰆 [beş].

Sayıların yazılışları şöyle:

[illegible]

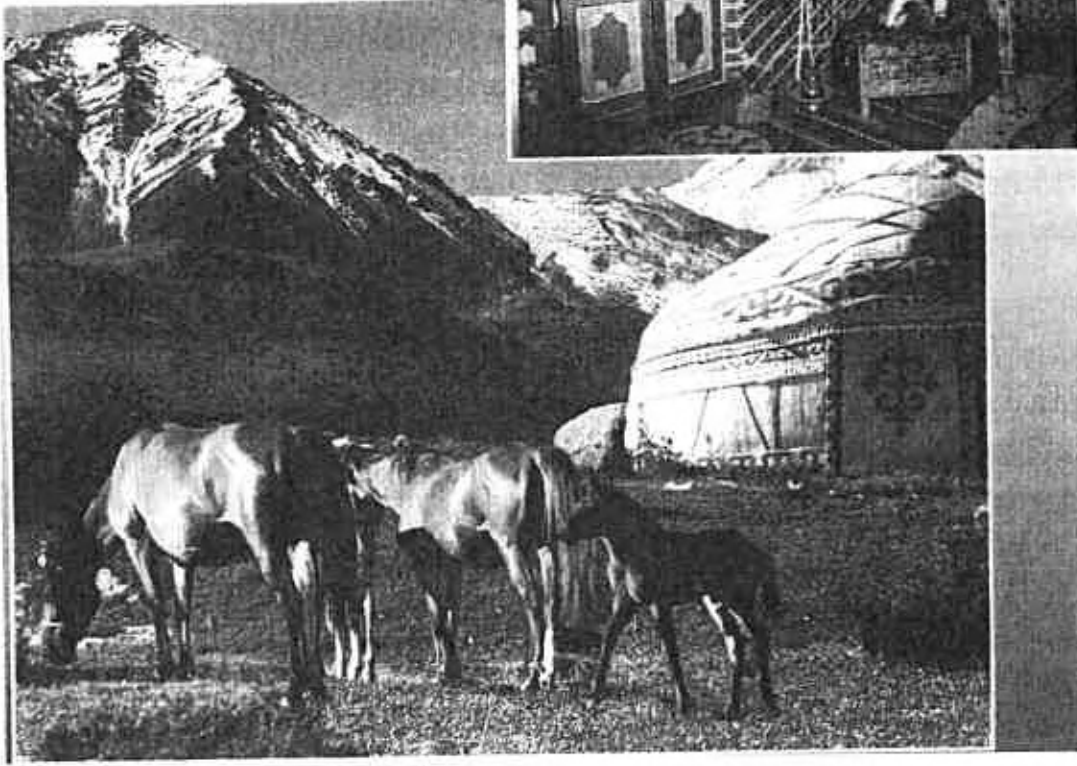
Yani, BİR, İKİ, ÜÇ, DÖRT, BEŞ, ALTI, YETİ, SEKİZ, TOQIZ, ON.

Bundan sonraki sayılar İKİ YİĞİRMİ [12], ÜÇ YİĞİRMİ [13], TĞRT YİĞİRMİ [14], ALTI YİĞİRMİ [16], YİTİ YİĞİRMİ [17], BİR OTUZ [21], BİŞ OTUZ [25], YİTİ OTUZ [27], BİR QIRQ [31] (Mirşan 2008, I/s. 9,13,28,29,32,34) şeklinde devam etmektedir. Ancak, 10'-dan 20'ye kadar olan sayıların daha geç çağlarda, İÜ [11], 𐎠 [12], 𐎡 [12], şekillerinde söylendiklerine de şahit olmaktayız.

Aq Sİpil çağından (yani, MÖ 312'den) daha önceki zamanlarda yazılan yazıtlarda rakamlara rastlanmıyor, sayıların harfler ile yazıldıklarına şahit olmaktayız: İKİ YİĞİRMİ [12], YİTİ YİĞİRMİ [17], YİTİ OTUZ [27], OTUZ BİŞ [35], QIRQ ARTUQI YİTİ [47], TOQIZ ON ARTUQI BİR [91] (Mirşan 2008, I/s.34); İKİ YARTIM [1/2], ALTI YİĞİRMİ [16], TOQIZON ALTI [96], YÜZ MİÑ SĖKİZON SĖKİZ [100.088], ULUĞ MİÑ [bir million], SĖKİZ TŰMEN TÖRT MİÑ [84.000], YÜZ MİÑ [100.000], TŰMEN TŰMEN [10⁸], YÜZ MİÑ TŰMEN [10⁹], ÜÇ MİÑ ULUĞ MİÑ [3x10⁹], MİÑ MİÑ TŰMEN TŰMEN [10¹⁴].

(Miršan 1990,.13,22,27,38,44,75,154,156,166,183,254,255,296

**XXVI.Erken Türkçe Yazıtlar
Köni Türik Jazbaları**
8.6.2004'de Almatıda,
Kazak İlimler Akademisinde
verilen konferans

Şek.45. Bir Qazaq evi

1.Qurmëtti jinalğan qawım,
2.özimdi tanıştırmastan
burın, qısqaşa sözimdi
bılay bastağım kēlip tur.

3.Mēn:

● Ulı-Kēm, Bayqal-Lena, Altay,
Talas, Moğolstan, Başqırtstan,
İskitēli, Val Kamoniķa, Anado-
lu, Şvētsiya, Ėtrusk, Grētsiya,
Makedoniya, Frantsiya, Portu-
galıya, Pra-Mısır, jenē, Skandina-
viya jazbaların oqıdım.

1.Sayın dinleyicilerim,
2.kendimi sizlere tanıtır-
ken, sözlerime kısaca şu
şekilde başlamak istiyorum:

3.Ben:

● Ulu-Kem, Bayqal-Lena,
Altay, Talas, Moğulstan,
Başqurtstan, İskiteli, Val
Camonica, Anadolu, İsviç-re,
Etrüsk, Yunanistan,
Makedonya, Fransa, Porte-
kiz, Pra-Mısır ve Skandinav-
ya yazıtlarını okudum;

Mirşan,K. 1970; *Proto-Türkçe Yazıtlar*; MMB Yayını, Ankara.

• **Əfñ alğaş rət jazı jazğan Türiktər bolğanın;**

Mirşan,K. 2000; *Şölgentaş Mağarası*; Bodrum.

• **bügin jër jüzindë qoldanılp jatqan alfavît eriptërinin barlığı Türiktërdin oylap tapqan eriptërinin kömëgimën şıqqanın;**

Mirşan,K. 1970; *Proto-Türkçe Yazıtlar*; MMB Yayını, Ankara.

Mirşan,K.1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; MMB Yayını, Ankara

• **Qıtay mediniyëti sıyaqtı, Evropa mediniyëtin dë Türiktërdin qurğanın;**

Mirşan,K.1996; *Füllerin İsim ve Mastar Halleri ile, Sıfat-Fül ve Zarf-Fül Alanlarında bugünkü Avrupa dillerinde Etrüskçe izleri*, MMB Yayını.

Mirşan,K.2003; *Makale Eleştirisi; Makaleler*, s.84-89.

Mirşan,K.1996; *Die Spuren des Proto-türkischen in verschiedenen Sprachen*; MMB Yayını.

Mirşan,K.2000; *Türkoloji Alanında Bazı Sorular ve Cevapları; Makaleler*, s.7-14.

• **Türiktërdin birnëşë küntizbëk qoldanğanın, jenë, alğaşqı küntizbëkti (-1517 jılı) olardin oylap tapqanın,**

Mirşan,K. 1999; *Türk Takvimi*; MMB Yayını.

Mirşan,K.2001; *Türk ve Çinli Takvimleri; Makaleler*, s.28-33.

• **Pra-Mısırlılardan basqa, Qıtaylardin da, Parsılardin da, Grëktërdin de (saltanat küntizbëgin qospağanda) küntizbëktëri bolmağanın,**

Mirşan,K. 1970; *Proto-Türkçe Yazıtlar*; MMB Yayını, Ankara.

• **ilk defa yazı yazanların Türkler olduğunu;**

Mirşan,K. 2000; *Şölgentaş Mağarası*; Bodrum.

• **bugün yeryüzünde kullanılmakta olan alfabetik yazıların hepsinin Türklerin teşkil ettikleri alfabetik yazıdan kaynaklandığını;**

Mirşan,K. 1970; *Proto-Türkçe Yazıtlar*; MMB Yayını, Ankara.

Mirşan,K.1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; MMB Yayını, Ankara.

• **Çin medeniyeti kadar, Avrupa medeniyetinin de Türkler tarafından kurulduğunu;**

Mirşan,K.1996; *Füllerin İsim ve Mastar Halleri ile, Sıfat-Fül ve Zarf-Fül Alanlarında Bugünkü Avrupa Dillerinde Etrüskçe İzleri*, MMB Yayını.

Mirşan,K.2003; *Makale Eleştirisi; Makaleler*, s.84-89.

Mirşan,K.1996; *Die Spuren des Proto-türkischen in verschiedenen Sprachen*; MMB Yayını.

Mirşan,K.2000; *Türkoloji Alanında Bazı Sorular ve Cevapları; Makaleler*, s.7-14

• **Türklerin birkaç takvim sahibi olduklarını ve ilk takvimi (İÖ 1517) onlara borçlu olduğumuzu;**

Mirşan,K. 1999; *Türk Takvimi*; MMB Yayını.

Mirşan,K.2001; *Türk ve Çinli Takvimleri; Makaleler*, s.28-33.

• **Pra-Mısırlılar dışında, ne Çinlilerin, ne Perslerin, ne de Yunanlıların (saltanat takvimlerini saymaz isek) takvimleri olmadığını,**

• Qıtaylardıñ küntizbëkti Türik-tërdën alğanın,

Mirşan,K. 2001; *Türk ve Çinli Takvimleri; Makaleler*, s.28-33.

• Döñgëlëkti (Tañbalı Sayı, Saymaluu Taş, tağı basqaları), kompastı, açqıçtı, sağattı, qağazdı, jenë tipografiyanı Türiktërdiñ oylap tapqanın,

Mirşan,K. 1998; *Etrüskler, Tarihleri, Yazıları ve Dilleri*; s.43 (yazıt No.41); s.44 (yazıt No.43)

Mirşan,K. 2003; *Erken Türklerin Skandinavya Yazıtları*; s.54 (yazıt No.69,70).

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; s.157-158.

Mirşan,K. 1990; *Prototürk Bilginlerine göre ASTROFİZİK*; s.19-20.

Mirşan,K. 2002; *Türk Yurdu Dergisi için Kâzım Mirşan ile Mülâkat; Makaleler*, s.76.

• Ulı Qıtay qorğanın alğaşqı rët ÖG-İL'niñ (Türiktërdiñ) Qıtay “varvarlarınan” qorğanu üşin qalağanın,

Mirşan,K. 2001; *Çin Haberleri ve Türk Tarihi; Makaleler*, s.18,19.

• Türik tarixınıñ jërlëskën turmısmën bastalğanın, bul turmıstıñ këyingi şağımızda da jalğasqandığın; jenë, Türiktër yağından qurulğan taw qowışı medeniyëttëri tışında, Ğeyseden alda ëñ az Türiktërdiñ 38 qalası bolğanın,

Mirşan,K. 2003; *Erken Türk Qalaları, Qurğanları ve Bolıqları; Makaleler*, s.90.

• jër jüzindëgi ëñ ëski mëm-lëkëttërdi (ON-UYUL, AT-İL, tağı basqa) Türiktërdiñ qurğanın;

• Çinlilerin takvimlerini Türklerden aldıklarını;

Mirşan,K. 2001; *Türk ve Çinli Takvimleri; Makaleler*, s.28-33.

• tekerleği (Tamğalı Sayı, Saymalı Taş vb), pusulayı, anahtarı, saati, kâğıdı ve matbaayı Türklerin bulduklarını;

Mirşan,K. 1998; *Etrüskler, Tarihleri, Yazıları ve Dilleri*; s.43 (yazıt No.41); s.44 (yazıt No.43)

Mirşan,K. 2003; *Erken Türklerin Skandinavya Yazıtları*; s.54 (yazıt No.69,70).

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; s.157-158.

Mirşan,K. 1990; *Prototürk Bilginlerine göre ASTROFİZİK*; s.19-20.

Mirşan,K. 2002; *Türk Yurdu Dergisi için Kâzım Mirşan ile Mülâkat; Makaleler*, s.76.

• Çin seddini ilk defa ÖG-İL'in (Türklerin) “barbar” Çinlilere karşı inşa etmiş olduklarını;

Mirşan,K. 2001; *Çin Haberleri ve Türk Tarihi; Makaleler*, s.18,19.

• Türk tarihinin yerleşik hayat ile başladığını, bu hayatın sonraki çağlarda da devam ettiğini, ve, Türkler tarafından kurulan mağara medeniyetleri dışında, İsadan önce Türklerin en azından 38 şehirleri bulunduğunu;

Mirşan,K. 2003; *Erken Türk Qalaları, Qurğanları ve Bolıqları; Makaleler*, s.90.

• yeryüzünde kurulan en eski devletlerin (ON UYUL, AT-İL, vb) Türkler tarafından kurulduğunu;

Mirşan,K. 1999; *Erken-Türk Devletler ve Türk Bili*; s.32-42.

• biraq, Türiktër Ėuraziyanıñ (Qıtaynıñ Okëan jağalawrı mën Anadolu aymağın qosa alganda; biraq, Qıtaydın oñtüstigi mën Ündistandı qospağanda) barlıq jërinë jayılğandığın; jenë, *jërlës xalıqqa qızmet körsëtü tilëgi* tasığandıqtarından, tildërin assimiliyatsiyadan joğaltqanın;
• munı, Ėuraziya xalqınıñ tildërinde Türikşë sözdërdin köp bolğandığınıñ körsëtkëndigin, jenë Mirşan,K. *Die Spuren des Prototürkischen in verschiedenen Sprachen*;MMB Yayını.

• Proto-Türiktër Ėurazianıñ barlıq cërindë ömir sürgën bolğandığından, bütün alfavittıq jazbalardıñ Türikşë tamırlı bolğanın körsëttim.

Mirşan,K.1993; *Alfabetik Yazı Başlangıcı ve Glozel Yazıtları*; MMB Yayını.

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; MMB Yayını.

Mirşan,K. 2004; *Erken Türklerin Anadolu Yazıtları*; MMB Yayını.

Mirşan,K. 1970; *Proto-Türkçe Yazıtlar*; MMB Yayını.

Mirşan,K. 1996; *Pre-Portekiz Bitiktaşları*; MMB Yayını.

Mirşan,K. 2003; *Erken Türklerin Skandinav Yazıtları*; MMB Yayını.

Mirşan,K. 1998; *Etrüskler, Tarihleri, Yazıları ve Dilleri*; MMB Yayını.

Mirşan,K. 2000; *Hieroglifler*; Bodrum.

4. Türk medeniyeti 35.000 yıl burın Aşısıw Özëni boyında, Tañbalı Sayında bastalğan. Munda biz sörët, piktogramm jenë pëtrogliftër körip turmız.

Mirşan,K. 1999; *Erken-Türk Devletler ve Türk Bili*; s.32-42.

• fakat, Türkler Avrasyanın (Çinin B.Okyanus kıyısı ve Anadolu dahil, ancak güneyi ve Hindistan hariç) tümüne yayılmış halde yaşadıklarından, ve yerli halklara hizmet verme amacı taşıdıklarından, assimile olarak dillerini kaybettiklerini;

• bu halin Avrasya halklarının dillerinde bulunan çok sayıda Türkçe sözler ile ortaya çıktığını ve,

Mirşan,K. *Die Spuren des Prototürkischen in verschiedenen Sprachen*;MMB Yay.

• Erken Türkler Avrasyaya yayılmış halde yaşamış olduklarından, bütün alfabetik yazıtların Türkçe kökenli olduğunu gösterdim.

Mirşan,K.1993; *Alfabetik Yazı Başlangıcı ve Glozel Yazıtları*; MMB Yayını.

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; MMB Yayını.

Mirşan,K. 2004; *Erken Türklerin Anadolu Yazıtları*; MMB Yayını.

Mirşan,K. 1970; *Proto-Türkçe Yazıtlar*; MMB Yayını.

Mirşan,K. 1996; *Pre-Portekiz Bitiktaşları*; MMB Yayını.

Mirşan,K. 2003; *Erken Türklerin Skandinav Yazıtları*; MMB Yayını.

Mirşan,K. 1998; *Etrüskler, Tarihleri, Yazıları ve Dilleri*; MMB Yayını.

Mirşan,K. 2000; *Hieroglifler*; Bodrum.

4. Türk Medeniyeti, 35.000 yıl önce, Acısu Özëni, Tamğalı Sayında başlamış bulunuyor. Burda biz resim, piktogramm ve petroglyphler görmekteyiz.

Mirşan,K.2000; *Pra-Mısır Hierogliflerri*; 9,
Mirşan,K. 1970; *Prototürkçe Yazıtlar*;
s.14,18,21.

**5. Türikşəniñ YAWALDIRĞU ti-
lini, Ulı Kəm, Sülyək awılı ayma-
ğındağı jazbalı tasta körip tura-
mız (ÜE jazbası, jobalap aytqanda
9.000 jıl burın jazılğan).**

Mirşan,K. 1970; *Prototürkçe Yazıtlar*;s.66.
Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlan-
gıcı*; s.35,36,37,38.

Mirşan,K. 2003; *Erken Türk Qalaları,
Qurğanları ve Bolıqları; Makaleler*, s.91
Mirşan,K. 2002; *Erken Türk Tarihi; Ma-
kaleler*, s.64.

**6. Türiktərdiñ BODIN tilini Ta-
las Özəni boyında, Qırğız Tiz-
mėsindəğı Aşıqtas jaqındarında
bastalğanın körip turamız.**

Mirşan,K. 2002; *Erken Türk Tarihi; Ma-
kaleler*, s.64,65.

**7.000 jıl burınğı Aşıqtas
jazbasında bılay jazılğan:**

Mirşan,K.2003; *Erken Türklerin Skandi-
navya Yazıtları*; s.22,18-21.

Mirşan,K.1994; *Alfabetik Yazı
Başlangıcı*;s s.115 s.115.

ÖC UÇU ÖGÜZ AŞU İL,
BU ALTIÑ ON-UYUL UÇ BU,
İL BU, ÈS BU, ÈSİD !
ÖGÜ AP-AQIN UÇ ISIP BUY,
İP-İNİNÇİP,
İNİNÇİN AP-ATİ BU ÖGÜÇ.
BU ÖP-ÖSÜ AQIN ALT AW ÈS,
ÖG(ÜÇ BU ÈSİD) ÈKİ
ÖDÜS UÇU.

*Basşılığı Tēngiz aryağındağı
əl,
mundağı xuquqlıñ ON-Fēdēratsi-
yası başsısı,
xalqımnıñ tileginə qurmēt körsēt!*

Mirşan,K.2000; *Pra-Mısır Hierogliflerri*; 9;
Mirşan,K. 1970; *Prototürkçe Yazıtlar*;
s.14,18,21.

**5. Türkçenin YAWALDIRĞU dil
safhasını ise, Ulukem, Sülyek
Köyü yakınındaki Yazılı Kaya
yazıtında görmekteyiz (ÜE Ya-
zıtı; yakl. olarak 9.000 yıl önce).**

Mirşan,K. 1970; *Prototürkçe Yazıtlar*;s.66.
Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlan-
gıcı*; s.35,36,37,38.

Mirşan,K. 2003; *Erken Türk Qalaları,
Qurğanları ve Bolıqları; Makaleler*, s.91
Mirşan,K. 2002; *Erken Türk Tarihi; Ma-
kaleler*, s.64.

**6. Türklerin BODIN dil saf-
hasına Talas Özəni, Qırğız
Silsilesi, Açıqtas mevkiinde
başladıkları añlaşıyor.**

Mirşan,K. 2002; *Erken Türk Tarihi; Ma-
kaleler*, s.64,65.

**7.000 yıl öncesine ait olduğı
kesinlik kazanmış olan Açıq-
taş yazıtında şöyle deniliyor:**

Mirşan,K.2003; *Erken Türklerin Skandi-
navya Yazıtları*; s.22,18-21.

Mirşan,K.1994; *Alfabetik Yazı
Başlangıcı*;s s.115 s.115.

ÖC UÇU ÖGÜZ AŞU İL,
BU ALTIÑ ON-UYUL UÇ BU,
İL BU, ÈS BU, ÈSİD !
ÖGÜ AP-AQIN UÇ ISIP BUY,
İP-İNİNÇİP,
İNİNÇİN AP-ATİ BU ÖGÜÇ.
BU ÖP-ÖSÜ AQIN ALT AW ÈS,
ÖG(ÜÇ BU ÈSİD) ÈKİ
ÖDÜS UÇU.

*Liderlik sahipliğı deniz aşā
halk,
işbu yetkilin ON-Federasionu
lideridir,
halkımın isteklerine itaat et!*

Ataqlılığın aqındardan al-
ğan jolbaşşı jazdı, bul ja-
zuwnı, barışsıl bolıp,
bul barış şartları üşin
joğarı antım ısanıştır !

Bul (jazuwdı jazğan) armıya
aqını xuquqlısınñ
maqtaw bilën işitilgën ataqlı-
lığı, "Dewlēt Jolbaşsısı" dır.

7. Mundan këyin bir qarañ-
ğılıq sağı bastağan ("SOBIQ
ÖD", suwıq ëra). Bıraq, jo-
balap aytqanda, ĖSİS UQUS'-
dan burın 3.500 jıldarında
Türük medēniyēti jañadan jarıq
ētip sığa kēldi: Issıq Qurğanı me-
dēniyēti.

Kâzım Mirşan, 1993: *Prototürkçe Yazatlar
Hakkında Konferans*; s.9,10.

Mirşan, K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*;
s.115.

ÖGÜN AN,
ONUY A, ÖCÜ OQ.
UB-OZ UÇ ĖSİTİS OZ ÖTÜ,
ONUY OY ĖKİÇ ĖKİL,
ALIZ AT.

Mirşan, K. 1999; *Erken Türk Devletleri ve
Türük BİL*; s.27,28.

Körkēmdigin Ėskē alğanıñ
kisi

kozmoslaşıp, OQ [kuantum]
xalinē kēlgēn.

Ol, UB-OZ [Teñri] başsılığına
ozıp ötip,
kozmoslaşır üşin,
alınğan AT'dır [tēnindēn atılğan
jan]

Namı akınlarda şöhrēt bu-
lan lider yazdı, bu yazıyı,
barışsever olarak,
bu barış şartları için yüce
andım teminattır !

Bu (yazıyı yazan) ordu akını
yetkilisinin

öğüç ile duyulan namı
"Devlet Lideri" dir.

7. Bundan sonra ise, bir ka-
ranlık çağ geliyor (SOBIQ
ÖD, "soğuk era"). Ancak,
tahminen İSİS UQUS'dan ön-
ce (İÖ) 3.500 yıllarında,
Türk medēiyeti yeniden
Parlıyor: "İssıq Qurğanı"
medēniyēti.

Kâzım Mirşan, 1993: *Prototürkçe Yazatlar
Hakkında Konferans*; s.9-10.

Mirşan, K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangı-
cı*; s.115.

ÖGÜN AN,
ONUY A, ÖCÜ OQ.
UB-OZ UÇ ĖSİTİS OZ ÖTÜ,
ONUY OY ĖKİÇ ĖKİL
ALIZ AT

Mirşan, K. 1999; *Erken Türk Devletleri ve
Türük BİL*; s.27,28.

Haşmetmeaphıgını anmakta
olduğın kişi

kozmoslaşarak, OQ [kuantum]
haline gelmiş bulunuyor.

O, UB-OZ [Tanrı] liderliğine oza-
rak geçmek sureti ile,
kozmoslaşmak üzere,
alınmış olan AT'dır [vucundan
atılmış olan candır].

Bul ėndi, Trik tiliniğ T-EVI-Nİ [*holomorphic*] tiline ėsik aşığan kėzi.

Mirşan,K. 2002; *Erken Türk Tarihi; Makaleler*, s.65,66.

Ulı Trik tarixşısı ÖÑRE BI-ÑA BAŞI'dığ aytuwına qarağanda, ĖSİS UQUS'dan alda 1517jılında Ėdil-Oral Aymağında AT-İL [AT OY BİL, AT UQUŞ BİL, AT OY ÖGE, AT OY İL] attı bir Trik dewlėti qurılĖan. Ėndi, osı alağdağı bėlgilėrgė qaralıq.

8. Orta Anadoludağı 6x5 mėtrlıq UÇUZ (Kişi Jazulıtas) ėşkėrtiwi jazbası:

İL ĖP-ĖSİÇ *Xalqımız*
ÖC AT-İL *öz AT-İL 'ine*
ÖT ĖMİNÜ ÖÑ. *ötti.*

(Yağnı, biz özibizdiğ topraĖımızĖa ornalastıq).

9. Rumunyadağı (Buzeu, Wallachia) altın şėñbėr jazbası:

ĖDİKİP ĖSİK AN
İyėlėnip bul sıylıqtı an,
ĖSİR BU ĖS-ĖSİK
ėsir qılıp bul sıylıq
AT İL ĖD.
AT-İL'diğ barlığın.

10. Angliyadağı Thames bronz talismanı (AT-İL sėmvoll jılan) jazbası:

OÑ AN *Rabbanı aqın*
ÖKİK AQIN *ėşkėrtmėsi bolĖan,*
ĖKİL ARILT *"adamĖa bexit bėrė"*
OÑ *dėnilė turĖan*

Burda artık, Türk dilinin T-EVİNİ [*holomorphic*] dil Safhasına adım atmasının kapıları ačılınıř durumdadır.

Mirşan,K. 2002; *Erken Türk Tarihi; Makaleler*, s.65,66.

Büyük Türk tarihçisi ÖÑRE BİN A BAŞI'ya Ėore, İÖ 1517 yılında İdil-Oralda AT-İL [AT OY BİL, AT UQUŞ BİL, AT OY ÖGE, AT OY İL] isimli bir Türk devleti kurulmuş bulunuyor. şimdi, bu alandaki řu haberlere bakalım:

8. Orta Anadoludaki 6x5 m'lik UÇUZ [Küçük Yazılıka-ya] anıtı yazıtı :

İL ĖP-ĖSİÇ *Halkımız*
ÖC AT-İL *kendi AT-İL'ine*
ÖT ĖMİNÜ ÖÑ *geçmiş bulunuyor* (yani. "biz kendi AT-İL'i-mize ait topraklara yerleştik).

9. Romanyada (Buzeu, Wallachia) altın halka yazıtı

ĖDİKİP ĖSİK AN,
Sahiplenerek bu hediye-yi an :
ĖSİR BU ĖS-ĖSİK
esine getirerek bu hediye
AT İL ĖD.
AT-İL varlığını

10. İngilteredeki Thames bronz muskası (AT-İL sėmbol olan "yılan") yazıtı :

OÑ AN *Rabbanı akın*
ÖKİK AQIN *anıdı olan ve*
ĖKİL ARILT *"talih getirici"*
OÑ *denen,*

OÑ ƏSİK ÖK AT-İL (alttağı jol!)
A AT-İL tılsımı
AQIN İK aqındarğa
ARILT ÖKİN. jol aşıq ərər

Bulardıñ barlığı bizgə Türktər-
diñ adamdıq işində qurmətti jəri
bolğandığın körsətədi. Olar, bütün
tarixteri boyınşa osınday bir mī-
rastıñ qorğawşıları bolğan. Mısal-
ğa, Kirostıñ Massagət [ÜÇ AT O-
ĞILIĞ TÜRÜK BUDUN, "üş ataq
descendant" tı Türik mīlleti"] jol
jöni turalı aytıp, YOLUĞ TİĞİN
[vak'anüvis] bılay deydi:

QANIÑ SUBÇA YÜĞİRTİ,
SÖNİKİN TAĞÇA YATDI,
BƏGİLİK URI OĞLIÑ
QUL BOLTI,
ƏSİLİK QIZ OĞLIÑ
KÜN BOLTI,
BİLİM ƏDÜK ÜÇÜN,
UYUBLIQIÑ ÜÇÜN,
ƏÇİM QAĞAN BAŞLAYU,
QIRQIZ QAĞANIĞ
BOLBOL TIKDİM.

*Qanıñ suşa jügirgəndə,
süyegin tawşa yatqanda,
Spargrpişes'diñ
qul ətigəndiği üşin,
prinsəsiñ
qayğığa tuskəndə,
(Türik) Bıldı öz biliñiz bilgəndi-
giñizdən,
bizgə baylanış körsətkən bolğan-
lığıñızdan*

OÑ ƏSİKÖK AT-İL (alttaki satır!)
A AT İL muskası
AQIN İK akınlara
ARILT ÖKİN. talih getiren
muskadır.

Bütün bunlar bize Türklerin
insanlık içinde *saygın* bir yeri
olduğunu gösteriyor. Onlar,
bütün tarihleri boyunca, böy-
le bir asaletin koruyucuları
olmuşlardır. Meselâ, Kyros'un
Massaget [ÜÇ AT OĞILIĞ TÜR-
RÜK BUDUN, "üş nam *des-
cendant*" lı Türk Milleti] seferi-
rini kastederek, YOLUĞ TİĞİN
[Vak'anüvis] şöyle diyor :

QANIÑ SUBÇA YÜĞİRTİ
SÖNİKİN TAĞÇA YATDI,
BƏGİLİK URI OĞLIÑ
QUL BOLTI,
ƏSİLİK QIZ OĞLIÑ
KÜN BOLTI,
BİLİM ƏDÜK ÜÇÜN,
UYUBLIQIÑ ÜÇÜN,
ƏÇİM QAĞAN BAŞLAYU,
QIRQIZ QAĞANIĞ
BOLBOL TIKDİM.

*Kanın suçulayın boşanırken,
kemiğin dağcılayın yatarken,
prensini (yani, Spargepişes'in)
esir edilmesi dolayısı ile,
prensini
kedere boğulur iken,
(Türük) Bili kendi biliniz ola-
rak kabul etmek sureti ile,
bize bağlılık göstermiş olma-
nız dolayısı ile,*

*ƏÇİM QAĞAN'dan bastap
QIRQIZ qağandarı üşin
BOLBOL tiktım.*

Mirşan,K. 1991; *Bolbollar*; s.30.

Bul jërdë, *ƏÇİM QAĞAN* :

“Sizdiñ şağırırwıñız boyınşa,
mën siz üşin soğıstım, jenë
sizgë bos-tañdıq bërdim” dëydi.
Şınımën ulı tarıxşımız ÖÑRË
BİÑA BAŞI osı soğısta OÑUR AT
OÑUM'dıñ [Kırostıñ] ölgënin
[UYUQ BOLTI] aytadı (ËSİS
UQUS'dan alda 529).

Tarıxdë, joğarıdağıday, basqa bir
xalıqtıñ bostandığı üşin soğısqan
bir xalıqtı tabıw mümkün bë ?

11. Türiktërdiñ bulay itıwdëri o-
lardıñ kontitusıyasınıñ kërëgi ëdi.

(1) ÖZE KÖK TEÑRİ
YARLIQADUQ ÜÇÜN, (2) AŞRA
YAĞIZ YİR İGTÜK ÜÇÜN, (3) İLİ-
MİZ-TÖRİMİZ TİZTİ.

(1) *Qadir Kök Qudayınıñ bër-
gën qararı boyınşa, (2) xükmi
astındağı kinetik jërdi terbiye-
lëwimiz üşin, (3) konstitusıyamız
xajët qıldı.*

Mirşan,K.1985; *Anadolu Prototürkleri*; 52.

12. Muña qarşı, Türiktër Kıros'-
qa TİĞİN QAN [agrëssiv Qan] da
dëğënder, we Qıtaylar turalı mı-
nanı aytadı: BËGLERİ-BUDINI
TÜZSİZ ÜÇÜN,TABIĞAÇ BU-
DUN ...

*Milletiniñ biydëri zatlı bol-
mağandığınnan, Qıtay ...*

*ƏÇİM QAĞAN'dan başlamak
üzere,QIRQIZ hakanları için
tarix taşı diktım.*

Mirşan,K. 1991; *Bolbollar*; s.30.

Burda *ƏÇİM QAĞAN* : "Daveti-
niz üzerine, ben sizin için sa-
vaştım ve size özgürlüğünü-
zü iade ettim" demek istiyor
ki, hakikaten büyük tarihçi-
miz ÖÑRE BİÑA BAŞI bu sa-
vaşta OÑUR AT OÑUM'un [Ky-
ros'un] "ölü düştüğünü" [U-
YUQ BOLTI]söylüyor (İÖ 529).
Tarihte, başka bir halkın öz-
gürlüğü için savaşmış olan,
diğer bir halk göstermemiz
mümkün mü?

11. Türklerin bu davranışları
onların anayasaları gereği idi:

(1) ÖZE KÖK TEÑRİ YARLIQA-
DUQ ÜÇÜN, (2) AŞRA YAĞIZ YİR
İGTÜK ÜÇÜN, (3) İLİMİZ-TÖRİ-
MİZ TİZTİ.

(1) *Kadir Gök Tanrısının verdi-
ği karar gereğince. (2) hüküm
altındaki kinetik yeri eğitme-
miz için, (3) anayasamız tez-
miş bulunuyor.*

Mirşan,K.1985; *Anadolu Prototürkleri*;
s.52.

12. Bunlara karşılık, Türkler
Kyrosa TİĞİN QAN[Mütecaviz
Han] da demekte ve Çinliler
hakkında şunları söylemek-
teler : BËGLERİ-BUDINI TÜZSİZ
ÜÇÜN, TABIĞAÇ BUDUN ...

*Milletinin beyleri asil olma-
dıkları için, Çin ...*

xalqı ...

Mirşan,K. 1991; *Bolbollar*; s.21.

(1) ALTUN-KÜMİS İSİGTİ QUTUY, (2) BUÑISIZ, ANÇA BİRÜR TABİĞAÇ BUDUN (3) SABİ SÜÇİĞ, AĞISI YIMIŞAQ ĖRMİŞ. (4) SÜÇİĞ SABİN, YIMIŞAQ AĞIN ARIP, (5) IRAQ BUDUNIĞ ANÇA YAĞITUR ĖRMİŞ. (6) YAĞRU QONTUQDA KİSRE, (7) ANİĞ BİLİĞ, ANTA OYUR ĖRMİŞ: (8) ĖDGÜ BİLGE KİSİĞ, ĖDGÜ ALP KİSİĞ YORITMAZ ĖRMİŞ. (9) BİR KİSİ YAÑILSAR, OĞIŞI-BUDUNI, BİSÜKİNE TĖĞİ, QIDMAZ ĖRMİŞ.

(1) Altın-kümis ĖstĖlikti rütbĖlerni (2) qorqsızşa, şonşalıq birgen Qıtay milletiniñ (3) nesixattarı ağıwşan, bölekleri jumşaq [jipĖktĖn] ĖkĖn. (4) ağıwşı nesixat, jumşaq bölektĖr jĖberip, (5) uzaqtağı mĖllĖttĖrdi özinĖ yaqınlaştırırnı bilĖ ĖkĖn. (6) Jaqınğa qonğandan kĖyin, (7) özdĖrinşĖ oylanadı ĖkĖn. (8) Oñışlı Ėl kişisinĖ, jaqşı kişidĖrgĖ xarĖkĖt mümkinşiligi qaldırmaz ĖkĖn. (9) Bir kisi yalgışsa, bĖşiktĖgi balağa dĖyin, aralarında jasatmaz ĖkĖn.

Mirşan,K. 1991; *Bolbollar*; s.64.

Jazbamız, Qıtaylardıñ bulay nasixattarına aldanıp, "ÜKÜŞ TÜRÜK BUDUN ÖLTİĞ" [Türük mĖllĖti massĖdar xalindĖ

milleti ...

Mirşan,K. 1991; *Bolbollar*; s.21.

(1) ALTUN-KÜMİS İSİGTİ QUTUY, (2) BUÑISIZ, ANÇA BİRÜR TABİĞAÇ BUDUN (3) SABİ SÜÇİĞ, AĞISI YIMIŞAQ ĖRMİŞ. (4) SÜÇİĞ SABİN, YIMIŞAQ AĞIN ARIP, (5) IRAQ BUDUNIĞ ANÇA YAĞITUR ĖRMİŞ. (6) YAĞRU QONTUQDA KİSRE, (7) ANİĞ BİLİĞ, ANTA OYUR ĖRMİŞ: (8) ĖDGÜ BİLGE KİSİĞ, ĖDGÜ ALP KİSİĞ YORITMAZ ĖRMİŞ. (9) BİR KİSİ YAÑILSAR, OĞIŞI-BUDUNI, BİSÜKİNE TĖĞİ, QIDMAZ ĖRMİŞ.

(1) Altın-gümüş hatıralı rütbĖleri, (2) pervasızca, onca veren Çin Milletinin (3) nasihatları akıcı, hediyyeleri yumşak [ipekten] imiş. (4) Akıcı nasihat ve yumşak hediyyeler göndererek, (5) uzak milletleri kendisine yaqınlaştırmasını bilir imiş. (6) Yaqına konduktan sonra ise, (7) kendi bildiklerince düşüñürler imiş: (8) Başarılı belde kişisine, iyi vasıflara sahip kişilere, hareket imkânı bırakmaz imiş. (9) Bir kişi yanılır ise, onun mensup olduğı milleti, bĖşiktekilere kadar, barındırmaz imiş.

Mirşan,K. 1991; *Bolbollar*; s.64.

Metnimiz, Çinlilerin böyle nasihatlarına kanarak, "ÜKÜŞ TÜRÜK BUDUN ÖLTİĞ" [Türük milleti kütleler halinde

öldi] deydi.

13. Türiktərdirñ osılay tañdawlı bir xalıq bolıwınıñ sēbēbi osında jatır: (1) (ĖÇİM QAĞAN), OYURIQLIĞ QANTAN KĖLİP, (2) OYIÑA ĬL ĖTDİ; (3) ĖS-ÖÑÜGLİĞ QANTAN KĖLİPİN, (4) ĖSÜ-ĖRE ĬL ĖTDİ.

(1) (ĖÇİM QAĞAN) ülgērgēn bir qandan kēlip, sıltw bir xalıq jarattı; (2) örnēk bir qandan kēlip idēal bir xalıq jarattı.

Mirşan, K. 1991; Bolbollar, s.30..

14. Türiktər özdērinē, Türik atamastan burın, ON, OQ, TATAR, OĞIZ, İDİZ dēpti. Bulardıñ ON sözindē toqtap kētēyik: “ON” sözün Orta Aziya, İdil-Oral, Pressburg, Skanīnaviya, Erzurum, Fransiya, Attika (Grētsiya) we İstanbul jazbalarında körip turamız.

ON UYUL [ON Fēdēratsiyası] → A-şıqtas jazbası (Qırğızstan).

ON ĬL ĖT [ON xalqı xelindē] we ONUZ UYUN [ON Fēdēratsiyası] → Mīnusīnsk Mūzesi jazbası, ēnvēntar No.2164.

ON UYUĞUR [ON UYUL işindēgi federatsiyalıq mēmlēkē] → AT-ĬL jazbası (ÖÑRE BİÑA BAŞI tarīxı). ON ĖRİĞ AT OÑA [oñğan ON eskērlēri] → AT ĬL turalı Yoluğ Tigin tarīxı..

ON OQ [ON‘dar içindēgi OQ‘tar] → Yoluğ Tigin tarīhi.

ON BĬLTİRİ [ON‘dar mēmlēkēti] → BĬLGE ATUÑ UQUQ tarīxı.

öldü] diyor.

13. Türklerin bu şekilde seçkin bir halk oluşlarının sebebi şurda yatıyor: (1) ĖÇ İM QAĞAN, OYURIQLIĞ QANTAN KĖLİP, (2) OYIÑA ĬL ĖTDİ; (3) ĖS-ÖÑÜGLİĞ QANTAN KĖLİPİN, (4) ĖSÜ-ĖRE ĬL ĖTDİ.

/1) (ĖÇİM QAĞAN) kâmil bir kandan gelerek, (2) mükemmel bir halk yarattı; (3) örnek bir kandan gelerek, (4) ideal bir halk yarattı.

Mirşan, K. 1991; Bolbollar, s.90.

14. Türkler, TÜRÜK demeden önce, ON, OQ, TATAR, OĞUZ, İDİZ demiş bulunuyorlar. Bunlardan ON sözü üzerinde duralım: ON sözünü biz Orta Asya, İdil-Oral, Pressburg, Skanīnaviya, Erzurum, Fransa, Attika (Yunanistan) ve İstanbul yazıtlarında görmekteyiz:

ON-UYUL [ON Federasionu] → Açıktaş yazıtı (Qırğızıstan).

ON ĬL ĖT [ON halkı halinde] ve ONUZ UYUN [ON Federasiyonu] → Minusinsk Mūzesi yazıtı, ēvanter No.2164;

ON UYUĞUR [ON-UYUL‘a dahil federe devlet] → AT-ĬL yazıtı (ÖÑRE BİÑA BAŞI tarīhi);

ON-ĖRİĞ AT-OÑA [başarılı ON askerleri] → AT ĬL hakkında Yoluğ Tigin tarīhi;

ON-OQ [ON‘lara mensup OQ‘lar] → Yoluğ Tigin tarīhi.

ON BĬLTİRİ [ON‘lar beldesi] → BĬLGE ATUÑ UQUQ tarīhi.

OO ONIS ĖD [OQ'ların "ON"
(dewleti) xalindë birlëskën këzi] →
Bratıslava jazbası (Slovakıya).

AP-AO ON-İS ALT AW [ON-canı
xelindë Qudayğa qaray aqqan]
→ Kylvër jazbası (Skandinavya).

ON İSİLİS [ON atdılar] → Cunni
üngiri jazbası (Türkiye).

ON İL [ON xalqı] → Glozël jaz-
bası (Fransiya).

ON OY [mıllı] → Attika (Grëtsiya)

UW-ON [izgi ON] → Erenköy
Sözdërimdi ayaqtamastan burın, siz-
gë—bulkünki Türki tildës xalıqtarı-
nıñ tilinë uqsagan wë satqan aşqış-
nıñ propagandasın qılğan— Etruskşë
bir ölen oqıp bërësim këlëdi:

(1) ĖLİTİP ĖSÜZİÇ ALTUÇ ĖLİG,
(2) ULQUP AÇILUÇ ĖTÜY (3) UYUP-
PI-ÜYÜPPI ĖDİSİTİP, (4) UB-UQ AP-
PARUYA ALTİTİL, (5) ALİRİTİP APPA-
RUY ĖDİTİLSİT (6) UQ ĖSİKİÇÜY
YATASIZ. (7) ÖZÜK ÜY ĖSİTİD (8) •
APPARTUCUÇ, (9) ULUDUTUB
YATAALİZ ÜY.

(1) Jëbërip ëskë tüsirgën Patşa xal-
qı, (2)—kënëttën aşılıw ëtin:

(3) "Üyimë tura këlë më ëkën ?" dëp

(4) ratsional oylap alıp këtken bolğanıñızda, (5) alıp këtken bolğanıñızda:

(6) mağinësin añlayaşaqsıñız: (7) bir eve sa-
hip olmaq üzere, (8) götürmenize
sebeb bolğan, (9) ulu bir xıs bilëñ
jatabilëşëgiñiz bir üyigiz bolaşaq.

Mırşan, K. 1998; *Etruskler, Tarihleri, Yazıları ve Dilleri*; s.44.

Mëñi sabır minën tıñdağanıñız üşin
rexmët.

OO ONIS ĖD [OQ'ların "ON"
(devleti) halinde birleşmeleri]
→ Brtislava yazıtı (Slovakya).

AP-AO ON-İS ALT AW [ON-canı
halinde Allaha doğru akmış bulu-
nuyor] → Kylvër yazıtı (Skandi-
navya);

ON İSİLİS ["ON" isimliler] → Cunni
Mağarası yazıtı (Doğu Anadolu);

ON İL [ON halkı] → Glozel yazıtı
(Fransa);.

ON OY [milli] → Attika (Yunanis-
tan) yazıtı.

UW ON [Mukaddes ON] → Erenköy
(İstanbul) yazıtı.

Sözlerime son verir iken,
size—bugünkü Türk lehçelerin-
den biri imiş gibi algılanabilen ve
sattığı anahtarların propaganda-
sını yapan—bir Etruskçe şiir oku-
mak istiyorum (ana metin için
sağ sütuna bakınız !):

(1). Göndererek hatırlatan Krallık
halkı, (2). ki o (yani, anahtar) bir-
denbire açılmayı mümkün kıla:

(3). "Uyacakmı evime ?", diyerek:

(4) rasional bir düşünce ile gö-
türmüş olmanıza rağmen, (5). alıp

götürmüş olmanın (6). manasını

kavrayacaksınız: (7). Bir eve sa-

hip olmak üzere, (8). götürmenize

sebebi olan, (9). ulu bir his ile ya-

tabileceğiniz bir eviniz olacak.

Mırşan, K. 1998; *Etruskler*, s.44.

Beni sabır ile dinlemiş olmanız-
dan dolayı teşekkürler

XXVII. Erken Türkler ve Yazı

Yakın ödlere (zamanlara] kadar en eski yazının d.ö. 3.200 yıllarından beri yazılmıya başlanan Sümer yazısı olduğu öyülüyordu [zan-nolunuyordu]. Bugün İse, yep-yeni keşifler ortaya çıkmış ve yazının— gündoğsukta Ulu-Kem ve Lena özenlerinden başlayarak, gün-ortasında Issıq Köl, Anadolu ve Mısıra, günbatsıkta günortası Fransaya ve Portekize kadar dayanan geniş alanlarda—son buzul çağının sonundan başlayarak kullanılmıya başlandığı aşılaşmış bulunuyor. Esönük olarak, :

1. Fransadaki Lascaux (Dordogne) Mağarası yazıtı, 17.070 y.ö.
2. Başkurtstandaki Şölgentaş Mağarası yazıtı, 16.000 y.ö.
3. Tünortası İspanyadaki Altamira Mağarası yazıtı, 14.330 y.ö.
4. İgnatievka Mağarası (Oral Dağı) yazıtı, 14.000 y.ö.
5. Günortası Fransadaki Marsoulas Mağarası yazıtı, 14.000 y.ö.
6. Fransadaki Trois Freres Mağarası yazıtı, 14.000 y.ö.
7. Tünortası İspanyadaki La Pasiega Mağarası yazıtı, 14.000 y.ö.
8. Fransadaki Rochebertier ve Gourdan Mağaraları y., 14.000 y.ö.
9. Fransadaki Niaux Mağarası yazıtı, 13.850 y.ö.
10. Günortası Fransadaki Mas d'Azil'deki boyanmış çakıl yazıtları, 12.000-7.000 y.ö.
11. Gündoğsuk-Günortası Anadoludaki Kahn-ı Melikan ve Taht-ı Melikdeki kayaüstü petroglifleri- 17.000-9.000 y.ö.
12. Sırbıstandaki Vinça-Tartaria yazıtları, 7.300-5.500 y.ö.
13. Reinach'a göre Glozel (Orta Fransa) yazıtları, 6.000-5.000 y.ö.

Kâzım Mırşan bize bu alanda şu aşıuyusları veriyor :

- I. Resim yapılmıya 35.000 yıl önce başlanmıştır (s.15),
- II. piktogrammlara 20 .000 yıl önce başlanmıştır (s.15),
- III. petrogliflere 18.000 yıl önce başlanmıştır (s.16),
- IV. çm (gerçek] aşılamda yazı-yazılmıya 14.000 yıl önce

başlanmıştır (s.17).

Bu aşıuyusları verir iken Mırşan Erken-Türkleri şöyle sınıflandırıyor:

- A. ON'ların, OQ'ların, Erken-Etrüsklerin, OT -OĞ'ların [Pra-

Mısırlıların] dili olan eski anadil.

B. TÜRÜK'lerin (yani,Eski Türklerin), Erken-Greklerin [bunlar bugünkü Hellenler değiller!], Erken Bulgarların dili olan Orta Türkçe;

C. TÜÜ-EVİNİ [*holomorphic*] dil üyüründen (ailesinden] olan Gec-Türkçe.

Mirşan,K. 2000; *Avrupa, Sibir ve Orta Asyadaki En Eski Yazıtlara Dayanılarak Deşifre Edilen PRAMISIR HİEROGLİFLERİ*, s.9.

MİRŞAN,K.2001; *Türkoloji Alanında Bazı Sorular ve Cevaplan*, s.1,3.

Şimdi de yazı-yazmanın uzun *bolbollarının* belgelerini resimler ile gözden geçirelim.

1. Avrasyanın OY-TOĞSIQ (homo sapiens] haritası.

2. Anadoludaki Erken Türk yazıtlarının bulunduğu yerler.

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.8-9 ve 12-13.

3 .Güney Fransadaki Lascaux [Lasko] Mağarasının “avcı trajedisi” isimli çokrenkli olarak yapılmış kaya resmi (s.19-20).

4. Lascaux Mağarasındaki yazı: UÇ ĖŞİ EL [kişi canının uçması] ve

5. Mas d'Azil [Mas Dazıl] Mağarasında bulunmuş olan çakıl taşları yazıtı (s.21).:

Soldaki: UÇ / ÜÇ [Lider / üç].

Ortadaki : BU UÇ-UÇUS [beyin lider olması].

Sağdaki : UÇ ALTI [liderlik yetkisi].

6. Almatının 160 km kuzey-batı doğrultusundaki Acısu Özeninin Tamğah Sayı galerisindeki bine yakın resim, piktogramm ve petrogliflerden biri. Bu resim bize *tamğaların* gelişimi hakkında oldukça açık bir fikir veriyor (s.19).

7. Tamğaları doğuran davranış şekilleri:

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.20.

8. Hora tepen insanlar ile (s.19) ifade olunan *tamğa* şekilleri.

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.20.

9. Tamğalı Sayı galerisinde (Qazaqstan) Ñ *tamğasının*—AÑ ve OÑ şekillerinde olmak üzere—nasıl yazılacağını öğreten bir resim:

Mirşan,K. 1970; *Proto-Türkçe Yazıtlar*, s.21.

10. Tamğalı Sayında felsefi bir eser (s.20, şek.6).

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.21.

11. Qazaqstanda, Tamğalı Taşda felsefi bir kompozisyon (şek.3).

12. Tamğalı Sayı galerisinde bir UB-AÑ [pra-intelligens] tasfiri (s.20, şek.7).

13. No.11 ve 12'de gösterilen UB-AÑ'ımızın Tamgalı Sayındaki diğer bir tasfiri (şek.2).Bu tasfirdeki diğer mahlûk, 7 (yani, 7 kat gök) ve 9 (yani, güneşin 9 planeti) sayılarını taşıdığına .ve spiral kolları bulunduğuna göre, "galaksi" manasında çizilmiş olmalı. Yani, "galaksimizdeki .preintelligens".

14 .Qazaqstanda bulunmuş olan bir yartaş resmi. Bu tasfir ED [ey-lem] durumunda olan, yani, "ehlileştirme" işlemi yapan; bir kişiyi ve onun yularından çektiği bir atı .gösteriyor .

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.22.

Bu resim köpeğin, devenin (Sülyek yazıtı!) ehlileştirildiği ve ÜY [ev, külube] inşaatının yapıldığı (Sülyek yazıtı!) *mezolithikum* çağına ait olacaktır (herhalde devenin ehlileştirilmesinden sonra, d.ö.7.000'lerde).

15. Qazaqstanda Acı-Su'da bir tamgalıtaş.No.14'deki ED'imizi [ey-lemimizi] burda artık atın üstünde görmekteyiz.

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.23.

16. Tamgalı Sayından bir kompozisyon. Bu resimde biz Tamgalı Sayı insanının ruhlar dünyası hakkında da geniş tasavvurları bulunduğunu görüyoruz.

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.24 (soldaki resim).

17. Ulu-Kem alanında, Aq-Yüs lrmagında, beyaz granitten imal olunan bir SIN-TAŞ [*şekil venne, yazı yazma ve resim yapma , heykel yapma yolları ile, bir aňlam ifade edecek hale getirilmiş olan taş*].

Yunancası "plastik". SIN = *mana ifade eden görünüş, şekil; heykelcilik san'atı*.

Burda verilen TAMGALAR listesinde OT-OZLAR çağında TAM-ĞA sayısının çok az olduğu aňlaşılmaktadır.

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.24 (sağdaki resim).

18.Biri Nehri stelesi.

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*, s.25.

19.Bica lrmagından bir SINTAŞ (Xaqasstan), üstte koyun başı, altta kişi başı..

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; s.26 (üstteki resim).

20. Bir Ulu-Kem SINTAS'ı.

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; s.26 (alttaki resim).

Üç gözlü kişi tasfiri. Bunlardan KÖGÜZ-ĞİN denen ikisi hakiki gözlerimizin bulunduğu yerde gösterilmekte ve proton ile neu-

tronu temsil etmektedir .AÑ ĖSİLİS [*akıl duygusu*] denen 3. göz ise, elektronu temsil ediyor, çünkü elektron serbest bir parçacıktır; protonun tesir alanında kalabildiği gibi (yani, atom içinde bulunabildiği gibi). ondan ayrılarak atomundan uzaklaşabilmektedir

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; s.26 (alttaki resim).

Bu resimde biz, ayrıca, kulak yanında çizilmiş olan

[UQ; *kavrama, kulak*] TAMGA'sını da görüyoruz. Ü TAMAGA' sı ise, ASA AS: "*asan kuvvet*", yani, "*gravitation*" şeklinde okunabiliyor.

21. Uybatta bulunmuş olan TÜRÜK QAN BOL-BOLİ yazıtı.

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; s.27.

No.17'deki Aq-Yüs stelesinde verilen *tamğalar* listesinden, OT-OZ sintaşları çağında TAMGA sayısının çok az olduğu aşılaşılmaktadır. Buna göre ,TÜRÜK QAN BOL-BOLİ yazısının, "*yazılmışıya hazır*" durumdaki OT-OZ sintaşı üzerine daha sonraki çağda yazılmış olması gerekir .

22. Uybatta bulunmuş olan YALBAÇ yazıtı.

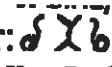
Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; s.27.

Tıpkı No.21 gibi, bu yazıtın da bir OT-OZ sintaşı üzerine, daha sonraki çağlarda yazıldığı aşılaşıyor.

23. Uyuq-Arxanda bulunmuş olan AQIN yazıtı.

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; s.27.

Tıpkı No.21 ve 22 gibi, bu yazıt da bir OT-OZ sintaşı üzerine daha sonraki çağlarda yazılmış olmalı.

24. Biria / Tasmin sintaşı ve yazıtı. Yazıtın altındaki saçayak üstünde şu yazı var: [ESİÑ ÖD ĖSİÑ] [*onun (ölenin) ruh erası*].

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; s.30.

25. Güneydoğu Anadoludaki Kahn-ı Melikân ve Taht-ı Melikdeki kayaüstü resimleri. Ortadaki AT UÇ OÑ [*Muvaffak Hükümdar Lider*] deyimi, Istanbul-Erenköy yazısındaki AT-ATA UÇ'u [Lider At-Ata] 'yı çağırıştırıyor.

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; s.32 (Taht-ı Melik)..

26. Kahn-ı Melikândan ve Taht-ı Melikden yazı şekilleri. .

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; s.33..

27. Ulu-Kem, Sülyek Köyünde bulunan bir yazılı kayadaki yazıtlardan biri, ÜE yazıtı. Bu yazıt çağında ÜY'lerde [klübelerde] yaşamakta ve deve ehlileştirilmiş bulunmaktadır (10.000 yıl önce) (s.21, şek.11).

28. Sülyek Köyündeki yazılı kaya ve Sülyek yazılı kayasındaki yazı örnekleri.

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; s.36,37..

29. Antalya yakınındaki Beldibi Mağarasındaki TAMĞALAR ve cümle şekilleri..

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; s.38, 39. .

30. Güneydoğu Anadolu'da Put Köyü yakınındaki Kızların Mağarasında petroglifler (s.20, şek.8).

31. Orta Anadolu'daki Çatalhöyük yazıtı: OĞ ON AT UW İT ĖD-ĖD [insan kozmostaki kutsal impulsudur kreasionun] (s.23, şek.11)

32. Doğu Anadolu'daki Başet Dağı (3.720 m) yazıtları.

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; s.40..

33. Erzurum'un Karayazı İlçesinin Salyamaç Köyü yakınlarındaki Cunnî Mağarası petroglifleri.

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; s.41..

34. Vinça-Tartaria yazıtları (Sırbistan).

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; s.42, 43..

35. Val-Camonica yazıtları (İtalya Alpleri).

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; s.44-47. .

36. Açıktaş Alfabeti (s.35, cet.6).

37. Doğu Anadolu'da, Vanın güneyindeki Tirşin alanındaki Çilgiri Köyü yazıtı.

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; s.54.

38. Etrüsk alfabesi (s.38, cet.12)..

39. Marsiliana yazı tahtası (Etrüsk alfabesi) (s.28, şek.22).

40. İlk Sümer yazısı.

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; s.59.

41. ODUQ ĖL [muzaffer halk] yazıtı (Glozel, Fransa).

Mirşan,K. 1994; *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; s.61

42. Phryg yazıtları.

Mirşan,K.2005; *Erken Türklerin Anadolu Yazıtları*, s.27

43. İzmir çevresi yazıtları.

Mirşan,K.2005; *Erken Türklerin Anadolu Yazıtları*, s.47

44. Yemen yazıtları.

Mirşan,K.2008; *İskitler, Sümerler, Yemenliler*; s.49.

45. Ugarit yazıtları.

Mirşan,K.2005; *Erken Türklerin Anadolu Yazıtları*, s.69.

46. Girit Yazıtları

Mirşan,K.2005; *Erken Türklerin Anadolu Yazıtları*, s. 105.

Ön yüz

Arka yüz

Şek.46. Maine'de (ABD) bulunmuş olan,3 No.lu "Spirit Pond" BTİGTAŞ'ının ön ve arka yüzü yazıtları

Not:

Yazıtların alfabesi için şu kitaba bakınız:

Mirşan,K.2004; *Erken Türklerin Skandinavya Yazıtları*, s.39.

XXVIII. Amerika BİTİGTAS'ları

Şek.46, (sağdan sola okunacak):

Satır 1

:UDIS ĖKİT: *Stratejik sefer*
OD ĖTİSÜ: *“zafer” haline gelince,*
OQ ĖSİÑİS İKİCİNİS *Oqlara*
ATIS OD *zafer atılımı yaptıran kişi*
USIS ĖT *başkan oldu.*

Satır 2

AÑ ÖD *Bu zaferi anarak*
ÖK ĖDİS ĖD *Tanrıya*
ÖKİS ÖC: *dua et ki,*
URIS USU AÑ *girişimin*
UDIS-OD USU: *“stratejik zafer” ola,*
AÑİSİÑ: ĖRİB U: *senin onu anman kendisine erişerek.*

Satır 3

:UÇ ATIS *Liderini*
ONIS ĖT *kozmosa lâyük olarak kabul et,*
OD ĖT ĖSİS *—“onun elde ettiği zafer”, dolayısı ile:*
ONIS ONİSİS: *Kozmosta kozmoslaşma*
OÑİSİSİÑ: *başarısının*
UR-USU OD: *“mücadele edilerek elde olunan zafer”*
oluşunu
kozmosun mümkün kılmış olması hesabı ile.

Satır 4

OQİS ÖC *Oqların*
UDU OD ĖT: *stratejik zafer elde etmelerindeki*
OÑİS: *başarı,*
URİB OQ: *Oqların bu alanda mücadele etmiş olmaları*
sonucudur;
yani,
kozmik nam kazanma
mücadelesinin sonucudur bu.

Satır 5

: OQ UD ÖG: *Oqların strateji bilinci*

OQ İBÜ
OD UDISU:
OQ OD ÖCİSİS USU
USISU ĖT: UQ ODIS

Satır 6

: UDU OD UDIS
UDUD ÖK:
AT ĖTİS ONIS:
AT OD:
ĖDİS US
ĖDİS UR USU

Satır 7

USU AÑ
OD ÖK ĖDİS
OD ÖKİS ÖC:
UQU ĖS
URIS ĖT
UÇİSU:
OD USIS ĖT

Satır 8

: OD ĖT İL
OQ ĖS
UDIS OD
ONIS ÖC ĖT:
ĖPİP OÑİS:
USU OD:
ÖC ONIS

Satır 9

AT OD USU AT:
AT ODUÇ UR İL
UR ODUÇ
ODIS ÖK

Satır 10

: ĖS ÖKİS USU ĖT
ODIS US ĖT

*Oqları organize edince,
zafer stratejisi
Oq zaferine nasip oldu,
—egemenlik stratejisi.*

*Stratejik zafer stratejisinin
strateji Tanrısı,
kozmik nam kazanma (→ str 4)
zaferi adımını atan
başkana
mücadele nasip etmiştir.*

*Başkanı anma,
Zafer Tanrısının
zafer duasını
kabulü için
bir girişimdir;
liderin
zafer elde etmesi içindir.*

*Zafer halkı .
Oqlardır.
Stratejik zafer
kozmik tesahüp
sayesinde başarıdır.
Lider zaferinin
sahibi kozmostur.*

*Zafer denilen tesahüp
halkın zafer mücadelesi sonucudur.
Zafer için mücadele
Zafer Tanrısı içindir.*

*Aklında Tanrını tut ve
zaferi baş tacı et.*

Satır 11

ËS UR.

*Mücadelenin devamı.***Satır 12**

ODUD ÖK:

Zafer stratejisi Tanrısı

UB ATU OD

yüce zaferi

OQ USUD UÇ

*Oqlara nasip etmiştir.***Satır 13**

: USU AÑIS ONIS:

Kozmosu idrak hakkında

ÖKİS USU ËT:

Tanrıyı yetkili gör;

OD OQIS ONIS:

kozmostaki Oq zaferini

ÖKİS ÖC

*Tanrıdan bil.***Satır 14**

: OD ONIS USIS

Kozmik zafer

İB USU

tertibi

UD USU AÑ USU

strateji idrakı ile temin olunur

İSİB ÖK:

ve o Tanrıyı anarak

ËRİB U:

erişilen

USUS OD

*yüce zaferdir.***Satır 15**

URUS USU AÑ

Mücadele etme bilinci

UDIS OD USU:

stratejik zafer temin eder.

UDIS UQIS OQ

Oq denenlerin stratejisi

UDIS ÖK:

Tanrı stratejisidir,

UQ UDU OD

—stratejik zafer denen şey için

ËTİSİS İBÜ

*organize olmuş olmak şartı ile.***Satır 16**

:ËPİP ÖC:

Sahip çık,

UR USU OD

girişim zaferine,

ÖC ONIS USU

kozmos yüceliğinin

AÑ ODIS ÖK

Zafer Tanrısını anma yolu ile,

OQ USUD ÖKİS ÖC

Oqların Tanrısının (zaferine)..

Şek.47. Oklahoma'daki "Heavener Rune Stone"

AP-ÖK
AQIN ALT
:ERİR BİN ĖD

*Götürülen (ölen) kral
Akmiş bulunuyor,
(Tanrıya) erişebilmek üzere.*

X! 1 X I M F t D

Şek.48. Poteau bitigtaşı (ABD)

OS AP
ÖK ALT
ĖS BİN ĖD

*İşbu götürülüş
krala mahsustur,
akılda tutmak üzere.*

W W X <

Şek.49. Shawnee Runestone (ABD)

UB AQIN
İLİ ĖRİR

*Yüce akın
halkı.*

1. EYOTIR:FE:RRY4t:Bt:
2. P I:4BpX9tF4tPXRR:PRt:
3. YI:FXtP:Y4tYI:
4. XPR:IXYR:YI:R:F:4tXR:t:
5. bX94:R/4t:HRR:PRt:Ptt:4tP
6. YI:YXR:t:P4t:t:PX9tXBTIR:
7. YI:tY:tY:PX:tP:YX:tRÖP:
8. XP:BP:tY:PtP:AVM
9. PRXtF4t:XP:1tt9:
10. tXR:P:YXt4:Yt:tXYPt:XT:t:

11. XBTIR'ΨIR:4HIB:7F:PX4*:RI4H:

12. PR4Y:4H:0K:X4R:Γ4R4B:

Şek.50. Kensington Yazıtı (ABD)

Satır 1 (şek.50)

İB-ÖK:	<i>Tanrı</i>
OQUQ ÖC	<i>Oqların</i>
URUR	<i>mücadelesinin</i>
İB-UÇ:	<i>lideri</i>
ËKİK:	<i>olması dolayısı ile</i>
USU İB:	<i>yücelik ifade ettiğinden,</i>
URIS AT:	<i>(ölen liderin) mücadelesi</i>
AÑISU: ËRİB	<i>anıt olmaya erişmiş bulunuyor.</i>

Satır 2

ËS-UR ÖG:	<i>(Bu bitigtaş ile) hatırlanan kral</i>
AÑ UR	<i>mücadele edilen</i>
OD ÖG	<i>savaşın (savaş mücadelesinin) kralıdır.</i>
ËSİTİS	<i>(Bu yazı ile) hatıra edilen şey</i>
OQ UD	<i>Oq stratejisine</i>
AÑ ÖKİB:	<i>dayanan</i>
ËS OÑIS	<i>aklın başarısıdır.</i>

Satır 3

:ËS ÖC:	<i>Bu hatıranın</i>
AT ËT	<i>konusu</i>
OQ ÖC:	<i>Oqlar</i>
ÖGİS	<i>kralının</i>
AÑIQ	<i>açık</i>
ODIS	<i>zaferini</i>
UQISIC	<i>izah eder.</i>

Satır 4

:UQUQ:URIDIS	<i>Sözü geçen mücadeleyi</i>
USU ËT:	<i>temin eden</i>
İK:	<i>"tahakkuk"</i>
AÑISIC:	<i>denen</i>
URUS	<i>girişim</i>

UDIS:
OQİÑ OD USU

Satır 5

:UB ONIS ĖT:
ĖS UÇUS AÑ:
İB UR ÖG:
URUR İBİS:
ĖSİTİS UR: ĖT

OD ANT

Satır 6

: URIS AT ÖK
OD USU
UD AÑ : UÇUQ :
OQ USU ĖTİS ÖG :
USU İB :
UR OD ÖC :
ĖS ÖC

Satır 7

OQ ANT OÑIS UR :
UQU OD ÖC : AÑIS :
UQU OD ÖC :
ÖC OQ USU :
ÖC İB USU :
ĖS ÖC

Satır 8

: ALT OY İL : ANT
OQ ANT UB
ANTİBİS ÖK :
ÖG OD

Satır 9

: ÖG ĖSİSİS :
ÖG OD :
UQ ĖTİS
OQ OD UR ÖG

Satır 10

stratejisi
Oq zaferidir.

Yüce kozmostaki
lider canı dolayısı ile,
kralın mücadelesini
dile getiren
mücadele için
zafer andı içilmiştir.

Girişim Tanrısının
zafer konusundaki
stratejik liderliği altında,
Oq kralının
organize ettiği
zafer girişimini
yadedersiz.

Oq antının başarısı
—zaferi anmadır.
Bu zaferin
Oqlara mahsus
sahibini (yani, kralı)
yadedersiz.

Halktan teminat alan ant
Oqların ulu antıdır;
Tanrıya ant içerek,
kral zaferi için.

Kralın
krallık zaferini
dile getiren yazı,
“Oq zaferi kralı” hakkındadır.

OQ ĖTİS UR: *Oqların mücadelesi*
 USU OD ANT: *sonucunda içilen “zafer andı”*
 İKİKİP: *dolayısı ile,*
 ÖK ĖS USU ĖT: *Tanrıya saygı duruşu edilen*
 OQ UR ĖS ÖC: *Oq mücadelesi,*
 AT ÖK OD UR ĖS *aslında, Tanrı zaferidir.*

Satır 11

OQ ĖTİS UR: *Oqların mücadelesi*
 USU OD ANT: *sonucunda edilen “zafer anıdı”*
 İKİKİP: *dolayısı ile,*
 ÖK ĖS USU ĖT: *Tanrıya saygı duruşu edilen*
 OQ UR ĖS ÖC: *Oq mücadelesi,*
 UR ĖS AT ÖK OD *aslında, Tanrı zaferidir.*

Satır 12

: UB-UR ATIP: *Lâhit (mezar) başına*
 UR USU OD: *—zafer mücadelesinden*
 USU OÑIS: *başarı elde olunur ise—*
 İB UÇU OQ ANT: *Oq antını yazma*
 ÖC İB UR ÖG *kral talimatıdır.*

XXIX. Amerika Bitigtaşları için Glossar [söz açıklamaları]

AQIN, *akınış* (şek.47); *akın* (şek. 49)
 ALT, *bulunuyor* (şek.47); *mah-sustur* (şek.48)
 ANT, *yemin* (şek.50, str 5,7,8,10,11,12).AÑ ile (yarı daireli) ANT (üç-genli) sözleri bir-biri ile karıştırılabilmektedir (Mirşan 2004, s.39).
 AÑ, *anarak, bilinç, anıt, açıklık, denme, dolayısı ile* (şek.46, str 2,4, 14; şek.50, str.1,3,4,5,6,7)
 AÑIS, *İdrak, olma, anma* (şek.46, str. 13; şek.50, str1,7)
 AP-ÖK, *götürülen (ölen) kral* (şek.47)
 AT, *nam, konu* (şek.46, str 4,6,9); (şek.50, str 1,3,6,10,11)
 ATIS, *atılım*, (şek.46, str 1)
 ĖD, *et*, (şek.46, str 2)
 ĖDİS ĖD, *ediş et*, (şek.46, str 2)
 ĖRİM BİÑ ĖD, *eriştirilmek üzere* (şek.47)
 ĖS, *akıl, hatıra* (şek.48) (şek.50,

str 2,3,5,6,7,10,11)
ĖS BİÑ ĖD, *akılda tutmak üzere* (şek.48)
İB, *tertip* (şek.50, str 1,5,6,7,12)
İB UÇU, *yazma* (şek.50, str12)
İBÜ, *organize olma*, (şek.46, str 5,15)
İL, *halk* (şek.49) (şek.50, str 8)
OD, *zafer*, (şek.46, str 1,2,3,4,5; şek.50, str 2-12)
ODIS, *zafer*, (şek.46, str 10). Et-rüskçede ODUZ [zafer], BİLge A-tuñ Uquq tarihinde ODUZ [maraşallık] ve ODUZTTIM [nizamî or-du gönderdim] şekillerinde.
ODIS ÖK, *Zafer Tanrısı*, str 9
ODUD ÖK, *zafer stratejisi Tanrısı*, (şek.46, str 12)
ÖK, *kral* (şek.48) (şek.50, str 1,6, 8,10,11)
OQ, *Oqlar*, (şek.46, str 4,5,8,13, 15; şek.50, str 1-4,6-12)
OQ ĖS, *Oqlardır*, (şek.46, str 8)
OQIS, *Oqlar*, (şek.46, str4)
OQ ĖSİÑİS, *Oqlar*, (şek.46, str 1)
ONIS, *kozmetik, kozmos, kozmosu, kozmostaki*, (şek.46, str 3,4,13)
OÑIS, *başarı*, (şek.46, str 3,4) (şek.50, str 2)
AP, *götürülüş* (şek.48)
OS, *işbu* (şek.48)
ÖC, *sahip, mümkün kılma*, (şek. 46, str 2,3,8,13) (şek.50, str 1,6, 7,10, 11,12)
ÖK, *Tanrı*, (şek.46, str 2,9,15;

şek.50, str 1,6,8,10,11)
ÖKİS, *Tanrını, Tanrıdan, Tanrı-yı*, (şek.46, str. 10,13)
ÖKİS ÖC, *dua*, (şek.46, str 2)
UB, *yüce* (şek.49) (şek.50, str 5, 12)
UB-UR, *lâhit* (şek.50, str 12).
 Mirşan, K. 2008; *Bolbollar*, I/s.21'de bu kavram OĞ-UR şek-
 linde geçiyor.
UÇ [İ], *lider*, (şek.46, str 3; şek 50, str.1,5,6,12). Prototürkçe ve Çince'deki kullanılış şekli için s.129'a bakınız.
UD, *strateji* (şek.46, str 1,2,4,5, 6,8,14,15, şek.50, str 4,6)
UDIS, (1) *stratejik sefer, strateji*, (şek.46, str. 1,2,5,15. Öñre Bıña Başı tarihinde UDI YORIDIM [stratejik sefer ettim] şeklinde..
UQ, *idrak, denen şey*, (şek.46, str 5;15) (şek.50, str 3,4,7,9)
UR, (1) *mücadele, girişim* (şek. 46, str. 2-4,9,15İ şek.50, str 1, 4-7,9-12). Bu sözün türlü ağılam-ları için bakınız: Mirşan 1994, s.191.
URIS USU AN, *girişim*, (şek.46/2)
US, *baş tacı [en yüce], konu* (şek. 46, str 10;şek.50, str 1,4,6,10-12)
USIS ĖT, *başkan oldu*, (şek.46/1)
USU, *ola, hakkında, yetkili, temin eder*, (şek.46, str 2,13); *yücelik, konu, sonuç, elde olunma* (şek. 50, str 1,4,6,10,11,12).

XXX. Greonland Bitigtaşları

Şek.51. Kuzey-Batı Greonlandda bulunmuş olan Kingigtorssuaq bitigtaşı

Satır 1

:UÇ USU

URIS UR İLİS:

ÖNIS ÊKİNİN ÖK•

UB •UR: ATİNİS:IS

AÑİN [=ANTİN] UÇUSIS:

URU ÊSİK AÑIS İL

Lider komutasında

girişim yapan halkız.

Başarı temin eden Rab,

“başarı yüceliği” denen

anının [= antın] lideridir,

başarı elde eden halkın.

Satır 2

USIS UÇU AÑU•

URIS-UR

ÖC-ÖG:

UÇİS•USIS

URİNU ONİSİS:

UÇİNİSİS

ÊKİS

AÑIS-UR UÇİNİS:

UB ÊBİBİS (veya, ÊKİBİS).

Komutan lider

girişim yapan

kraldır.

Lider,

girişim kozmosunun

lideridir.

Aslında,

söz konusu lider

Tanrının kendisidir.

Satır 3

ÖCİTİÇ

ÖCİNİSİÇ ÖCİNİSİÇ

ÖCİNİSİÇ

ÖCİTİS-ÖCİTİS:

Sahiplik,

sahiplenme sahipliliğidir;

sahiplenme ise,

sahiplik sahipliliğidir.

UÇIS-UÇ URIB•
AÑIS (=ANTIS) ĖSİT
URİÇ• ĖTİÑİSİB ĖS
USU

**—liderle liderlik vererek
hatırlanan (= ant içilen)
girişimci olan
Yüce Kat (= Tanrı).**

Şek.52. Brottahlið bitigtaşı (Greenland)

**:UR ĪL
URĪNIS
ŌK ĒSĪLĪSIS
AŅISIŅIS**

**Başarı namzedi halkın
başarısı için
Rabbı
anması.**

Şek.53. Gardar bitigtaşı (Greonland)

Satır 1

USU :
ONIS ÖC :
Esisis
US ONIS

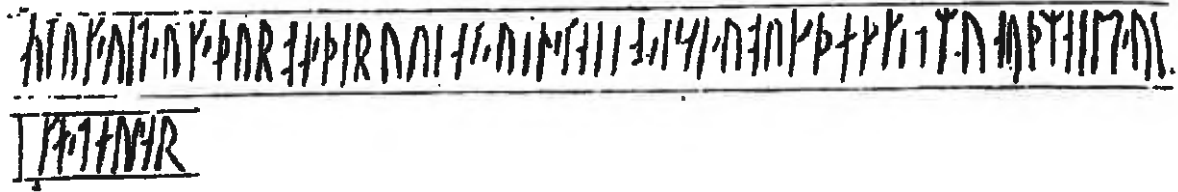
***Konu,
kozmoslaşmanın
ifadesi yolu ile
Yüce Katı kozmoslaştırmadır.***

Satır 2

ATU : *Canın vucuttan atılması*
URIS USU : *bir başarıdır,*
URIS ĖSİS *başarılar*
ONIS *kozmosunda.*

Satır 3

İS USU ĖS-ĖSİS: *Canın hatırlanması,*
ANT ONISU : *kozmetik ant yolu ile,*
İS ONIS UR ĖSİÑ *canın kozmik başarısıdır.*

Şek.54. (Kaybolmuş olan) Hønen bitigtaşı yazıtı (Greonland)

ĖSİNİSİÑ ALT	<i>Yazılan işbu</i>
ĖSİÑ ÖC	<i>yazı</i>
ANT (= AÑ) ONİSİÑ	<i>kozmetik ant (= anı) 'dır,</i>
ONIS ÖC	<i>Kozmosta bulunan hakkındaki.</i>
AP (şek.47) ĖS	<i>bu, (Tanrıya) götürülene</i>
UQUQ AÑU	<i>matuf, anış</i>
ONIS UB ONİSİÑ	<i>kozmetik yüce kozmosa matufdur.</i>
ĖSİT ĖSİSİB ĖSİSİÑ	<i>İnancımıza göre,</i>
AP-ĖS	<i>(Tanrıya) götürülme,</i>
US ONİSİS	<i>kozmetik başkan (yani, Tanrı)</i>
ĖSİÑ ĖSİNİS	<i>nezdinde</i>
ONIS URİS AÑ	<i>kozmetik başarıdır.</i>
UB-URUNİS	<i>Bu yüce başarı</i>
AÑİÑ İL	<i>halkı,</i>
ONİSİÑ ĖSİS	<i>kozmoslaşmış olan</i>
ONİSİÑ İL	<i>kozmos halkı,</i>
ONİS ĖSİT	<i>kozmosta bulunmak üzere,</i>
URİÑİP ONİS	<i>kozmoslaşmayı başaran</i>
OQ ĖSİS OQ US	<i>Oq'ların Oq halkıdır.</i>

*XXXI. Tatarstan Fenler Akademisi Prezidenti Sayın Akademik
M. Hasanov tarafından yapılan 22.05.1998 gün ve AN-32 ve
sayılı davetiye dolayısı ile,
K.Mirşan tarafından 16.6.1998 günü Kazanda verilen konferans*

Sayın Başkan,
Sayın Misafirler,
Bayanlar, Baylar:

Size çok önemli haberlerim var. Bu haberlerim, bilhassa, Tatarları çok yakından ilgilendiriyor ve şu alanları kapsıyor:

- Tatarların en eski tarihi,
- Tatarların en eski dili,
- Eski Tatarların yaşadığı muntıkanın coğrafyası.

Tatarlar hakkında vereceğim bütün bu bilgilerin kaynağı okuduğum yazıtlar; yani, bu bilgilerin hiçbirisi teorik veya yorumcu değil.

“*Tatar*” sözü “*Türk*” sözünün teşekkülünden çok öncelerine ait bir söz. Bu sözün kaynağı şu deyimlere dayanıyor:

AT-OY [“AT” denen halk] (Mirşan 1991, s.60; 1985, s.50,54,57).

AT-İL-BUD [“AT” halkı milleti] (Mirşan 1991, s.48).

AT-İR [icraat, atılım sahibi, nam] (Mirşan 1991, s.46).

AT-OĞ [hanedan, dinasti] (Mirşan 1991, s.72,82,84,98).

ATA QAN [hükümran han (Proto-Bulgar yazıtı)] (Mirşan 1970, s.97).

AT-OY ÖGE [icraat (vede anavatan) sahibi: “İdil-Oral Devletinin hakimî” demektir] (Mirşan 1978, s.114).

AT-OĞILA ÖGÜZ [Dinasti Irmağı (yani, İdil)] (Mirşan 1991, s.49).

Erken-Türkçede “A” interjeksiyonu ile fiillerden teşekkül eden ve “*lider*” anlamı veren isimler bulunuyor: AP [götürmek]’den APA [Tanrı]: AT [atılım yapmak, icra etmek, girişimde bulunmak]’-dan ATA [devlet başkanı, babalar ruhu, baba], gibi. Bu söz çıkışını biz Yunancada da görebilmekteyiz: *Theos* [Allah]’dan *Thea* [Tanrıça]; *basileüs* [kral, Qazaqçası *bolus*]’dan *basileia* [kraliçe]; *kreas* [et parçası]’dan *krea* [et]; Latince *locus* [mahal, muntıka, mevki] ve *loca* [muntıkalar].

Yukarıda izah olunduğu şekilde teşekkül eden ATA sözü, AT

meyanında, *Tatar* sözünün teşekkülünde önemli bir rol oynamış bulunuyor. Bu sözün “çifte t’li” şekline şu örnekler verilebilir:

ATUN-ATIM OĞ [atalarım dinastisi] (Mirşan 1991, s.58).

ATAN-AT [ata namı] (Mirşan 1973, s. 49; 1998, s.39).

AT-ATA [devlet başkanı] (Mirşan 1978, s.104; 1994, s.53).

Bu şekilde, “*Tatar*” isminin üçte ikisini belgeliyebildik. Geri kalan üçte biri için ise, şu örnekler gösterilebilir:

UÇUQUN ATA-OĞA URİN ĖRDE-ĖBİ [Lider ATA-OĞ hakimiyetinin erdemi dolayısı ile] (Mirşan 1991, s.45).

ATUÑ-URA ĖDİ [hakimi olarak] (Mirşan 1985, s.56).

AT-URUĞ İT [tabi] (Mirşan 1985, s.56).

Buna göre, bu çok eski deyimlerden, modern “*Tatar*” sözünü AT-ATA UR [AT-ATA hakimiyeti; AT-ATA’ya tabi] veya AT-ATA AR [öldükten sonra canın atalarımıza doğru uzaklaşması] şekillerinde yorumluyabiliriz; çünkü, metinler Tatarların çok köklü bir İL olduğunu gösteriyor, ve de Erken Türkçede böyle bir kökü AT-ATA sözü temsil etmektedir, şüphesiz. Bu deyimlerden birincisi bu dünya, ikincisi ise öbür dünya ile ilgilidir. Buna göre, *Tatar* sözünün yorumunda AT-ATA AR daha ağırlıklı olarak yer almakatadır. Niterim, bu ağırlığı *Türk* sözü etimolajisinde de görmekteyiz.

Ben *Türk* isminin “TÜR-ÖK”[Rabbanî TÜR, Rab Milleti] sözünden türediği varsayımını benimsemekteyim, çünkü, Türkler gökten gelmiş olduklarına inanmış bululuyorlar (Mirşan 1998, s. 36), bu bir. İkindiden, kreasıonda yaratılmış olduklarını, buna göre, üstün bir ırk teşkil ettiklerini söylüyorlar (Mirşan 1998,s.37) ve, üçüncüden, Türklerin İT-ÖKÜ [Rabbanî İmpuls] diye bir dinleri olmuş.

ALTİ YARIQ TİĞİN: “İT-ÖKÜ’yü erdem yapan namdar OT-OZ ‘a ON OĞIN ÇUR [kozmik kişi modalitesinin mustahkem mevkiyi] nuru ile ırk başarısı zaferler lideri peygamberliğine vahiy oldu” diyerek başlıyor. ÖÑRE BİÑA BAŞI tarihine göre, bu zaferler “dağ ile ırmak arasından” (yani, İdil-Oraldan) doğuya doğru başlamıştır ve bu zaferler ile İT-ÖKÜ bugünkü Çine kadar ulaştırılmış bulunuyor. Yalnız bu değil, Türklerin kendileri de bu dinlerinin impulsu ile Selefeyi Türgislerden almış ve oraya yerleşmiş bulunuyorlar. Ancak, peygamberimiz İÇÜÜM APAM BUUMİN QAĞAN İSTEMİ [Allahimin

neslimin hanlar-hanı istemi] TÜRÜK BİL'i [Türk Regnumunu], başlangıçta İdil-Oralda kurmuş ve, sonra, ona Selefiyi ilhak etmiştir. O öldükten sonra ise, TÜRÜK BİL —Urqun Kenti başkent olmak üzere—İL-ËTİRİŞ QAĞAN tarafından Urqun-Selefi'de yeniden kurulur ve, YOLUĞ TİĞİN tarihine göre, d.s.580'lere kadar devam eder.

Bütün bunlar bize İT-ÖK sözünden, dinî bir kavram olarak eş anlamlı, TÜR-ÖK; yani, TÜRÜK sözüne ulaşmamız gerekeceğini gösterse gerek. Fakat, konumuz olan “*Tatar*” sözü bu vak'alardan çok öncelerine aittir.

D.ö. 521 TABIŞĞAN yılında ÖÑRE BİÑA BAŞI İskitleri [Oqları] tedip ettikten sonra, d.ö. 522 BARS yılında—İskitleri Türklere karşı kışkırtmış olan—ÇİK'lere [Perslere] karşı sefere çıkar. Ancak, Türklerin ÖKÜ-OL İLİĞ US UŞ OĞI [Krallık Halkları Majesteleri] (Mirşan 1985, s.78) dedikleri, Dareius I'in tahta geçişi dolayısı ile, d.ö.14.2.522'de AT-UQU'r [sulh akteder].İTİZ BAŞI'na (Qamanın İdile döküldüğü yere) gelerek meçhul asker abidesi diktirir ve Tanrıya dua eder. Bundan sonra o, Tatar Devletinin kuruluş yıldönümü olan, AT-BAŞIĞIN YIL'ında (d.ö.521), daha güneye inerek, UB-UŞ AT-UQUŞ BİLTİRİNTE [Yüce Majestelerinin anavatan havzasında] yaylar, meçhul asker abidesi diktirir ve Tanrısına dua eder.

Şimdi sıkı durun, Tatar devletinin kuruluş tarihini ÖÑRE BİÑA BAŞI şu şekilde veriyor: “*AT-UQUS BİL'inin 1.000 yıllık geçmişine ait tarih kitabımı, memorandum yazısı taşına yazdırarak tamamladım*”. Yani, d.ö.1571'deki AT-BAŞIĞIN YIL'ından d.ö. 521'deki AT-BAŞIĞIN YIL'ına kadar 996 yıl ve d.ö.521'den, memorandum yazısını yazdırıp bitirdiği, d.ö.517 QOÑ YIL'ına (hariç!) kadar, 4 yıl olmak üzere, $994 + 4 = 1.000$ yıl (Mirşan 1992, s.50).

Şimdi şunu söyleyebiliriz: Tatar devleti 3515 yıl önce İdil-Oralda kurulmuş bulunuyor. Bu devletin azametini göz önüne sermek için, QANIM TÜRÜK BİLGE QAĞAN'ın d.ö.27.5.489'da yapılan YUĞ merasimi [ölüm seremonisi] dolayısı ile, AT-OY generalları prezidentlerinden 500 müdafî gelmiş olduğunu söylememiz yeterli olacaktır.

Şimdi ise, Türklerin bu muazzam tarihleri hakkında, dialar halinde, müspet deliller sunacağız.

XXXII. Şekiller Göstergici

- Şek.1.** Şölgentaş mağarasında bir at resmi, 16.000 yıl önce(IV-3), 18
- Şek.2.** Tamğalı Sayı pitogrammi (IV-2), s.18
- Şek.3.** Tamğalı Sayı, yaradılış tas-firi (IV-2), s.18
- Şek.4.** Tamğalı Sayı piktogrammi (IV-2).s.19
- Şek.5.** Lascaux mağarasında (Dordogne, Güney Fransa) bir kaya resmi (IV-2). S.19
- Şek.6.** ON-OĞ [kozmik kişi] ve OQ [kuantum], Tamğalı Sayı (IV-3), s.20
- Şek.7.** [UB-AÑ, Pre-zekâ], Tamğalı Sayı (IV-3), s.20
- Şek.8.** Kızların Mağarası (Doğu Anadolu), s.20
- Şek.9.** Şölgentaş yazısı, 16.000 yıl önce (IV-3 ve şek.1), s.21
- Şek.10.** Mas d'Azil mağarasında bulunmuş olan iri çakıltaşları yazıtı (IV-3), s.21
- Şek.11.** Ulu-Kem,Sülyek, Yazılı Ka- ya yazıtı (IV-4), s.21
- Şek.12.** Dogu Anadoluda, Vanın güneyinde, Tirşin alanındaki Çilgiri Köyü yazıtı, s.22
- Şek.13.** Çatal Hüyük yazıtı (Anado-lu), 8 bin yıl önce (IV-4), s.23
- Şek.14.** On Notası, Açıktaş yazıtı (IV-4),23
- Şek.15.** British Museum'da bulu-nan bir Sümer tabletinin 7. sütunu yazısı (IV-5), s.23
- Şek.16.** "Altın elbiseli adam" da denilen, Eşik Qurğanı yazıtı (Qa-zaqstan), s.24
- Şek.17.** Erenköy sarayı mermer ya-zıtı (IV-5), s.24
- Şek.18.** Eskişehir İli,Çifteler İlçesi, Yazıhkaya Köyündeki mezar yazıtı. S.25
- Şek.19.** Troya yazıtı, s.27
- Şek.20.** Etrüsklerin tıp ala-nındaki bir yazıtı (soldan sa-ğa), s.27
- Şek.21.** Ayna çerçevesine yazılan bir psula yazısı (sağ-dan sola), s.28
- Şek.22.** Bir yazı tahtası üze-rine yazılmış olan Etrüsk al-fabesi, s.28
- Şek.23.** Side yazıtlarından ÖGİS [havari] yazıtı, s.28
- Şek.24.** Bir Yemen yazıtı, s. 29
- Şek.25.** Sinuhe 3 yazıtı (Pra-Mısır), s.29
- Şek.26.** Gallehus altın boynuz bitigi (Küzey Jutland, Danimarka), s.29
- Şek.27.** Northumbria sınbitigi, İngiltere (yazısı sağdan 2. ada-mın üstünde), s.30

- Şek.28.** *Altın halka bitigi* (Buzeu, Wallachia, Romanya), s.30
- Şek.29.** *Thera'dan bir kaya resmi, d.-ö.7. yüzyıl (özel bir yazı) (IV-5), s.30*
- Şek.30.** *Aq İdil ve Sım ıramaklarının birleştiği yerdeki Aqtaş Köyü bitişigindeki mezarlıkta bulunmuş olan kemik iğne, d.ö.400 -d.s.300, s.31*
- Şek.31.** *Başkırtstanda, Sapay Köyünden 2 km uzaklıkta, büyük bir dağın ayağında, massiv ve kompakt bir dağ burnu uzanır, "Taş-murun" [Taş-burun]. Üstü düz olan bu kayanın yan kısmında yukarıdaki yazıtımız yer almaktadır, s.31*
- Şek.32.** *Oqların Meryem Anası (Trakyada bulunmuş olan bir madalyon), s.32*
- Şek.33.** *Bulgaristanda, Preslav bölgesindeki Bjäl-Brjak klisesi yazıtı. s.33*
- Şek.34.** *1962 yılında Ananinde (İTİZ BAŞINDA) bulunmuş eserler, s.110*
- Şek.35.** *Bakewell bitigtaşı (İngil-tre), s.111*
- Şek.36.** *Bugünkü Tatarların İdil-Oraldaki yerleşim yerleri, s.112*
- Şek.37.** *Gottland/Kylver ve Açıktaş yazıtlarının birbirlerine beñ-ziyen tamğaları, s.113*
- Şek.38.** *Sivas yakınındaki Karlı Köyünde bir mezar taşı, s.116*
- Şek.39.** *Pazırıkta 5 No.lu kurğanda bulunmuş olan, bir yün halı (MÖ 5. yüzyıl, Altaylar), s.116*
- Şek.40.** *Sivas yakınındaki Karlı Köyü mezarlığındaki diğer bir taş, s.117*
- Şek.41.** *Sivas yakınındaki Karlı Köyü mezarlığında diğer bir taş, s.118*
- Şek.42.** *100 yaşındaki Tümenli dedem Mirkasım Hacı Mirşan ve ben 1934 yılında (Kulca), s.121*
- Şek.43.** *Sibir Tatarlarının yaşadığı etnik bölge, s.122.*
- Şek.44.** *Çin mekteplerinde okutulan Türkçe, s.133.*
- Şek.45.** *Bir Qazaq evi, s.135*
- Şek.46.** *"Spirit Pond" bitigtaşı (ABD), s.152.*
- Şek.47.** *"Heavener Rune Stone (ABD), s.155.*
- Şek.48.** *Poteau Bitigtaşı, s.156*
- Şek.49.** *Shawnee Bigtaşı, s.156*
- Şek.50.** *Kensington bitigtaşı, s.157*
- Şek.51.** *Kingigtorsuaq bitigtaşı (Greonland), s.161*
- Şek.52.** *Brottahliö bitigtaşı (Greonland), s.162*
- Şek.53.** *Gardar bitigtaşı (Greonland), s.162*
- Şek.54.** *Hönen bitigtaşı yazıtı (Greonland), s.163*

XXXIII. Ündegiç

[İYİĞ BİLGÜ]

- A [radiasion erası], 13*,14,94
A 79,84,85,86,87,94,
A, AW, OM, SWA, XA, ŞI, SI, 14
ablātīvus quālītātis, 96
ablātīvus modī, 96
Açıqtaş[On
notası],17,23,35,113,114, 139
Açıqtaş alfabesi,35
aitlik sözleri, 79
ablativ, ablativus, 90
adverb [reviş, zarf]
Afrika, 127,128
akkusativ, 90*
AQAS [flux],13
Aqtaş Köyü Yazıtı,31
AL 79,
Alfabe, 35
Almanca, Almanya, 59,84,116,128
almaşlık [zahir,pronomen]
Altay, 117
Altın Elbiseli Adam Yazıtı,24
Amerika,121,153,159
AMTI [prezens], 78
AN, 79,82*,83
Ananın,110113
ANT (= AÑ), 161,162,163
AÑ (= ANT), 161,162
ATU [canın vucuttan atılması], 163
AP [götürülme], 163,164
AP-AT,77 (Etrüskler, s.46),91
appositiv [ayrıntı belirten ilâve],
appozitiv artikel, 91
aorist, 81
Arapça, 71
artikel, ĖD [kazusları (söz sınıfını)
belirliyen ilgi parçacıkları] 76*,77,
88, 90
A.S. [aitlik sözleri], 79*,83,84
assosiativ, 76
AT [der Name, als], 76,77,79,87,
89, 96,111,164
AT-ATA, 111,164,165
AT-ATA AR, 165
AT AN, 82
ATI A 87
ATI AT 89,97,101
ATI-ĖR → ATAR, 92
ATI ĖS,92
ATIM 80
AT-İL, 109,118,164
AT-OGILA ÖGÜZ [İdil], 164
AT-OY,50,109,112,164,166
atribut [bir substantivin
praedikatta bulunmuyan yüklemi],
89
Attributiv [ayrıntı belirten], 85
autosemantika [kavram sözleri],77
ATU [canın vucuttan atılması], 163
ā verbō, 79*,81,83,84
Avrupa, 41,124,125,127
AW [conversion],14
AW, 76,79,84,87
AWA; 17
AYI [phrase], bir aňlam elde etmek
ü-zere 'lan [ifade edilen]—ancak,
içinde fiil bulunmuyan—sözlerin
her hangi biri (sırası, *sequence*'i),
78,85
AZ'lık, 87*
-B, 95 .
baş geliş [nominativ], 79,86,88,
Başqırt,7,31,49

beş, 101
 BİN 81
 Birleşik söz, 102
 BİRTEM SAN [tekil]
 BİTİG, *clause, clausula, yazı*
 Bitişik söz, 102
 BİZ, 80
 Bİ 81
 BİRİLE, 104
 Bizans alfabesi, 49
 Bog (*Rusça*), 103
 BODIN [*fuzional*], 12, 139
 BOLTI, 83*
 BU, 76*, 77, 81, 88, 89, 90, 91, 94
 BU ALTIŃ, 77
 BU ĖL, 76, 83
 BU, ĖLİ ATI-AT, 89, 978
 BUQUQUN <BU OQ UQUN, 86
 Bulğar, 33, 49, 104, 108, 114, 115
 BUN<BU ON, 81
 Burtas, 108
 BUY-URUQ, 104
 bükülme [*flexion, Beugung*], 76
 cāsus [tasrif hali, *die syntaktische Fink-tionen der Nennwör-ter*], 76*, 77*, 79
 casus akkusativus, 90*
 cāsus indefinitus, 79*, 81, 82
 cāsus rectus, 76*
 cāsus obliqui, 90*
 Cermence, 8
 cümle [BİTİG-BİTİGME], 79
 cümle çeşitleri, 99
 Çatal Hüyük, 17, 23
 Çilgiri Köyü Yazıtı, 17, 22, 116
 Çinliler, 12, 26, 51, 104, 129, 136
 Çin Seddi, 137
 çoğul [KÖPİ SAN]

Danimarka yazıtı, 29
 Dareios I, 105
 dativ, 93*, 94
 dativus obiectivus, 94
 dativus possessivus, 94
 dativus subjectivus, 94*
 demonstrativ artikel, 90
 demonstrativ zamir, 76, 88,
 dirkegiç [connector],
 Dnyeper, 105
 düşünme gelişi [accusativus], 77, 86, 90,
 ĖD, 79, 84
 E.E.P. [*emosional expressiv partikeller*], 63, 79*, 84, 94*
 ĖKEN, 82, 83
 ĖKİN, 82*
 ĖL, 76, 79
 ĖL BU, 76, 77
 ĖL, BU ĖL, BU ĖL A, 78
 ĖL ĖDİL, 76
 ĖL/ĖLİ/ĖLİM, 78
 ĖLTİ, 102
 ĖLÜ ĖS AT, 102
 ĖM, 76, 79, 83, 101
 ĖM AT, 96
 ĖMİT, 96
 ĖŃ, 76, 79, 83, 84
 ĖR, 76, 79, 90, 93
 Erenköy Yazıtı, 23
 ĖRİM, ĖRİŃ, ĖRİ A, 92
 Erken Türkçe, Erken Türkler, 7, 8, 74, 75, 83, 86, 129, 134, 138
 Ermenek, 116
 ĖS, 76, 77, 92
 ĖS BU, 77
 ĖS-ĖSİS, 90, 163

ĖSĖ ĖĖL, 94
ĖSĖ ĖĖM, 84,97,102,103
ĖSĖN-ÖC [yazı], 163
ĖSĖS, 77,90,94,95
ĖSĖS KonstruksĖonu, 95
Eski anadil, 148
Eskimo, 126,127
Etrüsk alfabesi,38
Etrüsk Yazıtı,27,28
Farsça, 72
Fiil, 78
finitum, 81
flexion,79,88,
formal, 76
Fransızca, 61
Geç-Türkçe, 148
Gaelic (Skotça), 69
Gen, 125
Genç Türkçe, 148
Genetik,125
genetivus [iyelik gelişi], 91*,92,93
genetivus obiectivus,93
genetivus possessivus, 93
genetivus subiectivus, 92*
Gerrhos, 109
Glozel,40
Gotland,113
grammatik alan, 81
grammatik görünümler, 81
grammatik veriler, 81
Grekçe, 81,104
Greenland, 161,162,163
haber [SAB, *praedicate*],
Hazar,108
Hellence, 82
hissî ifade kesekçereri, bak E.E.P.
Homer, 82
I, 101

-I A, 87;**-I AT**, 89;**I ATı**, 91;
-I ĖĖL,94
-ım, -m, 101
-IM (AT) ĖS, 92
IN, 108
INA [INIWA],108
Isub-Ög ve Hieroglifler,36
ilişki [münasebet] **belirten**
yardımcı sözler [refakat sözleri],
 76,77
İTİZ,109*,113*
İTİZ BAŞI, 109*,110,113,166
İT-ÖKÜ, 165
identiklik, 81
identifikasĖon [tanımlama],70,
 77,79,88
İL [halk],163
İlmen Gölü,105,106,108
imperativ [emreden], 80*,81
imperfekt [tamamlanmış
 muamele], 78
indefinĖta, 79*, 86*,
indifferant, 51
İndikativ [hakikî, ın], 81
İndikator [gösterici], 78
İngilizce, 57,83,103,105,128
İngiltere yazıtı,30
inhere [yapışık, içinde], 88
İS [can], 163
İskit, 103
İye [*subject*, fail], 79
iyelik gelişi [*genetivus*], 79,86,91
kazus, 77*,86,88,
Kırım, 121
Kızların Mağarası,20
kommunikasĖon prosesi,83
kompleks cümle, 85
kompozitum [bir araya getirilmiş]

söz], 79*
 konuşma sesleri, 9
 konyugasıon [çekim, tasrif],
 konyunktiv [düşünülen, mümkün
 olan, istenen]
 kopula, 80*
 Köçkey Awılı, 108
 Köypeñ Üy alfabesi, 49
 KÖPI SAN [çoğul]
 Kral Mezarları, 109
 kualitativ işaret, 81
 kuant, 79*
 kulak, 150
 Kül-Tigin, 106
 Küros, 105
 Kürt, 7, 8
 QAĞAN, 109
 QAPAĞAN, 104
 QATUN QAĞAN, 109
 Qazaq, 7, 104, 135
 Qazan, 104
 QILINÇ [fiil, verb]
 QIRQIZ, 7*, 103, 106
 labil, 51, 105
 LAÑ artikeli, 96
 Labil, 103, 105
 Lascaux Mağarası, 16, 19
 Latince, 62, 81
 -ler, 102
 Massaget Kralığı, 105
 Mercanî, 107, 108
 Meryem Ana yazıtı, 32
 117, 118
 mezolithikum, 149
 -miz, -miz, 101
 modî [ifade tarzı]
 Moğulstan, Moğulca, 7*
 Moskova, 108

münderecat akkuzativi, 91
 Nagy-Szent-Miklos, 116
 nispet artikeli, 91
 nomen [isim], 81, 90*
 nomina agentis, 81
 nominativ [baş geliş], 79, 80, 86, 88,
 nominal predikat, 80*
 nominativus indefinitivus, 79,
 86, 88
 -Ñ-, 91, 93, 94
 Nowgorod, 108, 118
 objekt [TUDMAQ, meful], 90*
 obliqui [bağımlı], 90*, 91,
 ODUZ, 79
 OĞUZ, 103
 OĞUR, 105, 106, 108, 114
 OQ, 116, 117, 129, 134, 146, 163
 ON, 76, 82, 86, 117, 134, 145, 146
 On Notası → Açıktas Yazıtı
 ON-OQ, 116
 OÑ, 76, 79, 148
 Oral Dağı, 7, 6
 Oris [Rus], 7
 Orta Türkçe, 148
 Orus, Oruçsa, 105, 115
 OY, 90
 OZ, 117, 132
 ÖC [sahip], 161
 ÖG, 111*, 161
 ÖG AT, 102
 OG-URUS, 111
 ÖGÜN, 67, 102
 ÖGÜÑ [saygıdeğer] (pg 31-33, 61,
 63)
 ÖGÜZ AŞU ĖL, 23, 78, 94
 ÖK [Rab], 161, 162
 paradigmatic, 81
 participium [partisip] [sıfat-fiil],

partisip ile kılma kılının ö-zelliği
 olarak (vaya, *passiv partisip* ile,
 kılınan kişi veya şey) ifade olunur,
 78, 81,82
participium presentis, 84
participium preteriti, 84
partisip prezens aktiv, 81
Part. Perf. Pass. [geçmiş zamanın
 tamamlanmış sıfat fiili], 85
Pazırık, 116
perfectum [tamamlanmış eylem],
 s.85
petroglyph, 16, 20
phonolojik, 77
phrase [AYI], 78,85
piktogramm, 15, 18
postpozitiv [isim sonu], 76*,88
potensial optativ, 82
praedikat [SAB,haber;bir cümlede
 iye hakkında söylenen şey], 78,
 80,81,85, 88,90,91
Pra-Mısır Yazıtı,29,36
prepozisyon, 90*,
prepozitiv [isim önü], 76*,90
Protogrekçe, 82*,83
Proto-Portekiz alfabesi, 42
Proto-Samî alfabesi,41
Prototürkçe,8,75
Pryg alfabesi,49
refakat sözleri [yardımcı sözler], 76
reksional, 77*,79,85
relasyon, 79
resim, 15, 18
Retoromanca, 67
reviş [zarf, *adverb*],
rhesus, 126,127
Romanya yazıtı,30
Rum, 103

Rus alfabesi,115
Ruslar, Rusya,7,8,51,103-105,107,
 108, 114,115,118-121, 125-128
SAB [*predikat*], 78,91
Sakalar, 106
Sanskritçe, 73,84
sayılar, 131
segment, 77*, 78,84
Seqalibe [Saka], 107,108
semantik, 76
sentaks, 76,77
sıfat [*adjective*],
sıfır göstergici, 78
SIN-TAŞ, 149
Sırpça, 68
Side,28,49
Simi Polat poligonu,121
Slavlar, 105,106,108,118,126
Soğut, Soğdaq, 106
sosiativ instrumentalis, 95
söz (Erken Türkçe), 76
söz çekirdeği,10
stabil, 51,103,105
SUB, 102
subjekt [cümle konusu], 79*,80,83,
 88, 90,91
subordinasyon [AZ'lık], 80,85,88,
substantiv, varlık hali gösteren i-
 sim, 76*, 78,79, 81,82,83, 84, 85,90
substantiv bükülmesi, 76
suffikslar, 76*,85
Sümer alfabesi,37,38
synsemantika [şekil sözleri], 77
Şihabetdîn Mercaanî, 106
Şahane İskitler, 109
Şölgentaş Mağarası,16,18,21
Sülyek Köyü,17,21
Sümer, 147

Şekiller Göstergici, 161
TABAR, 104
Takvim, 136
Tamğalı
Sayı,15,16,18,19,20,138,148
tarih, 51
tasrif [geliş, *declination*]
Tatar, **Tatarca**, 2,8,103-105,115,
 119-121,123,128,164,164,165,166
Tatar alfabesi,115
tekil [BİRTEM SAN]
Thera yazıtı,17,30
Tomyris, 105
Toniko-temporal vezin, 124
Troya Yazıtı,27
TUDMAQ [mef'ul, *object*], 90*
Tümen [Tymen],
Tümenlik121,122
türeme, 51*,76
TÜR, 102,165,166
TÜRGİ AYIRĞUN KÖL, 102
Türk, 102,108,124,125,127, 128,
 136, 138,142,164,165,166
Türk anayasası, 143
Türkçe, 74,103,139
Türk medeniyeti, 138
Türklerin ataları, 99
TÜÜ-EVİNİ [*holomorphik*] 12,13
UB [yüce], 163, [Tanrı] 161
UB-URTAS, 109
UÇ [lider], 161,162
UÇ A, 76
UÇUÑ ONUÑ,76,85
UÇ ÜEW, 87
Ugarit alfabesi, 39
UQ, 76,79
UQUQ [matuf], 163
UQUS, 83
UQUS AN, 83
Ulukem alfabesi,35
UP-URUY, 111
UR [başarı] 161,162,163
UR AT, 100
URİÑU [girişim], 161
URU, 161
URUS, 100,111*
US [yardımcı söz] 76, [komutan]
 161, [yüce kat] 162,[başkan] 163
UW [kutsal], 117
UW ON, 82*,86,146
Uygur alfabesi, 50
ÜE [deve], 22
ÜWE AW → ÜWEW, 76,87
ÜY, 83
verbum finitum [şahıs belirten söz
 şekli], 81,85
verbal-nominativ, 90
verbum infinitum [şahıs
 belirtmiyen söz şekli]
vokativ, 80*,84,86*
 • **vokativus indefinitivus**, 79,86*
vokativus praesentis, 86
-W, 87
-WI, 87
Volga, 8,54,102,118
YAWALDIRĞU [izole edici], 12,
 13, 83,139
Yazı, 17, 21,126,147
Yazılı Kaya Yazıtı,25
Yemen,29,40
Yeni Çağ, 17
yöneliş gelişi, 93*
Yunanca, 65
zamir [almaşlık, pronomen],79,91

Kitap Dükkânı 2011

**Kâzım Mirşan tarafından
yazılan kitaplar**

**The Books written by Kâzım
Mirşan, Ms.C.E.**
(Tel. 0-252-377.51.31)

İngilizce

1. 1986, *Is the Universe a Statical System Like a Frame? (Univerzum bir Çerçeve gibi Statik bir Sistem midir?)* (46); **10,00 US-\$**
2. 1992, *Pictogramms, Petroglyphs, ISUB-ÖG and UW-ON Inscriptions from Anatolia (Anadoludan Piktogrammlar, Petroglifler, ISUB-ÖG ve UW-ON yazıtları);* (29);
3. 1992, *The Manipulation of Cosmic Invariances Accord-ing to Proto-Turkic Scholars (Proto-Türk Bilginlerine göre, Kozmik İnvariansların Manipulasionu);* (29);
4. 1996, *Traces of Etruscan in European Languages, in the Field of Nouns, Infinitives, Participles and Gerunds (Summery!) (Fiillerin İsim ve Mastar Halleri ile Sıfat-Fiil ve Zarf-Fiil alanlarında BUGÜNKÜ AVRUPA DİLLERİNDE ETRÜSKÇE İZLERİ);* (kitap özeti!) (13)
Σ= 10,00 US-\$ (77)
5. 2000, *Egyptian Hieroglyphs, Dechiffert According to the Oldest Inscriptions of Europe, Siberia and Central Asia (Avrupa, Sibir ve Orta Asyadaki En Eski Yazıtlara Dayanılarak Deşifre Edilen PRA-MISIR HİEROGLİFLERİ);* (27); **22,00 US-\$**
6. 2002, *The Science of Physics and Astrophysics Accord-ing to Old Turkish*

Scholars (Eski Türk Bilginlerine göre, Fizik ve Astrofizik Bilimi); **25,00 US-\$**
7. 2003; *Scandinavian Inscriptions of Proto-Turks (Erken Türklerin Scandinavya Yazıtları)* **60,00 US-\$**
8. *Anatolian Inscriptions of Proto-Turks (in preparation)*

Almanca

9. 1968, *Berechnung der statisch unbestimmten Tragwerke mit Ersatzlasten (Hiperstatik Sistemlerin Eşdeğer Yükler le Hasabı);* (65), **15,00 US-\$**
10. 1973, *Dechiffrierung der Protogriechischen Inschriften (Proto-Grekçe Yazıtların Deşifre Edilmesi);* (74), **17,00 \$**
11. 1993, *Der Anfang des alphabetischen Schreibens und die Inschriften von Glozel (Alfabetik Yazı Başlangıcı ve Glozel Yazıtları);* (24),
12. 1993, *Prototürkische Grammatik (Prototürkçe Gramer).*
13. 1996, *Preportugiesische Inschriften (Pra-Portekiz Yazıtları),* (21)
14. 1996, *Die Spuren des Prototürkischen in verschiedenen Sprachen (Türlü Dillerde Proto-Türkçe İzleri),* (24)
15. 1997, *Etruskische Inschriften (Etrüsk Yazıtları);* (27)
Σ= 16,00 US-\$

Türkçe

16. 1996, *Türk Metriği,* (94); **7,00 US-\$**
17. 1970; *Proto-Türkçe Yazıtlar;* (108). **16,00 US-\$**
18. 1978, *ALTI YARIQ TİĞİN,* (182). **22,00 US-\$**
19. 1985, *Anadolu Prototürkleri;* (198), **16,00 \$.**

20. 1990, *Prototürk Bilginlerine göre Astrofizik*; (336), **25,00 US-\$**
21. 1991, *BOLBOLLAR 2010* (127), **25,00 US-\$**
22. 1993, *Yazı İşaretleri*; (60), **6,00 US-\$**
23. 1994, *Alfabetik Yazı Başlangıcı*; (203), **17,00 US-\$**
24. 1992, *Tatarcanın Türk Alfabesi ile Yazılması*; (12)
25. 1995, *Side Bitigtaşları*; (7)
26. 1995, *Öztürkçe "-sal" Eki*; (4)
27. 1996, *Pra-Portekiz Bitigtaşları*; (22)
28. 1996, *Barış Yolunda Eğitim*; (8)
29. 1997, *Bugünkü Av. Dillerinde Prototürkçe İzler* (14); **Σ = 6,00 US-\$**
30. 1996, *Fiillerin isim ve Mastar Halleri ile Sıfat-Fiil ve Zarf-Fiil Alanlarında BUGÜNKÜ AVRUPA DİLLERİNDE ETRÜSKÇE İZLERİ*; (61).
31. 1983, *Prototürkçeden Bugünkü Kürtçeye*, (50),
32. 1993, *Alfabetik Yazı Başlangıcı ve Glozel Yazıtları*; (31)
33. 1983, *Urquń-Seleńe Yazıtları için Kabul Olunan Tarih Tespitlerinin Yeniden Gözden Geçirilmesi*, (28). **Σ = 11,00 US-\$**
34. 1999, *Türk Takvimi*; (62), **9,00 US-\$**
35. 1993, *Prototürkçe Yazıtlar Hakkında Konferans*, (92) **5,00 US-\$**
36. 1998; *DİNLERİN GELİŞİMİ, Erken-Türk Dininden Doğan Dinler, Side, Pra-Portekiz, Glozel, Pra-Mısır, Etrüsk, Protogrek ve Hinduizm, Tevrat, İncil, İslam*; (140), **10,00 US-\$**

37. 1998, *Etrüskler, Tarihleri, Yazıları ve Dilleri*; (101), **12,00 US-\$**
38. 1999, *Erken-Türk Devletleri ve Türük Bil*; (83 s. A4), **18,00 US-\$**
39. 2000, *Şölgentaş Mağarası*; (35), **30,00 US-\$**
40. 2000; *Hieroglifler*; (107), **9,00 US-\$**
41. 2000; *Avrupa, Sibir ve Orta Asyadaki En Eski Yazıtlara Dayanılarak Deşifre Edilen PRA-MISIR HİEROGLİFLERİ*; (27), **14,00 US-\$**.
42. 2001; *Makaleler*; **US-\$ 14,00**
43. 2003; *Erken Türklerin Skandinavya Yazıtları*; (78) **US-\$ 30,00**
44. 2005, *Erken-Türklerin Anadolu Yazıtları*; **US-\$ 45,00**
45. 2003, *Hiperstatik Sistemlerin Eşdeğer Yükler ile statik Hesabı*; (Almancadan tercüme), **US-\$ 9,00**
46. 2007, *At-Oy Tarihi* (114), **US-\$ 30,00**
47. *İskit Yazıtları, Sümer Yazıtları, Yemen Yazıtları* (60), **US-\$ 30,00**
48. *Kaybolan Irk,—Türklerin Ataları. (Yazılıyor)*

TOPLAMI : İng. 127,00; Alm. 48,00; Türk. 416,00;
Σ = 591.00 US-\$

Not: Fiyatlarımıza posta ücreti dahil değildir.

Başvuru. Tel. 0-252-377.51.31